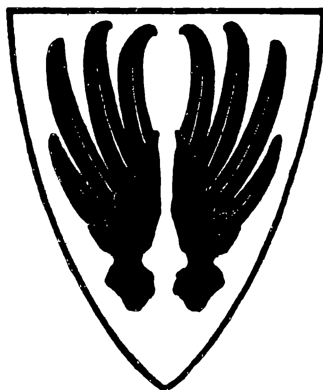
HALLWYLSKA SAMLINGEN

BESKRIFVANDE FÖRTECKNING
GRUPPERNA XLIII OCH XLIV

DETTA VERK FÖRELIGGER I EN UPPLAGA AF ETTHUNDRATIO EXEMPLAR, DESSA TVÅ GRUPPER DÄRUTÖFVER I EN SEPARATUPPLAGA AF NITTIO EXEMPLAR, ALLT TRYCKT PÅ HANDGJORDT PAPPER FRÅN SVERIGES RIKSBANKS PAPPERSBRUK I TUMBA. KLICHÉERNA ÄRO GJORDA AF KEMIGRAFISKA AKTIEBOLAGET BENGT SILFVERSPARRE. TRYCKNINGEN HAR UTFÖRTS AF A.-B. CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM,

1934.

FÖRORD

Hallwylska samlingen, som detta verk har till uppgift att i ord och bild beskrifva, har kommit till tack vare en samlarhåg, som väcktes hos mig redan i min tidiga ungdom och som följt mig genom ett långt och lyckligt lifs alla skiften. Mellan den dag, då grunden lades till min allra första samling — snäckorna —, och de senaste förvärfven ligger en tidrymd af mer än sju årtionden.

Måhända skola åtskilliga af de i samlingen ingående grupperna förefalla en nutida kritisk granskare skäligen betydelse- och intresselösa, många af de enskilda föremålen föga värdefulla. Det väsentliga har dock för mig icke varit att samla särskildt dyrbara och sällsynta saker. Fastmera har mitt syfte, alltsedan detta började stå klart för mig, varit att hopbringa ett såvidt möjligt rikhaltigt och mångskiftande material till belysning af såväl min egen samtids som äldre tiders kultur. Låt vara att i samlingen finnas både hela grupper och enskilda föremål af obestridligt värde, gör den i andra delar dock alldeles icke anspråk på att anses vare sig fullständig eller särdeles värdefull. Medan flere af grupperna kunna sägas ha samlat sig själfva, äro åter andra resultatet af en mera målmedveten sträfvan att inom ett visst område skapa en både kvalitativt och kvantitativt betydande samling.

Allteftersom samlingen växte, befästes hos mig den redan tidigt uppkomna önskan att se den bevarad som en enhet för framtiden. Min make, WALTHER VON HALLWYL, som, upptagen som han ständigt var af sin omfattande affärs-

verksamhet, hvarken hade tid eller intresse till öfvers för att deltaga i samlingens hopbringande — om än hvarje vackert förvärf gladde honom — delade i alla händelser min uppfattning om önskvärdheten af att samlingen icke i en framtid skingrades utan bevarades åt eftervärlden på en enda hand.

I öfverensstämmelse härmed öfverlämnade min make och jag vår samling jämte vår fastighet nr 4 Hamngatan i Stockholm, där den förvaras, till Svenska Kronan genom här dels i original, dels i öfversättning på engelska, franska och tyska återgifna gåfvobref.

GÅFVOBREF

Undertecknade WALTHER VON HALLWYL och WILHELMINA VON HALLWYL, född KEMPE, äkta makar, gifva och förära härmed till Svenska Kronan här nedan angifna fasta och lösa egendom att under Svenska Statens äganderätt handhafvas och förvaltas för det ändamål och i enlighet med de bestämmelser, som här nedan angifvas.

1:o.

Föremålet för gåfvan är:

1) fasta egendomen N:o 11 i kvarteret Skrafvelberget mindre med adressnummer 4 vid Hamngatan här i staden,

2) all den oss tillhöriga lösegendom, bestående af möbler, mattor och gardiner, taflor, konstsaker, samlingar af vapen och antika föremål, äfvensom husgerådssaker och kläder, som nu finnas inom nämnda fastighet, med undantag af:
   a) i särskild förteckning upptagna vapen, taflor och öfriga föremål, som i äldre tider tillhört medlemmar af släkten VON HALLWYL, äfvensom föremål, erhållna vid utgräfningar omkring slottet Hallwyl i kantonen Aargau i Schweiz, hvilket allt det är vår afsikt att öfverlämna till Schweizerisches Landesmuseum i Zürich,
   b) de kläder och husgerådssaker, som nu användas för vårt eget och våra tjänares behof, samt
   c) de juveler och andra smycken, som icke nu äro införlifvade med samlingarna genom placering i de för samlingarna särskildt afsedda skåp eller montrer;

3) ett kapitalbelopp, placeradt i följande obligationer, nämligen:

Svenska Statens 3.6 % oblig. af 1887 å nominellt	Kr.	416 000.—
Svenska Statens $4^1/_2$ % » » 1913 » »	»	110 160.—
Svenska Statens 5 % » » 1914 » »	»	92 500.—
Svenska Statens 5 % » » 1916 » »	»	300 000.—
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas 5 % oblig. af 1915 å nominellt	»	210 000.—
	Kr.	1 128 660.—

samtliga åtföljda af alla icke förfallna räntekuponger.

2:o.

Gåfvans ändamål är, att den fasta egendomen med den däri förvarade lösegendomen skall för all framtid utgöra ett museum, tillgängligt för forskare och andra intresserade inom konstens och konsthandtverkets områden.

För att detta museum under all framtid må bibehålla sin särskilda prägel af den tid och de förhållanden, under hvilka det kommit till stånd, förordna vi, ej mindre att ingen del af den donerade fasta och lösa egendomen får säljas, utbytas eller annorledes bringas ur den Svenska Kronans ägo eller besittning, än äfven att fastigheten icke må ombyggas, förändras eller uthyras eller användas till något annat ändamål

än såsom museilokal uteslutande för den donerade lösegendomen jämte de ytterligare föremål, som kunna blifva af oss före vår död eller genom testamente tillagda till densamma, att denna lösegendom allt framgent skall vara till alla delar i fastigheten förvarad, och att alla de särskilda föremålen, såväl möbler som konstföremål och allt öfrigt, skola förvaras i rummen och i skåpen på de platser, som af oss blifvit bestämda.

Förestående bestämmelser om fastigheten skola dock ej utgöra hinder för användandet af lägenheten om 2 rum och kök ofvanpå garaget till bostad för tjänstepersonal vid museet.

Likaledes må portvaktsrummet till vänster invid porten samt de 2 yttre kontorsrummen i bottenvåningen på högra sidan om gården användas, det förstnämnda till lokal för vaktpersonalen och de senare till lokal för förvaltningen af museet, men under inga förhållanden till bostad; och skola de möbler och öfriga inventarier, som nu finnas i dessa tre rum och som äro inbegripna i donationen till Kronan, alltid kvarstå å sina platser i rummen och vårdas såsom museets tillhörighet.

Det till donationen hörande kapitalbeloppet är afsedt att genom sin ränteafkastning bereda medel för bestridande af kostnaden för den öfriga donerade egendomens handhafvande för donationens ändamål samt för dess vård och underhåll äfvensom för katalogisering af föremålen.

3:o.

Så snart vederbörligt beslut om donationens mottagande för Svenska Kronans räkning fattats, skall en inventering och uppteckning ske af den till donationen hörande lösegendomen. Denna inventering skall verkställas af en utaf Kungl. Maj:t därtill utsedd sakkunnig person med nödiga biträden. I och med denna inventering skall den därvid upptagna lösa egendomen anses vara å Kronans vägnar mottagen såsom dess egendom.

Kapitalbeloppet i obligationer skall af oss öfverlämnas till Kungl. Statskontoret eller annat penningförvaltande verk, som Kungl. Maj:t bestämmer.

4:o.

Så länge någon af oss lefver, förbehålla vi oss eller den efterlefvande af oss rätt att bebo fastigheten och med uteslutande af hvarje annan nyttja densamma jämte den donerade lösegendomen mot skyldighet att därunder bestrida alla kostnader för fastighetens och lösegendomens vård och underhåll. För skada, som under tiden kan komma att drabba den fasta eller lösa egendomen, skola vi dock vara fritagna från hvarje ansvar.

5:o.

Den donerade fastigheten och de till museet hörande samlingarna skola förvaltas af en särskild direktion, bestående af tre personer, af hvilka minst en bör äga framstående insikter inom det konsthistoriska facket och minst en vara utbildad museiman.

Till första medlemmar af denna direktion hafva vi utsett professorn vid Nordiska Museet NILS JACOB MAURITZ LITHBERG, professorn vid Stockholms Högskola JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL och kamreraren BERNHARD GLAUMANN, hvilka hittills bistått oss med råd och dåd vid förvaltningen af fastigheten och samlingarna och hvilka vi äfven utsett att vara exekutorer af vårt testamente till de delar, som röra

ytterligare tillägg till förevarande donation och andra åtgärder till främjande af dess syfte. Det af oss för nämnda personer meddelade förordnandet skall gälla för vår lifstid och för så lång tid därefter som erfordras för samlingarnas uppställning och museets fullständiga ordnande, äfvensom för fullbordandet af den af oss påbörjade katalogen öfver samlingarna.

Därest någon af direktionens medlemmar aflider eller eljest blir förhindrad att fullgöra uppdraget och detta inträffar, medan någon af oss ännu lefver, förbehålla vi oss rätt att utse annan medlem i den dödes eller förhindrades ställe. Efter vår död utses i nu afsedda fall ny direktionsmedlem af Kungl. Maj:t. Sedan tiden för den af oss utsedda direktionens uppdrag gått till ända, utses i framtiden direktionens medlemmar af Kungl. Maj:t, hvarje gång för ett visst antal år, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Medan någon af oss ännu lefver, har direktionen endast att utöfva en allmän tillsyn öfver fastigheten och samlingarna samt att bistå oss med råd i afseende på förvaltningen.

Sedan vi bägge aflidit, skall direktionen så fort som möjligt vidtaga alla erforderliga åtgärder för museets fullständiga ordnande och samlingarnas uppställning i detsamma i enlighet med våra därför uppgjorda planer, som direktionens medlemmar väl känna, äfvensom för fortsättandet af arbetet med katalogen öfver samlingarna och dess utgifvande från trycket. Kostnaderna för katalogarbetet och katalogens tryckning och utgifvande skola, i den mån de icke kunna tagas af det till donationen hörande kapitalets afkastning, bestridas af särskilda medel, som vi i vårt testamente skola anslå för detta ändamål.

Närmare bestämmelser rörande fastighetens och den lösa egendomens handhafvande för det med donationen afsedda ändamålet fastställas af Kungl. Maj:t efter förslag af oss eller direktionen.

Sedan vi bägge aflidit skall till direktionens medlemmar utgå särskildt arvode, som Kungl. Maj:t bestämmer, dock minst ettusen kronor om året till en hvar.

Efter vår död skola styrelserna för Stockholms Högskola och Nordiska Museet äga att årligen hvar för sig utse en revisor för att öfvervaka, att donationen handhafves på bästa sätt samt i öfverensstämmelse med föreskrifterna i detta gåfvobref och de särskilda stadgar för donationen, som komma att af Kungl. Maj:t fastställas. Dessa revisorer skola åtnjuta skäligt arvode enligt Kungl. Maj:ts bestämmande, dock minst femhundra kronor om året för hvardera, jämte särskildt arvode för de större inventeringar af samlingarna, som de personligen förrätta. Därest någon af ofvannämnda institutioner skulle upphöra eller undandraga sig att utse revisor, skall denne utses af Kungl. Maj:t eller annan lämplig institution eller korporation inom riket, åt hvilken Kungl. Maj:t lämnar sådant uppdrag.

6:o.

Förvaltningen af det kapital i obligationer, som åtföljer donationen, skall icke tillhöra den för donationens handhafvande förordnade direktionen, utan handhafvas af Kungl. Statskontoret eller det penningförvaltande verk, som Kungl. Maj:t bestämt.

Under vår lifstid skall afkastningen af fonden, sedan däraf kostnaden för den i tredje punkten afsedda inventeringen blifvit gulden, öfverlämnas till oss eller den efterlefvande af oss för att användas till bestridande af kostnaden dels för restaurering eller förbättring af fastigheten och dels för arbetet med katalogen öfver samlingarna.

Efter vår död skall afkastningen i den mån den inflyter tillhandahållas direktionen och redovisas af denna i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer. Medel, som ej omedel-

bart behöfva användas, böra, där så lämpligen kan ske, göras räntebärande och hvad som ej erfordras för ett års förvaltning, reserveras för kommande års behof. Kungl. Maj:t äger dock att, i den mån afkastningen ej finnes vara i sin helhet erforderlig för den löpande förvaltningen, förordna, att viss del däraf skall afsättas och tilläggas kapitalet för att därigenom bereda medel till förvaltningspersonalens framtida pensionering äfvensom möjligen behöfliga större arbeten för fastighetens restaurering. Sålunda afsatta medel skola stå under vård af samma förvaltande verk, som handhar donationens kapitaltillgångar i öfrigt.

Af detta gåfvobref äro två lika lydande exemplar upprättade.

Stockholm den 20 December 1920.

W. v. Hallwyl.

Wilhelmina von Hallwyl,
född *Kempe.*

Sigill.

På en gång närvarande vittnen:

Thure Hellström,
Med. Doktor, Professor.

Edwin Klintin,
f. d. Disponent.

DEED OF GIFT

The undersigned WALTHER VON HALLWYL and WILHELMINA VON HALLWYL, née KEMPE, man and wife, herewith give and donate to the Swedish Crown the real and personal estate mentioned below, to be cared for and administered, under the ownership of the Swedish State, for the purpose of, and in accordance with, the conditions stated below.

1:o.

The property embraced by the gift is:

1) real estate being the property No. 11 in the quarter »Skrafvelberget mindre», address, 4, Hamngatan, in this city,
2) all the personal estate belonging to us, consisting of furniture, carpets and curtains, pictures, objects of art, collections of weapons and antique objects, together with household utensils and dresses, now on the premises of the said real estate, with the exception of:
   a) weapons, pictures and other objects, according to a special list, which, in older times, were the property of the family VON HALLWYL, together with objects obtained by and during excavations around the castle of Hallwyl in the canton of Aargau, Switzerland, all of which it is our intention to donate to the Swiss National Museum (Schweizerisches Landesmuseum), Zurich,
   b) those clothes and household utensils which are now employed for our own and our servants' use and,
   c) those jewels and other ornaments, which are not now incorporated with the collections by being placed in the cabinets or cases specially intended for the collections;
3) a capital amount, placed in the following bonds or debenture stock, viz.:

Swedish State 3.6 %	bonds,	1887,	of a	nominal	value of...........	Kronor	416 000.—
Swedish State 4 1/2 %	»	1913,	»	»	»	»	110 160.—
Swedish State 5 %	»	1914,	»	»	»	»	92 500.—
Swedish State 5 %	»	1916,	»	»	»	»	300 000.—
Kingdom of Sweden's City Mortgage Office 5 % bonds, 1915, of a nominal value of..						»	210 000.—
						Kronor	1 128 660.—

all together with all interest-coupons which have not yet become due for payment.

2:o.

The purpose of the gift is, that the real estate with the personal estate therein contained, shall, for all future time, constitute a museum, accessible to students and other persons interested in the domains of art and applied art.

To the end that this museum may for all future time retain its special character conferred by the age and the conditions which have given it birth, we direct, *not only that* no part of the donated real and personal estate may be sold, exchanged or in any other way come out of the possession and occupation of the Swedish Crown, *but also that* the real estate may not be reconstructed, altered or let out, or employed for any other purpose than as a museum premises exclusively for the donated personal estate together with the additional objects that may be added to the same by us before our deaths or by testament, *that* this personal estate shall be, in all its parts, for all the future preserved on the premises of the real property, *and that* all the special objects, both furniture and objects of art and all other objects, shall be preserved in the rooms and in the cabinets in the places that have been determined by us.

The foregoing conditions respecting the real property shall not, however, constitute a hindrance to the employment of the premises consisting of 2 rooms and a kitchen above the garage as a dwelling for the servants at the museum.

In like manner, the doorkeeper's room to the left of the entrance and the two outer offices on the ground floor on the right-hand side in the courtyard, may also be used: the first as premises for the attendants and the latter as offices for the administration of the museum, but on no account as dwelling places; the furniture and other inventories which are now in these three rooms and are included in the donation to the Crown, shall always remain in their places in the rooms and be cared for as the property of the museum.

The capital amount belonging to the donation is intended to provide, by its interests, means to cover the expenses attendant on the care of the other donated property for the intentions of the donation, and for its care and up-keep, and also for the cataloging of the objects.

3:o.

As soon as a proper decision for the acceptance of the donation on behalf of the Swedish Crown has been come to, an inventory and catalogue shall be made of the personal estate appertaining to the donation. This inventory shall be made by an expert (with the necessary assistants) to be appointed by the King-in-Council. On and through the making of this inventory, the personal estate therein entered shall be considered as having been accepted on behalf of the Crown as its property.

The capital amount will be delivered by us to the Public Treasury or to any other financial office that may be determined by the King-in-Council.

4:o.

As long as any one of us lives, we, or the one who survives the other, shall retain the right to inhabit the real estate and, exclusive of all other persons whatsoever, utilize the same together with the donated personal estate, under the obligation, during such occupation, to defray all the expenses of the care and up-keep of the real and personal property. We shall, however, be free from all responsibility for injury that may be done to the real or personal estate during the time of such residence.

5:o.

The donated real estate and the collections belonging to the museum shall be administered by a special Board consisting of three persons, one of whom, at least,

should possess eminent knowledge of the history of art, and one, at least, be a trained museum official.

We have appointed as the first members of this Board NILS JACOB MAURITZ LITHBERG, Professor at the Nordiska Museum, JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL, Professor at the High School of Stockholm, and BERNHARD GLAUMANN, Chief Clerk, who have hitherto assisted us by word and deed in the administration of the real estate and the collections, and whom we have appointed to be executors of our Testament in those parts thereof that concern the making of further additions to this present donation and the taking of other steps for the promotion of its aims. The appointment made of the persons named shall be valid during our lifetime and for such a period thereafter as shall be necessary for the arrangement of the collections and the complete ordering of the museum, as well as for the completion of the catalogue we have begun of the collections.

Should any of the members of the Board die or otherwise be prevented from carrying out the task, and should this take place while any of us live, we retain the right to appoint another person in the place of the one who has died or who is prevented from doing the work. After the period has come to an end necessary for the labours of the Board appointed by us, the members of the Board shall be in future appointed by the King-in-Council, on each occasion for a term of years as shall be determined by the King-in-Council.

While any of us live, the Board has merely to exercise a general supervision of the real estate and the collections, and to assist us with advice respecting the administration.

After we are both dead, the Board shall, as soon as possible, take all necessary measures for the complete ordering of the museum and the arrangement of the collections in the same in accordance with the plans we have drawn up, with which the members of the Board are well acquainted, and also for the continuation of the work of cataloging the collections and the publication of this catalogue. The expenses of the work of cataloging and of the printing and publication of the catalogue shall be covered by special means (which we shall donate for this purpose in our Testament), unless they can be paid for by the interests on the capital forming part of the donation.

The further determinations respecting the management and care of the real and personal estate for the purpose intended by this donation, shall be fixed by the King-in-Council after considering the proposals made by us or by the Board.

After both of us are deceased, the members of the Board shall be paid a special salary, to be fixed by the King-in-Council, but which shall not be less than one thousand Kronor yearly to each of them.

After our deaths, the Board of the High School of Stockholm and of the Nordiska Museum shall have the right of each appointing an Auditor for the purpose of seeing that the donation is administered in agreement with the conditions stated in this Deed of Gift and with the special regulations for the donation that may be fixed by the King-in-Council. These Auditors shall enjoy a reasonable salary in accordance with the determination of the King-in-Council, but not less than five hundred Kronor yearly each, together with a special fee for the lengthier inventories of the collections that they may carry out personally. Should any of the above institutions come to an end or neglect to appoint an auditor, such auditor or auditors shall be nominated by the

King-in-Council or some other suitable institution or corporation within the Kingdom to which the King-in-Council shall confide this task.

6:o.

The administration of the capital in bonds which accompanies the donation shall not lie in the hands of the Board appointed for managing the donation, but shall be administered by the Public Treasury or by the financial office that the King-in-Council has determined.

During our lifetime, the interests of the fund, after payment has been made of the expenses of the inventory stated in § 3, shall be made over to us, or to the one of us who survives the other, to be employed for covering the expenses of the restoration or improvement of the real estate and of the work of cataloging the collections.

After our deaths, the interests, as they are received, shall be handed over to the Board who shall render an account of it in the manner that may be prescribed by the King-in-Council. The sums which it is not necessary to employ immediately, should, when this can suitably be done, be placed out at interest, and whatever sum is not employed for one year's administration shall be reserved for the needs of another. The King-in-Council shall, however, be empowered to determine that of that part of the interests which may not be necessary to cover the current expenses there may be reserved a certain portion to be added to the capital, so as thereby to obtain the sum necessary for the future pensioning of the administrative staff, or for covering the expenses of any extensive restorations of the real estate. The sums thus set aside shall be administered by the same financial office that has the charge of the other capital assets of the donation as a whole.

This Deed of Gift has been made in duplicate.

Stockholm, 20 December, 1920.

W. v. Hallwyl. *Wilhelmina von Hallwyl,*
née *Kempe.*

Loc.
Sig.

Witnesses present at one and the same time:

Thure Hellström.
M. D., Professor.

Edwin Klintin.
Managing Director (retired).

ACTE DE DONATION

Nous, soussignés, WALTHER DE HALLWYL et WILHELMINA DE HALLWYL, née KEMPE, époux légitimes, faisons par la présente don et hommage à la Couronne Suédoise des biens meubles et immeubles spécifiés ci-après, pour être gérés et administrés comme propriété de l'État Suédois, aux fins et conformément aux dispositions énoncées ci-dessous.

1.

L'objet de la donation est:

1) l'immeuble N° 11 du quartier de »Skrafvelberget mindre», sis au numéro 4 de la rue du Port (Hamngatan) dans la présente ville,

2) tous les biens meubles nous appartenant et consistant en meubles, tapis et rideaux, tableaux, objets d'art, collections d'armes et d'antiquités, ainsi qu'en ustensiles de ménage et en vêtements, qui se trouvent actuellement dans le dit immeuble, à l'exception:

   a) des armes, tableaux et autres objets énumérés dans une liste spéciale et ayant dans les temps anciens appartenu à des membres de la famille DE HALLWYL, ainsi que des objets provenant des fouilles opérées autour du château de Hallwyl dans le canton d'Argovie en Suisse, et que nous avons l'intention de déposer tous au Musée National Suisse à Zurich,

   b) des habits et ustensiles de ménage actuellement utilisés pour nos propres besoins et pour ceux de nos serviteurs, et

   c) des joyaux et autres bijoux qui ne sont pas actuellement incorporés aux collections par leur dépôt dans les armoires ou montres spécialement affectées aux collections;

3) un capital, placé dans les obligations suivantes, savoir:

obligations	3,6 %	de l'État Suédois, emprunt de	1887	valeur nominale	Cour.	416 000.—
»	$4\frac{1}{2}$ %	» » » »	1913	» »	»	110 160.—
»	5 %	» » » »	1914	» »	»	92 500.—
»	5 %	» » » »	1916	» »	»	300 000.—
»	5 %	de la banque hypothécaire »Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa», emprunt de	1915	valeur nominale..........	»	210 000.—
					Cour.	1 128 660.—

toutes accompagnées de tous les coupons d'intérêts non échus.

2.

Le but de la donation est de constituer à perpétuité l'immeuble et tous les biens meubles qui y sont renfermés en un musée, accessible à ceux qui font des recherches et à tous autres intéressés dans les domaines des beaux-arts et des arts décoratifs et industriels.

Afin que ce musée puisse conserver à perpétuité le cachet particulier de l'époque et des conditions dans lesquelles il a été constitué, nous disposons, non seulement qu'aucune portion des biens meubles et immeubles de la donation ne pourra être aliénée par cession ou échange, ni soustraite d'aucune autre manière à la propriété ou possession de la Couronne Suédoise, mais aussi que l'immeuble ne devra être, ni reconstruit, ni transformé, ni donné à location, ni affecté à un but autre que celui auquel il est destiné, à savoir de servir exclusivement de musée des biens meubles appartenant à la donation et des autres objets que nous pourrons y ajouter avant notre décès ou par testament, que ces biens meubles seront à perpétuité, et dans toutes leurs parties, conservés dans l'immeuble, et que tous les objets particuliers, tant les meubles que les objets d'art et tous autres, seront conservés dans les pièces et dans les armoires ou montres aux endroits déterminés par nous.

Les dispositions ci-dessus relatives à l'immeuble ne s'opposeront pas toutefois à ce que le logement de 2 pièces et cuisine situé au-dessus du garage puisse être affecté au logement du personnel de service attaché au musée.

De même, la chambre du concierge à gauche du portail d'entrée et les 2 pièces extérieures du rez-de-chaussée, du côté droit de la cour, pourront être utilisées, la première comme local à l'usage des gardiens, et les secondes pour l'administration du musée, mais en aucun cas comme logement; les meubles et autres objets mobiliers qui se trouvent actuellement dans ces trois pièces et sont compris dans la donation à la Couronne, y resteront toujours à leur place et seront entretenus comme appartenant au musée.

Le capital entrant dans la donation est destiné à fournir, au moyen du produit des intérêts, les fonds nécessaires pour couvrir les frais d'administration et d'entretien des autres biens constituant la donation et ceux qu'entraînera l'établissement du catalogue des objets.

3.

Dès qu'aura été dûment prise la décision portant acceptation de la donation pour le compte de la Couronne Suédoise, il sera procédé à l'inventaire des biens meubles appartenant à la donation. Cet inventaire sera dressé par une personne qualifiée désignée par le Roi et secondée par un nombre nécessaire d'assistants. L'établissement de cet inventaire sera considéré comme constituant la réception, au nom et comme propriété de la Couronne, des biens meubles y figurant.

Le capital-obligations sera remis par nous à la Trésorerie Royale ou à tout autre établissement financier que le Roi désignera.

4.

Tant que l'un de nous sera en vie, nous nous réservons ou nous réservons à celui d'entre nous qui survivra à l'autre, le droit d'habiter l'immeuble et d'en avoir la jouissance exclusive, ainsi que celle des biens meubles de la donation, à charge de subvenir pendant ce temps à tous les frais d'entretien de l'immeuble et des biens meubles. Nous n'encourrons toutefois aucune responsabilité pour les dommages que pourront subir pendant ce temps les biens meubles et immeubles.

5.

L'immeuble de la donation et les collections appartenant au musée seront gérés par une Direction spéciale, composée de trois personnes, dont une au moins devra

posséder des connaissances éminentes dans le domaine de l'histoire de l'art et une au moins avoir les qualifications requises pour être administrateur de musée.

Comme premiers membres de cette Direction, nous avons désigné M. M. NILS JACOB MAURITZ LITHBERG, professeur au Musée du Nord, JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL, professeur à l'Université de Stockholm, et BERNHARD GLAUMANN, chef de comptabilité, qui nous ont assistés jusqu'à présent par faits et conseils dans la gestion de l'immeuble et des collections, et que nous avons également désignés pour être nos exécuteurs testamentaires, en ce qui concerne les parties de notre testament relatives aux additions postérieures à la présente donation et aux autres mesures destinées à favoriser l'objet de celle-ci. La désignation faite par nous des dites personnes sera valable pour toute la durée de notre vie et pour la période ultérieure de temps qui sera nécessaire pour l'organisation des collections et la complète mise en état du musée, ainsi que pour l'achèvement du catalogue des collections dont nous avons entrepris l'établissement.

Pour le cas où, du vivant de l'un d'entre nous, un des membres de la Direction se trouverait, par suite de décès ou pour toute autre raison, dans l'impossibilité de s'acquitter de son mandat, nous nous réservons le droit de désigner un remplaçant du membre décédé ou empêché. Après notre mort, la désignation des nouveaux membres de la Direction sera, dans le cas susvisé, faite par le Roi. A l'expiration du mandat de la Direction désignée par nous, les membres de la Direction seront à l'avenir désignés par le Roi, chaque fois pour un nombre déterminé d'années, que le Roi fixera.

Aussi longtemps que l'un de nous sera encore en vie, la Direction n'aura qu'à exercer une surveillance générale sur l'immeuble et les collections et à nous assister par faits et conseils dans les questions relatives à leur gestion.

Après notre décès à tous deux, la Direction prendra dans le plus bref délai toutes mesures requises pour la complète mise en état du musée et l'aménagement des collections dans ses locaux, conformément aux plans dressés par nous à cet effet et qui sont bien connus des membres de la Direction, ainsi que pour la continuation des travaux d'établissement et de publication du catalogue des collections. Les frais d'établissement, d'impression et de publication du catalogue seront couverts, pour autant qu'il ne pourra pas y être pourvu au moyen des intérêts du capital entrant dans la donation, par des fonds spéciaux que nous affecterons à cet objet dans notre testament.

Les dispositions réglementaires relatives à la gestion de l'immeuble et des biens meubles en vue de l'objet visé par la donation, seront arrêtées par le Roi, sur notre proposition ou sur la proposition de la Direction.

Après notre décès à tous deux, les membres de la Direction toucheront une indemnité spéciale, dont le Roi fixera le montant, mais qui s'élèvera au minimum à mille couronnes par an pour chacun d'eux.

Après notre mort, les Conseils d'administration de l'Université de Stockholm et du Musée du Nord auront le droit de désigner chaque année un censeur chargé de s'assurer que la donation est gérée pour le mieux et conformément aux dispositions du présent acte de donation et des statuts que le Roi arrêtera pour la donation. Les dits censeurs toucheront une indemnité raisonnable fixée par le Roi, mais qui sera de cinq cents couronnes au moins par an pour chacun d'eux, et, en outre, une indemnité spéciale pour les grands inventaires des collections auxquels ils procéderont

eux-mêmes. Dans le cas où une des susdites institutions viendrait à cesser d'exister ou négligerait de désigner un censeur, celui-ci serait désigné par le Roi ou par toute autre institution ou corporation qualifiée du Royaume que le Roi chargera de ce mandat.

6.

La gestion du capital-obligations qui accompagne la donation n'appartiendra pas à la Direction chargée de l'administration de la donation, mais s'effectuera par les soins du Trésor Royal ou de l'administration financière que le Roi désignera à cet effet.

Durant notre vie, les intérêts du fonds seront, après payement des frais de l'inventaire prévu au point 3, versés à nous ou à celui d'entre nous qui survivra à l'autre, pour être affectés au payement des frais de restauration ou d'amélioration de l'immeuble et de ceux auxquels donnera lieu l'établissement du catalogue des collections.

Après notre mort, les intérêts seront, au fur et à mesure de leur rentrée, remis à la Direction, qui en rendra compte dans les formes déterminées par le Roi. Les sommes dont l'emploi ne sera pas immédiatement nécessaire, devront, autant que possible, être placées à intérêt, et ce qui ne sera pas requis pour la gestion pendant une année déterminée sera mis en réserve pour les besoins de l'année suivante. Le Roi pourra toutefois, dans le cas où le produit des intérêts ne serait pas jugé devoir être absorbé tout entier par les besoins de l'exercice courant, ordonner qu'une partie déterminée sera mise en réserve et ajoutée au capital, afin d'assurer ainsi l'existence des fonds nécessaires pour octroyer plus tard des retraites au personnel de l'administration et pour subvenir aux frais des travaux importants de restauration de l'immeuble. Les sommes ainsi mises en réserve seront placées sous la garde de la même institution administrative qui gérera les autres capitaux de la donation.

Le présent acte de donation a été dressé en deux exemplaires de la même teneur.

W. de Hallwyl. *Wilhelmina de Hallwyl,*
née *Kempe.*

Cachet.

Témoins présents simultanément:

Thure Hellström,
Dr en médicine, Professeur.

Edwin Klintin,
ancien Directeur de Société anonyme.

SCHENKUNGSURKUNDE

Wir Unterzeichneten, WALTHER VON HALLWYL und WILHELMINA VON HALLWYL geborene KEMPE, Ehegatten, verehren hiermit dem Schwedischen Staate unser unten einzeln aufgeführtes bewegliches und unbewegliches Eigentum, auf dass es unter Besitzungsrecht des Schwedischen Staates zu folgendem Zwecke und gemäss folgenden Verfügungen verwendet und verwaltet werde.

1:0.

Gegenstand der Schenkung sind:

1) Das Haus Nr. 11 des Quartiers Skrafvelberget mindre in Stockholm, Hamngatan Nr. 4.
2) Das in dem erwähnten Hause gegenwärtig befindliche Eigentum, bestehend aus Möbeln, Teppichen und Vorhängen, Gemälden, Kunstgegenständen, Sammlungen von Waffen und Antiquitäten, Hausgeräten und Kleidern. Von der Schenkung ausgenommen sind:
   a) Die in ein besonderes Verzeichnis aufgenommenen Waffen, Gemälde und anderen Gegenstände, die in älteren Zeiten Eigentum von Mitgliedern des Hauses VON HALLWYL gewesen sind, ferner Gegenstände, die bei Ausgrabungen um das Schloss Hallwyl, Kanton Aargau, Schweiz, herum zu Tage gefördert worden sind. Diesen Teil unseres Eigentums beabsichtigen wir, dem Schweizerischen Landesmuseum in Zürich zu übergeben.
   b) Die Kleider und Hausgeräte, welche wir und unsere Dienerschaft gegenwärtig benützen.
   c) Diejenigen Juwelen und anderen Schmucksachen, die gegenwärtig nicht durch Unterbringung in den für die Sammlungen besonders bestimmten Schränken oder Schaukästen den Sammlungen einverleibt sind.
3) Ein Kapital, das in folgenden Obligationen angelegt ist:

3.6 %	-igen	Schwed.	Staatsoblig.	von	1887	im	Gesamtnominalwerte	von	Kr.	416 000
$4^1/_2$ %	»	»	»	»	1913	»	»	»	»	110 160
5 %	»	»	»	»	1914	»	»	»	»	92 500
5 %	»	»	»	»	1916	»	»	»	»	300 000
5 %	»	Oblig. d. Stadthypothekenkasse d. Kgr. Schwed. von 1915 im Gesamtnominalwerte von							Kr.	210 000
									Kr.	1 128 660

Sämtliche Obligationen sind mit allen bisher nicht fälligen Coupons versehen.

2:0.

Zweck der Schenkung ist, das erwähnte Haus und die in ihm enthaltenen Mobilien für immer ein Museum bilden zu lassen, zu dem Forscher und andere für Kunst und Kunstgewerbe interessierte Personen Zutritt haben sollen.

Um diesem Museum stets das besondere Gepräge seiner Entstehungszeit und der Verhältnisse, unter denen es zustandegekommen ist, zu erhalten, verfügen wir Folgendes:

Kein Teil dieses geschenkten beweglichen und unbeweglichen Eigentums darf veräussert, ausgetauscht oder sonstwie aus dem Besitze des Schwedischen Staates gebracht werden.

Das Haus darf nicht umgebaut, verändert, vermietet oder zu einem anderen Zwecke verwendet werden denn als ausschliessliches Ausstellungslokal für die geschenkten Mobilien und weitere Gegenstände, die wir jenen vor unserem Tode oder durch Vermächtnis eventuell hinzufügen werden.

Diese Mobilien sollen stets in ihrer Gänze im Hause aufbewahrt bleiben. Die einzelnen Gegenstände, und zwar sowohl Möbel und Kunstgegenstände als auch alles andere, sollen in den Zimmern und Schränken an denjenigen Plätzen aufbewahrt werden, die wir ihnen angewiesen haben.

Obige Verfügungen bezüglich des Hauses schliessen jedoch nicht die Benutzung einer Wohnung über der Garage, die aus 2 Zimmern und Küche besteht, für das Dienstpersonal des Museums aus.

Ebenso mag das Pförtnerzimmer links vom Tore als Lokal für das Wachtpersonal, ferner die zwei äusseren Comptoirzimmer im Erdgeschosse an der rechten Hofseite als Lokal für die Verwaltung des Museums, unter keiner Bedingung aber als Wohnzimmer dienen. Die Möbel und alle anderen Inventarien, die sich z. Z. in diesen drei Zimmern befinden und in der Schenkung an den Staat einbegriffen sind, sollen immer an ihren Plätzen in den Zimmern bleiben und als Eigentum des Museums instandgehalten werden.

Das zur Schenkung gehörende Kapital ist dazu bestimmt, mit seinem Zinsertrage die Kosten der Verwaltung und Instandhaltung des anderen geschenkten Eigentums im Sinne der Donation, ferner die Kosten der Katalogisierung der Gegenstände zu decken.

3:o.

Nach der Annahme der Donation seitens des Schwedischen Staates soll unverzüglich eine Inventaraufnahme der zur Schenkung gehörenden Mobilien erfolgen. Diese Inventur soll ein vom König hierzu beauftragter Sachverständiger, von erforderlichen Assistenten unterstützt, ausführen. Die Vornahme der Inventur soll die Entgegennahme des Inventars seitens des Staates als seines Eigentums bezeichnen.

Das Kapital der Schenkung werden wir dem Kungliga Statskontoret oder einer anderen geldverwaltenden Behörde übergeben, die uns vom König angegeben wird.

4:o.

Wir behalten uns, bzw. dem überlebenden Teile von uns Ehegatten, das Recht vor, das erwähnte Haus zu bewohnen und es ebenso wie sein Inventar unter Ausschluss jeder anderen Person zu benützen. Hierfür übernehmen wir die Verpflichtung, während dieser Zeit alle Kosten für die Instandhaltung des Hauses und Inventars zu bestreiten. Dagegen übernehmen wir keinerlei Verantwortung für eventuelle Schäden, die das Haus oder Inventar während dieser Zeit erleiden kann.

5:o.

Das geschenkte Haus und die zum Museum gehörenden Sammlungen sollen von einer besonderen Direktion verwaltet werden, die aus drei Mitgliedern zu bestehen

hat. Mindestens eines von diesen Direktionsmitgliedern soll bedeutende Kenntnisse auf dem Gebiete der Kunstgeschichte besitzen und mindestens eines ein ausgebildeter Museums-Fachmann sein.

Zu den ersten Mitgliedern dieser Direktion haben wir ausersehen: Den Professor am Nordiska Museet NILS JACOB MAURITZ LITHBERG, den Professor an der Hochschule Stockholm JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL und den Prokuristen BERNHARD GLAUMANN, die uns bis jetzt bei der Verwaltung des Hauses und der Sammlungen mit Rat und Tat beigestanden sind und die wir auch zu unseren Testamentsvollstreckern bezüglich weiterer Ergänzungen dieser Donation und anderer Massnahmen zur Förderung ihres Zweckes bestimmt haben. Der Auftrag, den wir den erwähnten drei Direktionsmitgliedern gegeben haben, gilt für unsere Lebenszeit und hierauf für so lange Zeit, als zur Aufstellung der Sammlungen, zur vollständigen Einrichtung des Museums und zum Abschluss des von uns angefangenen Kataloges über die Sammlungen erforderlich ist.

Sollte eines der Direktionsmitglieder zu Lebzeiten eines von uns Ehegatten sterben oder verhindert werden, seinem Auftrage nachzukommen, so behalten wir uns das Recht vor, dieses Direktionsmitglied durch ein neues zu ersetzen. Nach unserem Tode kommt in derartigen Fällen das Recht der Ernennung neuer Direktionsmitglieder dem König zu. Nach Ablauf der Auftragszeit für die gegenwärtige Direktion ernennt in Hinkunft der König neue Direktionsmitglieder, und zwar jedesmal für eine von ihm zu bestimmende Anzahl von Jahren.

Solange einer von uns Ehegatten noch am Leben ist, hat die Direktion nur eine allgemeine Aufsicht über das Haus und die Sammlungen auszuüben und uns bei der Verwaltung mit Ratschlägen zu helfen.

Nachdem wir beide aus dem Leben geschieden sind, soll die Direktion ehestens alle zum vollständigen Ordnen des Museums und Aufstellen der Sammlungen gemäss unseren hierfür entworfenen, den gegenwärtigen Direktionsmitgliedern bekannten Plänen, ferner zur Fortsetzung der Katalogisierung und der Herausgabe des Katalogs im Druck nötigen Anordnungen treffen. Die Kosten der Katalogisierung, des Drucks und der Herausgabe des Katalogs sollen, sofern sie nicht aus dem Zinsertrage des Schenkungskapitals bestritten werden können, mit besonderen Mitteln gedeckt werden, die wir hierfür in unserem Testamente anweisen werden.

Nähere Verordnungen über die Verwendung des beweglichen und unbeweglichen Eigentums für den Zweck der Schenkung erlässt der König nach Vorschlag von uns oder der Direktion.

Nachdem wir beide aus dem Leben geschieden sind, sollen die Direktionsmitglieder ein besonderes Honorar erhalten, das der König zu bestimmen hat, das jedoch für jedes Direktionsmitglied jährlich mindestens eintausend Kronen betragen soll.

Nach unserem Tode sollen die Direktion der Hochschule Stockholm und die des Nordiska Museet das Recht haben, jährlich je einen Revisor zu ernennen, um zu überwachen, dass die Schenkung in der besten Weise und im Sinne der Verfügungen dieser Schenkungsurkunde sowie der künftigen besonderen Verordnungen des Königs verwaltet wird. Diese Revisoren sollen ein angemessenes Honorar erhalten, dessen Höhe der König bestimmt, das jedoch für jeden jährlich mindestens fünfhundert Kronen betragen soll. Ferner sollen diese Revisoren für die grösseren Bestandaufnahmen der Sammlungen, die sie persönlich vornehmen, auf ein besonderes Honorar Anspruch haben. Sollte eines von diesen Instituten aufhören zu existieren oder es

ablehnen, einen Revisor zu ernennen, so soll der König oder eine hierzu geeignete und vom König beauftragte Körperschaft, bezw. ein derartiges Institut, einen Revisor ernennen.

6:o.

Die Verwaltung des Kapitals der Schenkung soll nicht der zur Verwaltung der Schenkung beauftragten Direktion zukommen, sondern dem Kungliga Statskontoret oder einer anderen vom König ausersehenen geldverwaltenden Behörde.

Die Zinsen dieses Fonds sollen zu unseren Lebzeiten nach Bestreitung der Kosten für die unter Punkt 3 vorgesehene Inventaraufnahme uns, bzw. dem überlebenden Teile von uns, übergeben werden, um zur Deckung der Kosten für die Restaurierung oder Verbesserung des Hauses und für die Katalogisierung der Sammlungen zu dienen.

Nach unserem Tode sollen die Zinsen jedesmal nach Flüssigwerden der Direktion zur Verfügung gestellt werden. Die Direktion hat über diese Mittel gemäss künftigen königlichen Verordnungen Rechenschaft abzulegen. Mittel, die nicht sofort benötigt werden, sollen, sofern dies in zweckmässiger Weise erfolgen kann, zinstragend angelegt werden. Sollten die Verwaltungskosten in einem Jahre nicht den ganzen Zinsertrag beanspruchen, so ist der Überschuss für die Erfordernisse kommender Jahre zu reservieren. Erweist es sich jedoch, dass zur laufenden Verwaltung nicht der gesamte Zinsertrag erforderlich ist, so soll dem König das Recht zustehen, zu verordnen, dass ein bestimmter Teil davon zurückgelegt und dem Kapital hinzugefügt wird, um dadurch Mittel sicherzustellen, die eine künftige Pensionierung des Verwaltungs-Personals und eventuell notwendig werdende grössere Arbeiten zur Restaurierung des Hauses ermöglichen können. Derartige zurückgelegte Mittel sollen unter der Aufsicht derselben geldverwaltenden Behörde stehen, welche alle anderen Kapitaleinkünfte der Donation verwaltet.

Von dieser Schenkungsurkunde sind zwei gleichlautende Exemplare ausgefertigt.

W. von Hallwyl. *Wilhelmina von Hallwyl*
geborene *Kempe.*

Siegel.

Gleichzeitig anwesende Zeugen:

Thure Hellström.
Med. Doktor, Professor.

Edwin Klintin.
Früherer Disponent.

Till erkännande af gåfvans emottagande tillställdes från Kungl. Ecklesiastikdepartementet min make och mig en afskrift af ett Kungl. Majt:s nådiga bref till Kungl. Statskontoret, här återgifvet äfven på engelska, franska och tyska språken, af följande lydelse:

ECKLESIASTIK-
DEPARTEMENTET

överlämnar denna avskrift till greve W. von Hallwyl och grevinnan Wilhelmina von Hallwyl för kännedom.

Avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev till statskontoret, ang. en donation av greve W. VON HALLWYL och grevinnan WILHELMINA VON HALLWYL.

GUSTAF o. s. v.

Vår ynnest o. s. v. Med en den 20 december 1920 dagtecknad underdånig skrift hava greve WALTHER VON HALLWYL och hans hustru grevinnan WILHELMINA VON HALLWYL, född KEMPE, överlämnat ett av dem samma dag upprättat, härvid i avskrift fogat gåvobrev, varigenom bemälda makar till svenska kronan givit och förärat dels fasta egendomen nr 11 i kvarteret Skravelberget mindre med adressnummer 4 vid Hamngatan i Stockholm, dels, med vissa undantag, all den makarna VON HALLWYL tillhöriga lösegendom, bestående av möbler, mattor och gardiner, tavlor, konstsaker, samlingar av vapen och antika föremål, ävensom husgerådssaker och kläder, som då funnes inom berörda fastighet, dels ock närmare angivna obligationer till nominellt värde av sammanlagt 1 128 660 kronor, allt att under svenska statens äganderätt handhavas och förvaltas för det ändamål och i enlighet med de bestämmelser, som i gåvobrevet angivits.

Makarna VON HALLWYL hava i sin berörda skrift anhållit, att Vi måtte mottaga den av dem erbjudna gåvan och i samband därmed dels förordna en sakkunnig person att å kronans vägnar mottaga och inventera den skänkta lösegendomen, dels ock bemyndiga Eder eller annan myndighet att omhändertaga de till gåvan hörande obligationerna.

Av ett i ärendet företett, den 29 december 1920 utfärdat vederbörligt gravationsbevis inhämtas, att fastigheten nr 11 i kvarteret Skravelberget mindre å Norrmalm i Stockholm icke häftade för någon inteckning och att icke heller i övrigt något rörande fastigheten förekomme, som borde i gravationsbevis omförmälas.

Vid föredragning av detta ärende hava Vi, som med välbehag bemärkt den omtanke för det allmänna, som genom ifrågavarande gåva kommit till uttryck, velat härmed förklara Oss å kronans vägnar mottaga samma gåva; och hava Vi tillika funnit gott *dels* förordna professorn vid nordiska museet NILS JAKOB MAURITZ LITHBERG att med anlitande av erforderliga biträden verkställa inventering och uppteckning av den till gåvan hörande lösegendomen och densamma å kronans vägnar mottaga, skolande

genom LITHBERGS försorg ett exemplar av inventeringsinstrumentet skyndsamt till Oss insändas, *dels* föreskriva, att de donerade obligationerna skola till Eder överlämnas för att tills vidare bokföras och förvaltas såsom en särskild fond, vars årliga avkastning skall, sedan därav efter Vårt närmare bestämmande kostnaden för nyssnämnda inventering och uppteckning guldits, så länge makarna VON HALLWYL eller endera av dem leva, till dem eller den efterlevande av dem på anmälan utbetalas för att användas till bestridande av kostnaden för restaurering eller förbättring av den donerade fastigheten och för arbete med katalog över samlingarna, *dels ock* förordna, att gåvobrevet skall överlämnas till registratorn i ecklesiastikdepartementet för att tills vidare av honom förvaras.

Detta meddela Vi Eder för kännedom och efterrättelse. Stockholms slott den 31 december 1920.

GUSTAF.

/ *B. J:son Bergqvist.*

Rätt afskrifvet; betygar å tjänstens vägnar:

Gustaf Breitholtz.

THE MINISTRY OF PUBLIC
WORSHIP AND EDUCATION

sends this copy to Count W. von Hallwyl and the Countess Wilhelmina von Hallwyl for their notification.

A copy of the gracious letter of the King-in-Council to the Public Treasury respecting a donation by Count W. VON HALLWYL and the Countess WILHELMINA VON HALLWYL.

WE, GUSTAF, etc.

Our favour etc. By a humble document, dated the 20 December, 1920, Count WALTHER VON HALLWYL and his wife the Countess WILHELMINA VON HALLWYL, née KEMPE, have transmitted a Deed of Gift drawn up by them the same day, a copy of which is herewith appended, whereby the said husband and wife have given and presented the Swedish Crown the real estate No. 11 in the quarter »Skrafvelberget mindre», address 4, Hamngatan, Stockholm and also, with certain exceptions, all the personal estate belonging to the married couple VON HALLWYL, consisting of furniture, carpets and curtains, pictures, objects of art, collections of weapons and antique objects, together with the household utensils and clothes which then were within the said real estate, besides certain stated bonds to a total nominal value of Kronor 1,128,660: — which are to be cared for and administered, under the ownership of the Swedish State, for the purpose of, and in accordance with, the conditions stated in the Deed of Gift.

The married couple VON HALLWYL in their above-mentioned document have requested US to accept the gift offered by them and, in this connection, to appoint an expert to receive and make an inventory, on behalf of the Crown, of the personal estate donated, and also to empower you or some other authority to take charge of the bonds forming part of the gift.

By the Certificate of non-encumbrance, issued in due form on the 29 December, 1920, and presented to US, WE learn that the real estate No. 11, in the quarter »Skrafvelberget mindre», Norrmalm, Stockholm, is free from all liens, nor, in other respects, was anything mentioned respecting the real estate, that should (if existent) be mentioned in the certificate of non-encumbrance.

When considering this matter, WE have noted with pleasure the consideration for the general good expressed by the gift in question and desire herewith to declare that WE receive this same gift on behalf of the Crown; WE have also found good to appoint NILS JAKOB MAURITZ LITHBERG, Professor at the Nordiska Museum, conjoined

with necessary assistants, to carry out the inventory and cataloging of the personal estate appertaining to the gift and to receive the same on behalf of the Crown. LITHBERG shall take steps to send with all speed a copy of the articles of the inventory, and WE also prescribe *that* the donated Bonds shall be made over to you to be until further notice entered into your books and administered as a special fund, the yearly interests on which shall, after the expenses of the above-mentioned inventory and catalogue have been paid in accordance with OUR further determinations, as long as the married couple VON HALLWYL, or one of them, survives, be paid to them, or to the one who survives the other, to be employed for covering the expenses of restoring or improving the donated real estate and of drawing up a catalogue of the collections, and *that* the Deed of Gift shall be given to the Registrar of the Ministry for Public Worship and Education, by him to be preserved until further notice.

Given at OUR Palace of Stockholm this 31:st day of December, 1920.

GUSTAF.

/ B. J:son Bergqvist.

I hereby certify that the above is a true copy:

ex officio
Gustaf Breitholtz.

LE MINISTÈRE DES CULTES ET
DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE

transmet cette copie pour information au Comte W. de Hallwyl et à la Comtesse Wilhelmina de Hallwyl.

Copie de la Lettre de S.M. le Roi à la Trésorerie, concernant une donation du Comte W. de Hallwyl et de la Comtesse Wilhelmina de Hallwyl.

GUSTAF etc.

Notre bienveillance royale, etc. Par un très humble écrit au Roi daté du 20 décembre 1920, le Comte WALTHER DE HALLWYL et sa femme la Comtesse WILHELMINA DE HALLWYL, née KEMPE, ont remis un acte de donation dressé par eux le même jour et annexé en copie à la présente, par lequel les dits époux font don et hommage à la Couronne Suédoise, d'une part de l'immeuble N° 11 du quartier de »Skrafvelberget mindre» ayant pour adresse le N° 4 de la rue du Port (Hamngatan) à Stockholm, d'autre part, sous certaines réserves, de tous les biens meubles appartenant aux époux DE HALLWYL et consistant en meubles, tapis et rideaux, tableaux, objets d'art, collections d'armes et d'antiquités, ainsi qu'en articles de ménage et vêtements qui se trouvaient alors dans le dit immeuble, d'autre part enfin d'obligations spécifiées pour une valeur nominale totale de 1 128 660 couronnes, le tout en conformité des dispositions énoncées dans l'acte de donation.

Les époux DE HALLWYL Nous prient dans leur susdite lettre de daigner accepter la donation offerte par eux, et, en même temps, d'une part désigner une personne qualifiée pour recevoir au nom de la Couronne et inventorier les biens meubles de la donation, d'autre part autoriser, soit Vous, soit toute autre autorité, à assumer la gestion des obligations.

D'un certificat hypothécaire délivré le 29 décembre 1920 et produit dans l'affaire, il appert que l'immeuble N° 11 du quartier de »Skrafvelberget mindre», Norrmalm, à Stockholm n'est grevé d'aucune hypothèque et qu'il n'existe aucune autre circonstance y relative qui aurait dû être mentionnée dans le certificat hypothécaire.

A l'examen de cette affaire, Nous avons, en constatant avec satisfaction le souci du bien public qui s'exprime dans la donation en question, voulu déclarer par la présente que Nous acceptons au nom de la Couronne la dite donation; et Nous avons également jugé bon: d'une part, de désigner le sieur NILS JAKOB MAURITZ LITHBERG, Professeur au Musée du Nord, pour dresser, avec le concours des assistants nécessaires, l'inventaire des biens meubles appartenant à la donation et recevoir celle-ci au nom de la Couronne, un exemplaire de l'inventaire devant Nous être adressé promptement par

les soins du sieur LITHBERG; d'autre part, d'ordonner que les obligations dont il a été fait donation Vous seront remises pour être jusqu'à nouvel ordre portées sur les livres et gérées en fonds spécial, dont les intérêts annuels seront, après acquittement suivant Nos instructions des frais du susdit inventaire, et aussi longtemps que les époux DE HALLWYL, ou l'un d'eux, seront en vie, versés sur demande à eux ou à celui d'entre eux qui survivra à l'autre, pour être affectés au payement des frais de restauration ou d'amélioration de l'immeuble dont il a été fait donation, et d'établissement du catalogue des collections; d'autre part encore, d'ordonner que l'acte de donation sera remis au registrateur du Ministère des Cultes et de l'Instruction publique pour être jusqu'à nouvel ordre placé sous sa garde.

De quoi Nous Vous donnons avis pour information et pour instruction. Château de Stockholm le 31 décembre 1920.

GUSTAF.

/ *B. J:son Bergqvist.*

Pour copie conforme:

ex officio
Gustaf Breitholtz.

DAS MINISTERIUM FÜR KULTUS UND UNTERRICHT
stellt dem Grafen W. von Hallwyl und der Gräfin Wilhelmina von Hallwyl die folgende Abschrift zur Kenntnisnahme zu.

Abschrift des Allerhöchsten Schreibens Seiner Majestät des Königs an das Statskontoret betreffend eine Schenkung des Grafen W. VON HALLWYL und seiner Gemahlin Gräfin WILHELMINA VON HALLWYL.

GUSTAF usw.

Unsere Königliche Gewogenheit usw. Mit einem vom 20. Dezember 1920 datierten untertänigen Schreiben haben Graf WALTHER VON HALLWYL und seine Gemahlin Gräfin WILHELMINA VON HALLWYL geborene KEMPE eine am gleichen Tage aufgesetzte, hier in Abschrift beigefügte Schenkungsurkunde überreicht, mit der sie dem Schwedischen Staate folgendes Eigentum verehrt haben: Das Haus Nr. 11 des Quartiers Skrafvelberget mindre in Stockholm, Hamngatan Nr. 4, ferner mit gewissen Ausnahmen all ihr zur Zeit der Schenkung im erwähnten Hause befindliches bewegliches Eigentum, bestehend aus Möbeln, Teppichen und Vorhängen, Gemälden, Kunstgegenständen, Sammlungen von Waffen und Antiquitäten, Hausgeräten und Kleidern, und schliesslich eine Anzahl näher bezeichneter Obligationen im Gesamtnominalwerte von 1,128,660 Kronen. Die Donatoren wünschen, dass diese Schenkung unter Eigentumsrecht des Schwedischen Staates zu dem Zwecke und gemäss den Verfügungen verwendet und verwaltet werde, die sie in der Schenkungsurkunde angegeben haben.

Die Ehegatten VON HALLWYL haben in dem oben erwähnten Schreiben ersucht, Wir möchten die von ihnen angebotene Schenkung annehmen, ferner zu diesem Behufe einem Sachverständigen den Auftrag erteilen, die geschenkten Mobilien im Namen des Staates entgegenzunehmen und zu inventarisieren, und schliesslich das Statskontoret oder eine andere Behörde bevollmächtigen, die zur Schenkung gehörenden Obligationen zu verwalten.

Aus einem Uns diesbezüglich vorgelegten behördlichen Grundbuchauszug vom 20. Dezember 1920 ersehen Wir, dass das Haus Nr. 11 des Quartiers Skrafvelberget mindre, Stockholm, Stadtbezirk Norrmalm, für keine Hypothek haftet und dass auch sonst nichts bezüglich dieses Hauses vorliegt, was ein Grundbuchauszug anzugeben hätte.

Bei Vortrag dieser Angelegenheit haben Wir mit Wohlgefallen von dem mit dieser Schenkung ausgedrückten Interesse der Ehegatten VON HALLWYL für das Gemeinwohl Kenntnis genommen und Uns bereit erklärt, die Schenkung im Namen des Schwedischen Staates anzunehmen. Gleichzeitig haben Wir folgende Verfügungen getroffen.

Wir haben den Professor am Nordiska Museet NILS JAKOB MAURITZ LITHBERG beauftragt, unter Zuhilfenahme erforderlicher Assistenten die Inventaraufnahme der zur Schenkung gehörenden Mobilien auszuführen, diese im Namen des Staates entgegenzunehmen und Uns ehestens ein Exemplar der Inventururkunde zu übersenden. Wir haben ferner verfügt, dass die geschenkten Obligationen dem Statskontoret übergeben werden, damit dieses sie bis auf weiteres als besonderen Fond buche und verwalte. Die jährlichen Zinsen dieses Kapitals sollen nach Bestreitung der Kosten für die oben erwähnte Inventaraufnahme gemäss Unseren näheren diesbezüglichen Verordnungen bei Lebzeiten beider oder eines der Ehegatten VON HALLWYL an diese, bzw. den überlebenden Teil von ihnen, auf Anmeldung ausbezahlt werden, um zur Deckung der Kosten für Restaurierungen oder Verbesserungen des geschenkten Hauses, ferner zur Bestreitung der Kosten für die Katalogisierung der Sammlungen verwendet zu werden. Schliesslich haben Wir verordnet, dass die Schenkungsurkunde dem Registrator im Ministerium für Kultus und Unterricht zur vorläufigen Aufbewahrung übergeben wird.

Dieses teilen Wir dem Statskontoret zur Kenntnisnahme und Befolgung mit. Schloss Stockholm, am 31. Dezember 1920.

GUSTAF.

/ *B. J:son Bergqvist.*

Die Übereinstimmung mit dem Original bezeugt:

ex officio

Gustaf Breitholtz.

Den föreskrifna inventeringen verkställdes omedelbart i enlighet med ofvan återgifna nådiga bref, och inventeringsinstrumentet inlämnades af professor LITHBERG *till Kungl. Maj:t den 2 och 14 Februari 1921. Härmed var donationen med lagligt bindande verkan fullgjord och Svenska Kronan sålunda ägare af såväl fastigheten som samlingen.*

Öfver af mig senare vid olika tillfällen — 22 Maj 1922, 14 Juni 1923 och 11 mars 1926 — gjorda tilläggsdonationer ha särskilda förteckningar ingifvits till Kungl. Maj:t.

Arbetet med samlingens ordnande och beskrifning påbörjades under min ledning våren 1906. Sedermera biträdde mig professor LITHBERG *genom att i stora drag uppgöra en plan för samlingens gruppindelning samt upplägga en typ för beskrifningarna. Under arbetets fortgång har jag gifvetvis i många punkter modifierat planen och särskildt bemödat mig om förkortning af beskrifningarna. I Oktober 1920 fastställdes af mig för dessa en regel, som sedan alltid följts, och i September 1924 kunde den definitiva tryckningen taga sin början.*

Att samtida läsare af denna beskrifning skola finna den vara allt för vidlyftig och minutiös och innehålla mycket af ringa intresse, är jag öfvertygad om. Men detta verk är heller icke afsedt för samtiden. Det är skrifvet för en långt aflägsen framtid, och min förhoppning är, att kommande släkten måhända skola med intresse taga del däraf och där finna något att lära, att det skall bli till nytta för kommande tiders kulturintresserade och samlare. Det är skrifvet äfven med den tanken, att om Hallwylska samlingen en gång skulle genom olycka eller våld bli förstörd, dock ett eller flere exemplar af detta bokverk skola finnas i behåll och utgöra ett kulturdokument från min samtid.

Stockholm i Juni 1926.

Wilhelmina von Hallwyl
född Kempe

HALLWYLSKA SAMLINGEN

GRUPP XLIII

BESTICK, SKEDAR m. m.

FÖRORD

Föreliggande grupp omfattar bestick, gafflar, knifvar och skedar samt slefvar och andra serveringsredskap, alla förvärfvade för samlingen, alltså aldrig använda i familjen von Hallwyls hushåll — sådana äro förda till Grupp VII: Bordsserviser — och är i sin helhet inrymd i väggfasta skåp i den s. k. Svansen innanför Silfverrummet, dock med undantag af A. a. 1, som har sin plats i ett skåp i själfva Silfverrummet. Sammanlagdt räknar gruppen 134 nummer, däraf 10, som Wilhelmina von Hallwyl ärft efter sin mor, Johanna Kempe, f. Wallis, och hvilka hon af pietet mot moderns minne bevarat som en särskild samling. I öfrigt har Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe, inköpt det stora flertalet till gruppen hörande föremål i Sverige eller utlandet; blott en mindre del har hon erhållit i gåfva eller på annat sätt.

Bland föremålen i gruppen må särskildt framhållas silfverskedarna, till antalet 79, däribland flere från 1400-, 1500- och 1600-talen.

Till beskrifningen har Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe, bidragit med alla härkomstupplysningar m. m. Detaljbeskrifningen har utarbetats af herr August Lundgren i samarbete med fru Agnes Carlsson, f. Sjöqvist, och kandidaten Bengt Claudelin, hvilken sistnämnde haft det vetenskapliga arbetet på sin lott. I texten förekommande stämplar, inskriptioner o. s. v. äro reproducerade efter ritningar af teckningslärarinnan fröken Sigrid Johnson. För språklig granskning och korrekturläsning har redaktören Sven Falk svarat. Utskrifning på maskin har verkställts af fröken Sigrid Ericson.

Föremålens uppställning i skåpen har efter Wilhelmina von Hallwyls, f. Kempe, anvisningar utförts af herr Karl Andersson.

INNEHÅLL

JOHANNA KEMPES f. WALLIS SAMLING

(Betecknas med ett större K.)

A. BESTICK

a. Resbestick.

A. a. 1. BESTICK med etui.

Bestående af bägare, äggkopp, saltdosa, knif, gaffel, sked och tesked.
Af förgylldt silfver.

Bägare:
Nästan cylindrisk, med rundad bottenkant och svagt utsvängd brädd.

Å bottnens undersida Wiens Amtszeichen för 13-lödigt silfver år 1816 samt en otydlig stämpel (orig. 1/4):

Nedanför brädden österrikisk Taxstempel (fristämpel) för silfverarbeten 1810—1824 (orig. 1/4):

Vikt: 157 gr.
Höjd: 8.5 cm.; diameter: 7.7 cm.

Anm. Å bottnens undersida förgyllningen afskrapad.

Äggkopp:
Halfsfärisk, på fot och med skaft.
Kring brädden en utstående låg staf.
Fot kupig, med äggformig kontur, kring kanten en låg staf.
Skaft svarfvadt och profileradt.

Å fotens öfversida vid ena ändan stämpladt (orig. 1/1):

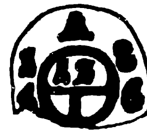
Vikt: 54.8 gr.
Höjd: 5.4 cm.; diameter: 4.2 cm.
Fot, längd: 5.2 cm.; bredd: 3.4 cm.

Saltdosa:
Cylindrisk, med trycklock.
Kring öfre kanten en fals för locket.
Lock lågt, plant, med utstående öfverkant i form af en repstaf.

Å lockets insida stämpladt (orig. 1/1):

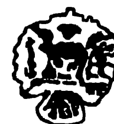
Vikt: 27.5 gr.
Höjd: 3.5 cm.; utan lock, höjd: 3.3 cm.; diameter: 2.8 cm.
Lock, diameter: 3 cm.

Knif:
Blad af stål, med rundad udd samt rak egg och bak, vid skaftroten å båda sidor en flänsliknande utsvängning, s. k. ansats.
Skaft koniskt, slätt, kring nedre ändan en staf, öfre ändan kupig, med utstående stafformig kant.
Bladet genom en från detta utgående gängad tapp skru bart i skaftet.

Utan stämplar.

Skaft, vikt: 66 gr.
Längd: 18.9 cm.
Blad, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 9.4 cm.; diameter: 1.7 cm.

Gaffel:
Fyrkloig, med spetsiga, nästan raka fyrsidiga klor, utgående från ett uppsvängdt tvärstycke med rundad öfverkant, mellan denna och skaftet ett något uppsvängdt, långsträckt päronformigt mellanstycke, å hvars öfre ända en halsliknande inknipning, från nedre ändan utgående på tvärstyckets undersida en kort halfrund tunga.
Skaft som knifskaftet.
Gaffeln genom en från mellanstycket utgående gängad tapp skrufbar i skaftet.

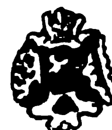
Å gaffelns undersida stämpladt (orig. $^1/_4$):

upptill å mellanstycket en otydlig stämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 70.7 gr.
Längd: 19.6 cm.
Gaffel, bredd: 2.4 cm.
Skaft, längd: 9.3 cm.; diameter: 1.6 cm.

Sked:
Blad ovalt, skåligt, mellan detta och skaftet ett mellanstycke som å gaffeln.
Skaft som knifskaftet.
Bladet genom en från mellanstycket utgående gängad tapp skrufbart i skaftet.

Å bladets utsida stämpladt (orig. $^1/_4$):

Vikt: 75.7 gr.
Längd: 20.9 cm.
Blad, bredd: 4.1 cm.
Skaft, längd: 9.4 cm.; diameter: 1.6 cm.

Tesked:
Oförgylld, med ovalt skåligt blad.
Skaft platt, uppsvängdt vid skaftroten, med uppsvängd rundad ytterända samt afsmalnande inåt.

Å skaftets öfversida vid ytterändan mästarstämpel samt Repunzierungsstempel från

1800-talets början (orig. $^1/_4$):

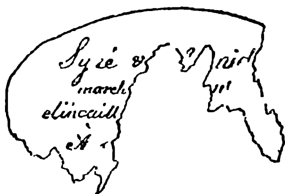

Vikt: 8.8 gr.
Längd: 11 cm.
Blad, bredd: 2.2 cm.
Skaft, längd: 7.2 cm.

Etui (original):
Af papp, nedre delen omvändt svagt konisk, öfre delen cylindrisk, som fällock, båda klädda med pressadt rödt skinn med bårder i guldtryck, under bottnen pressadt grönt papper. Foder i etuiet af ljusblå sammet, i locket af skinn som det å utsidan, dessutom en dyna af hvitt siden (atlas). Locket med ett scharner, å framsidan ett fjäderknäppe med tryckknapp, allt af mässing.
Inuti etuiet ett i bägaren inskjutet ställ af trä, med hålfack för de olika föremålen; stället utanpå klädt med ljusblå silkessammet, å bottnens undersida och ofvanpå med rödt skinn, hvarå guldtryck.

Å bottnens undersida en stämpel i guld:

Öfver stämpeln påklistradt en (numera sönderrifven) hvit papperslapp, hvarå i svar

tryckt:

Höjd: 14.1 cm.; diameter: 9.1 cm.

Bestick österrikiskt arbete, Wien, från 1816; teskeden antagligen något äldre, enär den är stämplad med en stämpel för äldre silfverarbeten.

Etui från firman SYRÉ & SCHMID.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
29 December 1892
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm.
Pris: Kr. 60.

b. Bordsbestick.

A. b. 1. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af elfenben.

Knif:
Blad med rak egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak; mellan blad och skaft ett från bladet utgående profileradt åttasidigt kort mellanstycke.
Skaft snidadt, i form af en herm i halffigur, med lockigt hår och armarna korslagda å bröstet; nedanför kroppen en kring denna gående fruktgirland, därnedanför en kort fyrsidig del med fasade kanter, nederst en efter den fyrsidiga delen formad holk af silfver, kring hvars nedre ända en något utstående staf.

Å bladets ena sida smedsstämpel: T

Längd: 19.3 cm.
Blad, bredd: 1.8 cm.
Skaft, längd: 7.2 cm.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga långa raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett mellanstycke som å knifven.
Skaft som knifskaftet men hermen här kvinnlig, med benadt hår, uppsatt i nacken.

Utan stämplar.

Längd: 16.8 cm.
Gaffel, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 6.8 cm.

Anm. Båda skaften nedtill med en spricka.

Tyskt(?) arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland, se bref 27 Oktober 1892.
Ankom 10 November 1892, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 15 November 1892, se Toilettbok.
Pris: Mk 30, se bref.

A. b. 2. BESTICK med etui.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af förgylldt silfver.

Knif:

Blad af stål, med rak egg och uppsvängd rundad udd samt afsmalnande inåt; å baken ett stycke från skaftet en trubbvinklig upphöjning, vid skaftroten å båda sidor en utsvällning, s. k. ansats.

Skaft gjutet och ciseleradt, fyrsidigt, nedre delen å två sidor med symmetriska bladornament, de två öfriga sidorna släta, nederst en insvängd kort hals, öfre delen i form af en bevingad karyatid i halffigur.

Utan stämplar.

Längd: 16.1 cm.
Blad, bredd: 1.9 cm.
Skaft, längd: 7.5 cm.

Gaffel:

Trekloig, med spetsiga böjda fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett profileradt fyrsidigt mellanstycke.

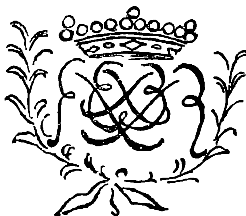
Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Vikt: 29.4 gr.
Längd: 13.5 cm.
Gaffel, bredd: 1 cm.
Skaft med mellanstycke, längd: 10.1 cm.

Sked:

Blad bredt ovalt, skåligt. Å utsidan graveradt B R (antagligen en medlem af ätten ROSENHANE) i spegelmonogram under svensk friherrlig krona samt omslutet af två nedtill korsade palmkvistar:

Skaft och mellanstycke som gaffelns, från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång tunga.

Utan stämplar.

Vikt: 42.1 gr.
Längd: 15.1 cm.
Blad, bredd: 4.1 cm.
Skaft med mellanstycke, längd: 9.8 cm.

Etui (original):
Af trä, aflångt, med kupigt fällock samt klädt med mörkbrunt skinn, å bottnens undersida svart papper, å locket i guldtryck tvärgående bårder, hvarje med två rader hjärtformiga ornament omväxlande med treflikiga blad; ornament och blad i respektive rader motvända. Kring etuiets kanter bladornament i blindtryck, kring nedre kanten en smal uddbård i guldtryck.
Foder af mörkblå sammet.
Å framsidan två kasthakar af silfver, med öglor samt svängbara hvardera på en nit.

Höjd: 2.6 cm.; längd: 17.5 cm.; bredd: 4.8 cm.

Från 1700-talets början.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1893
från hennes dotter och svärson EBBA JOHANNA CECILIA, f. 15 Maj 1866, och kaptenen vid Kungl. Flottan CARL WILHELM THURE VON ECKERMANN, f. 7 Juli 1853, gifta 30 Januari 1886.
Inköpt af de sistnämnda
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
5 December 1893.
Katalog 86 n:r 198.

A. b. 3. BESTICK.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af förgylldt silfver, dekor i rokoko.

Knif:
Blad af stål, med rak bak och svagt bågformig egg, vid udden rundadt uppsvängd mot baken, vid skaftroten å båda sidor en flänsliknande utsvängning, s. k. ansats.
Skaft med rundad genomskärning och afsmalnande mot bladet samt genom två och två längdgående ränder indeladt i fyra sidor, å hvardera sidosidan upptill en ciselerad blad- och musselornering, öfver- och undersidorna släta, öfre ändan utsvälld samt spetsigt afslutad i en liten tryckt knopp, kring nedre ändan en profilerad utsvällning.

Å bladets ena sida vid baken smedsstämpel: WALL I (WALLMI).

Å skaftet nedtill stadsstämpel med årsbokstaf samt mästarstämpel (otydlig; se å skeden).

Längd: 22.4 cm.
Blad, bredd: 2 cm.
Skaft, längd: 8.4 cm.

Anm. Förgyllningen till stor del bortnött.

Gaffel:
Fyrkloig, med spetsiga böjda fyrsidiga klor.
Skaft platt, uppsvängdt vid skaftroten, nedre delen smal, med svagt rundade öfver- och undersidor, längs kanterna en smal rand; öfre delen utvidgad, med konturerade kanter och något uppsvängd ytterända; å hvardera sidan ciseleradt i relief en ornering af musselornament jämte ett midtfält i rutmönster, längs kanterna ett bandornament med volutformigt insvängda ändar, från de nedre af dessa utgående nedåt ett flikadt bladornament; från skaftroten utgående på gaffelns utsida en tunga med ytteränden omsluten af ett musselornament i relief.

Å gaffelns undersida stads- och mästarstämplar (otydliga; se å skeden).

Vikt: 46.4 gr.
Längd: 16.8 cm.
Gaffel, bredd: 2.1 cm.
Skaft, längd: 11.2 cm.

Sked:
Blad ovalt, skåligt.
Skaft som gaffelskaftet.

Å bladets utsida stads- och mästarstämplar (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 80.2 gr.
Längd: 19.5 cm.
Blad, bredd: 4.2 cm.
Skaft, längd: 12.3 cm.

Anm. Förgyllningen delvis bortnött.

Tyskt arbete, Augsburg, från 1755—1757; CHRISTIANUS DRENTWETT d. y., mästare 1754, Vorgeher 1784, Geschaumeister 1787, 1789 och 1793, d. 1801.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se räkning 25 Maj 1895, utställd på JOHANNA KEMPE, f. WALLIS.
Ankom 11 Juni 1895, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betaldt 21 Juni 1895, se kvitto från ED. KAHLERT till trävaruagenten HERM. LEMBKE i Lübeck.
Pris: Mk 30, se räkning.

A. b. 4. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af järn.

Knif:
Blad med bågformig egg och bågformigt insvängd bak samt spetsig udd, rakt afspetsad från baken; vid skaftroten å båda sidor en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats.
Skaft gjutet, ciseleradt, profileradt och bruneradt, nedre delen rund, med en trissliknande kant mellan två vulster, nedre vulsten slät, den öfre med fyra uppåtvända bladornament i relief mot grofpunsad botten; mellersta delen fyrsidig; sidosidorna belagda hvardera med en tunn pärlemorskifva, båda fästa med en genom det hela gående mässingsnit; öfre delen nedtill med en kort fyrsidig del, å denna å hvarje sida ett uppåtvändt treflikigt blad, upptill i hvarje hörn en rund knopp mot punsad botten, däröfver en rund vulstformig del, hvarå mot punsad botten fyra uppåtvända bladornament, öfver vulsten en slät käl, öfverst en kupig del med fyra nedåtvända bladornament samt afslutad i en profilerad spets.

Å bladets ena sida smedsstämpel:

Längd: 17 cm.
Blad, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 7 cm.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga långa raka klor med platt insida och rundade utsidor, mellan klorna och skaftet ett långsträckt päronformigt mellanstycke.
Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 15.6 cm.
Gaffel, bredd: 1.2 cm.
Skaft med mellanstycke, längd: 9.1 cm.

Antagligen italienskt arbete från 1600-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 18 December 1895 till JOHANNA KEMPE, f. WALLIS.
Ankom 20 December 1895, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betaldt 10 Januari 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Mk 20, se bref.

A. b. 5. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af hjorthorn.

Knif:
Blad med rak egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak, vid skaftroten en holkliknande utsvällning, s. k. ansats.

Skaft något afsmalnande mot bladet samt bestående af en från bladet utgående skafttunga, belagd å hvardera sidan med en skifva af hjorthorn, hvarå pålagdt i silfver: nedtill en nedåtvänd mussla, upptill tre dylika, en större och två mindre, mellan den nedre och de öfre musslorna en hund springande efter en åt höger (respektive vänster) flyende kronhjort; å öfre ändan en låg hylsa af silfver, å hvars öfversida en åttaflikad rosett i relief.

Å bladets ena sida tre gånger upprepad smedsstämpel:

Längd: 19.8 cm.
Blad, bredd: 1.8 cm.
Skaft, längd: 8.2 cm.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga, mycket långa raka fyrsidiga klor, vid skaftroten en utsvällning som å knifven.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 19.3 cm.
Gaffel, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 8.1 cm.

Antagligen tyskt arbete från omkring 1800.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1895
från fröken CHARLOTTE JAKOBINE CAROLINE CHRISTIANE MARIANE HELENE PFLAUM, f. 28 Oktober 1816 i Nürnberg, d. 9 Februari 1909 i Södertälje, hvilken hösten 1852 kom från Tyskland till Sverige som lärarinna åt WILHELMINA (MINA) KEMPE och sedermera stannade i hennes föräldrahem.
Inköpt af fröken CAROLINE PFLAUM
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se räkning 25 Maj 1895, utställd på JOHANNA KEMPE, f. WALLIS.
Ankom 11 Juni 1895, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betaldt 21 Juni 1895, se kvitto å rekommenderad försändelse.
Pris: Mk 12, se räkning.

A. b. 6. BESTICK med etui.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af stål och mässing, med skaft af järn.

Knif:
Blad af stål, fällbart i skaftet och med svagt bågformig egg och bak samt spetsig udd, rundadt afspetsad från både egg och bak, inre ändan med en kort talong.
Skaft platt, med svagt rundade sidor och något afsmalnande mot ytterändan, som är starkt nedsvängd och rundad; å sidorna mot mörketsad nielloimiterande botten utsparda bågformiga stjälkar med blommor och blad med graverade konturer samt belagda dels med silfver, dels med guld, dessutom i midten å hvardera sidan ett ymnighetshorn i silfver med frukter i guld, längs kanterna två smala ränder i silfver; vid inre ändan å hvardera sidan ett försilfradt fyrsidigt fält, hvarå mot punsad botten ett inåtvändt bladornament; knifbladet svängbart mellan skaftplåtarnas fyrsidiga fält medels en genom plåtar och talong gående nit.

Å bladet smedsstämpel: D

Längd: 19.9 cm.
Blad, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 10.9 cm.

Gaffel:
Tvåkloig; klor af stål, fällbara, långa, raka, spetsiga, fyrsidiga, mellan dessa och skaftet ett platt tunt mellanstycke med konturerade kanter samt afsmalnande mot klorna.
Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 20.1 cm.
Gaffel, bredd: 1 cm.
Skaft, längd: 10.8 cm.

Sked:
Blad af förgylld mässing, fällbart, ovalt, skåligt; mellan bladet och skaftet ett från det förra utgående kort platt tunt mellanstycke, utgörande en förlängning på skaftet.
Skaft tunt, platt, något afsmalnande inåt, öfre ändan något utvidgad, svagt uppsvängd och spetsigt afrundad. Å sidorna dekor som å knifskaftet.
Skaft och mellanstycke förenade genom en ledgång (scharner) med en från skaftet utgående tapp, afpassad för en slits i mellanstycket, öfver ledgången en på mellanstycket skjutbar plåthylsa af förgylld mässing, å hvars öfversida ett rutmönster.

Utan stämplar.

Längd: 18.5 cm.
Blad, bredd: 4.1 cm.
Skaft, längd: 9.8 cm.

Etui (äldre?):
Af papp, med halfrund fram- och platt baksida, nedre delen afsmalnande nedåt, öfre delen jämngrof, som trycklock, båda delarna klädda med svart skinn, hvarå i blindtryck längdgående bårder med blommor omväxlande med bladornament; foder af brunt skinn. I etuiet fem fack för de olika föremålen (två af facken tomma).

Höjd: 12.4 cm.; utan lock, höjd: 8 cm.; bredd: 6.1 cm.; tjocklek: 4.5 cm.
Lock, höjd: 6.6 cm.

Utländskt arbete från 1840-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1896
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 8 Juni 1896)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
26—28 Maj 1896
under deras resa genom Grekland, Macedonien och Serbien samt åter öfver Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
15 Mars—6 Juni 1896. Föreстående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 11 Juni 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt sistnämnda dag, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppfördt på Juli 1896).
Pris: Mk 25, se räkning.

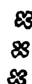
A. b. 7. BESTICK med etui.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af stål, silfver och hjorthorn.

Knif:

Blad af stål, fällbart i skaftet, med rak egg och spetsig udd, bågformigt afspetsad från baken, inre ändan med en kort talong.

Skaft med stomme af järn, afsmalnande mot bladet samt med från öfver- och undersidorna afrundad ytterända, sidosidorna belagda hvardera med en skifva af hjorthorn, fäst vid sidoplåten medels fem nitar, hvarje med en på hornskifvan liggande, starkt kupig bricka af silfver, hvarå en graverad sexbladig blomma, brickorna doserande mot bladet; å öfversidan längs sidoplåtarnas kanter infiladt: vid hvardera ändan bladliknande ornament, å midten en pärlstaf, längs ryggfjädern ett vågband, å undersidan längs sidoplåtarnas kanter en pärlrand; å öfre ändan en pålagd silfverplåt med runduddade kanter samt i midten en graverad sexbladig blomma. Från hvardera sidoplåten nedtill utgående en platt fyrsidig skifva med fasade kanter, mellan hvilka skifvor bladet är fällbart på en genom skifvorna och bladets talong gående skruf med kullrigt hufvud; ofvanför skifvorna en i tvärriktningen kälformig ansats, å hvars midt en graverad vågrand.

Å bladets ena sida tre gånger upprepad smedsstämpel:

Längd: 19.1 cm.
Blad, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 10.8 cm.

Gaffel:

Tvåkloig; klor af stål, fällbara mot skaftet, långa, raka, spetsiga, rundade, mellan dessa upptill en båge, tillsammans med klornas hopböjda öfverändar bildande en rund ring.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 19 cm.
Gaffel, bredd: 1.4 cm.
Skaft, längd: 10.9 cm.

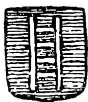
Sked:

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt, fällbart.

Skaft smalt, platt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, vid öfre ändan en bred utvidgning med uppsvängd rundad ytterända, längs kanterna å båda sidor en smal rand; ett

kort stycke från bladet en ledgång (scharner) med en från nedre delen utgående tapp, afpassad för en slits i öfre delen, öfver ledgången en på öfre delen skjutbar plåthylsa; från skaftroten utgående på bladets utsida en bred tunga med rundad ytterända. Upptill å skaftets undersida graveradt ätten VON HENDELSHAUSENS vapen i nedtill rundad

rektangulär sköld:

Utan stämplar.

Vikt: 49.5 gr.
Längd: 20 cm.
Blad, bredd: 4.4 cm.
Skaft, längd: 12.8 cm.

Etui (ej original):
Af trä, rektangulärt, med svagt kupigt fällock samt klädt med pressadt grönt skinn, bottnen med pressadt grönt papper; å locket kring kanterna i guldtryck fyra smala ränder, den yttre och den tredje, utifrån räknadt, pärlränder, den andra och den inre släta, den senare med en bladornering i hvarje hörn; foder af gult sämskskinn. Å framsidan två hakar af mässing, med öglor. Bottnens undersida med fasade kanter.

Höjd: 3.4 cm.; längd: 19 cm.; bredd: 6.4 cm.

Tyskt arbete från 1600-talet. Skeden och fodralet från 1800-talets midt.

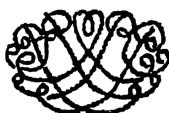
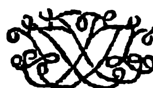
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1896
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 8 Juni 1896)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, 26—28 Maj 1896
under deras resa genom Grekland, Macedonien och Serbien samt åter öfver Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
15 Mars—6 Juni 1896. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 11 Juni 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt sistnämnda dag, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppfördt på Juli 1896).
Pris: Mk 20, se räkning.

A. b. 8. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af silfver i filigran.

Knif:

Blad med svagt bågformig egg, insvängd bak och uppsvängd spetsig udd samt något afsmalnande inåt, vid skaftroten å båda sidor en flänsliknande utsvängning, s. k. ansats.

Skaft koniskt, upptill och nedtill en slät bred ring, mellan dessa ringar två längdgående smala skenor, indelande skaftet i två längdgående hälfter, i dessa mot en förgylld bottenplåt pålagda oförgyllda snirkelformiga bladornament och rosetter i filigran, upptill å hvardera hälften ett liggande ovalt fält inom ram af tvärställda trådbågar, fältet af förgyllda filigrantrådar mot ljusblå emaljbotten ett spegelmonogram, å ena sidan JRP: å den andra PTL: kring öfre ringens öfverkant en utstående kedjestaf. Öfre ändan kupig, i midten en fasettslipad granat i tillgniden fattning, omgifven af tre koncentriska kedjestafvar, däromkring tre koncentriska rader tätt sittande små rosetter.

Å bladets ena sida smedsstämpel: ♞

Längd: 19.8 cm.
Blad, bredd: 1.8 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.; diameter: 2.1 cm.

Gaffel:

Trekloig, med spetsiga, svagt böjda fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett rundstafvigt mellanstycke, kring hvars öfre ända en profilering.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 16.9 cm.
Gaffel, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.; diameter: 2.2 cm.

Anm. Emaljbottnen under ena monogrammet saknas.

Antagligen tyskt arbete från 1700-talet. — Om en liknande knif och gaffel (knifven med smedsstämpel: SCO) se »Die Kunstsammlungen des Herrn RICHARD ZSCHILLE in Grossenhain, II, Besteck-Sammlung», utgifven af ARTHUR PABST, Berlin 1887, n:r 85, hvilka föremål där uppgifvas vara från Elbmaschen.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Ankom 31 Juli 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Mk 60.

A. b. 9. BESTICK med etui.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af stål, med skaft af mässing och pärlemor.

Knif:

Blad med svagt bågformig egg, rak bak och spetsig udd, rundadt afspetsad från både egg och bak, vid skaftroten en kort rund utsvällning, s. k. ansats, med en i två hvarf gående skrufgänga.

Skaft platt, afsmalnande mot bladet, yttre ändan utvidgad, med bågformig kant med fem rundade flikar, i mellersta fliken ett rundt hål för en knopp, som saknas; nedtill af mässing ett balusterformigt kort mellanstycke, från hvilket utgående en tjock skafttunga, belagd å hvardera sidan med en skifva af pärlemor, med svagt rundad utsida, hvarå graverade blom- och bladornament. Längs skafttungans kanter graveradt S-formade och ovala bladornament; upptill något nedanför utsvängningen ett rundtom gående imiteradt tvärband af mässing, i dekor som skafttungans kanter. Pärlemorskifvorna afdelade vid tvärbandet samt fästa, yttre delen med en och den inre med tre genom skifvor och skafttunga gående mässingsnitar.

Å bladet smedsstämpel:

Längd: 22.3 cm.
Blad, bredd: 2 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.

Anm. Tången afbruten vid skaftroten.

Gaffel:

Tvåkloig, med spetsiga, mycket långa raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående spiralvridet mellanstycke, afsmalnande nedåt.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 19.6 cm.
Gaffel, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 8.2 cm.

Sked:
Af pärlemor.
Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, med konturerade kanter och nedböjd spetsig utvidgad ytterända, från skaftroten utgående på bladets utsida en längdrefflad spetsig tunga. Skaftet afbrutet på två ställen; delen mellan dessa saknas, de kvarvarande resterna genom ett kort mellanstycke sammanhållna till ett kort skaft; mellanstycket af förgylld mässing, med graverade bladliknande ändar, hvardera i form af en klyka, hvari skaftresten är insatt och fäst med två nitar; mellan klykorna en platt del med ornament.

Utan stämplar.

Längd: 12.2 cm.
Blad, bredd: 4.7 cm.
Skaft, längd: 5.8 cm.

Anm. Öfre bladet å öfre klykan i mellanstycket saknas.

Etui (original):
Af trä, aflångt, med kupigt fällock samt klädt med mörkbrunt skinn, hvarå dekor i blindtryck; å locket en längdgående akantusbladranka, dessutom vid vänstra ändan en stor tolfbladig rosett; å etuiets sidor grupper af tre snedställda ränder mellan två kantränder; å bottnen grupper af fyra i sicksack ställda ränder inom en kantbård af tre dylika. Foder af blekrödt sämskskinn. Å framsidan två kasthakar af mässing, med respektive öglor (ena haken med öglan saknas).

Utan stämplar.

Höjd: 3.6 cm.; längd: 24.7 cm.; bredd: 5.5 cm.

Anm. Skinnet å locket delvis skadadt.

Tyskt arbete från 1700-talets början. — Om ett liknande bestick se Major C. P. T. BAILEY: »Knives and forks», The Medici Society, London and Boston 1927, fig. 53.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, 11 December 1897.
Katalog 112 n:r 455, se räkning 15 December 1897.
Betaldt sistnämnda dag, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 15, se räkning.

A. b. 10. BESTICK.

Bestående af gaffel och sked.
Af förgylldt silfver.

Gaffel:
Trekloig, med spetsiga böjda fyrsidiga klor.
Skaft platt, smalt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, öfre delen kilformigt utvidgad, med konturerad uppsvängd bågformig öfverkant i form af ett delvis graveradt bladornament med två små runda hål; längs öfversidan och undersidan graveradt mot längdrefflad botten en bladranka med öfre ändan å öfversidan afslutad i ett päron, å undersidan i ett något öppnadt granatäpple.

Utan stämplar.

Vikt: 26.9 gr.
Längd: 15.5 cm.
Gaffel, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 11.3 cm.; bredd: 2.4 cm.

Sked:
Blad ovalt, skåligt.
Skaft som gaffelskaftet; från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång stafformig tunga, vid spetsen omgifven af ett på bladet graveradt bladornament i form af en fransk lilja.

Utan stämplar.

Vikt: 40.7 gr.
Längd: 17.8 cm.
Blad, bredd: 4.5 cm.
Skaft, längd: 11.3 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talets slut.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Ankom 16 December 1897, se tullräkning.
Betaldt 31 December 1897, se kvitto å rekommenderad försändelse.
Pris: Mk 40.

A. b. 11. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af pärlemor och silfver.

Knif:

Blad fällbart samt afsmalnande inåt, med rak egg, insvängd bak, uppsvängd, något spetsig udd, rakt afspetsad från baken, inre ändan med kort talong.

Skaft platt, något afsmalnande mot bladet, yttre ändan vid underkanten med en spetsig utsvängning; sidorna belagda hvardera med en pärlemorskifva med rundad utsida samt fäst vid skaftets sidoplåt med två nitar af järn; vid ytterändan och innerändan ett beslag af silfver, det senare med en tvärgående grund käl mellan två tvärrefflade stafvar; det förra beslaget upptill med affasad öfverkant i form af en tvärrefflad halfrund flik, nedtill med fyra tvärgående stafvar. Vid ytterändan mellan silfverbeslagen utgående från ryggfjädern ett halfrundt utsprång med eggliknande ytterkant; nedanför beslaget vid innerändan utgående från hvardera sidoplåten en fyrsidig platt skifva, mellan hvilka skifvor bladet är svängbart på en genom skifvor och bladets talong gående nit.

Å bladets ena sida smedsstämpel:

Längd: 15.2 cm.
Blad, bredd: 1.4 cm.
Skaft, längd: 8.4 cm.; bredd: 1.5 cm.

Gaffel:

Tvåkloig; klor fällbara, långa, raka, spetsiga, fyrsidiga, mellan dessa och skaftet ett S-formadt platt mellanstycke med talong som knifbladets.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 15 cm.
Gaffel, bredd: 1 cm.
Skaft, längd: 8.3 cm.; bredd: 1.5 cm.

Från 1700-talet.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1899
från hennes dotter ELLEN FRIDRICA WILHELMINA DE MARÉ, f. 29 Juli 1867.
Inköpt af den sistnämnda
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
13 December 1899.
Katalog 126 n:r 70.

A. b. 12. BESTICK med etui.

Bestående af sex knifvar och sex gafflar.
Af stål, med skaft af mässing och pärlemor.

Knifvar:

Blad med svagt bågformig egg, rak bak och spetsig udd, rundadt afspetsad från både egg och bak, vid skaftroten en kort åttasidig utsvällning, s. k. ansats.

Skaft platt, afsmalnande mot bladet, yttre ändan utvidgad, med bågformig kant med nio rundade flikar; vid inre ändan ett balusterformigt mellanstycke af mässing, från hvilket utgående en tjock skafttunga, belagd å hvardera sidan med en skifva af pärlemor, med svagt rundad utsida, hvarå graveradt längdgående bladrankor; längs skafttungans kanter graveradt S-formade och ovala bladornament; upptill något nedanför utsvängningen ett rundtom gående imiteradt tvärband af mässing, hvari inlagdt runda pärlemorpärlor, tre å hvardera bredsidan och en å hvardera kanten. Pärlemorskifvorna afdelade vid tvärbandet samt fästa, yttre delen med en och den inre med två genom skifvor och skafttunga gående mässingsnitar.

Å bladet i mässing inlagd smedsstämpel:

Längd: 19.4 cm.
Blad, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 7 cm.; bredd: 2 cm.

Gafflar:

Trekloiga, med spetsiga, svagt böjda fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående spolformigt mellanstycke med oval genomskärning.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 16.3 cm.
Gaffel, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 6.5 cm.; bredd: 1.8 cm.

Etui (original):

I form af en bok med öfre pärmen som fällock.

Af trä, klädt med brunt skinn, hvarå i guldtryck, å hvardera sidan: längs kanterna tre bårder, den yttre med tvärställda rundade bladliknande uddar mot tvärstreckad botten, den mellersta slät, med rester af svart lackering, inre bården smalare, med inåtvända rundade uddar; mellan yttre och mellersta bården i hvarje hörn ett inåtvändt fyrflikadt tresidigt bladornament med rundad inkant; i midten en öfver hörn ställd rombisk ruta med symmetriska bladorneringar. Å ryggen åtta stående rektangulära fält, i hvarje af dessa en stjälk med tre små blommor inom en öfver hörn ställd rombisk omramning, dessutom i hvarje hörn ett bladornament, mellan fälten en bård

med en bladranka mellan parvis gående ränder. Etuiets kanter (bokens snitt) klädda med papper i guld; å framkanten två knäppen af skinn med beslag af järn samt fästa hvartdera vid undersidan medels en nit med stort kullrigt hufvud af mässing. Etuiet inuti med fack för knifvar och gafflar samt klädt med rödfärgadt sämskskinn; lockets insida klädd med papper, hvarå pressade kvistar med blommor, blad och frukter i guld mot grön botten.

Höjd: 3.1 cm.; längd: 27.5 cm.; bredd: 16.3 cm.

Anm. Guldet till stor del afnött; nithufvudet vid ena knäppet saknas.

Antagligen tyskt arbete från 1700-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Augusti 1900
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10 och 11 Augusti 1900
under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
16 Juni—16 Augusti 1900. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 22 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 23 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 100, se räkning.

A. b. 13. BESTICK.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af stål och silfver.

Knif:

Blad af stål, med svagt bågformig egg, vid ytterändan insvängd bak, uppsvängd rundad udd samt afsmalnande utåt, vid skaftroten en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats; mellan blad och skaft ett svarfvadt och profileradt kort mellanstycke.

Skaft af silfver, rundt, afsmalnande mot bladet samt med något utsvälld rundad ytterända, afslutad i en tryckt knopp; å utsvällningen ciseleradt mot insänkt botten två maskaroner, omgifna af C-liknande bågar, samt två släta päronformiga ornament, omgifna af blad- och S-formade ornament, motsatta figurer lika; nedanför hvardera maskaronen en längdgående käl, nedanför hvartdera af de päronformiga ornamenten en flackstafvig rygg, mellan kälar och ryggar fyra smala ränder, nedtill kring skaftet tre stafformiga ringar.

Å skaftet nedtill stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_1$):

Längd: 25 cm.
Blad, bredd: 2 cm.
Skaft, längd: 8.4 cm.; diameter: 1.8 cm.

Gaffel:
Trekloig; klor af stål, mycket långa, raka, spetsiga, fyrsidiga, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående spiralvridet långt mellanstycke, afsmalnande nedåt, upptill en sfärisk kula.
Skaft som knifskaftet.

Å skaftet nedtill samma stämplar som å knifskaftet.

Längd: 22 cm.
Gaffel, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 8.3 cm.; diameter: 1.8 cm.

Sked:
Af silfver.
Blad ovalt, skåligt. Skaft platt, smalt, något uppsvängdt vid skaftroten; yttre delen ovalt utvidgad, med något konturerade kanter och uppsvängd ytterända; å hvardera sidan i relief mot punsad botten en maskaron i form af ett kvinnoansikte, omgifven af båg- och S-formade ornament; öfverst i midten en mussla; längs kanterna två smala stafvar, den yttre upptill på hvardera sidan om musslan afslutad i en inböjd knopp-liknande utsvällning; längs skaftets inre del å hvardera sidan en flackstafvig upphöjning, vid hvars öfre ända graveradt, å öfversidan: ·M·G· ·S· å undersidan: I·B· B· från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång stafformig tunga, upptill på båda sidor om denna ett bågornament.

Å bladets utsida vid skaftroten stämplar som å knifskaftet.

Vikt: 53.3 gr.
Längd: 18.4 cm.
Blad, bredd: 3.9 cm.
Skaft, längd: 11.8 cm.; bredd: 2.2 cm.

Tyskt arbete, Augsburg; mästare antagligen DAVID JÄGER, d. 1661.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Augusti 1900
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10 och 11 Augusti 1900
under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
16 Juni—16 Augusti 1900. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 22 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 23 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 75, se räkning.

A. b. 14. BESTICK med etui.

Bestående af knif, gaffel och sked.
Af förgylldt silfver.

Knif:
Blad af stål, med bågformig egg, insvängd bak, uppsvängd rundad udd samt afsmalnande utåt, vid skaftroten en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats.

Skaft af silfver, rundt, afsmalnande mot bladet samt med utsvälld åttasidig ytterända, rundadt afslutad i en liten åttasidig knopp; skaftet nedanför utsvällningen genom längdgående stafvar indeladt i fyra sidor, hvaraf sidosidorna något bredare, upptill å hvardera af de senare ciseleradt mot punsad botten ett symmetriskt flätadt bandornament mellan två nedåtvända små bladornament; å utsvällningen öfver hvartdera ornamentet en oval medaljong, hvari mot punsad botten inom smal stafformig ram en hufvudbild, den ena af en man i profil åt vänster, den andra af en kvinna i profil åt höger; nedtill kring skaftet en profilerad utsvällning, afsmalnande uppåt.

Å bladet smedsstämpel: ✿

Nedtill å skaftet stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_1$):

Längd: 22.1 cm.
Blad, bredd: 2.1 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.; diameter: 1.9 cm.

Gaffel:

Fyrkloig, med spetsiga böjda rundade klor.

Skaft platt, smalt, något uppsvängdt vid skaftroten; upptill en tvär utvidgning med något uppsvängd ytterända, i hvars midt en tvärt uppböjd rundad flik; å utvidgningen i relief: å öfversidan ett litet bladornament mot punsad botten inom en konturerad bandliknande omramning med tre spetsiga hörn, vid hvarje af dessa ett litet bladornament; å undersidan i midten en oval medaljong, hvari mot punsad botten inom smal stafformig ram hufvudbild af en kvinna i profil åt vänster; medaljongen omgifven af ett i bågar och öglor gående band, nedanför densamma ett bandornament som å knifskaftet; längs skaftets kanter å båda sidor en smal staf, nedlöpande på gaffeln till en tunga samt å ytteränden öfvergående till en rundad flik, å hvars öfversida ett treflikadt bladornament, å undersidan ett symmetriskt bandornament.

Å undersidan stämplar som å knifskaftet.

Vikt: 46.3 gr.
Längd: 17.4 cm.
Gaffel, bredd: 2.4 cm.
Skaft, längd: 10.7 cm.; bredd: 2.1 cm.

Sked:

Blad ovalt, skåligt.

Skaft som gaffelskaftet; hufvudbilden här af en man i profil åt höger.

Utan stämplar.

Vikt: 55.7 gr.
Längd: 18.6 cm.
Blad, bredd: 4 cm.
Skaft, längd: 11.7 cm.; bredd: 2.1 cm.

Etui (original):

Af trä, aflångt, med kupigt fällock, rundade ändar samt konturerad framsida och rak baksida samt klädt med brunt skinn, hvarå dekor i guldtryck: å locket blom- och bladorneringar i tre grupper, den vid bakre ändan med en fågel; längs kanterna två bårder, den yttre smal, med tvärställda bågar, den inre med snirkelformiga bladornament; längs etuiets sidor en blom- och bladbård, å bottnens undersida ränder i blindtryck. Foder af gulröd silkessammet samt ofvanpå etuiets kanter ett flätband af silfvertråd. Å framsidan två kasthakar af mässing, med öglor samt svängbara hvardera på en nit (ena öglan saknas).

Höjd: 3.3 cm.; längd: 23.8 cm.; bredd: 5 cm.

Tyskt arbete, Augsburg; (JOHANN) ABRAHAM WINKLER, mästare 1736, d. 1768.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Augusti 1900
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10 och 11 Augusti 1900
under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
16 Juni—16 Augusti 1900. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 22 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 23 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 75, se räkning.

A. b. 15. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af elfenben.

Knif:
Blad bredt, afsmalnande mot skaftet samt med bågformig egg, insvängd bak och trubbig udd, snedt afrundad från baken.
Skaft fyrsidigt, med rombiskt tvärsnitt, afsmalnande mot bladet samt med rundad ytterända, längs öfre kanten en staf, fortsättande kring ytteränden och ett kort stycke på underkanten samt där afslutad i en bladliknande utsvällning; längs hvardera sidokanten en vågig upphöjning. Nedtill kring skaftet en bred holk af silfver, hvarå graveradt mellan två och två smala ränder å ena sidan initialer: P:A:S å andra sidan årtal: 1733

Längd: 19 cm.
Blad, bredd: 2.8 cm.
Skaft, längd: 8.6 cm.; bredd: 2.5 cm.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga långa raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående profileradt mellanstycke.

Skaft som knifskaftet samt med initialer: P=A=S och årtal: 1733

Längd: 17.1 cm.
Gaffel, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 8.6 cm.; bredd: 2.5 cm.

Antagligen svenskt arbete från omkring 1730.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
1 Oktober 1900
hos antikvitetshandlaren fröken SIGRID SUNDBORG (affärens f. d. innehafvare fru MINA SUNDBORG), Kungsträdgårdsgatan 2 B, Stockholm, se räkning samma dag.
Betaldt 1 Oktober 1900.
Pris: Kr. 15, se räkning.

A. b. 16. BESTICK (jordfynd).

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af silfver.

Knif:

Blad nästan upprostadt, yttre delen afbruten och saknas; vid skaftroten ett från bladet utgående profileradt kort mellanstycke.

Skaft rundt, afsmalnande mot bladet, inre delen med utsparda stjälkar med blommor och blad mot botten i niello; yttre delen förgylld, ihålig och genombruten, med utsparda 4—6-bladiga blommor, yttre ändan afspetsad samt afslutad i en profilerad knopp.

Utan stämplar.

Längd: 9.7 cm.
Blad, bredd: 1.1 cm.
Skaft, längd: 6.1 cm.; diameter: 1.1 cm.

Gaffel:

Tvåkloig, med spetsiga långa raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående kort mellanstycke.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 11.2 cm.
Gaffel, bredd: 0.9 cm.
Skaft, längd: 6.2 cm.; diameter: 1.1 cm.

Anm. Ena klon något kortare, afrostad. Förgyllningen å yttre delen delvis bortnött.

Italienskt arbete, Venedig, från 1600-talets midt.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 Juli 1907
hos Hofantiquar ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, samt fröken IDA UHSE
27—29 Juli 1907
under deras resa genom Holland, Belgien, England, Skottland och Irland samt åter öfver Paris och Schweiz
16 April—5 Augusti 1907. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 16 Augusti 1907, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 7 Augusti 1907, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL), Toilettbok (här uppfördt på September 1907) samt kvitto från Hofantiquar ED. KAHLERT 8 Augusti 1907.
Pris: Mk 70, se räkning.

A. b. 17. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af silfver.

Knif:
Blad med rak egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak, vid skaftroten å båda sidor en utsvällning, s. k. ansats, mellan denna och skaftet ett från bladet utgående vulstigt åttasidigt kort mellanstycke.
Skaft: inre delen slät, med ovalt tvärsnitt och afsmalnande mot bladet, yttre delen ciselerad, i form af en bevingad kvinnofigur i midjebild, med lockigt hår, kring hufvudet ett pärlband, å hjässan en liten knopp, kring halsen ett krås, å bröstet ett i

kors gående smalt pärlband, fortsättande kring midjan, samt i korsningen en rosett; från midjan utgående på den släta delen fyra nedåtvända bladornament.

Å bladet smedsstämpel:

Nedtill å skaftet otydlig stämpel:

Längd: 18 cm.
Blad, bredd: 1.3 cm.
Skaft, längd: 6.6 cm.; bredd: 1.5 cm.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga långa raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående långt mellanstycke med nedre delen rundad samt afsmalnande nedåt, den öfre profilerad och sexsidig.
Skaft som knifskaftet.

Å skaftet stämpel som å knifskaftet.

Längd: 16.7 cm.
Gaffel, bredd: 1.2 cm.
Skaft, längd: 6.5 cm.; bredd: 1.6 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talet. — Om en liknande gaffel se »Collection J. BOSSARD, Luzern», II. Abteilung, Auktion in München in der Galerie Helbing vom 22.—24. Mai 1911, Tafel XXVI, N:r 411.

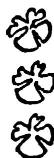
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 Juli 1907
hos Hofantiquar Ed. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, samt fröken IDA UHSE
27—29 Juli 1907
under deras resa genom Holland, Belgien, England, Skottland och Irland samt åter öfver Paris och Schweiz
16 April—5 Augusti 1907. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 16 Augusti 1907, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 7 Augusti 1907, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL), Toilettbok (här uppfördt på September 1907) samt kvitto från Hofantiquar ED. KAHLERT 8 Augusti 1907.
Pris: Mk 60, se räkning.

A. b. 18. BESTICK.

Bestående af knif och gaffel.
Af stål, med skaft af horn, ben och silfver.

Knif:
Blad med rak egg och bak samt spetsig udd, rundadt afspetsad från eggen, vid skaftroten å båda sidor en utsvällning, s. k. ansats, samt å baken där tvärgående kälar och stafvar; mellan blad och skaft ett från bladet utgående profileradt kort mellanstycke.

Skaft fyrsidigt, afsmalnande mot bladet, ytterändan å undersidan med två rundade utvidgningar; sidosidorna belagda hvardera vid öfversidan med en gråbrun hornskifva och vid undersidan med en hvit benskifva, båda med rundad utsida; hornskifvan med ytterändan täckande yttre utvidgningen, benskifvorna kortare och med ytterändan täckande den inre; skifvorna fästa, hornskifvorna med fyra och benskifvorna med tre nitar, hvarje med rund bricka af silfver; brickorna dels flikade, dels profilerade. Öfver- och undersidorna platta samt belagda med tunn silfverplåt, omböjd kring ytterändan samt utgående från en nedtill kring skaftet gående holk; å plåten graveradt: å öfversidan och undersidan en blom- och bladranka; å holkens öfversida och undersida två och två diagonalt korsade ränder, i vinklarna mellan dessa upptill och nedtill ett bladornament, vid sidorna ett tvärstreckadt ytmönster; å holkens sidosidor två och två snedställda ränder i fem grupper.

Å bladet tre gånger upprepad smedsstämpel:

Längd: 23 cm.
Blad, bredd: 2.2 cm.
Skaft, längd: 9.4 cm.; bredd: 2.2 cm.

Anm. Fyra af nitbrickorna saknas.

Gaffel:
Tvåkloig, med spetsiga, mycket långa raka klor med tvåfasad in- och rundad utsida, mellan klorna och skaftet ett från klorna utgående mellanstycke med nedre delen platt, med konturerade kanter samt genombruten af ett hjärtformigt hål, öfre delen svarfvad och profilerad.

Skaft som knifskaftet.

Utan stämplar.

Längd: 21.5 cm.
Gaffel, bredd: 1.7 cm.
Skaft, längd: 9 cm.; bredd: 2.2 cm.

Anm. Ett nithufvud å ena benskifvan saknas.

Från 1600-talet.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1921
från fröken IDA ELISABETH BERTHA UHSE, f. 28 Januari 1844 i Pillkallen, Ost-Preussen, d. 5 September 1924 i Stockholm, hvilken omkring 20 Juli 1878 kom från Tyskland till Sverige i Hallwylska huset, där hon sedermera stannade som vän.
Inköpt af den sistnämnda
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm.

B. GAFFLAR

B. 1. GAFFEL.

Af stål, med skaft af horn och silfver.

Tvåkloig, med fällbara spetsiga raka fyrsidiga klor, mellan dessa och skaftet ett från klorna utgående profileradt mellanstycke med rundbågig talong.

Skaft med rundade sidor, afsmalnande nedåt samt med nedböjd utsvälld ytterända; hvardera sidan indelad i fem fält, två belagda med horn och tre med silfver; å yttre fältet ett graveradt fjälliknande mönster; det andra och fjärde af mörkbrunt horn, hvari inlagdt grupper af små runda ringar af silfver; det tredje af silfver, hvarå graveradt till vänster två korsade svärd (Kur-Sachsens vapen?), till höger två längdgående fält, indelade i småfält genom två och två tvärgående ränder, i hvarje fält tre prickar; femte fältet af silfver, hvarå i relief en krigare, hållande ett uppåtriktadt svärd i högra handen; nederst två halfrunda skifvor, mellan hvilka gaffeln är svängbar; skifvorna utgående en från hvardera af skaftets sidoplåtar samt belagda hvardera med en tunn skifva af silfver, hvarå graverad dekor som i tredje fältet.

Utan stämplar.

Längd: 14.6 cm.
Gaffel, bredd: 1 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.; bredd: 1.1 cm.

Tyskt arbete, antagligen Kur-Sachsen, från 1600-talets slut. — Om en liknande gaffel, tillhörande ett bestick i Victoria and Albert Museum, London, se Major C. T. P. BAILEY: »Knives and forks», The Medici Society, London and Boston 1927, fig. 62.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Maj 1894
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 14 Juni 1894)

vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, 10—12 Maj 1894

under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE

14 Mars—21 Maj 1894. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.

Ankom 13 Juni 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).

Betald 18 Juni 1894, se Hushållsbok.

Pris: Mk 10, se räkning.

B. 2. GAFFEL.

Af stål, med skaft af trä och mässing.

Tvåkloig, med spetsiga, mycket långa raka klor med halfrund utsida och platt insida; upptill å båda sidor pålagdt en infälld mässingsskifva, hvarå graverade ornament.

Skaft af jakaranda, med graverade inläggningar af mässing samt fyrsidigt och afsmalnande nedåt, ytteränden rundad från öfversidan och undersidan, å den sistnämnda vid ytteränden en klackliknande utsvällning; mellan klor och skaft ett i två vulster kontureradt mellanstycke af mässing, å nedre vulsten fyra nedåtvända refflade uddar, å den öfre fyra fyrbladiga blommor. Å sidosidorna: nedtill en öfver hela sidan gående plåt, hvarå en trebladig blomma och ett hjärtformigt ornament med spetsen mellan två utsvängda bladornament, däröfver inlagdt i jakaranda fyra ornament: det nedre (första) med ett hjärtformigt ornament som det förra; det andra spetsovalt, däri ett X-formadt ornament med botten i rutmönster; det tredje och fjärde i form af en rombisk ruta, hvardera med en fyrbladig blomma; mellan andra och tredje samt tredje och fjärde ornamenten i vinklarna å ömse sidor en grupp af fyra små runda punkter. Öfver- och undersidorna belagda med en hel plåt, hvarå å öfversidan snedställda bågornament jämte rakställda blommor samt ett fågelhufvud; å undersidan nedanför klacken årtal: 1792 nedanför detta två blommor, ofvanför detsamma en blomma och ett X-formadt ornament, å ytteränden en fyrbladig blomma.

Utan stämplar.

Längd: 23.3 cm.
Gaffel, bredd: 1.6 cm.
Skaft, längd: 10.9 cm.; bredd: 1.7 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1792.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1896
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 8 Juni 1896)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
26—28 Maj 1896
under deras resa genom Grekland, Macedonien och Serbien samt åter öfver Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
15 Mars—6 Juni 1896. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 11 Juni 1896.
Betald sistnämnda dag, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 10, se räkning.

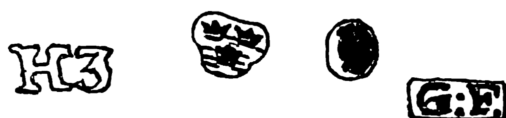
B. 3. GAFFLAR, tolf stycken.

Af silfver.

Trekloiga, med spetsiga, starkt böjda rundade klor.

Skaft platt, smalt, bågformigt uppsvängdt vid skaftroten, öfre delen spetsovalt ut vidgad, med uppsvängd ytterända; längs kanterna å båda sidor en djup rand, nedtill bildande en mot klorna utlöpande rundad tunga, den å undersidan större, upptill vid ytteändan en spetsig flik.

Å skaftets undersida årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. 1/1):

Vikt: 39.5 gr. pr st.
Längd: 17.1 cm.; bredd: 1.7 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1814; GUSTAF FOLCKER d. ä., f. 1782, d. 1865, mästare 19 September 1807.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
9 Februari 1898
hos juvelerarfirman J. E. TORSK, Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkenskapsutdrag från fröken SIGRID M. TORSK.
Betalda samma dag, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 54, se räkenskapsutdrag.

C. KNIFVAR

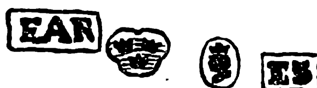
C. 1. KNIF (frukt-).

Af silfver.

Blad (ej original) förgylldt, fällbart, med rak egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak.

Skaft med rundade ändar och flackrundade sidor samt något afsmalnande mot bladet; å sidorna ciseleradt i relief: i midten en aflång skriftplatta mellan två i skaftets längdriktning liggande rankor med drufklasar med klängen och löf samt äpplen och blad; längs skaftets kanter å båda sidor en slät list.

Å bladets ena sida vid baken mästar-, riks- och stadsstämplar samt årsbokstaf (orig. $^1/_4$):

Vikt: 26 gr.
Längd: 14.6 cm.
Blad, bredd: 1 cm.
Skaft, längd: 8.3 cm.; bredd: 1.5 cm.

Från 1800-talets midt; bladet svenskt arbete, Stockholm, från 1859; juveleraren FREDRIK AUGUST REGNELL, blef mästare i Stockholm 13 November 1826; nämnes i ämbetets sista protokoll 13 Augusti 1846; höll verkstad 1850 och äfven senare. Mästarstämpeln återfinnes ej i GUSTAF UPMARK: »Guld- och silversmeder i Sverige 1520—1850», Stockholm 1925.

Gåfva till WILHELMINA KEMPE
på hennes födelsedag
1 Oktober 1853

från hennes moster fru FREDRICA SCHLEGEL, f. WALLIS,
under WILHELMINA KEMPES vistelse på Hammarskog tillsammans med sina föräldrar, WILHELM HEINRICH (HENRIK) och JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, i anledning af koleraepidemien i Stockholm hösten 1853.

Känd tidigare ägare:
Fru FREDRICA SCHLEGEL, f. WALLIS, Hammarskog, Dalby socken, Uppland, f. 21 December 1816, d. 29 Mars 1910, gift 29 September 1835 med grosshandlaren ERNST LEONARD SCHLEGEL, f. 23 Januari 1802, d. 24 April 1877.

C. 2. KNIF (jordfynd).

Af järn, med skaft af brons med emalj.

Blad fragmentariskt.
Skaft med flackrundade sidor och platta kanter samt afsmalnande nedåt; å sidorna inlagdt symmetriska bladornament i omväxlande blå, svart och hvit emalj. Å skaftets yttre ända en gjuten manlig halffigur med hufvudet vridet åt vänstra sidan, iklädd rock med bälte kring midjan och hatt på hufvudet samt hållande med båda händerna en säckpipa mot kroppen; i bältet hängande en pung, en pipa samt en dolk i slida.

Utan stämplar.

Längd: 12.5 cm.
Blad, bredd: 1.8 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.; bredd: 1.8 cm.

Anm. Bladet nästan upprostadt. Emaljen till större delen bortfallen.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talet. — Om en liknande knif se »Die Kunstsammlungen des Herrn RICHARD ZSCHILLE in Grossenhain, II, Besteck-Sammlung», utgifven af ARTHUR PABST, Berlin 1887, n:r 104.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
10 Oktober 1888
hos hofjuvelerarfirman GUSTAF MÖLLENBORG (innehafvare L. C. FERON), Drottninggatan 14, Stockholm.
Pris: Kr. 30.

Enligt uppgift från hofjuvelerarfirman GUSTAF MÖLLENBORG:
Jordfynd från Gotland.

C. 3. KNIF.

Af stål, med skaft af trä med silfver.

Blad med svagt bågformig egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak.

Skaft med ovalt tvärsnitt och afsmalnande mot bladet samt bestående af en från bladet utgående skafttunga, belagd å hvardera sidan med en skifva af brunt trä, med snedgående flackstafviga upphöjningar, å hvarje ett större och två eller flere mindre mässingsstift. Vid bladet å hvardera sidan en s. k. ansats af mässing, med tvåflikad öfverkant. Å yttre ändan en hylsa af silfver, med plan öfverända, å hylsan graveradt: å ena sidan en människomaskaron, å den andra ett frukt- och bladornament, längs kanterna en bård i uddmönster med uddarna omväxlande släta och streckade; å öfre ändan en fyrbladig blomma.

Å bladet inlagdt i mässing smedsstämpel:

Längd: 20.5 cm.
Blad, bredd: 1.3 cm.
Skaft, längd: 8.8 cm.; bredd: 1.3 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Maj 1894
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 14 Juni 1894)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10—12 Maj 1894
under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
14 Mars—21 Maj 1894. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 13 Juni 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 18 Juni 1894, se Hushållsbok.
Pris: Mk 8, se räkning.

C. 4. KNIF.

Af stål, med skaft af trä med silfver.

Blad med svagt bågformig egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak.

Skaft med ovalt tvärsnitt och afsmalnande mot bladet samt bestående af en från bladet utgående skafttunga, belagd å hvardera sidan med en skifva af brunt trä, med snedgående flackstafviga upphöjningar, å hvarje ett större och två eller fyra mindre mässingsstift. Vid bladet å hvardera sidan en s. k. ansats af mässing, med tvåflikad öfverkant. Å yttre ändan en hylsa af silfver, med plan öfverända; å hylsan graveradt en bladranka å hvardera sidan mot längdstrierad botten, längs kanterna en bård i uddmönster med uddarna omväxlande släta och strierade; å öfre ändan en fyrbladig blomma.

Å bladet inlagdt i mässing smedsstämpel: ♣

Längd: 16.2 cm.
Blad, bredd: 1 cm.
Skaft, längd: 7.8 cm.; bredd: 1.2 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Maj 1894
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 14 Juni 1894)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10—12 Maj 1894
under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
14 Mars—21 Maj 1894. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 13 Juni 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 18 Juni 1894, se Hushållsbok.
Pris: Mk 8, se räkning.

C. 5. KNIF.

Af stål, med skaft af förgylldt silfver.

Blad med rak egg och bak samt spetsig udd, afspetsad från både egg och bak; vid skaftroten en profilerad utsvällning, s. k. ansats.

Skaft sexsidigt, afsmalnande mot bladet samt med snedt afskuren plan öfverända;

å sidorna graveradt, å de fyra öfre ett längdgående uddmönster, å de två nedre ett lagerstafsmönster.

Å bladet smedsstämpel:

Längd: 17.8 cm.
Blad, bredd: 1.2 cm.
Skaft, längd: 6.4 cm.; bredd: 1.5 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1700-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Ankom 16 December 1897, se tullräkning.
Betald 31 December 1897, se kvitto å rekommenderad försändelse.
Pris: Mk 10.

C. 6. KNIFVAR, två stycken.

Af stål, med skaft af buxbom.

Blad med rak egg och nästan rak bak samt spetsig udd, till största delen rundadt afspetsad från baken; vid skaftroten en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats.

Skaft snidadt i form af fyra med ryggarna mot hvarandra stående allegoriska kvinnofigurer i fotsida klädnader; den första föreställande TRON (Fides), hållande ett kors i högra handen och en bok i den vänstra; den andra RÄTTVISAN (Justitia), med förbundna ögon, i högra handen ett svärd, i den vänstra en våg; den tredje HOPPET (Spes), med högra handen å ett ankare, å den vänstra en fågel; den fjärde BARMHÄRTIGHETEN (Caritas), på vänstra armen ett barn, hvilket hon räcker ett bröd med högra handen, vid hennes fötter stående två nakna barn, hållande i hennes klädnad; upptill mellan två och två af figurernas hufvuden ett kerubhufvud. Öfverst ett på de sistnämnda hufvudena liggande lejon, i hvars gap en rörlig rundstafvig ring af silfver; nedtill kring skaftet en slät åttasidig holk af silfver.

Å bladet smedsstämpel:

Å skaftholken stämpel (otydlig):

Längd: 25 och 25.5 cm.
Blad, bredd: 2.2 cm.
Skaft, längd: 10.5 och 10.7 cm.; diameter: 2.5 och 2.7 cm.

Holländskt arbete från 1600-talets senare hälft. — Om två dylika knifvar se Major C. T. P. BAILEY: »Knives and forks», The Medici Society, London and Boston 1927, fig. 30.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Betalda 4 Maj 1898.
Pris: Mk 100, se Toilettbok.

C. 7. KNIFVAR, sex stycken.

Af stål, med skaft af porslin.

Blad med svagt bågformig egg och bak samt starkt uppsvängd rundad udd; vid skaftroten en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats.

Skaft med rundt tvärsnitt och nedböjd rundad utsvälld ytterända.

Dekor: I färger på glasyren.

Å hvarje skaft mot hvit botten strödda blad och blommor, såsom rosor, tulpaner, förgätmigej m. fl., olika å hvarje skaft; nedtill kring skaften en holk af silfver, med en smal staf vid hvardera kanten.

Utan stämplar.

Längd: 24—24.6 cm.
Blad, bredd: 2.1 cm.
Skaft, längd: 10—10.5 cm.; diameter: 2.3 cm.

Anm. Ett af skaften sönderslaget och lagadt, de öfriga med längdgående sprickor.

Tyskt arbete från 1700-talets senare hälft; porslinsskaften enligt uppgift från Frankenthal.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, se räkning 24 Juli 1902.
Ankommo 18 Augusti 1902, se konossement 19 Augusti 1902.
Betalda 29 Juli 1902, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 80, se Toilettbok.

C. 8. KNIFVAR, sex stycken.

Af stål, med skaft af porslin.

Blad med svagt bågformig egg och bak samt starkt uppsvängd rundad udd; vid skaftroten en flänsliknande utsvällning, s. k. ansats.

Skaft med rundt tvärsnitt och nedböjd rundad utsvälld ytterända.

Dekor: I färger och guld på glasyren.

Å hvarje skaft mot hvit botten: nedtill en bred bård i rödgredelint med ett något mörkare rutmönster i samma färg samt kring inkanten en smal rand i guld; å ytterändan ett fält i dekor som nyssnämnda bård samt med konturerad inkant, nedlöpande å öfversidan i en spetsig lång flik, längs konturerna en rand i guld; mellan bården och fältet en i spiralform gående blom- och bladgirland, något olika å hvarje skaft; nedtill kring skaftet en holk af silfver, med en smal staf vid hvardera kanten. Skafttången nitad på ytterändan mot en liten rund bricka af silfver.

Å bladet smedsstämpel: BRAUCH

Längd: 18.5—18.8 cm.
Blad, bredd: 1.5 cm.
Skaft, längd: 8 cm.; diameter: 1.6 cm.

Tyskt arbete från 1700-talets senare hälft; porslinsskaften enligt uppgift från Ludwigsburg.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, se räkning 24 Juli 1902.
Ankommo 18 Augusti 1902, se konossement.
Betalda 29 Juli 1902, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 80, se räkning.

C. 9. KNIF med fodral.

Af silfver, med skaft af pärlemor.

Blad fällbart, med något bågformig egg och bak samt något uppsvängd rundad smal udd, afspetsad från både egg och bak.

Skaft (ej original) med sidoplåtar af mässing och ryggfjäder af silfver samt platt, afsmalnande utåt, med nedböjd rundad ytterända; sidorna belagda hvardera med en genombruten pärlemorskifva, hvarå utspardt en skuren akantusbladranka med blommor

och fåglar, vid inre ändan ett fält i fjällmönster, vid den yttre ett långsträckt fågelhufvud; skifvorna fästa med mässingsnitar.

Å bladet poinçon de décharge och mästarstämpel (otydlig; orig. $^1/_4$):

Längd: 24.6 cm.
Blad, bredd: 1.8 cm.
Skaft, längd: 13 cm.; bredd: 1.8 cm.

Franskt arbete, Paris; första stämpeln (ett åt vänster vändt gapande hundhufvud med hängande öron) utvisar JEAN JACQUES PREVOST, adjudicataire-général 1 Oktober 1762—30 September 1768; pärlemorskaftet från 1800-talets slut.

Fodral (ej original):
Af papp, platt, rektangulärt, med två i tvärriktningen delade hälfter, den ena som skjutlock; båda delarna å bredsidorna med ett fält i pärlbroderi med en bladranka i svart, brunt och guld mot blå botten; kring fälten samt å smalsidorna gulhvitt papper med en längdgående vågrand i guld.

Längd: 13.4 cm.; bredd: 3.1 cm.; tjocklek: 1.6 cm.

Anm. Ena delens botten saknas. Pärlorna på några ställen bortfallna.

Från 1800-talets slut.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1919
från fröken IDA ELISABETH BERTHA UHSE, f. 28 Januari 1844 i Pillkallen, Ost-Preussen, d. 5 September 1924 i Stockholm, hvilken omkring 20 Juli 1878 kom från Tyskland till Sverige i Hallwylska huset, där hon sedermera stannade som vän.
Inköpt af den sistnämnda
14 Juli 1918
hos Hofantiquar ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning sistnämnda dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, samt kammartjänaren JOHN PETTERSON, hvilken varit i tjänst i Hallwylska huset sedan 1 November 1898,
13—15 Juli 1918
under deras resa till Jena för behandling af ögonen
27 Juni—25 Juli 1918. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.

D. SKEDAR

a. Af äldre typer.

D. a. 1. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å båda sidor graveradt ett blad- och fruktknippe, dessa något olika. Å utsidan vid skaftroten

graveradt initialerna: [monogram]

Skaft gjutet, rakt, rundt, profileradt och ciseleradt, nedre delen med två motvända, långsträckt äronformiga delar, å hvardera tre inåtvända spetsiga bladornament, mellan delarna samt ofvanför och nedanför dessa en bladornerad vulst mellan två smala stafvar; öfre delen med en bred midtkäl mellan stafvar och vulster. Skaftknopp af fyra sammansatta utåtvända hufvuden, de å fram- och baksidorna änglahufvuden, de å sidosidorna mansmaskaroner, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 61.2 gr.
Längd: 17.3 cm.
Blad, diameter: 5.7 cm.
Skaft, längd: 10.5 cm.

Anm. Å bladets utsida vid skaftroten en bräcka; förgyllningen delvis afnött.

Från 1500-talets slut.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
på hennes födelsedag
1 Oktober 1887
från hennes make, WALTHER VON HALLWYL, f. 26 Januari 1839 i Bern, d. 27 Februari 1921 i Stockholm.
Inköpt af den sistnämnde
hos juvelerarfirman GUSTAF MÖLLENBORG (innehafvare L. C. FERON), Drottninggatan 14, Stockholm.
Pris: Kr. 50.

D. a. 2. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt ett från skaftroten utgående symmetriskt bladornament med rombisk midtspets, därnedanför en tvärgående bågornering med en inåtvänd stor C-båge vid hvardera sidan, mellan sidobågarna symmetriska mindre bågar, nedlöpande i midten och afslutade i ett treflikigt blad, samt på ömse sidor om midten en päronliknande frukt; från sidobågarna utgående längs bladets framkant en bård med symmetriska volutornament, mellan dessa i midten ett inåtvändt blad; utsidan slät, å denna vid skaftroten ristadt:

Skaft gjutet, rakt och ciseleradt, nedre delen rund och profilerad, å denna i midten en päronformig del med tre uppåtvända spetsiga bladornament, ofvanför och nedanför midtdelen en vulst mellan två grupper smala ringar, med tre i hvarje grupp, mellersta ringen i form af en vågrand eller pärlstaf; öfre delen svagt åttasidig och afsmalnande uppåt samt nedtill med fyra uppåtvända bladornament. Skaftknopp i form af två åtvända voluter, mellan dessa å framsidan och baksidan en fyrbladig blomma mellan två utsvängda bågornament; öfverst en profilerad liten hjässknopp; mellan knoppen och skaftet en profilerad hals.

Utan stämplar.

Vikt: 47.3 gr.
Längd: 16.2 cm.
Blad, diameter: 5 cm.
Skaft, längd: 9.7 cm.

Anm. Förgyllningen å bladets utsida samt å skaftet till största delen afnött.

Från 1500-talets slut.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
på hennes födelsedag
1 Oktober 1887
från hennes make, WALTHER VON HALLWYL, f. 26 Januari 1839 i Bern, d. 27 Februari 1921 i Stockholm.
Inköpt af den sistnämnde
hos juvelerarfirman GUSTAF MÖLLENBORG (innehafvare L. C. FERON), Drottninggatan 14, Stockholm.
Pris: Kr. 30.

D. a. 3. SKED.

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort flik; å insidan vid skaftroten graveradt ett åt båda sidor utgående kort band med glest ställda tvärgående streck, imiterande bokstäfver, samt med ytterändarna afslutade hvardera i ett inåtgående bladornament; utsida slät, å denna vid skaftroten ristadt initialerna: E B

Skaft kort, rakt, rundt och spiralvridet, nedtill en profilerad kort fyrsidig del med slät undersida. Skaftknopp omvändt konisk, ciselerad i uddmönster samt förgylld, å densamma pålagdt fyra symmetriskt ställda, öfver knoppen uppskjutande korsblommor, hvarje på längs knoppen gående grof stjälk; mellan blommorna en rund flackstafvig ögla, hvari en spiralrefflad s. k. rasselring; å knoppens öfre ända en buckleformig upphöjning, hvarå en ögla med ring som de mellan blommorna; nedtill kring knoppen ett profileradt band.

Utan stämplar.

Vikt: 38.1 gr.
Längd: 12.7 cm.
Blad, diameter: 6.3 cm.
Skaft, längd: 6.2 cm.

Anm. Öfre bladet å två af blommorna saknas, likaså två öglor med respektive ring mellan blommorna jämte öglan och ringen å knoppens öfverända.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 December 1889
hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm.
Pris: Kr. 35.

D. a. 4. SKED.

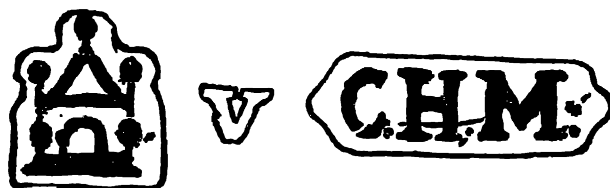
Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort flik; å bladet graveradt å insidan ett stort grekiskt kors med något vidgade ändar samt konturer af en svisselerad rand, å hvarje arm ett med spetsen inåt vändt hjärtformigt ornament, i korspunkten ett rundt fält, hvari en åttabladig blomma, i vinklarna mellan korsarmarna ett i S-form böjdt akantusblad, kring kanten en bård, nedtill begränsad af en svisselerad rand; å bladets utsida i midten en fyrbladig blomma samt fyra från brädden utgående, mot midtblomman riktade spetsiga bladornament; kring kanten en bård med en rad utåtvända spetsiga bladflikar.

Skaft platt, rakt, afsmalnande utåt, å öfversidan snedt tvärgående flackstafviga upphöjningar omväxlande med smala stafvar; vid skaftroten pålagdt och gjutet en lejonmaskaron med öfre delen snedt utstående, nedanför maskaronen ett på bladets insida liggande MEDUSA-hufvud med hängande tofsprydd mantelflik. Skaftknopp fyrsidig, afsmalnande nedåt och ciselerad, å sidorna ett fint randmönster samt upptill i midten å hvarje sida pålagdt en öfver knoppen uppskjutande korsblomma på längs sidan gående refflad bred stjälk; i hvarje af öfre hörnen en diagonalt utstående rund rundstafvig ögla, hvari en spiralrefflad s. k. rasselring; å knoppens öfre ända en kupig upphöjning med ögla och ring som de i hörnen; nedtill kring knoppen ett profileradt band.

Korset å insidan, bården kring kanten å in- och utsidorna, maskaronen och MEDUSA-hufvudet samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida stadsstämpel, årsbokstaf och mästarstämpel (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 83.9 gr.
Längd: 17.2 cm.
Blad, diameter: 7.4 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.

Svenskt arbete, Nyköping, från 1779; CONRAD PHILIP HEITMÜLLER, f. 1704, mästare i Nyköping under ämbetet i Arboga 3 Juli 1735, blef 4 Juli 1778 »entledigad från ämbetet såsom ålderstigen», d. 1779.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 December 1889
hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm.
Pris: Kr. 30.

D. a. 5. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt symmetriska inåtriktade blom- och bladornament, kring kanten en slät bård med grupper af i längdriktningen liggande små kilformiga streck; å utsidan längs kanten graveradt en bård i rutmönster.

Skaft gjutet, rakt fyrsidigt samt afsmalnande utåt, å öfversidan i relief nedtill en mansmaskaron, däröfver otydliga figurer och ornament, öfverst tre tvärgående stafvar, undersidan och sidosidorna släta. Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Å skaftets undersida nedtill stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt: 40.6 gr.
Längd: 15.3 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.

Svenskt arbete, Nyköping(?), från 1600-talets förra hälft; mästare med initialerna A H i monogram (stämpeln återfinnes ej i GUSTAF UPMARK: »Guld- och silversmeder i Sverige 1520—1850», Stockholm 1925).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 Juni 1890
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 25, se Hushållsbok.

D. a. 6. SKED.

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt vid skaftroten ett X-liknande ornament, från hvilket utgående i midten framåt en trebladig blomma, vid skaftroten en dylik, utanför denna utgående längs kanten åt hvardera sidan ett kort band med ytteränden afslutad i ett bladornament samt med tvärgående streck, imiterande bokstäfver; bladets utsida slät.

Skaft rakt fyrsidigt, något afsmalnande utåt, med fasade kanter; nedtill en del med karnisformigt svängd öfversida, ofvanför och nedanför denna å öfver- och sidosidorna en smal staf; i midten och upptill ett kring skaftet gående profileradt utstående band. Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Å skaftets undersida stämpel:

Vikt: 37 gr.
Längd: 15.5 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 9.7 cm.

Från 1500-talets slut eller 1600-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 Juni 1890
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 20, se Hushållsbok.

D. a. 7. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å båda sidor graveradt ett fruktknippe med två stora och flere mindre frukter jämte blad, dessutom utgående från skaftroten å insidan ett treflikadt bladornament, kring kanten å båda sidor en bård med grupper af längdgående streck, ett längre mellan två kortare.

Skaft rakt, afsmalnande utåt, nedre delen med rundad öfversida med tre päronformiga afdelningar, hvarå ciseleradt tre längdgående bladornament, mellan afdelningarna en vulst mellan två smala stafvar, undersida slät, trefasad, å denna graveradt initialerna: I M öfre delen fyrsidig med fasade kanter och afsmalnande utåt, mellan nedre och öfre delen en utstående grof staf mellan två smala ringar. Skaft-

knopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad hjässknopp.

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt: 50.5 gr.
Längd: 16 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 9.3 cm.

Svenskt arbete, Västerås(?), från 1500-talet; mästare med bomärke (jmfr stämpel n:r 6676 i GUSTAF UPMARK: »Guld- och silversmeder i Sverige 1520—1850», Stockholm 1925). — Jmfr D.a.54.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 November 1890
hos antikvitetshandlaren I. F. W. ZERNO, Nybrogatan 7, Stockholm.
Pris: Kr. 25.

D. a. 8. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten något uppsvängdt i en spetsig flik; å utsidan graveradt ett alliansvapen samt initialer och årtal, det heraldiskt högra vapnet i nedtill rundad rektangulär sköld, det vänstra i öfver hörn ställd rombisk sköld, båda hängande i en liggande gren med afskurna kvistar:

därnedanför initialer: H · W.

Skaft rakt, långt, åttasidigt, afsmalnande utåt, nedtill en kring skaftet gående profilerad grof ring, från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång hög tunga. Skaftknopp ollonformig, ciselerad, på profilerad hals; knoppen med fyra längdgående släta band, mellan dessa ett drufklasliknande ornament, nedtill skärmblad i två kransar med fyra i hvardera kransen, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Å bladets utsida vid skaftroten mästarstämpel (orig. $^1/_1$):

Vikt: 37.8 gr.
Längd: 18.4 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 12 cm.

Tyskt arbete, enligt uppgift Ulm, från 1600-talets förra hälft; mästare med bomärke, (jmfr märket n:r 4773 i MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen», Dritter Band, Frankfurt am Main 1925).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland.
Betald 15 September 1892.
Pris: Mk 26, se Hushållsbok.

D. a. 9. SKED.

Af svartgrått horn, med silfver.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan vid skaftroten två i spetsig vinkel inskurna ränder. Skaft i två delar, den inre af horn, utgående från bladet, tvärt uppsvängd vid skaftroten samt med rundad undersida och platt öfversida, hvari en längdgående djup käl; yttre delen af silfver, femsidig, afsmalnande åt midten samt pådrädd utanpå inre delens ytterända; å de tre öfre sidorna graveradt: å den mellersta grupper af tvärgående streck, ett längre mellan två kortare i hvarje grupp, mellan grupperna ett dylikt streck, å sidosidorna snedt tvärgående fält, omväxlande släta och fint längdstrierade, mellan fälten två smala ränder. Å ytteränden en pålagd konturerad sköldformig skifva, hvari graveradt initialer och årtal: H·R 1676

Utan stämplar.

Längd: 17 cm.
Blad, bredd: 4.7 cm.
Skaft, längd: 10.5 cm.; delen af silfver, längd: 6.7 cm.

Anm. Bladet skadadt i kanten invid skaftet.

Tyskt arbete från 1676.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland.
Betald 15 September 1892.
Pris: Mk 12, se Hushållsbok.

D. a. 10. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en smal flik; å bladet graveradt: å insidan vid skaftroten ett symmetriskt ornament i form af en korsblomma, nedre bladet tvärstrieradt, nedanför detta två frånvända rätvinkliga bandornament med de vertikala delarna inåt samt med ytterändarna sammandragna till en spets, afslutad i ett treflikigt blad, de horisontala delarna med ytteränden afslutad i ett bladornament, å de rätvinkliga delarna streck och prickar, imiterande bokstäfver; kring kanten en smal rand; å bladets utsida en stor beslagliknande ornering med en konturerad spets, riktad mot skaftroten, i orneringens midt en med små streck prickerad, liggande oval ram med fyra jämnbreda utsprång, ofvanför orneringen ett dylikt, mindre; kring kanten en med längdgående korta streck prickerad bård med en rundad aflång utvidgning vid hvardera sidan af bladet.

Skaft gjutet, rakt, afsmalnande utåt, med slät platt undersida och i relief ornerad öfversida, å denna vid skaftroten en maskaron, öfver denna ett otydligt ornament, däröfver en backantliknande figur, stående på vänstra benet, under högra knäet en drufklase, högra armen sträckt åt vänster uppåt, i handen en pokal, öfverst en tvärgående profilering af vulster och stafvar; å baksidan grupper af tvärgående streck, ett längre mellan två kortare i hvarje grupp. Skaftknopp gjuten, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter; öfverst en profilerad hjässknopp med bladornerad stor midtvulst.

Utan stämplar.

Vikt: 52.3 gr.
Längd: 15.5 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.

Anm. Förgyllningen delvis afnött.

Antagligen svenskt arbete från 1600-talets förra hälft.

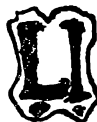
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
18 Oktober 1892
hos juvelerarfirman J. E. TORSK, Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkenskapsutdrag från fröken SIGRID M. TORSK.
Betald samma dag, se Toilettbok (här uppförd på November 1892).
Pris: Kr. 75, se räkenskapsutdrag.

D. a. 11. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan och utsidan graveradt: i midten ett korsformigt ornament, bildadt af fyra symmetriskt sammanställda treflikiga blad, från hvarje bladspets utgående två prickerade långa bandornament, afsmalnande åt ändarna samt S-formigt böjda och gående genom närliggande bandornament, dessutom mellan ornamenten streckade bladornament och blommor; kring kanten en bård i fjällmönster.

Skaft rakt, tresidigt, afsmalnande utåt, de två öfre sidorna kälformiga, skilda af en hög stafformig rygg, nedtill å denna en ciselerad kapitälliknande bladornering i relief, något ofvanför midten ett kring skaftet gående profileradt band. Å undersidan nedtill graveradt initialerna: Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad hjässknopp med bladornerad stor midtvulst.

Å skaftets undersida vid skaftroten stämpel:

Vikt: 47.2 gr.
Längd: 16.3 cm.
Blad, diameter: 5 cm.
Skaft, längd: 10.2 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1500-talet eller 1600-talets förra hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland.
Ankom 15 December 1892, se tullräkning.
Betald 19 December 1892, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 20, se Toilettbok.

D. a. 12. SKED (lappsked).

Af silfver.

Blad päronformigt, skåligt, å detsamma graveradt: å insidan något ofvanför midten ett fyrsidigt fält i rombiskt rutmönster, bildadt af hvarandra korsande band, i hvarje ruta ett tvärband, från hvilket utgående uppåt och nedåt en spetsig udd; fältet inom en slät ram, kring hvars ytterkant en rad glest ställda utåtvända spetsiga uddar; kring kanten en slät bård, kring hvars inkant en rad uddar som de sistnämnda; å bladets utsida ett fält i rombiskt rutmönster, bildadt af korsade smala ränder, upptill och nedtill afslutade mot ett tvärgående band, från hvars ytterkant utgående en rad spetsiga uddar; ofvanför fältet initialer: ·I·H·S· nedanför detsamma årtal: ·1757· upptill till höger ristadt: PP

Skaft kort, något uppböjdt samt med ovalt tvärsnitt, öfre ändan klufven i form af en kilformig klyka med ändarna afsmalnande uppåt, mellan dessa ett flackstafvigt tvärstycke, å skaftets sidor snedt tvärgående kälar omväxlande med smala ränder; upptill och nedtill å hvardera sidan en rakt utstående rundstafvig ögla, hvari en rörlig, fint spiralrefflad s. k. rasselring, å tvärstycket en rörlig rundstafvig ögla med en pyramidliknande knopp.

Utan stämplar.

Vikt: 42.5 gr.
Längd: 12.9 cm.
Blad, bredd: 5.6 cm.
Skaft, längd: 5.5 cm.

Från omkring 1750.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
4 Februari 1893
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 4 Februari 1893, se Toilettbok.
Pris: Kr. 30, se räkning.

D. a. 13. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt vid skaftroten två åtvända snirkelbågar, nedanför dessa en draperiliknande ornering, kring kanten en bård med snedt tvärgående inåtriktade akantusbladflikar mot längdstrierad botten; å utsidan kring kanten en bård (språkband) med graverad latinsk inskrift (orig. 17.5 cm.):

VERBVM* DOMINI* M·A...T· NET ERVNVN+IHS

(»Herrens ord varar evinnerligen». I H S = Jesus Hominum Salvator.)

Skaft rakt, tresidigt, afsmalnande utåt, de två öfre sidorna plana, undersidan rundad, å de förstnämnda sidorna vid skaftroten ciselerade bladornament, däröfver graverad initialer, å ena sidan: MNH å den andra: ÆM Skaftknopp gjuten, tryckt sfärisk, med starkt utstående profilerad grof midtstaf, å öfversidan och undersidan i relief en fyrbladig rosett mot punsad botten, öfverst en konisk hjässknopp, nedtill omgifven af fyra små blad.

Å skaftets undersida två stämplar (orig. 1/4):

Vikt: 53.2 gr.
Längd: 15.4 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 8.7 cm.

Anm. Förgyllningen till största delen afnött.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
27 April 1893.
Katalog 81 n:r 19, se räkning samma dag.
Betald 1 Maj 1893, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juli 1893).
Pris: Kr. 25, se räkning.

D. a. 14. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å bladet graveradt: å insidan en i stora böjningar gående stjälk med blad och blommor, kring kanten en prickerad bård; å utsidan en på en stor frukt sittande putto, vänd åt vänster samt hållande ett ymnighetshorn under högra armen, vänstra armen utsträckt, i handen en lång stjälk med blad och en stor blomma, till vänster en lång stjälk med blad samt i toppen en fembladig blomma, stjälken uppväxande mellan två långa bladflikar, till synes ombundna med två band, kring kanten en bård som å insidan. Skaft rakt, fyrsidigt, med fasade kanter samt afsmalnande utåt, nedre delen med öfversidan och sidosidorna karnisformigt svängda, ofvanför och nedanför de nämnda sidorna en tvärgående smal staf; å öfre delens midt ett rundtom gående profileradt utstående band. Å undersidan vid skaftroten ristadt: bOh Skaftknopp gjuten, sfärisk, med starkt utstående grof midtstaf; å öfversidan och undersidan i relief en sexbladig rosett mot slät botten; öfverst en liten rund hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 51.7 gr.
Längd: 15.7 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 8.8 cm.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, 27 April 1893.
Katalog 81 n:r 23, se räkning samma dag.
Betald 1 Maj 1893, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juli 1893). Beloppet ersatt af WALTHER VON HALLWYL 25 Maj 1893, se Rescontra.
Pris: Kr. 22, se räkning.

D. a. 15. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å utsidan kring kanten graveradt namn och årtal:

PETRÜS IANSON NIURE Anno 1660

Skaft rakt, tresidigt, afsmalnande utåt, de två öfre sidorna plana, undersidan rundad, från den sistnämnda utgående på bladets utsida en spetsig flik; å de två öfre sidorna graveradt latinsk vers (citat ur romerske skalden HORATIUS' Oder I: 28, v. 15 och 16), å den ena: *Sed ũna omnes manet nox,* å den andra: *Et sem̃el calcanda via lethi. Horat.*

(»En och samma natt väntar oss alla, och en gång måste vi vandra dödens väg»). Skaftknopp sfärisk, slät, nedanför denna två smala stafformiga ringar, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 23.7 gr.
Längd: 12 cm.
Blad, diameter: 3.7 cm.
Skaft, längd: 7.4 cm.

S. k. begrafningssked. Dylika bortgåfvos fordom åt begrafningsgästerna som minnen efter den döde. — PETRUS JANSON NIURE kan möjligen vara den som med. studiosus aflidne PEHR NIURE, son till magister JOHAN NJURENIUS (kyrkoherde i Enköping 1638—1663).

Antagligen svenskt arbete från 1600-talets midt.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, 27 April 1893.
Katalog 81 n:r 24, se räkning samma ag.
Betald 1 Maj 1893, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juli 1893). Beloppet ersatt af WALTHER VON HALLWYL 25 Maj 1893, se Rescontra.
Pris: Kr. 20, se räkning.

D. a. 16. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt ett från skaftroten åt båda sidor utgående kort band, omviket inåt, med hoprullade ytterändar samt med tvärgående S-formade streck, imiterande bokstäfver, mellan banden i midten ett inåtvändt blad; å utsidan på ömse sidor om skaftroten graveradt, till vänster: NNS till höger: CHD

Skaft kort, rakt, nästan rundt, afsmalnande utåt, vid skaftroten en fyrsidig utsvällning, upptill en vulst. Skaftknopp gjuten och ciselerad, af fyra sammansatta utåtvända hufvuden, de å framsidan och baksidan änglahufvuden, de å sidosidorna mansmaskaroner, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Bandet å bladets insida, utsvällningen å skaftet samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida stämpel (orig. $^1/_1$):

Vikt: 49.3 gr.
Längd: 12.4 cm.
Blad, diameter: 6.5 cm.
Skaft, längd: 5.4 cm.

Enligt uppgift i H. BUKOWSKIS auktionskatalog Gotlandsarbete, men sannolikare synes, att skeden härstammar från Königsberg i Ost-Preussen, där stadsstämpel infördes först 1684 och stämpling med årsbokstaf 1689; mästare möjligen DAVID DÖHRING (DÜHRING), mästare 11 December 1670, lefde ännu 1696; siffertalet under monogrammet är tydligen 85, utvisande årtalet 1685, det år då mästaren senast skaffat sig ny stämpel. Se E. v. CZIHAK: »Die Edelschmiedekunst früherer Zeiten in Preussen», Erster Teil, Leipzig 1903.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
27 April 1893.
Katalog 81 n:r 25, se räkning samma dag.
Betald 1 Maj 1893, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juli 1893). Beloppet ersatt af WALTHER VON HALLWYL 25 Maj 1893, se Rescontra.
Pris: Kr. 30: 30, se räkning.

D. a. 17. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å bladet graveradt: å insidan KRISTUS på korset, med törnekrans på hufvudet och gloria, naken, med endast höftskynke, å öfre korsarmen anslagssedel med inskrift, den s. k. Titulus triumphalis: INRI (Jesus Nazarenus Rex Judæorum); till vänster om korset en kvinna (MARIA) stående, i fotsid klädnad, med armarna korslagda å bröstet; till höger en man (JOHANNES) stående, barfota, i lång klädnad, med händerna hopknäppta framför bröstet;

längs kanten å hvardera sidan en bladranka. Å bladets utsida från midten utgående symmetriska bladornament. Något nedanför skaftroten graveradt ett bomärkeliknande ornament.

Skaft gjutet och ciseleradt, rakt, rundt samt afsmalnande utåt, i fyra päronformiga afdelningar, två och två vända med den grofva ändan mot hvarandra, å hvarje afdelning sex spetsiga bladornament, vända nedåt, respektive uppåt; mellan de båda inre afdelningarna tre smala ringar, mellan de båda yttre två dylika samt mellan dem i midten ett utstående band i form af tre ringar; vid skaftroten å öfversidan ett kerubhufvud, å undersidan tre ringar och en vulst, öfver denna fyra dylika ringar. Skaftknopp ihålig, genombruten och ciselerad, å knoppens framsida och baksida ett nedåtvändt treflikadt ornament med inåt hoprullade flikändar, å hvardera sidosidan en snedt utstående slät päronformig knopp; nedtill en profilerad ring, nedanför denna två flackstafviga ringar och två knoppar, upptill en åttaflikad bladrosett, öfverst en hjässknopp i form af en rund frukt, omgifven af snedt utstående blad.

Å skaftets undersida vid skaftroten mästarstämpel med bomärke (orig. 1/4):

Vikt: 57.2 gr.
Längd: 16.2 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 9.8 cm.

Från 1500-talets slut eller 1600-talets början. — Stämpeln liknande den å D.a.25.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
5 December 1893.
Katalog 86 n:r 193, se räkning samma dag.
Betald 12 December 1893, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Kr. 79, se räkning.

D. a. 18. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å bladets båda sidor graveradt en kvist med stora frukter och blad, den å insidan med två stora frukter, den å utsidan med tre, den ena af dessa ett halföppet granatäpple; kring kanten å båda sidor en prickerad bård.

Skaft platt, afsmalnande utåt, öfversidan i tre afdelningar, den inre och den mellersta med insvängda kanter, mellan afdelningarna två tvärgående smala stafvar samt mellan mellersta och yttre afdelningarna ett rundtom gående profileradt bredt band, upptill två vulster. Å undersidan graveradt initialerna: NHS· Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två S-formade sidoornament, öfverst en profilerad åttasidig hjässknopp, nedtill omgifven af fyra blad.

Å skaftets undersida otydlig stämpel (orig. 1/4):

Vikt: 48.5 gr.
Längd: 16.9 cm.
Blad, diameter: 5.5 cm.
Skaft, längd: 9.8 cm.

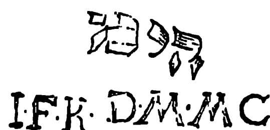
Anm. Förgyllningen å bladets utsida samt å skaftet afnött.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
20 December 1893
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 50, se Toilettbok.

D. a. 19. SKED (medikament-).

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å utsidan graveradt kring skaftroten ett symmetriskt bladornament med konturerad framkant, i midten afslutad i en otydlig blomma, ofvanför denna graveradt hebreiska skrif-tecken jämte initialer:

Skaft ihåligt, femsidigt, bågformigt uppsvängdt samt afsmalnande åt midten, å de tre öfre sidorna graveradt: å den mellersta grupper af ett tvärstreck mellan två prickar

i hvarje grupp, sidosidorna med två och två snedt tvärgående ränder, vid skaftroten en klackliknande utsvällning med platt undersida, från hvilken utgående på bladets utsida en spetsig tunga, å den sistnämnda undersidan graveradt en fyrbladig blomma på långt skaft (klacken som fot, så att skeden kan ställas fritt), å yttre ändan pålagdt en sköldformigt konturerad skifva, hvarå graveradt: nedanför skifvan i ena undersidan ett rundt hål.

Utan stämplar.

Vikt: 33.7 gr.
Längd: 14.2 cm.
Blad, diameter: 4.6 cm.
Skaft, längd: 10.7 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talets midt.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Betald 12 Mars 1894, se kvitto å rekommenderad försändelse.
Pris: Mk 25.

D. a. 20. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt vid skaftroten en öfver hörn ställd fyrsidig ruta, bildad af en i sicksack tvärstreckad ram, från hvars inre hörn utgående ett treflikadt bladornament i form af en heraldisk lilja, i rutan ett snirkelformigt bladornament; å utsidan vid skaftroten graveradt bomärke: —HI—

Skaft kort, rakt fyrsidigt med fasade kanter och afsmalnande utåt, vid skaftroten å öfversidan och sidokanterna en tvärgående fördjupning, hvari en löst tvinnad repstaf, ofvanför denna å öfversidan graveradt: IHS (Jesus Hominum Salvator). Skaftknopp ciselerad, fyrsidig, starkt afsmalnande nedåt och afslutad i en grof staf, å hvarje sida mot botten i rombiskt rutmönster pålagdt i midten en öfver knoppen uppskjutande korsblomma på längs sidan gående grof stjälk, å denna nedanför blomman en rund-

stafvig ögla, hvari en spiralrefflad s. k. rasselring; å knoppens öfre ända kring kanterna en sicksackstreckad bård samt i midten en ögla med ring som de förra.
Ornamentet å bladets insida samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 39.5 gr.
Längd: 11.9 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 5.5 cm.

Anm. En af öglorna med ring saknas.

Antagligen svenskt arbete från 1600-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Juli 1895
hos guldsmeden E. BÄCKSTRÖM, Söderhamn,
vid hennes besök i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
under deras vistelse vid Ljusne såg- och järnverk, Söderala socken, Hälsingland, början af Juli—midten af September 1895.
Betald 22 Juli 1895.
Pris: Kr. 15, se Hushållsbok.

D. a. 21. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik, å insidan vid skaftroten graveradt ett triangulärt bandornament med nedre sidan afbruten samt med ändarna volutformigt utåt hoprullade, i midten ett från skaftroten genom bandornamentet gående bladornament med spetsen framskjutande mellan de hoprullade bandändarna.
Skaft platt, fyrsidigt, med fasade öfverkanter samt afsmalnande utåt, vid skaftroten å öfversidan och sidokanterna ett tvärgående profileradt band. Skaftknopp gjuten, omvändt konisk, nedtill afslutad i en grof staf, å knoppen pålagdt fyra symmetriskt ställda, öfver knoppen uppskjutande korsblommor på längs knoppen gående grof stjälk,

å hvars midt en knoppliknande utsvällning, i hvarje blomma en rundstafvig ögla, hvari en spiralrefflad s. k. rasselring; knoppens öfre ända kupig, i midten en ögla med rasselring.

Ornamentet å bladets insida samt knoppen förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 33 gr.
Längd: 13.1 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 7 cm.

Anm. Öglan och ringen å knoppens framsida saknas.

Svenskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Juli 1895
hos guldsmeden E. BÄCKSTRÖM, Söderhamn,
vid hennes besök i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
under deras vistelse vid Ljusne såg- och järnverk, Söderala socken, Hälsingland, början af Juli—midten af September 1895.
Betald 22 Juli 1895.
Pris: Kr. 10, se Hushållsbok.

D. a. 22. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

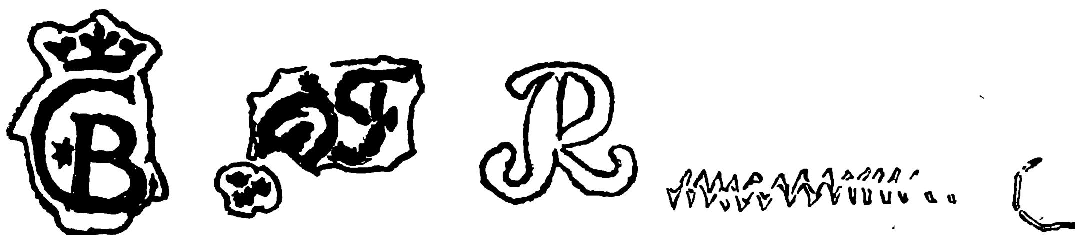
Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik; å insidan vid skaftroten ett graveradt bladornament med inre delen i fint rutmönster.

Skaft platt, rakt, afsmalnande utåt, nedtill å öfversidan och kanterna ett tvärgående profileradt band. Skaftknopp gjuten, ciselerad, fyrsidig, starkt afsmalnande nedåt och

afslutad i en grof staf, å hvarje sida i midten pålagdt en öfver knoppen uppstigande tvåbladig blomma med längs sidan gående tvådelad stjälk, i hvardera delen i midten ett ögleformigt utsprång; knoppens öfre ända kupig.

Ornamentet å bladets insida samt skaftknoppen förgyllda.

Å skaftets undersida stads-, riks- (senare ditsatt) och mästarstämplar, årsbokstaf samt åldermansranka (orig. $^1/_4$):

Vikt: 29.2 gr.
Längd: 14.4 cm.
Blad, diameter: 5.5 cm.
Skaft, längd: 8.3 cm.

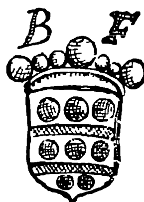
Svenskt arbete, Göteborg, från 1733; OLOF FERNLÖF, f. 1690, mästare i Göteborg 1720, ålderman 1754, afsade sig detta ämbete 10 Maj 1759, d. 1766; en bland de af den köpande allmänheten mest anlitade och på samma gång i sitt yrke mera förfarna af Göteborgs guldsmeder från förra hälften af 1700-talet. — Skeden omnämnd dels i »Fataburen» år 1912 (»Årsbokstäfver och andra stämplar på Göteborgssilfver» af GUSTAF UPMARK, sid. 72, afbildad sid. 77), dels i »Göteborgs Musei Årstryck» 1918 (»Kontrollstämpling å Göteborgssilver» af CARL LAGERBERG, sid. 138, afbildad sid. 136), dels i »Västsvenskt silver och västsvenska guldsmeder» af ERNST FISCHER, Göteborg 1923, sid. 133.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Juli 1895
hos guldsmeden E. BÄCKSTRÖM, Söderhamn,
vid hennes besök i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
under deras vistelse vid Ljusne såg- och järnverk, Söderala socken, Hälsingland, början af Juli—midten af September 1895.
Betald 22 Juli 1895.
Pris: Kr. 10, se Hushållsbok.

D. a. 23. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan graveradt ätten FLEMINGS vapen i nedtill rundad rekt-angulär sköld under krona samt initialer:

(antagligen friherrinnan BARBRO FLEMING AF LIEBELITZ, dotter till riksrådet och öfverståthållaren CLAËS FLEMING och friherrinnan HELENA BJELKE, f. 1624, d. 1693, gift 24 Mars 1650 med riksrådet och presidenten friherre ERIC LARSSON SPARRE, f. 1624, d. 1673).

Skaft platt, kantställdt, vid skaftroten med en kort uppsvängning, där å hvardera sidan ett spetsigt utsprång, längs öfre kanten en stafformig rygg, yttre ändan uppsvängd, med en hoprullad volut å hvardera sidan, å uppsvängningen samt ett stycke å underkanten en pärlstafsformig rygg, nedanför denna ett snedt utstående utsprång; från skaftroten utgående på bladets undersida en spetsig hög tunga.

Å bladets utsida vid skaftroten stads- och mästarstämplar (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 49.8 gr.
Längd: 15.9 cm.
Blad, bredd: 4.9 cm.
Skaft, längd: 9.7 cm.

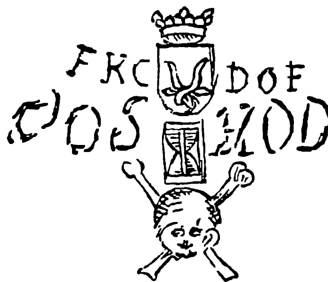
Svenskt arbete, Stockholm, från 1650- eller 1660-talet; ABRAHAM KIETTNER (KITNER, KIJSTNER, KÖSTNER), mästare i Stockholm 6 November 1636 (kallas 1640 »Abraham vid Söderport»), d 30 Juli 1669.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
20 April 1896.
Katalog 101 n:r 5, se räkning samma dag.
Betald 24 April 1896, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juni 1896).
Pris: Kr. 88, se räkning.

D. a. 24. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å utsidan vid skaftroten graveradt en krönt vapensköld (enligt uppgift friherrliga ätten OXENSTIERNAS), under skölden ett timglas och under detta en dödskalle framför två korsade benknotor samt på sidorna initialer:

Å bladets insida ristadt: samt å utsidan:

Skaft tresidigt, afsmalnande utåt, de två öfre sidorna platta, den undre rundad. Skaftknopp sfärisk, slät, med profilerad liten hjässknopp, nedanför skaftknoppen en vulst mellan två smala stafvar.

Bladet förgylldt.

Å skaftets undersida vid skaftroten en stämpel (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 51 gr.
Längd: 16.9 cm.
Blad, diameter: 5.5 cm.
Skaft, längd: 9.8 cm.

S. k. begrafningssked. Dylika bortgåfvos fordom åt begrafningsgästerna som minnen efter den döde; vid LOUIS DE GEERS begrafning 1696 exempelvis lära skedar ha utdelats till 300 gäster.

Från 1600-talet. — Stämpeln liknande Hedemoras.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
20 April 1896.
Katalog 101 n:r 6, se räkning samma dag.
Betald 24 April 1896, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juni 1896).
Pris: Kr. 67, se räkning.

D. a. 25. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; vid skaftroten å insidan graveradt ett bandornament med tvärgående streck.

Skaft kort, platt, fyrsidigt, med trubbvinkliga sidosidor. Skaftknopp omvändt konisk, nedtill afslutad i en i sicksack snedställd vulst; å knoppen pålagdt fyra öfver denna uppskjutande korsblommor med längs knoppen gående tredelad grof stjälk; knoppens öfre ända kupig, med liten rund hjässknopp.

Ornamentet och knoppen med rester af förgyllning.

Å skaftets undersida mästarstämpel med bomärke (orig. $^1/_4$):

Vikt: 31.5 gr.
Längd: 10.3 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 4.5 cm.

Från 1500-talets slut eller 1600-talets början. — Stämpeln liknande den å D.a.17.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se förteckning öfver en del af sändningen jämte prisuppgifter i afskrift af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, uppgjord 5 September 1896.
Ankom 17 September 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 7 Oktober 1896, se Hushållsbok.
Pris: Mk 45, se ofvannämnda förteckning.

D. a. 26. SKED.

Af förgylldt silfver med niello.

Blad rundt päronformigt, djupt skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å utsidan graveradt mot botten i niello: i midten ett oförgylldt utspardt ovalt fält, hvari en liljeliknande blomma på lång stjälk i niello, fältet omslutet af en i sicksack tvärstrierad bård, från hvilken utgående nedtill åt båda sidor en uppsvängd stjälk med blad och en stor blomma jämte en på stjälken sittande inåtvänd fågel med lyfta vingar; från fältets öfre ända utgående två stjälkar, liknande de sistnämnda men utan

fåglar; fåglarnas kroppar och en af stjälkarna oförgyllda, kring kanten en förgylld slät bård.

Skaft starkt uppsvängdt vid skaftroten och afsmalnande mot bladet, ovalstafvigt, upptill öfvergående till rundstafvigt, nedre delen slät, öfre delen spiralrefflad, med två jämnlöpande smala refflor och mellan dessa en gröfre. Skaftknopp svarfvad och profilerad, öfverst en cylindrisk hjässknopp.

Å skaftet nedtill fyra stämplar (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 71.2 gr.
Längd: 17.5 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 11.5 cm.

Ryskt arbete, Moskva, från 1838.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se förteckning öfver en del af sändningen jämte prisuppgifter i afskrift af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, uppgjord 5 September 1896.
Ankom 17 September 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 7 Oktober 1896, se Hushållsbok.
Pris: Mk 25, se ofvannämnda förteckning.

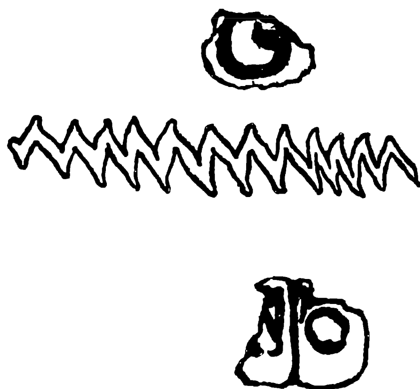
D. a. 27. SKED (s. k. apostlasked).

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik.

Skaft rakt, platt, afsmalnande utåt samt i två afdelningar; å öfversidan ciseleradt i relief: å nedre afdelningen nedtill en maskaron, öfver denna ett fruktknippe, däröfver en fågel, vänd åt vänster samt stående på en frukt; öfver fågeln ett hängande fruktknippe; å öfre afdelningen längs midten en rad inåtvända blomliknande ornament, mellan afdelningarna å hvardera kanten en utstående udd, mellan dessa å öfversidan ett kerubhufvud. Skaftknopp gjuten i form af en helfigur, föreställande aposteln SIMON, stående på ett profileradt fyrsidigt kapitäl samt hållande i högra handen sitt attribut (sågen). Å skaftets undersida inslaget: ↄ P

Å bladets utsida vid skaftroten två stämplar och åldermansranka:

Vikt: 41.5 gr.
Längd: 18.5 cm.
Blad, diameter: 5.5 cm.
Skaft, längd: 13 cm.

Dylika s. k. apostlaskedar brukade fordom föräras som faddergåfvor vid barndop.

Holländskt arbete från 1600-talets slut eller 1700-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Februari 1897.
Betald 17 Februari 1897, se Hushållsbok.
Pris: Mk 37, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 3 Februari 1897:

1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, och dennes gemål, MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmälda 9 Oktober 1845.

2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

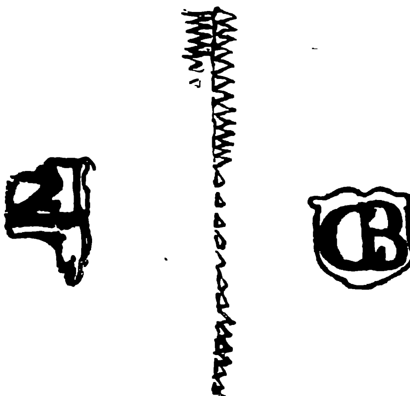
D. a. 28. SKED (s. k. apostlasked).

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik, å bladets utsida vid skaftroten graveradt initialer och årtal: G. E 1713

Skaft rakt, platt, afsmalnande utåt, i två afdelningar, skilda af ett profileradt kapitälliknande tvärband; å hvardera afdelningens öfversida ett längdgående s. k. myntsnöre. Skaftknopp gjuten i form af en helfigur, föreställande aposteln SIMON, stående på ett fyrsidigt kapitäl samt hållande i högra handen sitt attribut (sågen).

Å bladets utsida vid skaftroten två stämplar samt åldermansranka (orig. 1/4):

Å skaftets undersida stämpel (orig. 1/4):

Vikt: 34 gr.
Längd: 17.3 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 11.3 cm.

Dylika s. k. apostlaskedar brukade fordom föräras som faddergåfvor vid barndop.

Holländskt arbete från 1700-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Februari 1897.
Betald 17 Februari 1897, se Hushållsbok.
Pris: Mk 37, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 3 Februari 1897:

1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, och dennes gemål, MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmälda 9 Oktober 1845.

2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

D. a. 29. SKED (s. k. apostlasked).

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik.

Skaft rakt, i två afdelningar samt afsmalnande utåt; nedre afdelningen platt, å öfversidan ciseleradt i relief: nedtill en maskaron, öfver denna ett fruktknippe, däröfver en fågel, vänd åt vänster samt stående på en frukt; öfver fågeln ett hängande fruktknippe; öfre afdelningen rund, slät; mellan afdelningarna å öfversidan och kanterna ett tvärgående profileradt, starkt utstående kapitälliknande band. Skaftknopp gjuten i form af en helfigur, föreställande evangelisten MATTEUS med en bila i vänstra handen, i den högra en bok.

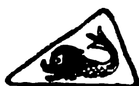
Å bladets utsida två stämplar samt åldermansranka (orig. $^{1}/_{1}$):

samt å insidan stämpel (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 39.7 gr.
Längd: 17.7 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 11.9 cm.

Dylika s. k. apostlaskedar brukade fordom föräras som faddergåfvor vid barndop.

Holländskt arbete från 1600-talets midt. Jmfr märket 7619 från Groningen i MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen», IV. Band, Berlin 1928.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Februari 1897.
Betald 17 Februari 1897, se Hushållsbok.
Pris: Mk 37, se räkning.

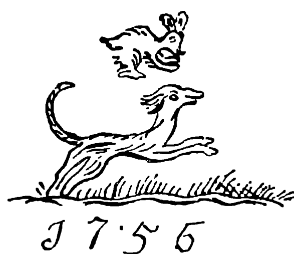
Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 3 Februari 1897:

1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, och dennes gemål, MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmälda 9 Oktober 1845.
2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
   Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

D. a. 30. SKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt, å baksidan graveradt årtal, öfver detta en åt höger springande hund, öfver denna en åt höger vänd hare:

Skaft rakt, gjutet och ciseleradt, i form af två om hvarandra virade grenar, nedanför dessa å öfversidan en maskaron, omgifven af bladornament, öfver desamma en fyrsidig utvidgning, å hvars öfversida upptill en maskaron, nedanför denna samt vid sidorna knoppar och bladornament. Från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång platt tunga med starkt fasade kanter. Skaftknopp i form af två halft mot hvarandra vända figurer, stående på en kapitälliknande profilering; figuren till vänster en man (MARS?) i kort tunica, högra handen stödd mot höften, högra figuren en kvinna (VENUS?) i lång tunica.

Å bladets utsida mästarstämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 51.3 gr.
Längd: 18.1 cm.
Blad, bredd: 4.7 cm.
Skaft, längd: 11.3 cm.

Holländskt arbete från 1600-talet; mästare med initialerna I B H i monogram. — Om en liknande sked se »Collection J. BOSSARD, Luzern, II. Abteilung Privat-Sammlung», Auktion in München in der Galerie HELBING vom 22.—24. Mai 1911, N:r 480.

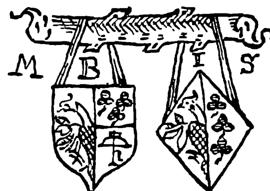
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Februari 1897.
Betald 17 Februari 1897, se Hushållsbok.
Pris: Mk 37, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 3 Februari 1897:

1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, och dennes gemål, MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmälda 9 Oktober 1845.
2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
   Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

D. a. 31. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten något uppsvängdt i en bred flik; å utsidan graveradt ett alliansvapen, det heraldiskt högra i nedtill konturerad rektangulär sköld, det vänstra i öfver hörn ställd rombisk sköld, båda sköldarna hängande i band på en liggande afkvistad trädstam, hvarunder initialer:

Skaft rakt, platt, i två afdelningar och afsmalnande utåt; å nedre afdelningens öfversida i relief: nedtill en maskaron, öfver denna en på ett urnliknande ornament stående fågel, vänd åt vänster, öfver denna ett fruktknippe, öfverst ett kerubhufvud mellan två utstående rundade kantflikar med liten rund hjässknopp, å undersidan graveradt initialerna: M M D öfre afdelningen i form af en spiralvriden kolonn med bas och kapitäl profilerade. Skaftknopp af två åtvända bladornerade voluter, öfverst en profilerad hjässknopp.

Å bladets utsida vid skaftroten otydlig mästarstämpel (orig. 1/4):

Å bladets insida stämpel (orig. 1/4):

Vikt: 35.4 gr.
Längd: 17.5 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 11.6 cm.

Holländskt arbete från 1600-talets slut.

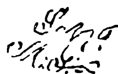
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Februari 1897.
Betald 17 Februari 1897, se Hushållsbok.
Pris: Mk 32, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 3 Februari 1897:

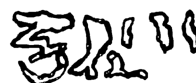
1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, och dennes gemål, MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmälda 9 Oktober 1845.
2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
   Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

D. a. 32. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik, å insidan vid skaftroten graveradt en stor blomma (solros) på kort stjälk med två inåtriktade långsträckta blad; å bladets utsida graveradt:

Skaft gjutet, rakt, rundt och ciseleradt, i två afdelningar, hvardera med fyra maskaroner ofvanför fyra uppåtvända spetsiga bladornament, nederst å nedre afdelningen ett delfinhufvud, gapande öfver bladets uppsvängda flik; mellan afdelningarna och upptill en vulst. Skaftknopp: å fram- och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter; öfverst en profilerad lång hjässknopp.
Blomman och skaftet förgyllda.

Å bladets utsida tre stämplar (orig. $^1/_1$):

Vikt: 55.7 gr.
Längd: 16.1 cm.
Blad, diameter: 6.2 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.

Anm. Förgyllningen å skaftet delvis afnött.

Svenskt arbete från 1600-talets slut eller 1700-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, 23 Februari 1897.
Katalog 105 n:r 264, se räkning samma dag.
Betald 26 Februari 1897, se Hushållsbok (här uppförd på Mars 1897).
Pris: Kr. 83, se räkning.

D. a. 33. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan och utsidan graveradt ett blad- och fruktknippe, det å insidan med en stor päronliknande frukt, omgifven af mindre frukter, vid skaftroten ett nedåtvändt tre-

flikadt bladornament, det å utsidan med en stor äppelliknande frukt, likaledes omgifven af mindre frukter, från den stora frukten utgående uppåt en blomma på lång stjälk mellan två kolfliknande frukter; kring kanten å insidan en slät bård, å utsidan en prickerad.

Å bladets utsida vid skaftroten ett graveradt bomärke: oHH

Skaft rakt, fyrsidigt, afsmalnande utåt, med fasade kanter, å öfversidan nedtill en pålagd gjuten stående figur med mantel kring höfterna, vänstra armen uppåtböjd, den högra sträckt snedt nedåt, med båda händerna hållande ett öfver ryggen gående draperi (mantel), nedfallande i en lång flik vid vänstra sidan; kring skaftets midt samt upptill ett profileradt utstående band. Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett tvådeladt bladornament, omgifvet af blad och blomknoppar, öfverst en profilerad lång hjässknopp.

Å bladets utsida vid skaftroten stads- och mästarstämplar (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 44.6 gr.
Längd: 14.9 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 8.7 cm.

Anm. Förgyllningen å skaftet till stor del bortnött.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets slut.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
23 Februari 1897.
Katalog 105 n:r 266, se räkning samma dag.
Betald 26 Februari 1897, se Hushållsbok (här uppförd på Mars 1897).
Pris: Kr. 51, se räkning.

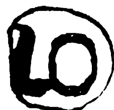
D. a. 34. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik, å bladet graveradt: å insidan ett blad- och fruktknippe med en drufklase i midten; kring kanten

en bård med grupper af tre tvärgående streck, imiterande bokstäfver; å utsidan en i skarpa böjningar gående stjälk med blad och blommor; kring kanten en bård som å insidan.

Skaft rakt, fyrsidigt, med fasade kanter samt afsmalnande utåt, nedtill å öfver- och sidosidorna ciseleradt tre uppåtvända uddar, något öfver midten ett profileradt utstående band. Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två volutliknande sidoornament, öfverst en profilerad hjässknopp med stor midtvulst.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 44.5 gr.
Längd: 15.7 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 9 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1600-talets senare hälft; mästare med initialerna L O, möjligen LARS OLOFSSON i Örebro, hvilken var guldsmed där 12 Juni 1677.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, 23 Februari 1897.
Katalog 105 n:r 270, se räkning samma dag.
Betald 26 Februari 1897, se Hushållsbok (här uppförd på Mars 1897).
Pris: Kr. 25, se räkning.

D. a. 35. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å bladets båda sidor graveradt, å insidan: i midten Jungfru MARIA i fotsid klädnad och med krona på hufvudet, stående på månskäran samt hållande på vänstra armen KRISTUS-barnet, detta naket samt med gloria, prickerad, månskäran med ett dubbelansikte å den konkava kanten; allt inom en mandorla med flamliknande strålar, kring kanten en bandliknande bård i fyrpass med öfre och nedre passen kortare samt å bandet grunda ornament omväxlande med längdgående smala; å bladets utsida i midten ett kvinnohufvud med palmettliknande krona, nedtill på båda sidor en maskaron, omgifven af bladornament; mellan maskaronerna utgående framåt ett stort femflikadt bladornament, ofvanför midtfiguren stora symmetriska blom- och bladornament; kring kanten en smal rand.

Skaft gjutet, rundt, rakt och ciseleradt, i fyra bladornerade päronformiga afdelningar, mellan dessa en profilering med vulster och ringar. Skaftknopp: å framsidan och baksidan en blomma mellan två bladornament, dessa mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad spetsig hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 54 gr.
Längd: 16.1 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 10 cm.

Anm. Förgyllningen å bladets utsida samt å skaftet delvis bortnött.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets slut eller 1600-talets början.

Vid skaftet fäst medels grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida skrifvet med bläck numret 20; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt silke.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 80, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON: Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 36. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad stort, rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, öfre kanten bred, platt samt snedt utskjutande inåt; å insidan graveradt ett grekiskt kors med utåt utvidgade armar, å hvarje af dessa fem tvärgående, med fina streck skuggade bladflikar samt i vinklarna mellan armarna ett utåtvändt bladornament; vid skaftroten ett inåtvändt flerflikadt stort bladornament; kring kanten en bård, hvarå mot längdstrierad botten en rad sammanhängande släta rombiska rutor; å utsidan kring kanten en slät bård.

Skaft kort; rakt, platt, afsmalnande utåt, å öfversidan snedt tvärgående fält, hvartannat kälformigt mellan två smala stafvar, hvartannat flackstafvigt samt punsadt i

randmönster; nederst ett slätt fält med ett kors af diagonalt ställda linjer. Skaftknopp fyrsidig, omvändt pyramidformig, å sidorna ciseleradt ett mönster af tvärgående sicksackbårder samt i midten pålagdt å hvarje sida ett öfver knoppen uppskjutande palmettliknande blad på längs sidan gående stafformigt bladskaft, mellan detta och palmetten ett tvärgående profileradt band; i hvarje af öfre hörnen en diagonalt ställd halfstafvig ögla, hvari en spiralrefflad s. k. rasselring; å knoppens öfre ända en kupig upphöjning med ögla och ring som de i hörnen; nedtill kring knoppen ett profileradt band, å knoppens baksida samt å upphöjningen å öfre ändan ett rundt hål.

Korset, bården kring in- och utkanterna, de punsade fälten å skaftets öfversida samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar samt årsbokstaf (orig. $^1/_4$):

Vikt: 80 gr.
Längd: 17.7 cm.
Blad, diameter: 8.1 cm.
Skaft, längd: 9 cm.

Svenskt arbete, Kristianstad, från 1735; CONRAD GADD, mästare 26 Oktober 1725, d. 1750.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida skrifvet med bläck numret 5; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 80, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 37. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

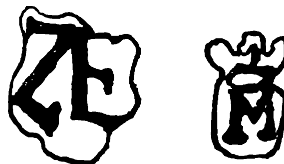
Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik; å insidan vid skaftroten graveradt ett åt båda sidor utgående kort band med tvärgående längre och

kortare streck, imiterande bokstäfver, samt vid hvartdera bandets ytterända ett inåtriktadt bladornament; å bladets utsida vid skaftroten graveradt:

Skaft rakt, kort, platt, afsmalnande utåt, med fasade öfverkanter, nedtill å öfversidan pålagdt en ciselerad maskaron i form af ett skäggigt manshufvud, omgifvet af en baldakin eller vimperg med öfre ändan afslutad i en bladornerad spetsig udd. Skaftknopp omvändt konisk, å denna mot punsad botten pålagdt fyra öfver knoppen uppskjutande korsblommor på längs knoppen gående lång grof stjälk, upptill med ett åt hvardera sidan utstående blad; öfverst en stor hjässknopp i form af ett manshufvud med långt hår och flatkullig mössa (barett?) med veckad kulle.

Banden och ornamenten å bladets insida, maskaronen samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida två stämplar (orig. $^1/_1$):

Vikt: 41.5 gr.
Längd: 12.7 cm.
Blad, diameter: 5.8 cm.
Skaft, längd: 6.4 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 6; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 80, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 38. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik; å insidan vid skaft roten graveradt ett symmetriskt ornament i form af en korsblomma; från skaftroten

utgående åt hvardera kanten ett kort band, hvarå tvärgående kortare och längre streck, imiterande bokstäfver.

Skaft rakt, gjutet, platt, afsmalnande utåt, å öfversidan i relief: nedtill en mansmaskaron, öfver denna en mussla och ett volutornament, däröfver en putto, stående på vänstra benet, högra knäet å en drufklase, högra armen uppåtböjd mot vänstra sidan, i handen en pokal; öfverst tre rundtom gående ringar. Skaftknopp på hög tresidig hals, knoppen bildad af fyra sammanställda maskaroner, öfverst en profilerad hjässknopp.

Orneringen å bladets insida samt skaftets öfversida och skaftknoppen förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 48 gr.
Längd: 14.5 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 8.8 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets slut.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 19; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 75, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 39. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å bladet graveradt: å insidan två stora frånvända bladornament, sammankopplade medels ett tvärband med hoprullade ändar; mellan ornamenten en repstafliknande sträng, nedtill afslutad i en päronformig utsvällning, upptill med tre åt hvardera sidan utstående flamliknande ornament; nedanför de nämnda ornamenten ett liknande mindre; kring kanten en tvärstreckad bård. Å utsidan ornering, liknande den å insidan.

Skaft rakt, fyrsidigt, afsmalnande utåt, med fasade kanter, nedtill en karnisformig del, längs hvars sidor en pärlrand, kring midten samt upptill ett profileradt utstående band. Skaftknopp: å framsidan och baksidan otydligt kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad hjässknopp med bladornerad stor vulst.

Utan stämplar.

Vikt: 47 gr.
Längd: 16.3 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 10 cm.

Anm. Förgyllningen å bladets utsida och skaftet samt delvis å skaftknoppen afnött.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets slut eller 1600-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 22; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 75, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 40. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan vid skaftroten graveradt ett strieradt symmetriskt bladornament med två utsvängda, inåt hoprullade stora flikar, mellan dessa utgående framåt ett treflikigt blad på rak lång stjälk.
Skaft rakt, tresidigt, afsmalnande utåt, de två öfre sidorna kälformiga, undersidan rundad, å denna vid skaftroten ett ciseleradt ornament i form af tre tvärgående bladflikar, öfver dessa två tvärgående stafvar. Skaftknopp sfärisk, med profileradt, starkt

utstående midtband, å knoppens öfversida och undersida mot punsad botten en bladrosett med fyra treflikiga blad, öfverst en rund hjässknopp, nedtill omgifven af en bladkrans.
Ornamentet å bladet, skaftet, med undantag af undersidans släta del, samt skaftknoppen förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 37.5 gr.
Längd: 15.2 cm.
Blad, diameter: 5.7 cm.
Skaft, längd: 9 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1600-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 25; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 75, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 41. SKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft rakt, uppsvängdt vid skaftroten samt i form af en trädstam med tätt sittande kvistmärken; uppsvängningen vid skaftroten med platt öfver- och tvåfasad undersida, från hvilken utgående på bladets utsida en spetsig, likaledes tvåfasad tunga. Skaftknopp i form af en oval skifva (för ingravering af initialer).

Utan stämplar.

Vikt: 20.4 gr.
Längd: 12 cm.
Blad, bredd: 3.3 cm.
Skaft, längd: 8.2 cm.

Anm. Silfvret blåanlöpt.

Från 1600-talet. — Enligt uppgift jordfynd från Helgeandsholmen, Stockholm.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 2; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 50, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 42. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik; å insidan graveradt vid skaftroten inom en rund ram ett A-liknande ornament, nedanför detta ett i båge tvärgående band, afbrutet å midten samt med ändarna afslutade hvardera i ett uppsvängdt spetsigt bladornament; kring kanten en bård med grupper af tvärgående streck, imiterande bokstäfver, ett längre mellan två kortare i hvarje grupp.

Skaft rakt, kort, nästan fyrsidigt, med något rundade sidor samt afsmalnande utåt, vid skaftroten å öfversidan och sidosidorna ett tvärgående profileradt band. Skaftknopp gjuten, omvändt konisk, nedtill afslutad i en grof staf, å knoppen pålagdt fyra symmetriskt ställda, öfver knoppen uppskjutande korsblommor på längs knoppen gå-

ende tredelad grof stjälk, å hvars midt å hvardera sidan en knoppliknande utsvällning; knoppens öfre ända kupig.

Ornamenten och bården å bladet, bandet å skaftet samt knoppen förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 52.9 gr.
Längd: 13.1 cm.
Blad, diameter: 6 cm.
Skaft, längd: 6 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 9; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 50, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 43. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik; å insidan vid skaftroten graveradt ett från denna åt båda sidor utgående bandornament med grupper af tre tvärgående streck, imiterande bokstäfver, hvardera ytterändan afslutad i ett utsvängdt bladornament.

Skaft rakt, kort, nedre delen platt, å öfversidan fem tvärgående kälningar; öfre delen fyrsidig, afsmalnande utåt, med fasade öfverkanter, vid skaftroten å undersidan ristadt ett kors. Skaftknopp omvändt konisk, ciselerad i sicksackmönster samt nedtill afslutad i en grof staf; å knoppen pålagdt mot punsad botten fyra symmetriskt ställda, öfver knoppen uppskjutande korsblommor på längs knoppen gående grof stjälk; knoppens öfre ända kupig och radiellt strierad.

Bandornamentet å bladet, bandet å skaftet samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida otydligt stämpladt (orig. 1/1):

Vikt: 35.1 gr.
Längd: 12.1 cm.
Blad, diameter: 5.8 cm.
Skaft, längd: 5.7 cm.

Anm. Förgyllningen till större delen afnött.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 11; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 40, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON: Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 44. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort flik, å insidan vid skaftroten graveradt ett från denna åt båda sidor utgående kort bandornament med tvärgående streck, imiterande bokstäfver, hvardera ytterändan inviken och bladformigt afslutad; mellan banden upptill ett inåtvändt treflikigt blad.

Skaft rakt, kort, flackstafvigt samt afsmalnande utåt, öfversidan med i spiralform gående flackstafvar. Skaftknopp gjuten, omvändt konisk, nedtill afslutad i en sicksackstreckad grof staf; å knoppen pålagdt mot i sicksackmönster punsad botten fyra symmetriskt ställda, öfver knoppen uppskjutande korsblommor på längs knoppen gående grof stjälk; knoppens öfre ända kupig och ciselerad samt med liten rund hjässknopp.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. 1/1):

Vikt: 38.7 gr.
Längd: 11 cm.
Blad, diameter: 6.1 cm.
Skaft, längd: 4.2 cm.

Anm. Förgyllningen till stor del afnött.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talets början.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 8; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 40, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON:
Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 45. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort flik, å insidan vid skaftroten ett rundt fält, i detta inom slät ram gotisk bokstaf: utspard mot botten i fint rutmönster.

Skaft sexsidigt, afsmalnande utåt, nedtill å de tre öfre sidorna ett tvärgående profileradt band, å ytterändan en rund tapp för skaftknoppen, som saknas.

Fältet å bladet samt bandet nedtill å skaftet förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 25 gr.
Längd: 11.6 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 5.9 cm.

Anm. I bladkanten ett stycke urbrutet.

Från 1400-talets slut.

Vid skaftet fäst medels en grå silkestråd en rektangulär pergamentlapp, å hvars ena sida med bläck skrifvet numret 4; trådändarna senare fästa vid lappen med rödt lack.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 30, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON: Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. a. 46. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, å insidan graveradt vid skaftroten ett åt båda sidor utgående kort band, hvarå graveradt namnet:

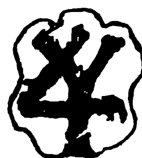
IACOB NILSON

i bandvinkeln ett hjärta, genomstucket af två korsade pilar; därnedanför två åtvända S-formade bandornament med två och två tvärgående streck samt med yttre ändarna sammanlöpande och afslutade i ett treflikigt blad.

Skaft rakt, i två afdelningar och afsmalnande utåt; nedre afdelningen tunn, platt, å denna upptill och nedtill å öfversidan ett tvärgående profileradt kapitälliknande band; mellan dessa band graveradt årtalet: Ao 1602 å undersidan ristadt: R öfre delen spiralvriden, upptill med en utstående sexbladig rosett. Skaftknopp sfärisk, med profileradt, starkt utstående midtband, öfverst en profilerad hjässknopp, nedtill omgifven af en fyrbladig rosett.

Ornamenten å bladet, skaftets nedre del å öfversidan samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 30 gr.
Längd: 14 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 8.7 cm.

Anm. Förgyllningen delvis afnött.

Från omkring 1600.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
14 Maj 1897.
Katalog 108 n:r 314, se räkning samma dag.
Betald 17 Maj 1897, se Toilettbok.
Pris: Kr. 25:50, se räkning.

D. a. 47. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik; å bladet graveradt: å insidan ett från skaftroten utgående treflikigt blad, å utsidan vid skaftroten ett kontureradt sköldliknande fält, från hvilket utgående i midten en stor anemoneliknande blomma på kort stjälk, på ömse sidor därom en liknande mindre blomma på utåtböjd lång stjälk, upptill med ett snedt utstående blad, dessutom utgående från midtblommans midt en trebladig blomma med lång grof pip.

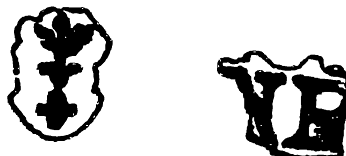
Skaft rakt, platt, afsmalnande utåt, med fasade öfverkanter, upptill med ett rundtom gående utstående band; å öfversidan ett längdgående, i vågmönster graveradt spetsigt fält, öfver detta ett kors af sex runda prickar, å undersidan ristadt: *Fig. 1.* Skaft-

D,Z · DB DB ±LD

Fig. 1.

knopp ollonformig, på kort hals, ollonet punsadt, omgifvet af sex släta skärmblad, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt: 74.1 gr.
Längd: 20.8 cm.
Blad, diameter: 5.8 cm.
Skaft, längd: 14 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1500-talets slut eller 1600-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Ankom 16 December 1897, se tullräkning.
Betald 31 December 1897.
Pris: Mk 25, se Hushållsbok.

D. a. 48. SKED.

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en lång bred flik.

Skaft rakt, långt, svagt sexsidigt samt afsmalnande utåt, kanten mellan undersidan och undre sidosidorna rundadt afnött, vid skaftroten en bred utvidgning, å hvars öfversida i relief och förgylld en halffigur (Sankt MIKAEL), högra armen öfver bröstet, i vänstra handen en staf (spjutet, hvarmed han dödar draken, som ej synes), nedanför figuren ett musselornament. Skaftknopp urnformig, sexsidig och profilerad, öfverst en profilerad rund hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 57.6 gr.
Längd: 19.6 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 13.5 cm.

Antagligen ryskt arbete från 1700-talets midt.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
hos en antikvitetshandlare i Moskva
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröken IDA UHSE
28 Maj—5 Juni 1898
under deras resa genom Polen, Ryssland och Finland
23 Maj—25 Juni 1898. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Pris: Rubel 10.

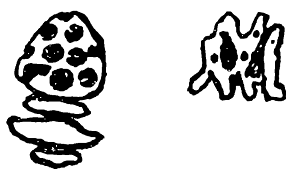
D. a. 49. SKED.

Af en grön kalcedon-art, med beslag af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt, tvärådrigt i grönt, brunt och ljusrödt.

Skaft rakt, med fyrsidigt mellanstycke af ljusprickig grön kalcedon. Nedre beslaget med i S-form uppsvängdt smalt gjutet mellanstycke, å hvars öfversida en pärlstaf samt vid öfre ändan tre och vid den nedre två bladliknande utsprång, från de senare utgående å öfversidan ett mot bladet vändt treflikadt bladornament, under detta en hög hylsa, från hvilken utgående på bladets undersida ett spetsigt bladornament, vid hvilket bladet fäst medels brun kittliknande massa, från de öfre utsprången utgående utanpå skaftet en fyrsidig hylsa med sidornas ytterändar bladformigt afslutade; å skaftets yttre ända ett beslag med en utanpå skaftet gående hylsa som nedtill, från denna utgående en gjuten kvinnobyst i halffigur, med i nacken uppsatt hår, nedre delen med utstående volutornament.

Å nedre beslagets undersida å det spetsiga bladet stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_1$):

Längd: 17.6 cm.
Blad, bredd: 4.4 cm.
Skaft, längd: 12 cm.

Tyskt arbete, Augsburg, från 1600-talets början; mästare möjligen ULRICH MENT (f. 1570, verksam 1593, medlem af stora rådet 1632) eller sannolikare VALENTIN MICHAEL, f. 1565, verksam 1593, gift som änkling 1619, d. 1624.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
15 Oktober 1898
hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 15 Oktober 1898.
Pris: Kr. 150, se räkning.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af konsthandlaren H. BUKOWSKI:

1. Ur ätten VON FERSENS ägo.
2. Kammarherren grefve CARL AUGUST GYLDENSTOLPE, Ljung, Ljungs socken, Östergötland, f. 18 Maj 1800, d. 31 Maj 1872, gift 25 Augusti 1835 med grefvinnan HEDVIG WILHELMINA AUGUSTA SOFIA MARIA TERESIA LOVISA VON FERSEN, f. 18 Mars 1816, d. 29 December 1879.
3. Hofjuveleraren CHRISTIAN HAMMER, Stockholm, f. 30 Mars 1818 i Norge, d. 13 Februari 1905 i Stockholm.
   Af honom försåld genom konsthandlaren H. BUKOWSKI.

D. a. 50. SKED.

Af förgylldt silfver, med filigran.

Blad ovalt, skåligt, slätt.

Skaft i två afdelningar, inre delen sexsidig, smal, starkt uppsvängd vid skaftroten och afsmalnande mot bladet, upptill en profilering, något nedanför midten tre snedt utstående utsprång, hvaraf två nedåtriktade, mellan dessa ett uppåtriktadt, vid skaftroten två nedåtriktade dylika, mellan dessa utgående på bladets utsida en spetsig lång stafformig tunga; skaftets yttre del utgöres af en från inre delen utgående tånge, hvarå påträdt en oförgylld, nedåt afsmalnande rund filigranshylsa, denna genom två längdgående repstafvar delad i två hälfter, å hvardera hälften en i skarpa böjningar gående smal skena med böjningarna fyllda af filigranssnirklar; ytterändan rundad, i form af en åttabladig rosett; tången utskjutande genom rosettens midt och nitad på dennas utsida.

Å bladets utsida stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

samt åldermansranka (orig. $^1/_4$):

Vikt: 33.7 gr.
Längd: 17.2 cm.
Blad, bredd: 4 cm.
Skaft, längd: 11.1 cm.

Tyskt arbete, Augsburg, från 1600-talets slut; mästare med initialerna E(?) W, möjligen ERHARD WARNBERGER, gift 1660, d. 1700.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.
Ankom 8 December 1898, se Toilettbok.
Betald 15 December 1898, se Rescontra (JOHANNA KEMPE) samt kvitto från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT 22 December 1898.
Pris: Mk 10.

D. a. 51. SKED (s. k. apostlasked).

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, kring kanterna å insidan och utsidan en förgylld bård, å utsidan inom bården rundt bladet graveradt (orig. 16 cm.):

CHRISTVS:ÄR:MIT:LIF:OCH:DÖDEN:ÄR:MIN:WINNING

vid skaftroten initialerna: IHS :I:I:D: :B:M:D:

Skaft gjutet, kort, rakt och ciseleradt, vid skaftroten en utvidgning, å hvars öfversida i relief en maskaron, nedanför denna en tvärgående profilerad list, å undersidan graveradt initialerna: AD ofvanför utvidgningen ett kort sexsidigt mellanstycke, ofvanpå detta en kapitälliknande utsvällning med en bladornerad vulst. Skaftknopp i form af en helfigur, föreställande en evangelist — antagligen JOHANNES (här med skägg) — i veckrik lång klädnad och mantel, i högra handen en bok, i den vänstra ett otydligt föremål (kalk?).
Skaftet förgylldt.

Utan stämplar.

Vikt: 43 gr.
Längd: 12.3 cm.
Blad, diameter: 5 cm.
Skaft, längd: 6.1 cm.

Antagligen svenskt arbete från 1500-talet.

Anm. Förgyllningen delvis afnött.

Dylika s. k. apostlaskedar brukade fordom föräras som faddergåfvor vid barndop.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 September 1899
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 11 September 1899, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 120, se räkning.

D. a. 52. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig kort flik, å insidan graveradt ett språkband med dansk inskrift (orig. 16.5 cm.):

HIELP:MIG:MIN:GVD:VD:I:MIN:NØD *ANAMME MIN:SIEL:NAAR:IEG:SKAL:DØ:ION:KARSEN*

vid skaftroten ett från bandet inåt riktadt treflikadt bladornament (korsblomma).

Skaft rakt, något afsmalnande utåt, i tre afdelningar, nedre afdelningen sexsidig och profilerad, den mellersta tresidig, med de två öfre sidorna platta, den undre rundad, från nedre afdelningen utgående på mellersta delen å öfversidan och undersidan ett spetsigt bladornament; öfre afdelningen utsvälld och profilerad, med rundtom gående ringar, mellan dessa å midten en utstående vulst. Skaftknopp: å framsidan och baksidan en maskaron mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad hjässknopp.

Å skaftets undersida nedtill en två gånger upprepad stämpel (orig. $^1/_1$):

Vikt: 38.7 gr.
Längd: 15.5 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 8.8 cm.

Antagligen danskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 September 1899
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 11 September 1899, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 30, se räkning.

D. a. 53. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig lång flik; å båda sidor graveradt: å insidan en i skarpa böjningar gående stjälk med blad och blommor, kring kanten ett språkband med text (bibelspråk) ur Psaltaren (orig. 16.7 cm.):

PS · 37 BEFALA·HERANOM·TIN·WEGH·OCH·HOPPAS·OPA·HANO·HAN·SKAL·WEL· G'O RAT 1614

å utsidan i hjärtformigt fält ett fruktknippe, öfver fältet en tvärgående prickerad bård, nedanför detsamma ett från spetsen åt hvardera sidan utgående bladornament; kring kanten ett språkband som å insidan (orig. 20 cm.):

PS·41·SEL ÄR·THEN·SOM·LÄTER·SIG·VARDA·OM·THEN·FATTIGA·HONŌ·SKAL·HEREN·HIELPA·I·THE N·OND·TIDEN

Skaft rakt, rundt, afsmalnande utåt samt profileradt med vulster och päronformiga delar, skilda af smala ringar. Skaftknopp gjuten, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad hjässknopp.

Å skaftets undersida nedtill en stämpel (orig. 1/4):

Vikt: 52.6 gr.
Längd: 16.4 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skaft, längd: 9.5 cm.

Svenskt arbete, dateradt 1614. — Beträffande stämpeln jmfr D.a.52.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
23 Februari 1900
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Västra Trädgårdsgatan 15 A, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 23 Februari 1900, se Toilettbok.
Pris: Kr. 80, se räkning.

D. a. 54. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en lång bred flik, å insidan graveradt: vid skaftroten ett triangelformigt fält, omgifvet af en prickerad kantbård, den å framkanten gående i två uppsvängda bågar med inre ändarna sammanlöpande i ett treflikadt bladornament, de yttre snirkelformigt insvängda; i fältet två nedåtvända symmetriska kvistar med blad, mellan kvistarna ett uppåtvändt blad.

Skaft rakt, fyrsidigt, afsmalnande utåt, nedtill en kort del med öfversidan och sidosidorna karnisformigt svängda samt längdrefflade, å midten ett profileradt utstående band, å skaftdelen nedanför detta å öfversidan och sidosidorna grupper af tvärgående ränder. Skaftknopp gjuten, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två sidovoluter, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Ornamentet å bladet, delvis skaftet samt skaftknoppen förgyllda.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. 1/4): och åldermansranka (orig. 1/4):

Vikt: 39.2 gr.
Längd: 14.8 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 8.2 cm.

Anm. Förgyllningen till stor del afnött.

Svenskt arbete från 1500-talet, mästare med bomärke. — Jmfr D.a.7.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
15 Maj 1900
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Västra Trädgårdsgatan 15 A, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 15 Maj 1900, se Toilettbok.
Pris: Kr. 50, se räkning.

D. a. 55. SKED (s. k. apostlasked).

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en trubbig flik, å utsidan graveradt i midten en niobladig solrosliknande blomma med ovalt midtfält, hvari initialerna: A·B·M

Skaft bågformigt uppsvängdt, femsidigt samt något afsmalnande utåt, från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig hög tunga. Skaftknopp gjuten, i form af en helfigur, föreställande aposteln JAKOB d. y. (kallad »Herrens broder», som afbildas lik KRISTUS, med gloria och vandringsstaf).

Å bladets utsida två stämplar (orig. 1/4):

Vikt: 25.6 gr.
Längd: 16.1 cm.
Blad, diameter: 5 cm.
Skaft, längd: 10.3 cm.

Antagligen schweiziskt arbete, Chur(?), från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Augusti 1900
hos guldsmeden och konsthandlaren J. BOSSARD, Hirschenplatz, Luzern, (se räkning 24 Oktober 1900)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
5 och 6 Augusti 1900

under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
16 Juni—16 Augusti 1900. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Betald 29 Oktober 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Frcs 50, se räkning.

D. a. 56. SKED.

Af förgylld brons, gjuten.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan graveradt vid skaftroten å hvardera sidan ett stort flerflikadt bladornament med inre ändan snirkelformigt hoprullad.

Skaft fyrsidigt, starkt uppsvängdt vid skaftroten, öfversidan stafformig och ciselerad i rutmönster, sidosidorna platta, släta, undersidan rundad, å denna ofvanför uppsvängningen ett bladliknande ornament i relief samt ett stycke från ytterändan ett uppåtriktadt bladliknande utsprång, från hvilket utgående uppåt en stafliknande rygg, nedtill å hvardera sidosidan ett trubbigt utsprång, från hvilket utgående längs uppsvängningen en båge med nedre ändan volutformigt afslutad samt stödd mot bladet; skaftets ytterända utsvälld och volutformigt uppsvängd som skaftknopp; från skaftets nedre ända utgående på bladets utsida en spetsig lång rygg samt å bladet på ömse sidor om denna en tvärstreckad bård, hvilka bårder vid ryggens spets sammanlöpa i ett treflikigt blad.

Utan stämplar.

Vikt: 48 gr.
Längd: 15.1 cm.
Blad, bredd: 4.8 cm.
Skaft, längd: 9.7 cm.

Tyskt arbete från 1600-talets slut.

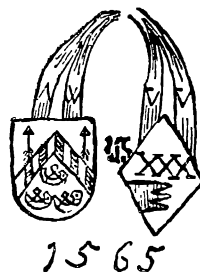
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Augusti 1900
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10 och 11 Augusti 1900
under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE

16 Juni—16 Augusti 1900. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 22 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 23 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 30, se räkning.

D. a. 57. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik, å utsidan graveradt ett alliansvapen med initialer och årtal:

Skaft rakt, afsmalnande utåt, ciseleradt i form af en trädstam med tätt sittande kvistmärken, vid skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig stafformig tunga. Skaftknopp i form af ett ollon med fyra skärmblad, öfverst en rund platt liten hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 42.7 gr.
Längd: 16.9 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 10.6 cm.

Anm. Å bladet vid ena kanten en lödning.

Daterad 1565.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 Februari 1903
i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 7 Februari 1903, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 70, se räkning.

D. a. 58. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik, å utsidan vid skaftroten graveradt ett alliansvapen i konturerade sköldar med hjälm och hjälmprydnader jämte löfverk, ofvanför vapnet initialer:

CP
AB

Skaft rakt, rundstafvigt, något afsmalnande utåt, upptill ett profileradt band. Skaftknopp sfärisk, med fyra ciselerade uppåtvända bladornament; öfverst en platt liten hjässknopp.

Utan stämplar.

Vikt: 24.4 gr.
Längd: 12.6 cm.
Blad, diameter: 4.1 cm.
Skaft, längd: 7.5 cm.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 Februari 1903
i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 7 Februari 1903, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 40, se räkning.

D. a. 59. SKED.

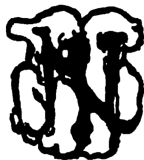
Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik; å insidan graveradt ett från skaftroten utgående bladornament, med bladskaftet genomträdt i en

tvärslå, å utsidan graveradt: vid skaftroten bomärke och namn: SIRE·TORS DAATER·

samt i midten initialer: TISS MGD

Skaft rakt, afsmalnande utåt, inre delen femsidig, med undersidan rundad, å de två öfre sidorna ciseleradt tre öfver hvarandra ställda bladornament; öfre delen slät, tresidig, med de två öfre sidorna platta, den undre rundad, upptill ett profileradt band. Skaftknopp sfärisk, med smal midtkäl mellan två smala ränder, å öfversidan och undersidan graveradt en inåtvänd fyrflikad bladrosett med spetsiga blad, öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 40 gr.
Längd: 14.3 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 8 cm.

Norskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 Februari 1903
i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 7 Februari 1903, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 35, se räkning.

D. a. 60. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik; å insidan graveradt ett från skaftroten utgående treflikadt bladornament.

Skaft rakt, platt, afsmalnande utåt, nedtill vid bladet en kort del, balusterformigt profilerad å öfversidan och kanterna, något ofvanför midten samt upptill ett rundtom gående profileradt utstående band; å undersidan nedtill graveradt initialerna: NTS

Skaftknopp sfärisk, å öfre delen tre koncentriska ringar af runda små upphöjningar; öfverst en profilerad liten hjässknopp.

Bladornamentet samt å skaftet nedre delen, de profilerade banden och knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 50.3 gr.
Längd: 14.5 cm.
Blad, diameter: 5.3 cm.
Skaft, längd: 7.4 cm.

Från 1600-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 Februari 1903
i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 7 Februari 1903, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 35, se räkning.

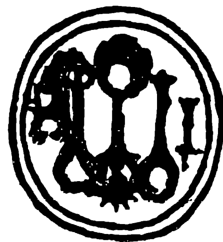
D. a. 61. SKED (s. k. apostlasked).

Af förgylld brons, gjuten.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik.

Skaft rakt, sexsidigt med (genom nötning) rundade sidor samt något afsmalnande utåt, längs öfversidan en längdgående kål. Skaftknopp i form af en helfigur, föreställande aposteln PAULUS, i lång klädnad, i högra handen svärdet, i den vänstra en bok(?).

Å bladets insida vid skaftroten ingjutet märke (orig. $^1/_4$):

Vikt: 47 gr.
Längd: 17 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 10.9 cm.

Dylika s. k. apostlaskedar brukade fordom föräras som faddergåfvor vid barndop.

Från 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
26 och 27 Februari 1904.
Katalog 156 n:r 485, se räkning 2 Mars 1904.
Betald sistnämnda dag, se Toilettbok (här uppförd på Februari 1904).
Pris: Kr. 8, se räkning.

Känd tidigare ägare:
Statsgeologen EDVARD ERDMANN, Stockholm, f. 31 Oktober 1840, d. 8 September 1923, gift 17 November 1868 med AGNES JOSEFINA ZETTERSTRÖM, f. 23 Januari 1848, d. 2 Oktober 1923.
Af statsgeologen EDVARD ERDMANN försåld å ofvannämnda auktion.

D. a. 62. SKED.

Af buxbom, med silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en spetsig flik, å utsidan siradt: i midten två från skaftroten utgående smala ränder samt vid hvardera sidan en dylik.

Skaft högt uppsvängdt, inre delen utskuren från bladet, tvåsidig, med utvidgad nederända, å öfversidan längs midten en käl, undersidan rundad; skaftets öfre del af silfver, fyrsidigt afsmalnande mot midten, de tre öfre sidorna platta, den undre rundad, mellersta sidan af de tre förstnämnda med grupper af tvärgående streck, ett långt mellan två korta i hvarje grupp, sidosidorna hvardera med snedt tvärgående fält, hvartannat slätt, hvartannat tvärstreckadt, å öfre ändan en pålagd konturerad sköldformig skifva, hvarå graveradt ett alliansvapen:

Utan stämplar.

Längd: 14.5 cm.
Blad, diameter: 5.2 cm.
Skaft, längd: 8 cm.
Silfverdel, längd: 6 cm.

Tyskt arbete från 1600-talets senare hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1904
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröken IDA UHSE
26—28 Maj 1904
under deras resa till Schweiz i anledning af arkivets i Schloss Hallwil ordnande
21 Maj—14 Juli 1904. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Betald 27 Maj 1904 (utbytt mot af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT tidigare försålda föremål).
Pris: Mk 26, se räkning.

D. a. 63. SKED.

Af silfver.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten spetsigt uppsvängdt, å insidan graveradt ett från skaftroten utgående bladornament, från hvilket utgående åt hvardera sidan en glest tvärstreckad bård, å hvarje streck ett kort tvärstreck; vid hvardera bårdens ytterända ett inåtriktadt vingliknande ornament. Orneringen förgylld, till synes senare tillkommen.

Skaft rakt, kort, spiralvridet, upptill ett profileradt band. Skaftknopp omvändt konisk, å denna pålagdt tre symmetriskt ställda korsblommor med tre treflikiga blad på smal stjälk med två utsvängda blad, nedtill ett profileradt bredt band; knoppen ihålig, med platt öfverända; i denna ett stort rundt hål för hjässknopp (som saknas), bredvid hålet ett mindre. Skaft och blad sammanlödda.

Utan stämplar.

Vikt: 31.3 gr.
Längd: 11.3 cm.
Blad. diameter: 5.9 cm.
Skaft, längd: 4.6 cm.

Från 1500-talet.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1919
från hennes dotter ELLEN FRIDRICA WILHELMINA ROOSVAL, f. 29 Juli 1867.
Inköpt af den sistnämnda
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm.

D. a. 64. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, å insidan graveradt: vid skaftroten ett slätt hjärtformigt fält mot punsad botten inom rund slät ram, från denna utgående åt hvardera sidan ett skriftband, hvarå mot snedstreckad botten på svenska med gammal anglosachsisk stil: help.os maria (»Hjälp oss, MARIA»).

Skaft rakt, groft, afsmalnande utåt, nedtill fyrsidigt och utåt öfvergående i en rundning, nedtill å öfversidan och sidosidorna ett tvärgående profileradt band. Skaftknopp tryckt sfärisk, graverad i form af en i rutmönster flätad kula, nedanför denna en staf.

Ornamentet och skriftbandet, bandet nedtill å skaftet samt skaftknoppen förgyllda.

Utan stämplar.

Vikt: 76.8 gr.
Längd: 12.9 cm.
Blad, diameter: 5.9 cm.
Skaft, längd: 5.7 cm.

Från 1400-talets slut.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 28 och 29 September 1920.
Katalog 226 n:r 312, se räkning 1 Oktober 1920.
Betald 19 Oktober 1920, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok.
Pris: Kr. 250, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. En medlem af friherrliga ätten BECK-FRIIS.
2. Grefvinnan CHRISTINA LOUISE HAMILTON, f. friherrinna BECK-FRIIS 4 Juni 1856, d. 1 December 1929, gift 4 Oktober 1877 med grefve RAOUL GUSTAF HAMILTON å Ovesholm, Träne socken, Skåne, f. 17 Oktober 1855 i Paris, d. 10 Januari 1931 i Stockholm.
3. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.
   Af ingeniören CARL ROBERT LAMM försåld å ofvannämnda auktion.

D. a. 65. SKED.

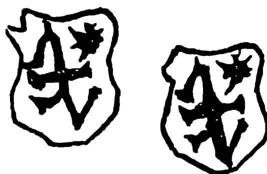
Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, å insidan vid skaftroten graveradt ett åt hvardera sidan utgående kort band med invikna ytterändar; å utsidan graveradt årtalet: *anno 1513.* Dessutom å båda sidorna en del senare ristade initialer.

Skaft rakt, kort, afsmalnande utåt och långsträckt spiralrefíladt, bildande gröfre och smalare stafvar, en gröfre, ciselerad i sicksackmönster, omväxlande med två och två smala släta. Skaftknopp månghörnig och mångsidig, å hvarje hörn graveradt en radiellt refflad rund rosett; nedtill en tvärrefflad grof staf.

Banden å bladets insida och bandet nedtill å skaftet samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida två gånger upprepad mästarstämpel med bomärke (orig. $^1/_4$):

Vikt: 77.6 gr.
Längd: 14.6 cm.
Blad, diameter: 7.3 cm.
Skaft, längd: 6.9 cm.

Svenskt(?) arbete; daterad 1513.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 28 och 29 September 1920.
Katalog 226 n:r 313, se räkning 1 Oktober 1920.
Betald 19 Oktober 1920, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok.
Pris: Kr. 450, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. En medlem af friherrliga ätten BECK-FRIIS.
2. Grefvinnan CHRISTINA LOUISE HAMILTON, f. friherrinna BECK-FRIIS 4 Juni 1856, d. 1 December 1929, gift 4 Oktober 1877 med grefve RAOUL GUSTAF HAMILTON å Ovesholm, Träne socken, Skåne, f. 17 Oktober 1855 i Paris, d. 10 Januari 1931 i Stockholm.
3. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.
   Af ingeniören CARL ROBERT LAMM försåld å ofvannämnda auktion.

D. a. 66. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en kort bred flik, å insidan graveradt ett från skaftroten utgående bladornament.

Skaft rakt, kort, afsmalnande utåt och långsträckt spiralrefladt, med kälar och stafvar, de förstnämnda ciselerade i sicksackmönster, nedtill å öfversidan ett tvärgående profileradt band. Skaftknopp omvändt konisk, å denna mot i sicksackmönster punsad botten pålagdt fyra öfver knoppen uppskjutande korsblommor på tvådelad lång grof stjälk, å hvars midt en åt hvardera sidan utstående knoppformig utsvällning; mellan blommorna en halfstafvig ögla, hvari en spiralvriden s. k. rasselring; å knoppens öfre ända en kupig upphöjning med ögla och ring som de nyssnämnda.

Bladornamentet, bandet nedtill å skaftet samt skaftknoppen förgyllda.

Å skaftets undersida två gånger upprepad mästarstämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 58.7 gr.
Längd: 14.3 cm.
Blad, diameter: 6.8 cm.
Skaft, längd: 7 cm.

Antagligen norskt arbete från 1500-talets slut; mästare med initialerna N S.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
på hennes födelsedag
1 Oktober 1921
från hennes dotter ELLEN FRIDRICA WILHELMINA ROOSVAL, f. 29 Juli 1867.
Inköpt af den sistnämnda
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm.

Kända tidigare ägare:

1. En medlem af friherrliga ätten BECK-FRIIS.
2. Grefvinnan CHRISTINA LOUISE HAMILTON, f. friherrinna BECK-FRIIS 4 Juni 1856, d. 1 December 1929, gift 4 Oktober 1877 med grefve RAOUL GUSTAF HAMILTON å Ovesholm, Träne socken, Skåne, f. 17 Oktober 1855 i Paris, d. 10 Januari 1931 i Stockholm.
3. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.

D. a. 67. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, å insidan svisseleradt en stor blomma på lång stjälk, från hvilken utgående åt hvardera sidan en fembladig mindre blomma på långt skaft jämte utböjda stora blad, öfverst en stor bandrosett; från bladen utgående kring blommorna en bladkrans, i hvars midt framtill ett kronliknande ornament.

Skaft rakt, platt, afsmalnande utåt, öfversidan flackrundad, med snedt tvärgående fält, hvartannat kälformigt, hvartannat flackstafvigt, mellan fälten ett vågband i relief, nedtill ett från skaftroten utgående palmettliknande bladornament i relief mot punsad botten, å undersidan ristadt initialerna P N S. Skaftknopp fyrsidig, omvändt pyramidformig, å hvardera sidan pålagdt en öfver knoppen uppskjutande korsblomma på längs knoppen gående groft skaft, hvarå upptill ett åt hvardera sidan rakt utstående blad; i hvarje af öfre hörnen en diagonalt ställd rundstafvig ögla, hvari en spiralvriden s. k. rasselring; å knoppens öfre ända en kupig upphöjning med ögla och ring som de i hörnen. Å knoppens öfversida vid ena hörnet ett rundt hål.

Bladets insida, skaftets öfversida samt knoppen förgyllda.

Å bladets undersida åldermansranka, riks-, stads- och mästarstämplar samt årsbokstaf (orig. 16 cm.):

Vikt: 67 gr.
Längd: 17.4 cm.
Blad, diameter: 7.5 cm.
Skaft, längd: 9.7 cm.

Svenskt arbete, Kristianstad, från 1774; HANS PETTER VOGT (VOUGT), f. 1726, mästare 1753, bisittare 1757, ålderman 1795, d. 1804.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1922
från hennes dotter och svärson ELLEN FRIDRICA WILHELMINA, f. 29 Juli 1867, och professorn Doktor Phil. JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL, f. 29 Augusti 1879, gifta 22 Juni 1907.
Inköpt af de sistnämnda
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm.

Kända tidigare ägare:

1. En medlem af friherrliga ätten BECK-FRIIS.
2. Grefvinnan CHRISTINA LOUISE HAMILTON, f. friherrinna BECK-FRIIS 4 Juni 1856, d. 1 December 1929, gift 4 Oktober 1877 med grefve RAOUL GUSTAF HAMILTON å Ovesholm, Träne socken, Skåne, f. 17 Oktober 1855 i Paris, d. 10 Januari 1931 i Stockholm.
3. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.
4. Direktören OTTO MEYERSON, Stockholm.
   Af honom försåld genom Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel.

b. Af senare (s. k. matskeds-) typ.

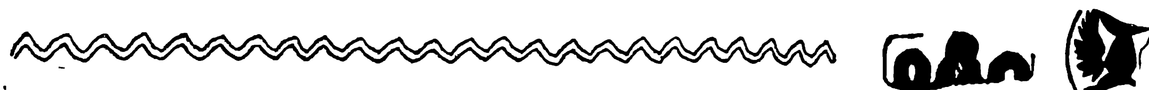
D. b. 1. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

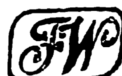
Blad ovalt, skåligt.

Skaft platt, afsmalnande inåt, å nedre delen längs kanterna å båda sidor en smal rand, den å undersidan nedlöpande å bladets utsida och bildande en rundad tunga; öfre ändan med två rundade utvidgningar, den undre mindre, i hvardera insatt ett mynt; i den nedre ett ryskt mynt (5 kopek) af år 1757, åtsidan å skaftets öfversida med kejsarinnan ELISABETHS namnchiffer, å frånsidan valör och årtal jämte myntmästarens initialer; i den öfre ett tyskt mynt, 4 Mariengroschen 1708 från hertigdömet Braunschweig-Lüneburg, åtsidan (å skaftets öfversida) med valör, finhet och myntmästarmärke samt omskrift, å frånsidan bild af aposteln ANDREAS med korset samt omskrift med årtal; hvartdera myntet omgifvet af en ciselerad kråsliknande bård; å skaftets undersida graveradt initialer:

Å skaftets undersida åldermansranka samt mästar- och stadsstämplar (orig. 18.5 cm.):

samt preussisk skattestämpel sedan 12 Februari 1809 för tidigare tillverkade (äldre) föremål (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 50.7 gr.
Längd: 21.7 cm.
Blad, bredd: 4.6 cm.
Skaft, längd: 14.1 cm.

Tyskt arbete från 1700-talets midt.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
16 December 1887
från hennes kusin fröken ANNA BILLICH.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af fröken ANNA BILLICH:

1. Köpmannen ERNST HEINRICH FERDINAND BILLICH, f. i September 1799 i Prenzlau, d. 10 Juni 1863, och dennes maka, FRIEDERIKE CHRISTINA, f. KEMPE 17 December 1802, d. 12 Maj 1854, gifta 4 Januari 1828 i Stralsund. Båda begrafna därstädes i S:t Jacobi kyrka, där deras grafsten ses.
2. Fröken ANNA MARIA WILHELMINA BILLICH, f. 20 Januari 1832, d. omkring år 1890, dotter till föregående.
   Af fröken ANNA BILLICH emottagen som arf.

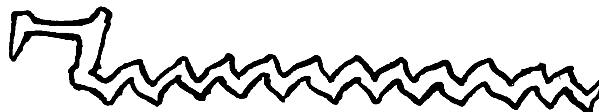
D. b. 2. SKED (s. k. ragusked).

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, nedre delen smal, med platt under- och flackrundad öfversida, öfre delen tunn, platt, kilformigt utvidgad, med tvärt uppsvängd, trubbvinkligt konturerad ytteända; å undersidan graveradt initialer och årtal: P·W·B·A / A° 1725 omslutna af två nedtill korsade palmkvistar; dessutom något nedanför midten ett taggliknande utsprång med tvärrefflad öfversida; från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig lång stafformig rygg.

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar, årsbokstaf samt åldermansranka (orig. 1/4):

Vikt: 98.1 gr.
Längd: 27.9 cm.
Blad, bredd: 6.4 cm.
Skaft, längd: 18.3 cm.

Svenskt arbete, Borås, från 1725; ANDREAS WIBECK, var mästare under ämbetet i Göteborg 1705, d. 1727; änkan omtalad 24 Juli 1730. — Jmfr Gr. XLII: K. B.b.4.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
8 Februari 1891
hos antikvitetshandlaren I. F. W. ZERNO, Nybrogatan 7, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 16, se Hushållsbok.

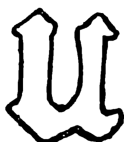
D. b. 3. SKED (s. k. ragusked).

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft slätt, vid skaftroten tvärt uppsvängdt, nedre delen smal, med platt under- och flackrundad öfversida; öfre delen utvidgad, med svagt konturerade kanter, uppsvängd rundad ytterända och tvåfasad öfversida, från skaftroten utgående på bladets utsida en trefasad halfrund tunga. Upptill å undersidan graveradt namn och årtal:

Hindrica. Magdalena Æ. M. 1783.

Å skaftets undersida årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig $^1/_4$):

Vikt: 87 gr.
Längd: 23.5 cm.
Blad, bredd: 5.4 cm.
Skaft, längd: 14 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1756: JOHANNES WESTE (WEST), lärde och blef gesäll i Köpenhamn, mästare i Stockholm 11 Oktober 1743, omtalad som död 8 April 1768.

Inköpt af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,
7 Mars 1891
hos antikvitetshandlaren I. F. W. Zerno, Nybrogatan 7, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 16, se Hushållsbok.

D. b. 4. SKED (s. k. ragusked).

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.

Skaft tvärt uppsvängdt vid skaftroten; nedre delen smal, med platt under- och flackrundad öfversida; öfre delen tunn, platt och kontureradt utvidgad, med tvåfasad öfversida och uppsvängd ytterända; från skaftroten utgående på bladets utsida en trefasad rundad tunga; upptill å undersidan graveradt initialer och årtal: *I. P. S. B. 1811.*

Å skaftets undersida årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt: 65.8 gr.
Längd: 21.3 cm.
Blad, bredd: 4.9 cm.
Skaft, längd: 12.9 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1768; Jonas Berg, mästare 1 Februari 1751, omtalas ha uppsagt burskap 5 Februari 1790 men är antecknad i protokollet 5 Juni 1793.

Inköpt af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,
8 December 1892
hos antikvitetshandlaren I. F. W. Zerno, Nybrogatan 7, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 16, se Toilettbok.

D. b. 5. SKED (s. k. dopsked).

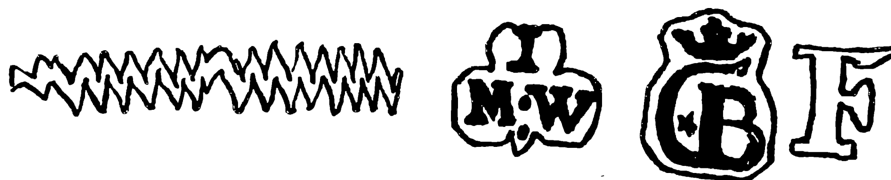
Af förgylldt silfver.

Blad ovalt skåligt; å utsidan graveradt: vid skaftroten i rundt fält JESU dop: i midten KRISTUS, naken, stående i vattnet, till höger JOHANNES döpande den förstnämnde, till vänster löfverk, öfverst en dufva inom strålkrans; fältet omgifvet af en bård med ett bibelspråk på tyska: *Gehet hin in alle Weldt u. lehret alle heyden u. tauffet sie in Nahmen des Vatters des Sohns u. des h. geistes Math. 28* nedanför fältet skrift å samma språk med årtal och namnteckning:

Du liebster Jesu bist der Weinstock. Wir die Reben:
Drum kan nur von dir entspringt all unser Kafft u. leben.
und Weil nun dieses Kind dir jetzt ist Einverleibt.
Durch seine tauff Schulff das es an dir bekleibt.
und trägt die edle frucht der glaubens voll in tugend.
Zu deines Nahmens Ehr in Wen die Krafft der Jugend.
bei ihm vertrocknen wil so setz es weiter fort.
Ins Schöne Paradis, un deine himels pert
Anno 1698
J. M. Winterstein

Skaft platt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, nedre delen smal, med flackrundad öfversida och afsmalnande mot bladet; öfre delen tunn, platt, kilformigt utvidgad samt med yttre ändan uppsvängd och bladformigt konturerad; å undersidan graveradt: upptill i rundt fält KRISTUS på korset med blodet droppande från vänstra sidan och handen ned i en på marken stående kalk; upptill å korset inskrift: INRI (JESUS Nazarenus Rex Judæorum); fältet omgifvet af en bård med tysk skrift: *Alle die Wir in Jesum Christum getauff sind sind in seinen todt getaufft* Nedanför fältet ett längs skaftet gående vågband med inskrift: *verehrt Johannes Hageman* på hvardera sidan om bandet fina blom- och bladornament.

Å skaftets undersida åldermansranka, mästar- och stadsstämplar samt årsbokstaf (orig.¹/₄):

Vikt: 50.7 gr.
Längd: 19.4 cm.
Blad, bredd: 4.9 cm.
Skaft, längd: 12.4 cm.

Svenskt arbete, Göteborg, från 1698; JOHAN MARTIN WINTERSTEIN, var troligen mästare i Göteborg 1688, då han 18 September gifte sig med MARGARETA WALLMAN, dotter

till SVEN WALLMAN i Göteborg; omtalas 1693, var bisittare i ämbetet men afsade sig detta 1697; död 31 Augusti 1702; var äfven kopparstickare och har utfört porträtt m. m. i kopparstick. — Skeden omnämnd och afbildad i »Fataburen» 1912 (GUSTAF UPMARK: »Årsbokstäfver och andra stämplar på Göteborgssilfver», sid. 70, 85 och 87), i »Göteborgs Musei Årstryck» 1913 (CARL LAGERBERG: »Göteborgssilfver», sid. 13 och 14), samma arbete 1918 (CARL LAGERBERG: »Kontrollstämpling å Göteborgssilver», sid. 126) samt i E. FISCHER: »Västsvenskt silver och västsvenska guldsmeder», Göteborg 1923, sid. 133.

JOHANNES HAGEMAN, som fått skeden troligen som faddergåfva af WINTERSTEIN år 1698, återfinnes ej i »Christine kyrkas böcker för vigda, födda och döda 1624—1725» (återgifna i »Samlingar till Göteborgs historia» af WILHELM BERG, Göteborg 1890), men enligt samma verk stod en herr ZACHARIAS HAGEMANN 10 Januari 1701 fadder åt WINTERSTEINS son JOHAN CHRISTIAN.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 Maj 1897
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 125, se Hushållsbok.

Känd tidigare ägare, enligt uppgift af konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON: Guldsmeden THURE PETERSSON, Norrköping.

D. b. 6. SKED.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, nedre delen smal, med flackrundad öfversida, öfre delen tunn, platt och kontureradt utvidgad, med ytteränden uppsvängd samt afslutad i en utböjd spetsig flik; från skaftroten på bladets undersida utgående en spetsig lång flackrundad tunga; upptill å undersidan svisseleradt initialer och datum: F C.B / Ao. [illegible] / 13 Decemb. samt stämpladt: AH

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar samt årsbokstaf och åldermansranka (orig. 1/4):

Vikt: 38.8 gr.
Längd: 17.9 cm.
Blad, bredd: 4.4 cm.
Skaft, längd: 11.3 cm.

Svenskt arbete, Halmstad, från 1707; mästare med initialerna B E S, känd genom ett flertal arbeten från 1600-talets slut och 1700-talets början.

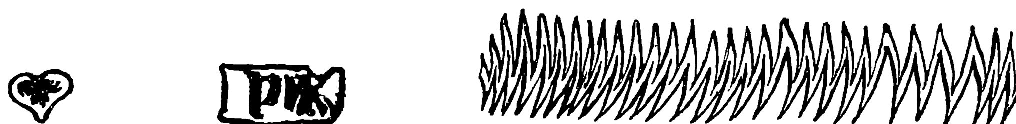
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Mars 1899
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning 29 Juni 1899.
Betald 1 Juli 1899.
Pris: Kr. 20, se räkning.

D. b. 7. SKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, tvärt uppsvängdt vid skaftroten, öfre delen utvidgad och konturerad, med uppsvängd ytterända, kring kanterna å båda sidor en smal rand; från skaftroten utgående på bladets utsida ett bladornament i relief; upptill å undersidan graveradt initialerna: *HEP* (HELENE PFLAUM?).

Å bladets utsida två stämplar samt åldermansranka (orig. 1/4):

Vikt: 49.2 gr.
Längd: 18.9 cm.
Blad, bredd: 3.8 cm.
Skaft, längd: 11.7 cm.

Tyskt arbete från 1800-talets förra hälft; mästare med initialerna P K.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
på hennes födelsedag
1 Oktober 1900
från fröken CHARLOTTE JAKOBINE CAROLINE CHRISTIANE MARIANE HELENE PFLAUM, f. 28 Oktober 1816 i Nürnberg, d. 9 Februari 1909 i Södertälje, hvilken hösten 1852 kom från Tyskland till Sverige som lärarinna åt WILHELMINA (MINA) KEMPE och sedermera stannade i hennes föräldrahem.

Känd tidigare ägare:
Fröken CAROLINE PFLAUMS släkt i Bayern.

D. b. 8. SKEDAR (mat-), sex stycken.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, starkt uppsvängdt vid skaftroten, öfre delen utvidgad, med ytterändan trubbvinklig och uppsvängd; längs kanterna å båda sidor en smal rand nedlöpande å bladets undersida och bildande en rundad tunga.

Å skaftets undersida årsbokstaf samt riks-, mästar- och stadsstämplar (orig. 1/1):

Vikt: 56.7—67.4 gr.
Längd: 22.1 cm.
Blad, bredd: 4.5 cm.
Skaft, längd: 14.3 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1812; JOHAN FREDRIK MASMAN (MASSMAN), lärde i Kalmar, mästare 9 Juli 1812, omtalas ha »upsagt burskap» 9 Augusti 1839.

Fanns bland inventarierna å säteriet Ericslund, Västerljungs socken, Södermanland, då detta inköptes af bruksägaren WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE och dennes maka, JOHANNA, f. WALLIS, åt deras dotter och svärson, WILHELMINA och WALTHER VON HALLWYL,

14 Mars 1866.

Säteriet Ericslund ägdes enligt jordeböckerna först af kommerserådet ERIC BRANDER, adlad SKÖLDEBRAND, som enligt köpebref af 3 Mars 1795 försålde säteriet till sina söner generalkonsuln MATHIAS ARCHIMBOLDUS SKÖLDEBRAND och expeditions-secreteraren, sedermera landshöfdingen och presidenten PEHR ERIC SKÖLDEBRAND.

Därefter har säteriet ägts af:

1. Konung CARL XIV JOHAN, uppbud första gången 19 Februari 1819.

2. Presidenten friherre PEHR ERIC SKÖLDEBRAND, uppbud 8 November 1826.

3. Friherre KNUT ERIC SKÖLDEBRAND, uppbud 22 Oktober 1838.

4. Friherre ALBERT KANTZOW, uppbud 15 Oktober 1839.

5. Commendeuren PEHR GUSTAF HJELM, uppbud 13 Maj 1851.

6. Friherre JOHAN ALBERT KANTZOW, uppbud 30 Januari 1856.

7. Bruksägaren WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE, uppbud 3 Maj 1866.

8. Enligt gåfvobref af 10 Januari 1870 — lagfart 1 Maj 1871 — öfvergick säteriet i enskild ägo till bruksägaren WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPES dotter, ANNA FRIDRICA WILHELMINA (MINA), gift med grefve WALTHER VON HALLWYL.

9. Enligt gåfvobref af 15 November 1921 öfverlämnade WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, säteriet med underlydande till sin dotterdotter MARGIT JOHANNA PALÆMONA CECILIA VON GEIJER såsom hennes och hennes bröstarfvingars eller närmaste efterkommandes enskilda egendom.

Till säteriet ursprungligen hörande Dalbyö blef enligt Kungl. Kommerskollegii utslag af 7 November 1815 skildt från säteriet och upptogs därefter såsom en särskild frälselägenhet.

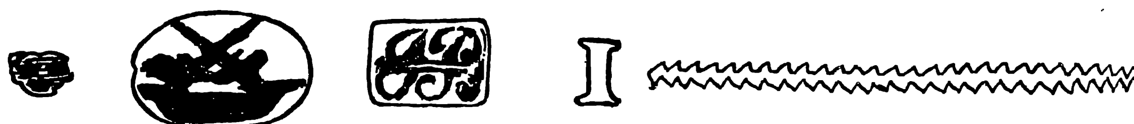
Till säteriet jämväl ursprungligen hörande lägenheten Hammarbystugan försåldes af WALTHER och WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, enligt köpekontrakt af 19 November 1918 till Aktiebolaget Skogsegendomar.

D. b. 9. SKEDAR (mat-), sex stycken.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan vid skaftroten en svisselerad bågornering.
Skaft tunt, platt, nedre delen smal, med flackrundad öfversida, öfre delen utvidgad, något konturerad, med uppböjd ytterända och svagt tvåfasad öfversida; upptill å undersidan å fem skedar graveradt initialerna: *J. L.*

Å skaftets undersida på fem af skedarna riks-, stads- och mästarstämplar samt årsbokstaf och åldermansranka (orig. $^1/_4$):

å den sjätte endast åldermansranka.

Vikt: 38.4—41.2 gr.
Längd: 20.8—21 cm.
Blad, bredd: 4.6 cm.
Skaft, längd: 12.9 cm.

Anm. Bladen å två skedar spräckta i kanten.

Svenskt arbete, Söderhamn, från 1767; Johan Pettersen, mästare i Söderhamn, öfvertog Eric Norelius' änkas verkstad 1755 och dref den till 1796. — Jmfr E.e.3.

Öfverförda af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,

ur Woxna bruks i Hälsingland husinventarier
under hennes vistelse å nämnda plats tillsammans med sin make, Walther von Hallwyl,
25—29 Juli 1891
till deras hem i Blasieholmstorg 11, Stockholm,
och därifrån 1897
till huset n:r 4 vid Hamngatan Stockholm.

Woxna bruk förut tillhörigt kommerse-rådet Jürgen Christoffer Müller, ärfdes efter dennes död af adoptivdottern Jeannette, f. 19 Juli 1795, d. 1 Juni 1851, gift 26 April 1811 med hofmarskalken friherre Gustaf Ridderstolpe, f. 24 Maj 1785, d. 15 April 1845. År 1849 försålde friherrinnan Jeannette Ridderstolpe sin del, en femtedel, till bruksägaren Wilhelm Heinrich (Henrik) Kempe i Stockholm, som sedermera

1853—1855 inköpte ytterligare tre tiondelar af bruket jämte lika delar i Ljusne bruksegendom. Från år 1855 ägdes sålunda ena hälften af WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE och den andra af konsuln WILHELM RÖHSS i Göteborg.

Allt sedan år 1849 leddes förvaltningen af hela bruket af WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE under firma WILH. H. KEMPE, och år 1850 anlades Norrljusne sågverk, som utom sågverksrörelsen mot slutet af 1870-talet omfattade äfven kätting- och järntillverkning samt grufdrift.

År 1881 inköpte WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE jämväl konsuln WILHELM RÖHSS' m. fl. hälft, och samma år bildades Ljusne-Woxna Aktiebolag, å hvilket bolag KEMPE öfverlät samtliga sina fastigheter. Bolagets stiftare voro: firman WILH. H. KEMPE, grefve WALTHER VON HALLWYL och grosshandlaren HERRMANN WILMS (originalhandlingar i bolagets arkiv i Ljusne).

Det inbetalda aktiekapitalet utgjorde till en början Kr. 6500000 i aktier om nom. Kr. 10000.

Aktieägare voro: firman WILH. H. KEMPE 646 aktier, grefve WALTHER VON HALLWYL 2 aktier, grosshandlaren HERRMANN WILMS 1 aktie och grosshandlaren HUGO HOLM 1 aktie.

År 1886 inköpte bolaget Sörljusne järnverk af bruksägaren G. F. BERNDES m. fl., och i sammanhang härmed ökades bolagets aktiekapital med Kr. 1300000 till Kr. 7800000. Samtliga dessa nya aktier öfvertogos af firman WILH. H. KEMPE.

År 1890 inlöste grefve WALTHER VON HALLWYL och fru JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, såsom innehafvare af firman WILH. H. KEMPE, grosshandlaren HERRMANN WILMS' och år 1897 grosshandlaren HUGO HOLMS aktie. Grefve WALTHER VON HALLWYL ägde därefter 429 aktier i Ljusne-Woxna Aktiebolag och fru JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, 351 aktier på grund af dem emellan ingången öfverenskommelse.

En del af grefve WALTHER VON HALLWYLS aktier öfvergick redan år 1907 i form af gåfva till en del medlemmar af släkten.

Genom 1918 års nyemission af 100 aktier, hvilka samtliga öfvertogos af grefve WALTHER VON HALLWYL, och gratisemission (1 gratisaktie på hvar tionde gammal aktie) uppbringades aktiekapitalet till 9580000 kr., hvilket belopp bibehölls, tills här nedan omnämnda försäljning af aktierna ägde rum.

Grefve WALTHER VON HALLWYL skänkte i December 1918 63 aktier till hvardera af dotterbarnen öfveringeniören HARRY VON ECKERMANN, grefvinnan CAROLA WACHTMEISTER AF JOHANNISHUS, f. VON ECKERMANN, godsägaren ROLF DE MARÉ, fröken MARGIT VON GEIJER samt herr ERIK VON GEIJER. Dessutom hade öfveringeniören HARRY VON ECKERMANN, dels genom köp från grefve WALTHER VON HALLWYL af 22 aktier, dels genom gåfva från fru EBBA VON ECKERMANN, f. VON HALLWYL, af 5 aktier, kommit i besittning af tillsammans 27 aktier. Sedan aktierna i enlighet med 1919 års ordinarie bolagsstämmas beslut blifvit uppdelade i 100-kronorsvalörer, innehades aktiestocken vid försäljningstillfället den 1 September 1919 sålunda af följande personer (registerboken förvaras i Ljusne), nämligen:

Grefve WALTHER VON HALLWYL för fru JOHANNA KEMPES testamenttagare	38696	aktier
Godsägaren R. DE MARÉ	14000	»
Fröken MARGIT VON GEIJER	10100	»
Herr ERIK VON GEIJER	10100	»

Öfveringeniören H. VON ECKERMANN	9000 aktier
Förste kammarherren W. VON ECKERMANN	7200 »
Grefve AXEL WACHTMEISTER AF JOHANNISHUS	6300 »
Grefvinnan CAROLA WACHTMEISTER AF JOHANNISHUS, f. VON ECKERMANN	300 »
Ryttmästaren W. VON GEIJER	100 »
Disponenten E. KLINTIN	1 aktie
Häradshöfdingen G. ABENIUS	1 »
Hofmarskalken H. DE MARÉ	1 »
Kamreren B. GLAUMANN	1 »

Tillsammans 95800 aktier à nom. 100 kronor.

Verkställande direktör för bolaget var bruksägaren WILHELM HEINRICH (HENRIK) KEMPE år 1881—1883, grefve WALTHER VON HALLWYL år 1883—1909, förste kammarherren WILHELM VON ECKERMANN år 1909—1919. Sistnämnda år försåldes aktiemajoriteten till ett konsortium, företrädt af Centralgruppens Emissionsbolag, hvarefter det gamla bolaget upplöstes.

E. SERVISSKEDAR

a. Märgskedar.

E. a. 1. SKED med gaffel (skaften hopskrufbara).

Af förgylldt silfver.

Sked:
Blad ovalt, skåligt.
Skaft: nedre delen uppsvängd, fyrsidig med fasade kanter samt afsmalnande nedåt; öfre delen likaledes fyrsidig med fasade kanter och balusterformigt profilerad; från skaftroten utgående på bladets undersida en spetsig lång tunga.

Gaffel:
Trekloig, med böjda spetsiga fyrsidiga klor.
Skaft i form som skedskaftet. Från gaffelskaftet utgående en gängad tapp, skrufbar i skedskaftet.

Utan stämplar.

Vikt: 49.2 gr.
Längd (hopskrufvad): 31 cm.
Sked, längd: 15.1 cm.; blad, bredd: 2.4 cm.; skaft, längd: 11.4 cm.
Gaffel, längd: 16.5 cm.; bredd: 1.6 cm.; skaft med skruftapp, längd: 12.5 cm.

Från 1600-talets slut(?).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Mars 1899
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning 29 Juni 1899.
Betald 1 Juli 1899.
Pris: Kr. 10, se räkning.

b. Senapsskedar.

E. b. 1. SENAPSSKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt, starkt skåligt.

Skaft platt, bågformigt uppsvängdt, afsmalnande mot midten; öfre ändan spetsig, å öfversidan å öfre delen i midten ett liggande ovalt fält, hvari inslaget ägarstämpel: öfver och under fältet symmetriska bladornament mot tvärstrierad botten, kring kanterna en pärlstaf, nedtill ett längdreffladt fält, upptill ett palmettliknande ornament; å baksidan kring kanterna två smala ränder, nedlöpande på bladets utsida i en spetsig flik.

Å skaftets baksida årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. 1/4):

Vikt: 14.7 gr.
Längd: 12.7 cm.
Blad, diameter: 3.1 cm.
Skaft, längd: 10.3 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1827; JOHAN GUSTAF ÅKERMAN, mästare 24 Juli 1818, d. 1857.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
4 Juni 1893
hos antikvitetshandlaren I. F. W. ZERNO, Nybrogatan 7, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 5, se Hushållsbok.

E. b. 2. SENAPSSKED.

Af förgylldt silfver.

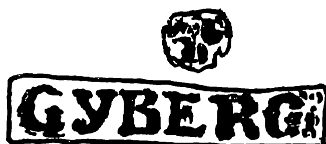
Blad rundt, starkt skåligt.

Skaft platt, långt, nästan rakt uppstående samt afsmalnande nedåt, yttre ändan spetsig och tillbakaböjd; å öfre delen längs framsidan graveradt namn, datum och årtal:

A.A.G.-H:E:v.H: Wisby d:23 Auge:1781.

(ANDERS ANDERSSON GADDE, handelsman i Lund, gift 23 Augusti 1781 med HEDWIG ELEONORA VON HÖKERSTEDT, f. 26 December 1744, d. 13 November 1817, sondotter till JACOB VON HÖKERSTEDT, landshöfding på Gotland, d. 1757).

Å skaftet otydlig stämpel (riks- eller stadsstämpel) och mästarstämpel (orig. 1/1):

Vikt: 18.1 gr.
Längd: 19.3 cm.
Blad, diameter: 2.3 cm.
Skaft, längd: 17.9 cm.

Svenskt arbete, Lund; JACOB GYBERG, f. 1762, mästare i Malmö 18 Januari 1791, »skall slå sig ned i Lund», d. 1814.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
14 November 1896
hos konst- och antikvitetshandlaren A. MATSSON, Beridarebansgatan 23, Stockholm.
Pris: Kr. 6.

E. b. 3. SENAPSSKEDAR, två stycken.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt, skåligt.
Skaft platt, bågformigt uppsvängdt, nedre delen smal, öfre delen utvidgad, med svagt tvåfasad baksida och bågformigt rundad ytterända.

Å skaftets baksida årsbokstaf samt stads-, riks- och mästarstämplar (orig. 1/1):

Vikt: 18.7 och 19.8 gr.
Längd: 11.5 cm.
Blad, diameter: 2.8 cm.
Skaft, längd: 9.2 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1852; GUSTAF THEODOR FOLCKER, f. 1811, son till guldsmeden GUSTAF FOLCKER d. ä., mästare 7 Augusti 1835, d. 1877.

Erhållna af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, på obekant sätt.

c. Strösockerskedar.

E. c. 1. STRÖSOCKERSKED.

Af silfver, med skaft af trä.

Blad djupt skåligt, med snedt utstående kant, bottnen genombruten samt å utsidan graverad: i midten konung GUSTAF III:s krönta namnchiffer jämte datum och årtal (dagen för statshvälfningen):

allt inom en krans af två parbladiga kvistar, mellan hvilkas skaftändar en fyrbladig blomma, dessutom utgående inåt från hvardera kvisten en fyrbladig blomma på böjd stjälk. Nedanför kanten å utsidan graveradt initialerna: P E A C C O (PETER ERHARD ARESCHOUG och CHRISTINA CATHARINA OVENIUS).

Skaft: nedre delen af silfver, i två afdelningar, den inre smal, starkt uppsvängd, med platt under- och rundad öfversida samt fäst vid bladet medels två ciselerade utböjda symmetriska bladflikar, öfre afdelningen konisk, slät och utgörande hylsa för träskaftet, mellan afdelningarna en profilering; skaftets öfre del af rödbok, svarfvad, långsträckt päronformig, med profileringar och liten ändknopp samt lackerad i svart.

Å skaftets nedre del å undersidan åldermansranka samt riks- och mästarstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt, med träskaft: 56.9 gr.
Längd: 23.9 cm.
Blad, diameter: 61 cm.
Skaft, längd: 17.5 cm.

Anm. Lackeringen delvis afnött.

Svenskt arbete från 1772 eller tiden närmast efter; mästare med initialerna H L (?).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
30 Januari 1912
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 1 Mars 1912.
Pris: Kr. 150, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok, Toilettbok (här uppförd på Februari 1912) samt räkning.

Kända tidigare ägare:

1. Handlanden PETER ERHARD ARESCHOUG, Simrishamn, f. .... 1741, d. 25 Mars 1795, gift med CHRISTINA CATHARINA OVENIUS, f. 1749, d. 1818.
2. F. d. sparbankskamreren OSCAR WALDEMAR ARESCHOUG, Tyringe, Finja socken, Skåne, f. 1836, sonsonsson till ofvannämnda.
   Af honom försåld genom Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel.

d. Såsskedar.

E. d. 1. SÅSSKED.

Af silfver.

Blad rundt, bukigt, skålformigt, med utsvängd bräddkant samt öfverkanten i kedjemönster; kring buken drifvet och ciseleradt i rokoko en blom- och bladranka, framtill afbruten af en slät kartusch inom kråsliknande ramverk. I bottnen insatt inom kråsliknande ramverk ett förgylldt silfvermynt (GEORG II:s af England shilling 1758), åtsidan med konungens lagerkrönta bröstbild jämte omskrift vänd inåt, frånsidan med fyra rundt en strålande sol ställda krönta landsvapen jämte omskrift med årtal vänd utåt.

Skaft bestående af en snedt utstående lång konisk hylsa för ett träskaft (som saknas), hylsan fäst vid bladet medels en tvärrefflad triangulär platta, omgifven af en kråsliknande bård.

Utan stämplar.

Vikt: 32 gr.
Längd: 11.2 cm.
Blad, diameter: 5.6 cm.
Skafthylsa, längd: 5.8 cm.

Utländskt arbete från 1700-talets midt

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se förteckning öfver en del af sändningen jämte prisuppgifter i afskrift af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, uppgjord 5 September 1896.
Ankom 17 September 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 7 Oktober 1896, se Hushållsbok.
Pris: Mk 15, se ofvannämnda förteckning.

e. Teskedar.

E. e. 1. TESKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft rakt, platt, något uppsvängdt vid skaftroten och afsmalnande inåt, inre delen med rundad öfversida, yttre delen med uppsvängd rundad ytterända. Å undersidan upptill ett graveradt palmettornament, nedanför detta ett graveradt spegelmonogram: från skaftroten utgående på bladets utsida en trefasad rundad tunga.

Utan stämplar.

Vikt: 13 gr.
Längd: 12.2 cm.
Blad, bredd: 2.1 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.

Från 1700-talets senare hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
29 Maj 1900
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Västra Trädgårdsgatan 15 A, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 29 Maj 1900, se Hushållsbok (här uppförd på Juni 1900).
Pris: Kr. 5, se räkning.

E. e. 2. TESKEDAR, fyra stycken.

Af silfver.

Blad spetsovalt, skåligt.

Skaft platt, uppsvängdt vid skaftroten och afsmalnande inåt, öfre ändan spetsigt rundad och något uppsvängd, vid skaftroten å hvardera kanten en kort utvidgning, längs kanterna å båda sidor en smal rand, den å undersidan nedlöpande på bladets utsida och bildande en rundad flik. Upptill å skaftets undersida graveradt initialerna: *L.J.P.*

Å skaftets undersida mästar-, riks- och stadsstämplar samt årsbokstaf (orig. $^1/_1$):

Vikt: 28.4—30.9 gr.
Längd: 15.3 cm.
Blad, bredd: 3 cm.
Skaft, längd: 10.3 cm.

Svenskt arbete, Nyköping, från 1833; antagligen HANS STEPHAN LILJEBLAD, mästare i Nyköping under ämbetet i Arboga 15 December 1826, omtalad i dess protokoll 9 Juli 1840; hans stämpel var annars H S L i rektangulär ram.

Öfverförda af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
ur Woxna bruks i Hälsingland husinventarier
under hennes vistelse å nämnda plats tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
25—29 Juli 1891
till deras hem i Blasieholmstorg 11, Stockholm,
och därifrån 1897
till huset n:r 4 vid Hamngatan, Stockholm.

Om Woxna bruk se D.b.9.

E. e. 3. TESKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan vid skaftroten en svisselerad bågornering.
Skaft platt, något uppsvängdt vid skaftroten och afsmalnande inåt, nedre delen med flackrundad öfversida, den öfre med svagt tvåfasad samt något konturerad, med uppböjd ytterända; upptill å undersidan svisseleradt initialerna: *J. L.*

Å skaftets undersida riks- och mästarstämplar samt åldermansranka (orig. $^1/_4$):

Vikt: 9 gr.
Längd: 12.5 cm.
Blad, bredd: 2.2 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.

Anm. Upptill å skaftets öfversida en lagning.

Svenskt arbete från 1750-talet; mästare antagligen JOHAN PETTERSEN i Söderhamn, hvilken öfvertog ERIC NORELIUS' änkas verkstad 1755 och dref den till 1796. — Jmfr D.b.9.

Öfverförd af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
ur Woxna bruks i Hälsingland husinventarier
under hennes vistelse å nämnda plats tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
25—29 Juli 1891
till deras hem i Blasieholmstorg 11, Stockholm,
och därifrån 1897
till huset n:r 4 vid Hamngatan, Stockholm.

Om Woxna bruk se D.b.9.

E. e. 4. TESKED.

Af silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, något uppsvängdt vid skaftroten och afsmalnande inåt, öfre ändan rundad och något uppsvängd, å dennas öfversida i relief: öfverst ett nedåtvändt treflikadt

bladornament, utgående mellan två hoprullade bladbågar, därnedanför ett från hvardera kanten snedt uppåt-inåt riktadt bladornament; nedtill vid hvardera kanten en kort utvidgning; längs kanterna å hvardera sidan två smala ränder, den å undersidan nedlöpande å bladets utsida och bildande en rundad tunga.

Å skaftets undersida mästar-, riks- och stadsstämplar samt årsbokstaf (orig. $^1/_4$):

Vikt: 9.4 gr.
Längd: 13.5 cm.
Blad, bredd: 2.7 cm.
Skaft, längd: 8.9 cm.

Svenskt arbete, Gäfle, från 1870; mästare C. J. KLING, guldsmed.

Öfverförd af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
ur Woxna bruks i Hälsingland husinventarier
under hennes vistelse å nämnda plats tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
25—29 Juli 1891
till deras hem i Blasieholmstorg 11, Stockholm,
och därifrån 1897
till huset n:r 4 vid Hamngatan, Stockholm.

Om Woxna bruk se D.b.9.

F. SLEFVAR

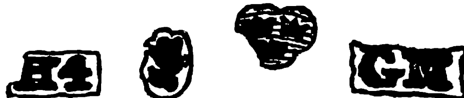
a. Brylåslefvar.

F. a. 1. BRYLÅSLEFVAR, fyra stycken.

Af förgylldt silfver, med skaft af hvalfiskben.

Blad rundt, skåligt, med starkt utsvängd öfverkant; från bladet utgående en snedt uppåt riktad lång, svagt konisk skafthylsa.
Skaft fyrsidigt med fasade kanter och afsmalnande inåt, å öfre ändan en åttasidig konisk hylsa af förgylldt silfver.

Å bladets utsida vid öfre kanten årsbokstaf samt stads-, riks- och mästarstämplar

(orig. 1/4):

Vikt, med skaft: 14.2—15.7 gr.
Längd: 17.1 cm.
Blad, diameter: 4.1 cm.
Skafthylsa, längd: 4.5 cm.
Skaft med hylsa, längd: 15.5 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1838; GUSTAF MÖLLENBORG, f. 13 April 1796, d. 13 April 1851, mästare 14 Mars 1823.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
17 Januari 1903
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Västra Trädgårdsgatan 15, Stockholm, se räkning 30 Mars 1903.
Betalda sistnämnda dag, se Hushållsbok (här uppförda på April 1903).
Pris: Kr. 28, se räkning.

F. a. 2. BRYLÅSLEF.

Af silfver, med skaft af trä.

Blad djupt skålformigt, med liten plan botten, å utsidan kring brädden ett pålagdt kälformigt band samt till vänster om skaftet en utstående spetsig snås; nedanför bandet en nästan rakt utstående konisk skafthylsa, å hvars yttre ända en snedt utstående fläns. Bladets insida förgylld.

Skaft af rödbok, svarfvadt och svartlackeradt, inre delen smal, spiralrefflad, i hvarje reffla en tvinnad silfvertråd, nederst en profilerad utsvällning; yttre delen spolformigt utsvälld och afslutad i en profilerad knopp med sfärisk ändknopp af hvitt ben.

Å skafthylsan fyra delvis otydliga stämplar, bland hvilka årsbokstaf (för 1880; orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt, utan skaft: 94.8 gr.
Längd: 34.5 cm.
Blad, diameter: 8.2 cm.
Skaft med hylsa, längd: 26.5 cm.

Svenskt arbete. Blad och skaft till synes äldre än slefven i sin helhet, det förra ursprungligen bestående af en s. k. tumlare, som senare (år 1880?) omändrats till slefblad; snåsen ej utdragen från bladet utan senare fastlödd vid detsamma, under snåsen till synes en nästan utplånad gammal stämpel. Skafthylsan fastlödd vid bladet, hvarvid mästarstämpeln skadats.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
18 Oktober 1918
från fröken SIGRID M. TORSK (f. d. innehafvare af juvelerarfirman J. E. TORSK) Kungsträdgårdsgatan 20, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 23 Oktober 1918, se Toilettbok.
Pris: Kr. 30, se räkning.

G. ANDRA SERVERINGSREDSKAP

a. Sockertänger.

G. a. 1. SOCKERTÅNG.

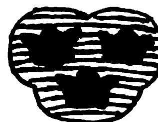
Af silfver.

Ciselerad.

U-formig, med bred båge samt afsmalnande nedåt, skänklarna genombrutna, hvardera med två tvärstrierade, om hvarandra gående utsparda band mellan två snedrefflade sidoskenor, ofvanför genombrytningen en dubbel kråsliknande blomma; från hvardera sidoskenan nedtill utgående en långsträckt insvängd båge, nedtill mellan dessa bågar ett musselliknande gripblad; å bågens utsida längs kanterna en bård med två tvärstrierade, om hvarandra gående band, bildande små konkava ovaler, mellan banden å hvardera sidan en sexbladig blomma mellan två korta kvistar med blad.

Å bågens utsida graveradt initialerna: C·N·C·H·

Å bågens utsida mästarstämpel (orig. 1/4): HALLARD årsbokstaf samt riks- och stadsstämplar (orig. 1/4):

B2

Vikt: 45.2 gr.
Längd: 14.6 cm.
Båge, bredd: 2.3 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1784; JOHAN ABRAHAM HALLARD (HALLARDT), f. 1743, mästare 28 November 1774, omtalad död 17 Juli 1809.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
23 December 1897
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 23 December 1897.
Pris: Kr. 25, se räkning.

b. Spadar (kak-).

G. b. 1. KAKSPADE.

Af silfver, med skaft af trä.

Blad kilformigt med rundad spets samt genombrutet i ett mönster med rosett- och bladliknande figurer. Bladets inre ända uppsvängd i två afdelningar, afspetsad mot skaftet samt med konturerade kanter.

Skaft i två afdelningar, den inre af silfver, uppsvängd vid skaftroten samt i form af en långsträckt ögla, upptill sammanlöpande i en fyrsidig stam, afslutad mot en konisk hylsa, från öglans inre ända utgående på bladets öfversida en halfrund tunga; yttre afdelningen af lönn, svarfvad och profilerad, med ytterändan afslutad i en stor, tryckt sfärisk knopp.

Å bladets undersida vid spetsen mästar- och stadsstämplar (orig. 1/4):

Å skaftets undersida stämpel (orig. 1/4):

samt åldermansranka (orig. 1/4):

Vikt, med träskaft: 188.7 gr.
Längd: 39.5 cm.
Blad, bredd: 9.8 cm.
Skaft, längd: 21.2 cm.

Schweiziskt arbete, Genève, från 1700-talets slut; mästare med initialerna I P A.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
17 December 1895
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm.
Betald samma dag.
Pris: Kr. 25, se Hushållsbok.

c. Späcknålar.

G. c. 1. SPÄCKNÅLAR, fem stycken.

Af silfver.

Nål lång, platt, spetsig, slät, med flackrundade sidor, öfre ändan afslutad i en tryckt rund knopp, nedanför denna ett ovalt hål (s. k. öga), därnedanför å ena sidan prickeradt initialerna:

Å ena sidan upptill årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. $^{1}/_{1}$):

Vikt: 35.7—37.1 gr.
Längd: 30.5—31 cm.; bredd: 0.8 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1797; ARVID FLOBERG, mästare 12 Juli 1763, omtalad död 4 Maj 1805. — Jmfr G.c.2.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 April 1897
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning 27 April 1897.
Betalda sistnämnda dag, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 15, se räkning.

G. c. 2. SPÄCKNÅLAR, fem stycken.

Af silfver.

Nål lång, platt, spetsig, slät, med flackrundade sidor, öfre ändan afslutad i en rund knopp, nedanför denna ett ovalt hål (s. k. öga), därunder å ena sidan prickeradt initialerna: G. S.

Å ena sidan upptill årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. 1/1):

P2   A·FLOBERG

Vikt: 23.2—24.7 gr.
Längd: 24.8 cm.; bredd: 0.8 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1797; ARVID FLOBERG, mästare 12 Juli 1763, omtalad död 4 Maj 1805. — Jmfr G.c.1.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 April 1897
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning 27 April 1897.
Betalda sistnämnda dag, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 15, se räkning.

d. Tesilar.

G. d. 1. TESIL.

Af silfver, med skaft af trä.

Drifven och ciselerad.
Rund, skålformig, i åtta rundade pass samt genombruten af runda hål i koncentriska ringar; bottnen i form af en åttaflikad rosett; brädd starkt utviken samt profilerad, å denna mellan passen ett musselornament, från hvartannat utgående nedåt mot den rosettformiga bottnen en upphöjning med kälformig midt. Å utsidan utgående från bottnen tre nästan rakt utstående platta skenliknande ben, hvarje med yttre delen nedböjd i rät vinkel samt med nedre ändan hoprullad utåt. Silen inuti förgylld.
Skaft af ebenholts, svarfvadt, profileradt och poleradt, å yttre ändan en sfärisk knopp af hvitt ben; skaftet fäst i en från bräddens undersida utgående konisk hylsa.

Å ena benets undersida mästar-, stads- och riksstämplar samt årsbokstaf (orig. 1/4):

Vikt, med träskaft: 40.2 gr.
Höjd: 2 cm.; diameter: 7.6 cm.
Ben, längd: 6.2 cm.
Skaft med hylsa, längd: 11 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1839; CARL GUSTAF SNAK (SNAAK), mästare 12 Januari 1839, verksam 1850, äfven senare.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 Januari 1907
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Västra Trädgårdsgatan 15, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 24 Januari 1907, se Hushållsbok.
Pris: Kr. 8, se räkning.

JOHANNA KEMPES, f. WALLIS, SAMLING

(genom arf tillförd Hallwylska Samlingen)

A. SKEDAR

a. Af äldre typer.

K. A. a. 1. SKED.

Af silfver, delvis förgylld.

Blad rundt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik; å insidan vid skaftroten graveradt ett treflikadt bladornament.

Skaft rakt, kort, platt, fyrsidigt, afsmalnande utåt, nedtill å öfversidan pålagdt ett gjutet genombrutet ornament i form af en sexflikad rosett, i hvars midt en utstående fyrbladig blomma, rosettens flikar i form af öglor; å skaftet kring midten och upptill ett profileradt utstående band. Skaftknopp tryckt sfärisk, ihålig och genombruten, bildad af två mot hvarandra vända skåliga fyruddade bladrosetter, mellan dessa i midten en platt ring, vid hvilken rosetternas uddar äro fästa, öfverst som hjässknopp en flackstafvig ögla.

Bladornamentet å bladets insida, å skaftet nedre delen å öfversidan, ornamentet, banden samt knoppen förgyllda.

Å skaftets undersida mästarstämpel (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 34.3 gr.
Längd: 15.3 cm.
Blad, diameter: 6 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.

Antagligen tyskt arbete från 1600-talets början.

Emottagen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, FRIEDERIKA WALLIS, f. WALLIS.

Kända tidigare ägare:

1. Köpmannen och Brauer-Altermann CHRISTOPHER BERNHARD WALLIS, f. 17 September (döpt 21 September) 1768 i Barth an der Ostsee, d. 3 Mars 1842 i Stralsund, (hade, enligt uppgift af efterlefvande släktingar, förtjänat största delen af sin förmögenhet på leveranser under NAPOLEON-krigen) och dennes maka, MARGRETHA ELISABETH FRIEDERICA, f. ROSENOW, döpt 26 Oktober 1771 i Barth an der Ostsee, d. 17 Juli 1852 i Stralsund, gifta 18 Juni 1793.

2. Fru JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, dotter till föregående, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

K. A. a. 2. SKED.

Af silfver.

Blad rundt päronformigt, skåligt, vid skaftroten uppsvängdt i en bred flik, å insidan vid skaftroten graveradt två öfver hvarandra ställda inåtvända treflikade bladornament, från det nedre utgående åt hvardera sidan ett rankliknande bladornament.

Skaft rakt, fyrsidigt, något afsmalnande utåt, nedtill å öfversidan och sidosidorna tre tvärgående tvärrefflade band, det mellersta bredast, ofvanför banden en kort del med öfversidan och sidosidorna karnisformigt svängda. Skaftknopp gjuten och ciselerad, å framsidan och baksidan ett kerubhufvud mellan två volutliknande sidoornament, öfverst en profilerad hjässknopp med bladornerad midtvulst.

Å skaftets undersida mästar- och stadsstämplar (orig. $^1/_4$):

Vikt: 31.7 gr.
Längd: 15 cm.
Blad, diameter: 5.4 cm.
Skaft, längd: 8.5 cm.

Från 1600-talet.

Emottagen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

b. Af senare (s. k. matskeds-) typ.

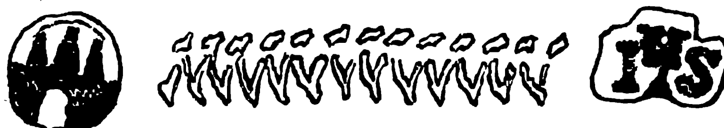
K. A. b. 1. SKEDAR (mat-), två stycken.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, något uppsvängdt vid skaftroten, nedre delen smal, med platt under- och flackrundad öfversida, öfre delen tunn, platt, kilformigt utvidgad, med tvärt uppsvängd bågformig ytterända och tvåfasad öfversida, från skaftroten utgående på bladets utsida en trefasad halfrund tunga; upptill å undersidan graveradt namnet:

A. B. Wallis.

Å skaftets undersida stadsstämpel, åldermansranka och mästarstämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 52.5 och 53.8 gr.
Längd: 19.8 cm.
Blad, bredd: 4.5 cm.
Skaft, längd: 12.3 cm

Tyskt arbete, Hamburg eller Altona, från 1800-talets förra hälft; mästare med initialerna I M S.

Emottagna af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

B. SERVISSKEDAR

a. Senapsskedar.

K. B. a. 1. SENAPSSKED.

Af förgylldt silfver.

Blad rundt, starkt skåligt.
Skaft platt, rakt uppstående samt afsmalnande nedåt, nedre delen smal, med platt bak- och flackrundad framsida, öfre delen tunn, platt, kilformigt utvidgad, med något framböjd rundad ytterända och svagt tvåfasad öfversida, öfre delen oförgylld; från skaftroten utgående på bladets utsida en trefasad halfrund tunga; upptill å skaftets baksida prickeradt initialerna: I. D. R.

Å skaftets baksida mästarstämpel (orig. 1/4): I.C.M

Vikt: 25.6 gr.
Längd: 12.8 cm.
Blad, diameter: 3.5 cm.
Skaft, längd: 11.2 cm.

Tyskt arbete, Stralsund, från 1700-talets midt; mästare I. C. MEYER.

Emottagen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, FRIEDERIKA WALLIS, f. WALLIS.

Kända tidigare ägare:

1. Köpmannen och Brauer-Altermann CHRISTOPHER BERNHARD WALLIS, f. 17 September (döpt 21 September) 1768 i Barth an der Ostsee, d. 4 Mars 1842 i Stralsund, (hade, enligt uppgift af efterlefvande släktingar, förtjänat största delen af sin förmögenhet på leveranser under NAPOLEON-krigen) och dennes maka, MARGRETHA ELISABETH FRIEDERICA, f. ROSENOW, döpt 26 Oktober 1771 i Barth an der Ostsee, d. 17 Juli 1852 i Stralsund, gifta 18 Januari 1793.

2. Fru JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, dotter till föregående, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

b. Teskedar.

K. B. b. 1. TESKEDAR, två stycken.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt, å utsidan vid skaftroten i lågrelief en urnformig blomkruka, hvari en växt med en större och fyra mindre blommor.

Skaft platt, något uppsvängdt vid skaftroten; nedre delen smal, med platt under- och flackrundad öfversida, öfre delen tunn, platt, kilformigt utvidgad, med uppsvängd rundad ytterända och svagt tvåfasad öfversida; från skaftroten utgående på bladets utsida en halfrund tunn tunga; upptill å skaftets undersida graveradt namnet:

A.B.Wallis

Å skaftets undersida stads- och mästarstämplar (otydliga; orig. $^1/_4$):

Vikt: 9.7 och 10.4 gr.
Längd: 11.4 cm.
Blad, bredd: 2.4 cm.
Skaft, längd: 7.5 cm.

Tyskt arbete, Berlin, från 1800-talets början.

Emottagna af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

K. B. b. 2. TESKED.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.
Skaft platt, bågformigt uppsvängdt, nedre delen smal, med insvängd midt, platt under- och tvåfasad öfversida; öfre delen spetsovalt utvidgad och genombruten, med på båda sidor punsade och graverade utsparda blad och en blomma inom en smal ram; nedtill två uppåtvända blad på långt skaft, öfver dessa ett nedåtvändt större blad, däröfver en fyrbladig blomma, öfverst ett nedåtvändt blad; mellan blomman och bladen på tre ställen ett tvärgående band; från skaftroten utgående på bladets utsida en spetsig trefasad tunga.

Å bladets utsida två gånger upprepad stämpel (orig. $^1/_4$):

Vikt: 15.2 gr.
Längd: 14 cm.
Blad, bredd: 2.6 cm.
Skaft, längd: 9.5 cm.

Tyskt arbete, Augsburg (?), från 1800-talets början; mästare med initialerna I D.

Emottagen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

K. B. b. 3. TESKED.

Af förgylldt silfver.

Blad ovalt, skåligt.

Skaft platt, bågformigt uppsvängdt, nedre delen smal, med insvängd midt, platt under- och tvåfasad öfversida, öfre delen spetsovalt utvidgad och genombruten med å båda sidor punsade och graverade utsparda blad och en blomma inom smal ram; nedtill ett tvådeladt blad på långt skaft, öfver detta ett nedåt vändt spetsovalt blad, däröfver en fyrbladig blomma, öfverst ett blad som det sistnämnda, ofvanför och nedanför blomman ett tvärgående band.

Å bladets utsida stads- och mästarstämplar (orig. $^{1}/_{4}$):

Vikt: 15.9 gr.
Längd: 14.8 cm.
Blad, bredd: 2.6 cm.
Skaft, längd: 10 cm.

Tyskt arbete, Augsburg, från 1816; mästare med initialerna I D.

Emottagen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
som arf efter hennes mor, JOHANNA FRIEDERIKA CATHARINA WALLIS, f. WALLIS 6 Januari 1794 i Stralsund, d. 5 Januari 1862 i Stockholm, gift 9 Juni 1813 i Stralsund med grosshandlaren ALBRECHT BALTZER WALLIS, f. 7 Mars 1788 i Stralsund, d. 11 April 1836 i Stockholm.

C. SERVERINGSREDSKAP

a. Sockertänger.

K. C. a. 1. SOCKERTÅNG.

Af silfver.

Graverad och ciselerad.

Saxformig, med skänklar, gripblad och fingeröglor, vid niten en platta med spetsiga ändar.

Skänklarna framför niten i två afdelningar, den inre S-formigt svängd, med bladliknande utsprång, den yttre rak, med taggiga yttersidor, yttre ändan afslutad i ett drakhufvud, hållande gripbladet i gapet, skänklarna bakom niten korta och bågformigt utsvängda, hvardera med tre korta utsprång, ett på utsidan och två på insidan; kring niten å hvardera sidan en graverad sexbladig blomma, dessutom å undersidan prickeradt

initialerna: H B

Gripblad skåliga, hvartdera i form af ett treflikigt blad med två runda genombrytningar.

Fingeröglor runda, flackstafviga, å yttre delen en sexflikad rosett mellan två S-formiga ornament, å inre delen ett hoprulladt litet utsprång; mellan hvardera fingeröglan och skänkeln å undersidan en utböjd fot med plattad ytterända.

Utan stämplar.

Vikt: 41.7 gr.
Längd: 13.4 cm.; bredd, öfver fingeröglorna: 5.1 cm.

Tyskt arbete från 1800-talets midt.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
omkring 1895
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.

b. Tesilar.

K. C. b. 1. TESIL (s. k. pipsil).

Af silfver.

Omvändt konisk, i form af en korg med vertikalt ställda s. k. stakar samt flätad med liggande fina trådar; stakarna fästa upptill i en platt ring, nedtill vid en liten rund botten, i hvars midt ett rundt hål, på utsidan omgifvet af fem runda plattor med midthål. Å öfre ringen två motsatta öglor, i hvardera en kort kedja af omböjda 8-formiga länkar; i dessa kedjors ytterändar fäst en lång fjäderklyka med platta skänklar samt i nedre ändan två rakt utstående runda öglor, hvari kedjorna äro fästa medels en platt ring. (Klykan afsedd att fästas i tekannans pip.)

Utan stämplar.

Vikt: 9.4 gr.
Sil, höjd: 1.8 cm.; diameter: 3.1 cm.
Kedjor, längd: 3 cm.
Klyka, längd: 5.1 cm.

Tyskt arbete från 1800-talets förra hälft.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.

K. C. b. 2. TESIL (s. k. pipsil).

Af silfver.

I form af en korg med ovalt tvärsnitt och insvängd profil samt afsmalnande nedåt; korgen med vertikalt ställda s. k. stakar samt flätad i vågigt bandmönster med liggande fina trådar; fotkant massiv, snedt utstående och profilerad; öfre kanten med nedsvängd midt och uppsvängda ändar samt afslutad i en på bredsidan liggande tunn ram. Å utsidan kring öfre kanten en i sex festoner hängande kedja af runda rundstafviga länkar, mellan festonerna en på kort kedja hängande kula (två saknas). Å korgens öfre kant ett tvärgående högt bågformigt handtag (grepe) med en ögleformig utböjning i midten

samt tätt lindadt med fin tråd och rörligt i två tvinnade öglor, fastlödda vid ramen; å handtaget en påträdd fjäderklyka af platt skena med finrefflade kanter. (Klykan afsedd att fästas i tekannans pip.)

Utan stämplar.

Vikt: 18.7 gr.
Höjd, med handtag: 5.6 cm.; utan handtag: 3.8 cm.; längd: 5 cm.; bredd: 3.3 cm.
Klyka, längd: 5.8 cm.

Tyskt arbete från 1800-talets förra hälft.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
sannolikt från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland.

REGISTER

KÄNDA TIDIGARE ÄGARE,

skriftställare, konst- och antikvitetshandlare m. fl.

(Siffrorna hänvisa till motsvarande sidor.)

SILFVERSMEDER SAMT MÄSTAR-, SMEDS- OCH STADSSTÄMPLAR.

Silfversmeder och mästarstämplar m. m.

HALLWYLSKA SAMLINGEN

GRUPP XLIV

KYRKLIGA KONSTFÖREMÅL m. m.

FÖRORD

Föreliggande grupp omfattar kyrkliga konstföremål jämte en del andra till religiös kult hörande saker, till allra största delen och där ej annat är i beskrifningen angifvet, inrymda i det s. k. Silfverrummet. Sammanlagdt räknar den 90 nummer, i hvilket antal ingå dels WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, samling, om 77 nummer, dels JOHANNA KEMPES, f. WALLIS, samling, om 13 nummer, hvilken WILHELMINA VON HALLWYL ärft efter sin mor och af pietet mot moderns minne bevarat som en särskild samling.

Af de i gruppen ingående föremålen har det stora flertalet användts antingen i den evangelisk-lutherska eller den romersk-katolska kulten. Blott ett fåtal är af grekisk-katolskt, judiskt eller muhammedanskt ursprung. De flesta föremålen har WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, själf inköpt antingen under sina resor i utlandet eller i den svenska konsthandeln. Några härstamma från svenska församlingar och kyrkor, bland dem Skara domkyrka, från hvilken förvärfvats 3 silfverpjäser från tiden omkring 1700. Ett mindre antal är gåfvor.

Vid utarbetandet af beskrifningen har antikvarien vid Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, fil. doktorn friherre CARL AF UGGLAS ställt sin stora sakkunskap till förfogande.

Till beskrifningen har WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, bidragit med alla härkomstupplysningar m. m. Detaljbeskrifningen och det vetenskapliga arbetet ha utförts af fil. licentiaten HERIBERT SEITZ. Vidare ha vid arbetet medverkat kandidaten BENGT CLAUDELIN, herr AUGUST LUNDGREN och fru AGNES CARLSSON, f. SJÖQVIST. I texten förekommande inskriptioner, märken m. m. äro reproducerade efter ritningar af teckningslärarinnan fröken SIGRID JOHNSON. För språklig granskning samt korrekturläsning har redaktören SVEN FALK svarat. Utskrifning på maskin har verkställts af fröken SIGRID ERICSON.

Föremålens uppställning på de olika platserna har efter WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, anvisningar utförts af herr KARL ANDERSSON.

INNEHÅLL

JOHANNA KEMPES f. WALLIS SAMLING

(Betecknas med ett större K.)

I. KRISTNA

A. BRUDKRONOR

I: **A. 1.** BRUDKRONA.

Af förgylldt silfver.

Dekoren till större delen bestående af fastnitade gjutna ornament, hvaraf vissa oförgyllda.

Kronringen (bärringen) med rundadt oval omkrets, slät samt med en drifven bladstaf upptill; nedtill en fastlödd, vågformigt veckad smal tråd. Mellan bladstafven och den veckade tråden åtta genombrutna, något horisontalt utdragna rosettliknande ornament af smala bågar och blad, i midten en oförgylld rund blomrosett med 8—10 skålformiga blad och knoppformigt uppstående midt; mellan dessa ornament oförgyllda, mera rundadt rosettformiga dylika, genombrutna samt sammansatta af bågar, i midten en liten pyramidformig knopp. I kronringens nederdel fyra små runda hål (för kronans fastsättande i håret).

Å kronringen åtta genombrutna, rikt konturerade uddar, riktade snedt utåt-uppåt samt å topparnas insida förenade medels en smal rundstafvig ring. Uddarna med bred midt samt bestående af smala C-formade bågornament och voluter, på sidorna små smala odjurskaryatider, å toppen en rakt uppstående slät päronformig knopp; i midten upptill ett litet sargfattadt kvadratiskt spegelglas, imiterande ädelsten; å öfverdelen och nederdelen samt å hvardera sidan en oförgylld pyramidformig knopp. Å kronringen mellan uddarna snedt uppåt-utåtriktade mindre ornament i form af en karyatid, omgifven af smala bågornament, upptill en päronformig knopp som å uddarna. Mellan uddarnas spetsar (fastlödt å den rundstafviga ringen) ett kerubansikte mellan vingar; nedanför hvarje ansikte en oförgylld droppformig kläpp.

Å öfverdelen af kronringens utsida en två gånger anbragt mästarstämpel

(orig. 1/2):

Vikt: 795.5 gr.
Höjd: 12 cm.
Kronring, längdaxel: 16.7 cm.; tväraxel: 15.7 cm.

Svenskt arbete (sannolikt från Småland) från 1600- eller 1700-talet, ovisst hvilketdera, då denna typ funnits kvar bland allmogen långt efter det dess stil på andra områden kommit ur bruk. Tillhört okänd församling i Småland, där den varit i bruk.

En liknande krona tillhör Sjösås hembygdsförening, Småland; den till denna hörande förvaringsasken (af koppar) daterad 1638. Om Sjösåskronan, som var utställd vid Gustaf II Adolfs-utställningen i Stockholm 1932, se vidare: »Katalog över Gustav II Adolfs-utställningen i Nordiska museets hall, 1632—1932», Stockholm 1932, sid. 197, n:r 868 samt fig. 100 b.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
21 December 1887
från en församling i Småland
genom intendenten vid Nationalmuseum i Stockholm fil. doktor LUDVIG LOOSTRÖM, se kvitto samma dag.
Betald 21 December 1887.
Pris: Kr. 325, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och kvitto.

I: **A. 2.** BRUDKRONA med förvaringsask.

Af förgylldt silfver.

Dekoren till större delen bestående af fastnitade gjutna ornament, hvaraf vissa oförgyllda.

Kronringen (bärringen) med rundadt oval omkrets, slät samt med en drifven bladstaf upptill och nedtill. Mellan bladstafvarna sex genombrutna rektangulära ornament i form af smala voluter och rankor, i midten af dessa ett par små vingar, omgifvande ett oförgylldt kerubansikte; omväxlande med de rektangulära ornamenten rosettformiga dylika, äfvenledes genombrutna samt omgifvande en pyramidformigt utstående oförgylld knopp. I kronringen tre långsträckta hål (för kronans fastsättande i håret).

Å kronringen sex genombrutna, rikt konturerade uddar, riktade snedt uppåt-utåt samt å topparnas insida förenade medels en smal rundstafvig ring. Uddarna med bred midt samt bestående af smala C-formade bågornament och voluter, å toppen en rakt uppstående slät päronformig knopp; i midten upptill en oförgylld rund rosett med förgylld pyramidformig midtknopp; å öfverdelen samt nedtill å hvardera sidan en dylik knopp, men oförgylld; nedtill i midten ett oförgylldt kerubansikte med vingar. Å kronringen mellan uddarna snedt uppåt-utåtriktade mindre ornament, bestående af en karyatid, omgifven af smala båg- och rankornament, upptill en päronformig knopp som å uddarna. Mellan uddarnas spetsar (fastlödt å den rundstafviga ringen) ett oförgylldt kerubansikte mellan förgyllda vingar, å hvilkas nederdelar oförgyllda droppformiga kläppar.

Å kronringens insida mästarstämpel (orig. 1/2):

Å utsidan af densamma en dylik (orig. 1/2):

Nedtill å kronringens insida graveradt vikt: 5 3. 3/4.

Vikt: 709.4 gr.
Höjd: 12.2 cm.
Kronring, längdaxel: 13.3 cm.; tväraxel: 12.4 cm.

Svenskt arbete (sannolikt från Småland) från 1600- eller 1700-talet, ovisst hvilketdera, då denna typ funnits kvar bland allmogen långt efter det dess stil på andra områden kommit ur bruk. Tillhört Misterhults församling i Småland, där den varit i bruk.

Förvaringsask:
Af koppar, hamrad.
Cylindrisk, med utanpåliggande lock. Bottnen och lockkanten nitade. Å lockets öfversida två i kors fastnitade band, böjda öfver kanten och nedtill vid denna med en tungformig hasp, fastgjord å tre af bandändarna medels gångjärn; i dessa tre haspar ett rektangulärt hål, afpassadt för en å askens utsida i vertikalled utstående ögla; den fjärde bandändan genom ett hål trädd på en dylik ögla. Bottnen svagt konvex (sedd utifrån).

Höjd: 21 cm.; utan lock, höjd: 17.5 cm.; diameter: 24.3—26 cm.
Lock, höjd: 5.5 cm.; diameter: 26.5 cm.

Anm. Ena haspen fattas.

Sannolikt tillverkad i Misterhult vid samma tid som brudkronan.

I asken förvarades vid inköpet, förutom kronan, en röd yllefilt samt tre handskrifna kungörelser från år 1841.

Filt, längd: omkring 88 cm.; bredd: omkring 55 cm.

Kungörelserna (se fig. 1—3) skrifna med bläck på blåaktigt papper; den första angående en lösöreauktion i Ulfvedal, undertecknad 23 Oktober 1841 af CH. M. (?) JACOBSSON; den andra tillkännagifvande öfvertagandet af en tenngjutareverkstad i Vimmerby, undertecknad 30 Juli 1841 af GUSTAF SILOV; den tredje åläggande roteintressenterna för båtsmansroten n:r 110 inställelse vid båtsmanstorpet vid Stora Fighult, undertecknad 24 Oktober 1841 af NILS PETTER KNUTSSON.

Kungörelse

Nästa Måndag blifwer öppen och frivillig
Auction förrättad i Ulfvedahl på En del
Lösegendom Som är [redacted] af. Efter af
Ledne Byggemästaren J: Ström Som [redacted] är
Bättre Mans gång kläder: och Rocklår af En Ny blå
Kläders kappa En Kamlots Kappa Räckar och
Bysnor af flera Kolörer. det mästa af kläde
22 styken Lintyg. 2 Par Lakan 2ne koffertar
Samt En Ny Rese kappsäck - med mera Som
i här kan antecknas. Wid Samma till
fälle för Säljes En stuge Byggnad i Gott
Stånd Säkre köpare får 3 månaders anstånd
med Betalningen De öfrige Måste Betala
På Stället Eller Skaffa Borgen auction är i
Ulfvedahl i Morgon Ulfvedahl d 23 oktob 1841
A Hjärtbsson

Fig. 1.

Den första, (papperets) längd: 22.5—23.5 cm.; bredd: 21.5 cm.
Den andra, längd: 21.5 cm.; bredd: 18 cm.
Den tredje, längd: 20.5 cm.; bredd: 16.5 cm.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
12 Februari 1895
från Misterhults församling i Småland (se bref samma dag och kvitto 19 Februari 1895) genom amanuensen vid Statens historiska museum i Stockholm fil. doktor PER EMIL CORNELIUS EKHOFF.
Betald sistnämnda dag.
Pris: Kr. 300, se kvitto.

Kungörelse!

Att Undertecknad, på Arrende, öfwertagit Tenngjutaren A. G. Lunds Werkstad i Wimmerby Stad, samt att jag, så wäl till försäljning innehafwer hwarjehanda Tenn= Arbeten, som ock till förfärdigande emottager hwad Beställningar som önskas; äfwensom uppreparerar bristfälligt Tenn= Arbete, och tillika omgör gamla Tenn=Pjecer af hwad beskaffenhet som hälst, allt mot möjligast billiga Priser. får jag äran härmed tillkännagifwa; Och får jag alltså, i Ortens Respective Innewånares wälwilja och förtroende, mig wördsamt recommendera. Wimmerby den 30te Julii 1841.

Gustaf Silow.
Tenngjutare.

Fig. 2.

Kungörelse

Rote Intressenterna för Båtsmans Roten No 110. Behagade Mangrant Inställa sig på Båtsmanstorpet vid Stora Fäghult den 29de dennes eller nästa Fredag. Då å hwarje helt Hemman medhafves 1. Lb Tak-Näfwer samt Virke till Reparation uti Stähuset. Arhindras att de som uteblifva, jag för Lega fortställer Reparerandet. Stora Basthult den 24de October 1841.

Nils Petter Knutsson
Rotmästare

Fig. 3.

B. BÖCKER

a. Antifonarier.

I: **B. a. 1.** ANTIFONARIUM.

För romersk-katolska kulten.

På latinska språket. Textadt och illumineradt för hand på pergament.
Underafdelningarnas tjugunio anfangsbokstäfver rikt illuminerade i violett, blått, grönt och guld (bladguld); utmed hela sidans yttre marginal dessutom en kolonnliknande bård, bildad af vertikala ränder i flere färger och guld samt med kapitälliknande afslutning upptill och nedtill; utmed sidans öfverkant och underkant växtrankor, omslingrande blommor samt med knoppar i guld. På hvarje sida fyra notplan, sammansatta af fyra röda linjer samt med svart notskrift, nothufvudena fyrsidiga. Nedanför hvarje notplan sångtext i svart; initialerna härtill i rödt eller ljusblått med enkel illumination, i förra fallet i violett, i det senare i rödt.
I restaureradt band, sannolikt från 1600-talet; pärmarna af kalfskinn på trästomme samt med ytmönster, imiterande getskinn, ryggen af sistnämnda skinn. I duodesformat, omfattande 343 på rectosidan folierade pergamentblad. Titelblad fattas; å versosidan af blad 341, å båda sidorna af blad 342 samt å rectosidan af blad 343 ett med bläck skrifvet register, numera brunblekt. Å följande blad börja nya afdelningar: 1, 3 versosidan, 14, 25, 30, 33 v, 38 v, 47 v, 62 v, 69 v, 76 v, 84 v, 103 v, 112, 120 v, 161, 165 v, 182 v, 187, 200 v, 206, 211, 215 v, 237, 241, 248, 261, 268 v samt 293.
Band:
Svart, med dekor af blindpressning, bårder af ränder och tvärställda blad. Å ryggen tre som flackstafvar synliga fasta bind, på och mellan hvilka blindpressade släta ränder. Snitten uppskuren samtidigt med den nuvarande bindningen samt rödfärgad.
Å pärmarnas framkant ett knäppe af brunt oxläder med musselformig ändskoning af mässing (motsvarande hake saknas) samt märken efter ett dylikt.

Pärm, längd: 10.4 cm.; bredd: 7.9 cm.
Tjocklek, vid ryggen (med pärmar): 5.5 cm.; utan pärmar: 4.8 cm.
Pergamentbladet, höjd: 9.7 cm.; bredd: 7.1 cm.
Den textade ytan, höjd: 7.3 cm.; bredd: 5.1 cm.

Sengotiskt klosterarbete, sannolikt från 1500-talets början eller midt. — Ett antifonarium innehåller romerska kyrkans samling af andaktssånger, hvilka vid olika tider på dagen skulle sjungas.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1889
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt af den sistnämnda
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland.
Betaldt 16 December 1889, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Mk 90.

b. Biblar.

I: **B. b. 1.** BIBEL.

För evangelisk-lutherska kulten.

På tyska språket (MARTIN LUTHERS öfversättning) med företal af JOHANN FRICKEN. Förlagd hos DANIEL BARTHOLOMÄI und Sohn, Ulm 1730, tryckt hos CHRISTIAN ULRICH WAGNER.

I litet oktavformat. Innehåller företal, omfattande 18 sidor, Gamla testamentet 354, Nya testamentet 269 samt anvisning för texternas uppdelning på de olika helgdagarna m. m. 4 sidor. Tvåspaltigt tryck med gotiska frakturtyper i svart på tunt papper. Å versosidan närmast före titelsidan ett signeradt kopparstick af JACOB ANDREAS FRIDRICH d. ä. (1684—1751) i Augsburg, föreställande GUD Fader, uppenbarande sig och dikterande sitt heliga ord för två af dettas förkunnare, nedtill MARTIN LUTHERS porträtt inom ram i form af en oval lagerkrans.

Bunden i silfverband med två gjutna knäppen; bandet bestående af silfverplåt på stomme af trä, pärmarna fästa vid ryggen medels utmed hela kanten löpande gångjärn. Dekor drifven och ciselerad. Å hvardera pärmen samt ryggen tre intill hvarandra gränsande bildfält med figurdekor i relief samt åtskilda medels en stafformigt uppstående smal list; midtfälten störst. Å frampärmen scener ur Gamla testamentet: upptill en paradisframställning med kunskapens träd i midten; i mellanfältet MOSES framkallande vatten ur klippan vid Meriba (4 Mosebok 20: 10, 11); nedtill Israels barn samlande manna i öknen (2 Mosebok 16: 16—18). Å bakpärmen scener ur Nya testamentet: nedtill tillbedjan af JESUS-barnet; i midtfältet korsfästelsen; upptill KRISTI himmelsfärd. Å ryggen: upptill JESUS på Oljeberget; i midten JESU uppståndelse; nedtill korsbärandet. Å knäppenas utsida gjuten reliefdekor: å det öfre ett ovalt offerfat jämte en knif ofvanför ett offerlamm; å det nedre en dopkanna och ett dopfat ofvanför en kalk och en oblatask.

Vid ryggens öfre och nedre ända en fram öfver bokens snitt viken skyddskant med drifven reliefdekor; å den öfre lagens taflor, å den nedre en fågel med ett skriftband, hvarå textadt i prickteknik (delvis doldt af fågeln): EVA… _IUM (Evangelium). Fågeln symboliserande evangeliums flykt öfver världen.

Snitt förgylld. Pärmarnas insidor fodrade med förgylldt papper, hvarå utsparda blommor i rödt.

Å midten af bakpärmens nederkant en otydlig liten stämpel (orig. 1/2):

Pärm, längd: 16.7 cm.; bredd: 9.5 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 5.5—6.2 cm.; utan pärmar: 4.5 cm.

Bandet från 1730-talets början.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 17 Februari 1923.
Katalog 239 n:r 371, se räkning samma dag.
Betald 20 Februari 1923, se Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 4000, se räkning.

Kända tidigare ägare, se auktionskatalog 239:

1. Fru THÉRÈSE CHARLOTTA ANDERSSON, f. SVANBERG 22 Mars 1843, d. 17 Maj 1922, gift 30 Mars 1867 med byggmästaren JOHAN ANDERSSON, f. 7 Juli 1823 i Raus socken vid Hälsingborg, d. 22 Juni 1897 i Stockholm.
   Af fru THÉRÈSE ANDERSSON inköpt å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM) 23 Oktober 1901 för Kr. 2516 (se katalog 140 n:r 188).
2. Herr KNUT ANDERS ANDERSSON, f. 13 Januari 1868, son till föregående, gift 6 Januari 1898 med SIGNE CEDERBLOM, f. 1 Juli 1872.
   Af herr KNUT ANDERSSON försåld å ofvannämnda auktion.

Efter byggmästaren JOHAN ANDERSSONS död delades hans förmögenhet mellan hans efterlefvande maka, THÉRÈSE ANDERSSON, och sonen, KNUT ANDERSSON. Då fru THÉRÈSE ANDERSSON 17 Maj 1922 afled, ärfdes hennes förmögenhet af sonen, hvilken i November 1922 öfverlämnade hela mödernearfvet till Karolinska institutet, att under namn af »THÉRÈSE och JOHAN ANDERSSONS minne» användas till det trefaldiga och institutets uppgift närliggande ändamålet: lidandets — det kroppsliga såväl som det däraf såsom följd uppkomna själsliga — lindrande, botande och förekommande genom såväl vetenskaplig forskning som ock praktiska åtgärder. Fru THÉRÈSE ANDERSSONS förmögenhet, som hufvudsakligen utgjordes af inteckningar, aktier och lösöre, uppskattades efter hennes död till 5 1/2 million kronor. Försäljningen å ofvannämnda auktion af de i lösöret ingående betydande konstsamlingarna inbragte en behållning af Kr. 366000.

c. Bikt- och kommunionböcker.

I: **B. c. 1.** BIKT- OCH KOMMUNIONBOK.

För evangelisk-lutherska kulten.

På tyska språket, författad af JOHANN PHILIP FRESENIUS; förlagd som femte upplaga hos HEINRICH LUDWIG BRÖNNER, Frankfurt och Leipzig 1762.

Stående (smalt) oktavformat, omfattande 734 sidor; tryck med gotiska frakturtyper i svart, vissa af titelsidornas rubriker i rödt.

I två afdelningar, hvardera med särskild titelsida. Första delen omfattande 324 sidor samt med, förutom öfrig text, följande innehållsförteckning å titelsidan: »Erster Theil, Worin ein deutlicher Unterricht enthalten I. Von dem Heiligen Abendmahl. II. Von der Beicht, Absolution und Beicht-Stuhl. III. Von dem Unterschied der Communicanten nach IX. Classen.» Andra delen omfattande sidorna 326—718 samt med, förutom öfrig text, följande innehållsförteckning å titelsidan: »Anderer Theil, Worin enthalten sind I. Geistreiche Gebeter überhaupt nach verschiedenen Classen der Christen. II. Beicht-Gebeter und Beicht-Formeln. III. Betrachtungen vom heiligen Abendmahl auf zwey Wochen gerichtet. IV. Regeln, Beicht und Communion-Gebeter und Sprüche für krancke Christen. V. Ein auserlesenes Gesang-Buch für Communicanten, nach ihren unterschiedenen Classen.» Å sid. 719—728 innehållsförteckning, å sid. 729—731 sångregister (Alphabetisches Register über die Lieder in dem Gesangbuch). Sidorna 732—734 blanka.

Å hvardera versosidan närmast före titelsidorna ett kopparstick, det vid första delen med en framställning af den gode herden (HESEKIEL 34: 16; se Planschverket). Det vid andra delen föreställande den rättfärdiges härlighet (Psaltaren 22: 27).

Bunden i mörkröd (purpurfärgad) sammet på stomme af trä. Snitt förgylld samt med prickadt uddmönster (s. k. ciselering) utmed hörnen. Å midten af pärmarnas framkant ett knäppe af silfver med stora beslag i form af en rokokokartusch inom en bred bård af blommor; å främre pärmens kartusch i prickteknik: 1764, å den bakres: C:M:T

Pärmarna fodrade med papper, mönstradt med ett storblommigt ytmotiv i flere färger mot botten i guld.

Pärm, längd: 17.2 cm.; bredd: 7.1 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 3.9 cm.; utan pärmar: 3.3 cm.

JOHANN PHILIP FRESENIUS (1705—1761), den uppskattade tyske författaren i luthersk-teologiska ämnen, har gjort sig känd äfven inom Sverige, hvarest öfversättningar af hans verk förefinnas. Den här beskrifna boken har sålunda utkommit under titeln: »Dr J. Ph. Fresenii skriftermåls och communionbok».

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Augusti 1900

hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, 10 och 11 Augusti 1900
under deras resa till brunns- och badorten Homburg vor der Höhe och Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
16 Juni—16 Augusti 1900. Föreståënde uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 22 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 23 Augusti 1900, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 12, se räkning.

d. Bönböcker.

I: **B. d. 1.** BÖNBOK.

För romersk-katolska kulten.

På latinska språket. Textad och målad för hand på pergament. Kapitlens nio anfangsbokstäfver stora samt rikt illuminerade med volutformigt svängda bladrankor i flere färger, i synnerhet blått, gult, rödt och grönt, dessutom förgyllda (med bladguld). Underafdelningarnas anfangsbokstäfver i blått eller rödt samt med illumination af tunna slingornament, dessa senare i blått, om kapitälet är rödt, och tvärtom. Vissa af öfriga versaler i texten likaså i rödt eller blått, dock utan illumination. Gemen text mörkbrun, antalet rader på hvarje sida 14.

Ej komplett; i fårskinnsband från senare tid, möjligen 1800-talets förra hälft. I duodesformat, omfattande 193 opaginerade pergamentblad, hvaraf de två sista oskrifna. De 24 första sidorna innehållande månadskalendarium; å sid. 25 vidtager själfva texten, hvars början dock fattas. Å sidorna 71, 99, 110, 121, 131, 142, 160, 213 och 231 börja nya kapitel. Anfangsbokstafven å sid. 213 (med öfverskriften *Incipit offitium mortuorum* = Här börjar dödsmässan) särskildt rikt illuminerad, rankornamenten sträckande sig rundt sidans alla fyra marginaler; nedtill en munk (sannolikt franciskan) i gråbrun kåpa och med högra handen pekande upp mot själfva kapitälet, hvilket omsluter öfverkroppen af en död människa, utmärglad nästan till skelett (jmfr afbildning i Planschverket).

Bandet brunt med mörka fläckar. Å ryggen fyra som flackstafvar synliga fasta bind, begränsade upptill och nedtill af en rand i guldtryck; mellan binden likaså i guldtryck en kotte mellan två små blad. Snitt uppskuren samtidigt med den nuvarande bindningen samt rödfärgad.

Pärm, längd: 13 cm.; bredd: 9.3 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 3.8 cm.; utan pärmar: 3.1 cm.
Pergamentblad, höjd: 12.1 cm.; bredd: 8.6 cm.
Textad yta, höjd (gäller ej kalendariet): 6.6 cm.; bredd: 4.5 cm.

Anm. Mellan nuvarande sidorna 218 och 219 ett blad bortklippt (med spår af anfangsbokstaf å den kvarsittande innerkanten).

Norditalienskt klosterarbete från 1400-talet. Den omständigheten, att den helige BERNHARD af Parma är upptagen i kalendariet (4 December), talar för att arbetet sannolikt utförts i trakten af denna stad eller möjligen i Bologna.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1895
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt af den sistnämnda
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 18 December 1895.
Ankom 20 December 1895, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 10 Januari 1896, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Mk 125, se bref.

I: **B. d. 2.** BÖNBOK *(Hortulus animæ).*

För romersk-katolska kulten.

Tryckt på tyska språket hos JOHANNES PRÜSS i Strassburg 1515; tryckningen afslutad 10 Juli. (Å sista sidan tryckt i rödt: »Gedrucket vnd geendet in der loblichē Statt Strassburgk Durch Johannē Prüss. Als man zalt nach Christus geburt. M.CCCCC vnd. xv. iar. An dem zehendē tage des Hewmonads.») I duodesformat, med 592 sidor text, däraf de 32 första innehållande månadskalendarium och andra astrologiska upplysningar (söndagsbokstäfver och gyllental) samt de 35 sista register (12 sidor), ett blankt blad samt slutligen den heliga BIRGITTAS femton böner (21 sidor).

Å titelbladet i rödt: »ORtulus anime to dude» (= *Hortulus animæ*, d. v. s. Själens lilla trädgård). Anfangsbokstafven (O) ornerad, inskrifven i ett fyrsidigt svart fält samt omramande en fransk lilja i grönt.

I texten färglagda träsnitt af såväl helsides- som mindre format. Större delen föreställande helgon, hvilkas böner äro upptagna i texten.

Bunden i svärtadt kalfskinn på trästomme; skinnet nött och trasigt i hörnen och ryggens nederdel, där förstärkt med getskinn i samma färg. Å pärmarnas utsida ett blindpressadt mönster af rätlinjiga bårder och blomsterornament (det hela något otydligt). Å ryggen tre som flackstafvar synliga fasta bind.

Å pärmarnas framkanter märken efter knäppen (af läder).

Pärm, längd: 13.2 cm.; bredd: 9.2 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 5.1 cm.; utan pärmar: 4.2 cm.
Trycksatsens höjd: 8.3 cm.; bredd: 5.8 cm.

Denna typ af andaktsböcker, *Hortulus animæ*, är den tyska motsvarigheten till de franska *Livres d'heures* samt kallas äfven *Seelengärtlein*, på latin *Horæ*, på svenska tideböcker. De innehålla böner, hvilka skulle läsas på bestämda timmar under dagens lopp.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 16 November 1896.
Ankom 23 November 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 1 December 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 18, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 16 November 1896:

1. Landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868, förmäld 9 Oktober 1845 med MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE, hertiginna af Württemberg, f. 25 Mars 1818, d. 10 April 1888.
2. Landtgrefvinnan MARIE AF HESSEN-PHILIPPSTHAL.
3. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
   Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

I: **B. d. 3.** BÖNBOK.

För evangelisk-lutherska kulten.

På danska språket. I litet oktavformat. Tryck med frakturtyper i svart, tjugutvå rader på hvarje sida. Omfattar 794 sidor text, däraf å de 10 första författarens företal (Autoris Fortale til Læseren), å de 3 följande en berättelse om hvad som hände en katolsk officer, då han brände upp ett exemplar af JOHANN ARNDTS »Paradislustgård» (»Grundelig oc sandelig Beretning om huad tænckværdigt sig med D. JOHAN ARENDTS Paradjs-Urtegaard tildraget haffver»); därefter innehållsförteckning (Dispositio) å en sida samt själfva texten å 750 paginerade sidor; slutligen å 30 opaginerade sidor ett register, uppställdt på tre olika sätt (»Hvorledes mand skal bruge Denne Bønnebog udvjser dette Tredobbelte Register»).

Titelbladet och bladet intill detta urrifna (innerkanten kvar); pagineringen å sid. 720 och 721 felaktig, nummersiffrorna utbytta mot siffrorna 207 och 743. Fyra blad urklippta i bokens slut.

Bunden i svart sammet på stomme af trä (ludden nu helt och hållet afnött, ryggen dessutom söndrig samt undertill förstärkt med getskinn). Snitt förgylld samt med prickadt uddmönster (s. k. ciselering) utmed hörnen. Å pärmarna beslag af målaremalj på silfver. I hörnen fyrsidiga dylika, i midten ett ovalt, omgifvet af initialer (likaledes med emaljdekor): å frampärmen: *Fig. 1*, å bakpärmen: *Fig. 2;* vid pärmarnas

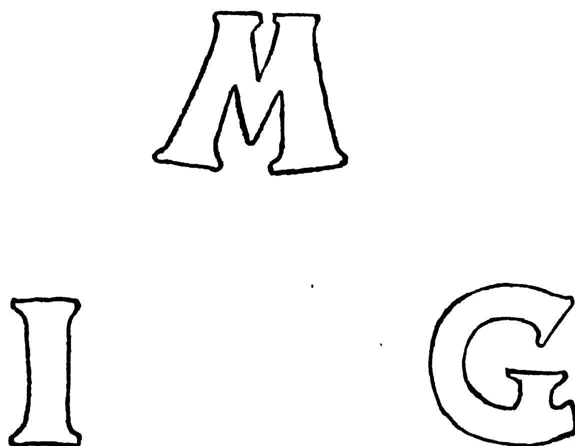

Fig. 1.

framkant dessutom utdragna beslag till två knäppen (fattas). Emaljdekoren genombruten i form af blommor i ljust blågrönt, rödbrunt, gult, hvitt, mörkblått samt mörkt och ljust grönt. Blommorna omgifvande små ovala medaljonger med målning, täckt af å utsidan konvext slipad bergkristall i tillgniden fattning; endast två dylika, i fram-

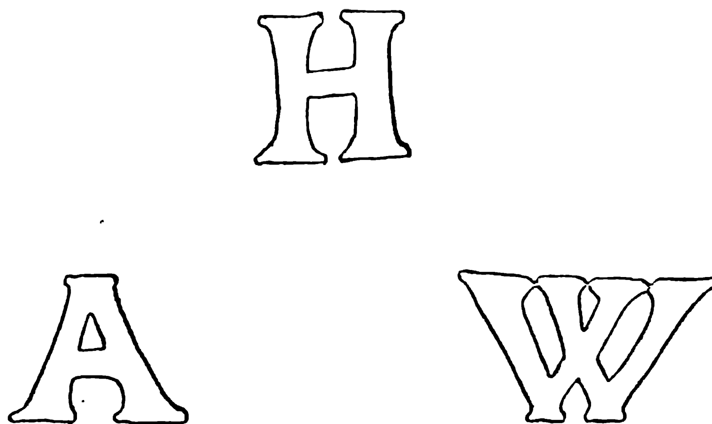

Fig. 2.

pärmens midtgrupp samt nedre vänstra grupp, återstå, målningarna här kvar, å förra stället föreställande ett KRISTUS-ansikte en face, å det senare en gul lilja.

Pärmarna fodrade med hvitt papper (ej original).

Pärm, längd: 15.7 cm.; bredd: 9.6 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 5.8 cm.; utan pärmar: 4.5 cm.

Från 1600-talets midt eller senare hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
12 November 1910
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 26 Augusti 1911, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok samt Toilettbok (här uppförd på September 1911).
Pris: Kr. 1500, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. Kaptenen friherre HANS MELCHER WACHTMEISTER AF BJÖRKÖ, f. 8 Maj 1830, d. 10 April 1882, gift 12 Januari 1862 med grefvinnan SOPHIE LOVISA BEATA AURORA MÖRNER AF MORLANDA, f. 26 Februari 1832, d. 30 December 1912.
2. Friherrinnan SOPHIE WACHTMEISTER.
   Af henne försåld genom Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel.

e. Missaler.

I: **B. e. 1.** MISSALE ROMANUM.

För romersk-katolska kulten.

Tryckt i Plantinska boktryckeriet *(ex Typographia Plantiniana)*, Antwerpen 1722. I folioformat, med 818 sidor text, däraf först 67 sidor utan nummerbeteckning (fest-tabeller, ritual o. s. v.), 624 sidor med arabisk paginering, innehållande själfva mäss-texten m. m. *(Proprium Missarum de Tempore)*, 127 med romersk paginering *(Commune sanctorum)* och slutligen 7 utan nummerbeteckning *(Index* m. m.). Tryck i svart med rubriker, hufvudord, vissa anfangsbokstäfver och vignetter i rödt.

Å titelsidan en samt i texten nio afbildningar i kopparstick, de å de senare ställena i helsidesformat. Å titelsidans nedre hälft en afbildning af liggande rektangulär form, framställande änglarnas tillbedjan af kalken (se Planschverket); å versosidan närmast före sid. 1 MARIAS bebådelse (se Planschverket), å sid. 20 herdarnas tillbedjan, å sid. 46 heliga tre konungars tillbedjan, å sid. 284 KRISTI korsfästelse, å sid. 298 KRISTI uppståndelse, å sid. 322 KRISTI himmelsfärd, å sid. 352 den heliga nattvarden, å sid. 550 Jungfru MARIAS himmelsfärd, å sid. 606 yttersta domen.

Å kanten af hvarje blad mellan sid. 285 och 296 *(Canon Missæ)* ett fyrsidigt utstående grepp af dubbelviket marmoreradt papper (afrifvet å de två sista bladen).

Bundet i glättadt rödt kalfskinn på trästomme samt med midt- och hörnbeslag jämte två knäppen af silfver; den röda färgen något bleknad, i synnerhet utmed kanterna. Pärmarnas insida fodrad med pressadt papper med ytmönster af gredelina blommor mot förgylld botten. Snitt förgylld, med hörndekor i prickmönster (s. k. ciselering). Skinnet å hvardera pärmens utsida med två raka guldpressade bårder, en utmed ytterkanten och en något innanför denna; bårderna med finuddad insida

och sammanbundna i hörnen medels en rak led i form och dekor som yttre bården. Denna senare med ytfyllande dekor af en blomranka, hvarannan blomma sedd uppifrån, hvarannan i profil; inre bården med stiliserade S-formiga rankornament med volutformiga flikar; mellan bårderna upptill och nedtill samt på hvardera sidan ett utdraget ovalt solornament. Å ryggen sex som flackstafvar synliga fasta bind; i midten af hvarje ryggfält ett tätt rombiskt växtornament, omgifvet i hörnen af liknande ornament, upptill och nedtill i hvarje fält två raka horisontala ränder.

Hörnbeslagen fyrsidiga samt genombrutna i form af i vinklar och bågar böjda bandornament och rankor (s. k. BÉRAIN-stil). Å hvardera pärmen ett midtbeslag i form af en svagt konvex oval kartusch, omgifven af en genombruten bård med dekor af rankor, i bården vid hvardera sidan samt upptill och nedtill dessutom ett musselornament. Knäppen rektangulära, med genombrutna ornament på slät stomme samt fästa med gångjärn vid bakre pärmen; å den främre två utstående knoppar, en för hvarje knäppe, i hvars fria ända ett härför afpassadt rundt hål.

Å hvartdera knäppet på ömse sidor om hålet stads- och mästarstämplar (sannolikt flamländska; orig. $^1/_2$):

Instuckna som bokmärken mellan bladen sex stycken linneband, fyra gröna och två blåa, samtliga upptill hopknutna å baksidan af en oval silfversköld med dekor å framsidan af ett genombrutet ytfyllande bladranksmotiv på en slät platta som stomme.

Pärm, längd: 35.4 cm.; bredd: 24 cm.
Tjocklek, med pärmar: 6.8 cm.; utan pärmar: 4.6 cm.
Trycksatsens höjd: 27 cm.; bredd: 18 cm.

Då mässans ritual under medeltiden blifvit alltmer olikformig, uppdrog Tridentinska mötet (1543—1563) åt påfven att föranstalta om utgifvande af en allmän mässbok, och resultatet blef just *Missale romanum.*

Att observera är, att för underlättande af en korrekt uppläsning af bokens text accenter i densamma här utsatts, något som i latinsk text annars ej förekommer.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se räkning 13 Februari 1896.
Ankom 22 Februari 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 28 Februari 1896, se Hushållsbok (här uppfördt på Mars 1896).
Pris: Mk 130, se räkning.

Enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT:
Härstammande från katolska kyrkan i Rotenburg an der Fulda, Hessen-Nassau.

f. Nya testamenten.

I: **B. f. 1.** NYA TESTAMENTET i bilder.

I miniatyrformat.

Innehållande 132 enbart på rectosidan i kopparsticksteknik tryckta kvadratiska bildfält med underskrift på tyska språket samt förkortad texthänvisning som öfverskrift. Hvarje bildfält numreradt i vänstra nedre hörnet med början med n:r 133, första sidan (som titelblad) dock onumrerad; å bildfälten n:r 207, 222 och 232 återfinnes nummerbeteckningen i högra nedre hörnet.

Å titelbladet: Dess Neuen Testaments Mittler. Nedtill å samma blad signering: Christina et Magdalena Küslin fe angifvande de i Augsburg verksamma systrarna JOHANNA CHRISTINA (CHRISTIANA) och MARIA MAGDALENA KÜSEL (äfven KÜSELIN, KÜSELL, KIESEL m. fl.), den förra född 1665, den senare omnämnd i Augsburgs skatteböcker åren 1688—1702.

Bundet i silfverband, med två knäppen (det ena fattas); bandet bestående af två på hvarandra lagda silfverplåtar på stomme af trä, yttre plåten med genombruten dekor af graverade rank- och blomornament; pärmarna fästa vid ryggen medels utmed hela kanten löpande gångjärn; vid ryggens öfverdel och nederdel en fram öfver bokens snitt viken skyddskant, genombruten och graverad.

Snitt förgylld. Pärmarnas insida fodrad med kammarmoreradt papper i rödt, gult, blått och något grönt.

Upptill å titelbladet skrifvet med numera brunfälldt bläck: Axel Joh: Maur: Clairfelt (AXEL JOHAN MAURITZ CLAIRFELT).

Pärm, längd: 5.9 cm.; bredd: 4.4 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 2.5 cm.; utan pärmar: 1.5 cm.

Stucket i koppar samt tryckt i Augsburg i slutet af 1600-talet eller början af 1700-talet. Silfverpärmarna med största sannolikhet förfärdigade som originalband i samma stad.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
14 Mars 1912
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, se räkning samma dag.
Betaldt 10 December 1912, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok samt Toilettbok (här uppfördt på November 1913).
Pris: Kr. 300, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. Kaptenen vid Andra lifgardet (Göta lifgarde) AXEL JOHAN MAURITZ CLAIRFELT (sonson till GUSTAF MAURITZ ARMFELT och demoiselle L'ECLAIR), f. 15 April 1812, d. 20 Maj 1856 i Stockholm.

2. Direktören AXEL MAURITZ CLAIRFELT, Rosenlund och Mörarp, Mörarps socken, Skåne, f. 21 Juli 1865, brorson till föregående.
   Af honom försåldt genom Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel.

g. Psalmböcker.

I: **B. g. 1.** PSALMBOK.

I miniatyrformat.

Innehållande DAVIDS psalmer m. m.

På franska språket; öfversättningen af pseudonymerna C. M. och T. D. B. Boken ursprungligen till salu i Charenton (Charenton-le-Pont, stad i departementet Seine vid Marnes förening med Seine, 2 km. utanför Paris), förlagd af ANTOINE CELLIER, ruë de la Harpe, Paris, samt tryckt på firman ROZIERS tryckeri. På titelsidan: *Les Pseaumes de David, Mis en Rime Françoise, par C. M. et T. D. B. Se vendent à Charenton, Par Antoine Cellier, demeurant à Paris, ruë de la Harpe, à l'Imprimerie des Roziers.*

Omfattande 448 opaginerade sidor; tryck med antikvatyper i svart (texten i petitgrad). Psalmerna afslutade å sid. 410; å sid. 410 och 411 Tio GUDS bud *(Les Commandemens de Dieu)*, å sid. 412 SIMEONS lofsång enligt LUKAS' Evangelium 2: 29—32 *(Le Cantique de Simeon)*, å sid. 413—416 psalmregister *(Table des pseaumes)*, å sid. 416—418 De tio budorden enligt 2 Mosebok 20: 2—17 *(Les dix Commandemens)*, å sid. 418 nedtill Det yppersta budet i lagen enligt MATTEI Evangelium 22: 37—40 *(Le sommaire de toute la Loy)* samt slutligen å sid. 420—448 kyrkliga böner *(La forme des prières ecclésiastiques)*.

Bunden i svärtadt kalfskinn, pressadt som getskinn, pärmarna med stomme af trä, å ryggen tre som flackstafvar synliga fasta bind. Å midten af pärmarnas framkant ett silfverknäppe med hjärtformiga beslag, å dessas insida kontroll- (nyckeln) samt mästar- eller stadsstämpel (orig. $^1/_2$): Nyckeln sannolikt att tolka som Nederländernas exportstämpel (jmfr MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen» IV, Berlin 1928, n:r 7558) eller möjligen Bremens stadsstämpel (Beschauzeichen) från omkring 1800 (se nyssnämnda verk, band I, n:r 1350).

Snitt förgylld. Pärmarna fodrade med hvitt papper (ej original).

Å försättsbladet skrifvet med numera brunfälldt bläck: *Fig. 1* (AXEL JOHAN MAURITZ CLAIRFELT).

Axel Johan Mauritz
Clairfelt
né à Stockholm le
15 d'avril
1812
Dans la Paroisse de
Clara

Fig. 1.

Pärm, längd: 6.9 cm.; bredd: 5.1 cm.
Tjocklek vid ryggen, med pärmar: 2.5 cm.; utan pärmar: 1.7 cm.

Sannolikt från 1830- eller 1840-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

14 Mars 1912
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 10 December 1912, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok samt Toilettbok (här uppförd på November 1913).
Pris: Kr. 150, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. Kaptenen vid Andra lifgardet (Göta lifgarde) AXEL JOHAN MAURITZ CLAIRFELT (sonson till GUSTAF MAURITZ ARMFELT och demoiselle L'ECLAIR), f. 15 April 1812, d. 20 Maj 1856 i Stockholm.
2. Direktören AXEL MAURITZ CLAIRFELT, Rosenlund och Mörarp, Mörarps socken, Skåne, f. 21 Juli 1865, brorson till föregående.
   Af honom försåld genom Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel.

C. DOPFAT

I: **C. 1.** DOPFAT. (Mottagningsrummet.)

Af mässing, med drifven och stansad dekor.

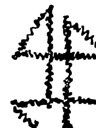
Rundt, med något konvex botten, nästan rakt uppstående hög slät kep och rakt utviket, bredt brätte.

Fig. 1.

Å bottnen i drifven relief den tysk-romerska dubbelörnen, belagd med vapensköld samt omgifven af en fyra gånger upprepad devis (»Gott sei mit uns»), den senare stansad samt med texten mot botten af rombiskt rutmönster (orig. $^2/_1$): *Fig. 1.* Utanför textbården en bård af stansade runda rosetter. Rundt brättet ett tio

gånger upprepadt motiv (drifvet) af en åt vänster i fyrsprång löpande kronhjort, förföljd af en hund; hjortmotiven åtskilda medels en kort ekkvist med ett åt vänster rakt utåtböjdt löf, nedanför detta ett ollon, till höger om ekkvisten (framför hjorten) ett otydligt buckligt ornament, möjligen föreställande del af ett omgifvande landskap eller dylikt. Innanför hjortbården en rad åt vänster gående krönta (?) djur, liknande räfvar. Kring brättets ytterkant en stansad smal bård, bestående af blommor, omväxlande med spetsovala blad.

Å bottnens utsida vid kanten (ofvanför vapnet) mästartecken:

Diameter: 59.5 cm.
Djup (kepens höjd): 6.5 cm.
Brätte, bredd: 11.2 cm.

Anm. Brättets ytterkant å ett ställe afbruten.

Tyskt arbete från 1500-talets förra hälft eller midt, sannolikt utfördt i Nürnberg.

Dopfaten kommo i bruk i samband med reformationen och hade till uppgift att tillsluta (läggas öfver) dopfuntskålarnas öppning. Dopfuntarna trädde nämligen samtidigt ur funktion, då man nu ej längre neddoppade barnet däri utan endast begöt dess hufvud med vatten, hämtadt från fatet. Denna föremålstyp ursprungligen afsedd för profant bruk och framställd sedan 1400-talets midt i Nürnberg.

En samling om sextiosex dopfat fanns sammanförd vid utställningen i Malmö 1914 af äldre kyrklig konst från Skåne. Se vidare »Utställning af äldre kyrklig konst från Skåne, Katalog», Malmö 1914, där HELGE KJELLIN daterat och beskrifvit dessa föremål (n:r 194—258) sid. 79—95. Jämför dessutom »Ett par Nürnbergerfat» af CARL AF UGGLAS i »Utställningen af äldre kyrklig konst i Strängnäs 1910, Studier II», Stockholm 1913, sid. 48—50, där ytterligare litteraturhänvisningar återfinnas.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1893
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt af den sistnämnda
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se räkning 9 December 1893.
Ankom 12 December 1893, se skriftlig uppgift från Kontoret.
Betaldt 21 December 1893, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Mk 165, se räkning.

I; C. 2. DOPFAT. (Mottagningsrummet.)

Af mässing, med drifven och stansad dekor.

Rundt, med svagt konvex botten, nästan rakt uppstående hög slät kep och rakt utstående, smalt brätte.

Å bottnens midt i drifven relief en tjock krans af snedt lagda päronformiga bucklor, ordnade kring ett ringornament; utanför kransen en omskrift af en fem gånger upp-

Fig. 1.

repad stansad devis (?) af hieroglyfminuskler (delvis nött och otydlig; orig. $^{2}/_{1}$): *Fig. 1.* Därutanför en enkel rad stansade små snäckornament samt en bred bård i drifven relief af frukt- och blomrankor, böjda i utåtvända smala bågar. Rundt brättet en rad stansade toppformiga ornament med rundadt tvådelad bas, vänd inåt.

Diameter: 50.5 cm.
Djup (kepens höjd): 6.5 cm.
Brätte, bredd: 3 cm.

Tyskt arbete från 1500-talets senare hälft eller möjligen något senare.

Dopfaten kommo i bruk i samband med reformationen och hade till uppgift att tillsluta (läggas öfver) dopfuntskålarnas öppning. Dopfuntarna trädde nämligen samtidigt ur funktion, då man nu ej längre neddoppade barnet däri utan endast begöt dess hufvud med vatten, hämtadt från fatet. Denna föremålstyp ursprungligen afsedd för profant bruk och framställd sedan 1400-talets midt i Nürnberg.

En samling om sextiosex dopfat fanns sammanförd vid utställningen i Malmö 1914 af äldre kyrklig konst från Skåne. Se vidare »Utställning af äldre kyrklig konst från Skåne, Katalog», Malmö 1914, där HELGE KJELLIN daterat och beskrifvit dessa föremål (n:r 194--258) sid. 79—95. Jämför dessutom »Ett par Nürnbergerfat» af CARL AF UGGLAS i »Utställningen af äldre kyrklig konst i Strängnäs 1910, Studier II», Stockholm 1913, sid. 48—50, där ytterligare litteraturhänvisningar återfinnas.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1896
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 8 Juni 1896)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
26—28 Maj 1896
under deras resa genom Grekland, Macedonien och Serbien samt åter öfver Schweiz tillsammans med fröken IDA UHSE
15 Mars—6 Juni 1896. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 11 Juni 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt sistnämnda dag, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 135, se räkning.

I: C. 3. DOPFAT. (Mottagningsrummet.)

Af koppar, med drifven och ciselerad dekor af figurer, ornament och inskriptioner (figurframställningen något grof).

Rundt, med flat botten samt snedt uppstående låg kep och utviket bredt brätte.

Å bottnen en reliefscen, föreställande KRISTI dop: I midten KRISTUS, stående till något nedanför knäna i Jordans vatten, till höger på stranden JOHANNES Döparen, hållande sin utsträckta högra hand öfver KRISTI hufvud, hvilket han begjuter med vatten; i JOHANNES' vänstra hand en korsstaf, omslingrad af en orm; på stranden till vänster en man, vänd mot KRISTUS, upptill i en sky Den Helige Ande i form af en dufva. Motivet omgifvet af en inskriptionsbård med text mot punsad botten mellan två tuktade

(släta) bladstafvar (orig. $^{8}/_{1}$): *Fig. 1.* Utanför denna en annan, något bredare inskriptionsbård, likaledes med text mot punsad botten (orig. $^{8}/_{1}$): *Fig. 2.*

•JHEN THER TROOR·OCH BLIFVER DØPT
HAN SKAL WARDA SALIC MARCXVI V:16

Fig. 1.

SANCT MATTHIÆ KYRCKIOS DØPE
BÆCKON IODINS LUNDA KØPT J723
JØRJZ DALER SM

Fig. 2.

Å kepen en bård af runda bucklor, upptill begränsad af en bladstaf som de nyssnämnda. Å brättet en bård af akantusornament, blommor med flikiga blad samt pinje-

Johan Mickael
Hæfner

Fig. 3.

kottar; bården afbruten ofvanför bottnens figurmotiv af en kartusch, hvari: *Fig. 3* (JOHAN MICKAEL HÆFNER). Brättets ytterkant stafformigt uppböjd samt med tjugufem grupper af något snedställda tvärränder.

Diameter: 50.5 cm.
Brätte, bredd: 7—8 cm.
Djup (lodrätt från brättets ytterkant): 6—8 cm.

Anm. Formen något ojämn och skef; i ytterkanten tio radiellt gående korta sprickor.

Svenskt arbete; enligt inskriptionen sannolikt doneradt (eller möjligen tillverkadt) af JOHAN MICKAEL HÆFNER år 1723 till Sankt Matteus' kyrka i Onslunda (Odinslunda) socken, Kristianstads län. Af den yttre inskriptionen att döma ha med säkerhet inskriptioner och dekor utförts (uppenbarligen äfven själfva föremålet) vid samma tid.

Dopfaten kommo i bruk i samband med reformationen och hade till uppgift att tillsluta (läggas öfver) dopfuntskålarnas öppning. Dopfuntarna trädde nämligen samtidigt ur funktion, då man nu ej längre neddoppade barnet däri utan endast begöt dess hufvud med vatten, hämtadt från fatet. Denna föremålstyp ursprungligen afsedd för profant bruk och framställd sedan 1400-talets midt i Nürnberg.

En samling om sextiosex dopfat fanns sammanförd vid utställningen i Malmö 1914 af äldre kyrklig konst från Skåne. Se vidare »Utställning af äldre kyrklig konst från Skåne, Katalog», Malmö 1914, där HELGE KJELLIN daterat och beskrifvit dessa föremål (n:r 194—258) sid. 79—95. Jämför dessutom »Ett par Nürnbergerfat» af CARL AF UGGLAS i »Utställningen af äldre kyrklig konst i Strängnäs 1910, Studier II», Stockholm 1913, sid. 48—50, där ytterligare litteraturhänvisningar återfinnas.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
12 December 1900.
Katalog 133 n:r 780, se räkning (odaterad).
Betaldt 21 December 1900, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL).
Pris: Kr. 55, se räkning.

D. DOSOR

I: D. 1. DOSA med sjutton miniatyrtaflor på papper.

Af silfver; i form af en s. k. Schraubmedaille (eller Schraubthaler).

Taflorna med motiv, syftande på protestanternas utdrifvande ur Salzburg åren 1731 och 1732 samt deras mottagande i Preussen.

Dosa:

Rund, platt, med slät kant. Ena hälften som lock, skrufvadt på den andra; lock och botten gjutna samt å utsidan med punsad och graverad figurdekor. Å lockets och bottnens insida en fastlimmad, hela ytan täckande karta å papper (kopparstick, färglagdt med akvarell); den i locket föreställande konungariket Preussen samt afdelad i ett grönt, ett gult och ett rödt fält; den i dosan föreställande ärkebiskopsdömet Salzburg samt i öfvervägande rödt och dessutom något gult och ljusgrönt. Å den senare kartan nedtill signering: *Daniel Höckhinger exc A V* (DANIEL HÖCKHINGER exc[udit]; A[ugusta] V[indelicorum] = Augsburg).

Figurdekoren å bottnen: I förgrunden några protestanter från Salzburg, tre män, en kvinna och två barn, det ena buret i en korg(?) på kvinnans rygg; i bakgrunden till vänster en förspänd åkvagn. Upptill ett skriftband, följande kanten samt med graverad inskription (första hälften af Apostlagärningarna 7: 3; andra hälften följer å lockets skriftband): »Gehe aus deinem Lande und von deiner Freindschafft. Act. 7 V. 3» (Gå ut ur ditt land och från din släkt. Apg. 7: 3).

Figurdekoren å locket: I midten konung FREDRIK WILHELM af Preussen, sittande på en tron samt med en kommandostaf i högra handen, till höger några protestanter från Salzburg, två män, en kvinna och två barn, det ena buret på kvinnans arm. Till vänster en barriär samt där bortom ett landskap. Upptill ett skriftband som det å bottnen samt med fortsättning af dettas inskription: »Zeüch in ein Land das ich dir zeigen will. Act. 7 V. 3» (Kom till ett land, som jag skall visa dig. Apg. 7: 3). Vid bandets nederdel ett draperi, uppfäst vid midten.

Vikt: 22.7 gr.
Diameter: 4.5 cm.; tjocklek: 0.9 cm.

Taflor:

Runda, afpassade efter dosans inre mått; å öfverdelen numrerade från 1 till 17. Å ena sidan akvarellmålade kopparstick med motiv från det förut nämnda ämnet, utmed öfverkanten ett textband, rundt ytterkanten en smal guldrand (delvis afnött). Å andra sidan ornamental dekor i akvarellfärg; sju med bottenmålning i gult, sex med rödgul och fyra med blå dylik, å bottenmålningen en hela ytan täckande blomrosett i samma färg som denna, ehuru mörkare; fyra af de gula rosetterna med svart rund midt. Taflorna ha förut varit förenade med ett å baksidan fastlimmadt rödt silkesband, hvaraf nu endast fragment återstå.

Å tafla 1 text: »Gäste und Fremdlinge auf Erden.» Kvinnor och män vandrande åt höger, iklädda orientaliska dräkter, i bakgrunden till höger en kamel.

Å tafla 2 text: »Fürbild (?) der Heilsamen Worte.» Tre munkar i svarta kåpor sittande vid ett bord; framför dem böcker.

Å tafla 3 text: »Lehrer zur Gerechtigkeit.» En stående äldre man i violett kåpa, i vänstra handen ett papper, hvarå skrift: »Es ist das Heil».

Å tafla 4 text: »Um deinetwillen werden wir getödet.» En bödel med lyft svärd intill en knäböjande man, iklädd lång brun klädnad samt med förbundna ögon. Till vänster folk, till höger ett bål.

Å tafla 5 text: »Die Brieffe sind schwer und Starck.» En man sittande vid ett bord och skrifvande bref, till höger en vandrande man.

Å tafla 6 text: »Mein Blut ist der rechte Tranck.» En sittande biskop i full ornat, kring honom fyra män med papper (böneskrifter) i händerna; å det ena skrift: »Bittschrift».

Å tafla 7 text: »Sie vermochten nicht zu widerstehen.» Två munkar i bruna kåpor stående framför en man, denne sittande på en tortyrbänk, det hela i en fängelsecell.

Å tafla 8 text: »Sie Forscheten täglich in der Schrift.» Ett sällskap sittande eller stående kring ett bord, på hvilket ett brinnande ljus samt uppslagna böcker.

Å tafla 9 text: »Diese muss ich auch herführen.» I midten JESUS som herde, stående omgifven af får och lamm.

Å tafla 10 text: »Das Wort unsers Gottes bleibet Ewiglich.» Kring ett bål män, af hvilka 2 sysselsatta med att till elden bära fram böcker.

Å tafla 11 text: »Gehet aus von Ihnen.» Vandrande människor, alla i gröna hattar; i midten två ryttare (bevakningsmän).

Å tafla 12 text: »Er führer uns auf rechter Strasse. På ett torg en folksamling.

Å tafla 13 text: »Komēt her Ihr gesegnete des Herrn». Inom en inhägnad gård två präster (?) talande från sn tribun till en församling, delvis i gröna hattar.

Å tafla 14 text: »Predigets auf den Dächern.» Från öfre bottnen af en öppen paviljong i två våningar en präst talande till en nedanför stående församling.

Å tafla 15 text: »Wir werden in das Hauss des Herrn gehen.» Kyrkointeriör under pågående gudstjänst med täta åhörarskaror.

Å tafla 16 text: »Biss hieher hat uns der Herr geholffen.» Vid en kaj, hvarå en tät folkskara (till synes endast män och ynglingar), lägger en roddbåt till, bemannad med några män och kvinnor.

Å tafla 17 text: »Auf dein Wort will ich das Netz auswerffen.» Män sysselsatta med byggnadsarbete; i midten två män sågande af en stock, till höger en annan murande en husvägg; till vänster en kvinna mjölkande en ko, i bakgrunden en plöjande man.

Diameter: 3.8—3.9 cm.

Dosa och taflor Augsburgarbete från 1730-talets midt eller senare hälft.

År 1729 försökte grefve LEOPOLD ANTON VON FIRMIAN, ärkebiskop öfver dåvarande ärkebiskopsdömet Salzburg, som led i de motreformatoriska sträfvandena medels jesuitmissionärer omvända protestanterna inom sitt ärkebiskopsdöme. Detta misslyckades emellertid, hvarför LEOPOLD ANTON slutligen i November 1731 lät utvisa trettiotusen idoga protestantiska medborgare ur landet med endast tre månaders frist. Af dessa tvångsemigranter slogo sig 17000 ned i Ost-Preussen, därtill inviterade genom ett särskildt »inbjudningspatent» af 2 Februari 1732 från preussiske konungen FREDRIK WILHELM. Om aftåget från Salzburg samt ankomsten till Preussen och om alla de märkliga händelser, som därunder inträffade, berätta bilderna å dosan och taflorna.

Andra emigranthopar slogo sig ned i Holland, Hannover och Amerika (Georgia i Nordamerika). Se vidare C. FR. ARNOLD: »Die Vertreibung der Salzburger Protestanten und ihre Aufnahme bei den Glaubensgenossen», Leipzig 1900.

DANIEL HÖCKHINGER (se signeringen å kartan öfver Salzburg), kopparstickare i Augsburg under 1700-talets förra hälft, har framställt två serier om sjutton bilder med det här nämnda motivet, den ena med runda taflor, den andra med ovala; exemplar äro kända i Stadsbiblioteket, Augsburg, samt i Märkisches Museum, Berlin. Se vidare »Mitteilungen der Bayrischen Numismatischen Gesellschaft» XXXI (1913), 35.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se räkning 25 Maj 1895, utställd på JOHANNA KEMPE, f. WALLIS.
Ankom 11 Juni 1895, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 21 Juni 1895, se kvitto från ED. KAHLERT till trävaruagenten HERM. LEMBKE i Lübeck.
Pris: Mk 25, se räkning.

I: **D. 2.** DOSA.

Af silfverfiligran.

Sannolikt afsedd till förvaring af en minnesmedalj eller dylikt.

Rund, platt; med trycklock. Själfva dosan bildad af en plan botten i form af en tiobladig rosett af snirkelornament samt med tre små kulor som fötter; rundt bottnens ytterdel en uppstående låg kant, likaledes af snirkelornament (dosans sida).

Lock bestående af en tolfbladig rosett, rundt hvars kant å undersidan en smal sarg; å öfversidan i midten en dubbelrosett med något uppböjda blad kring en fyrsidig knoppformig midt; kring rosetten en inre krets af sex små hallonliknande påläggningar samt en yttre, bestående af dylika påläggningar, omväxlande med fyrsidiga knoppar.

Vikt: 9.7 gr.
Diameter: 3.4 cm.; tjocklek (utan påläggningar): 0.5 cm.

Tyskt arbete. Då dosor af denna typ trots olika tidsursprung vanligen i stilistiskt afseende ej förete någon märkbar divergens, äro de mycket svåra att datera. Den här beskrifna dosan sannolikt från 1700-talet eller 1800-talets förra hälft. Jmfr K. I: A. 1.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 3 Januari 1896 till fröken CAROLINE PFLAUM.
Betald 16 Januari 1896, se Toilettbok.
Pris: Mk 6, se bref.

E. KOLLEKTBÖRSAR

I: **E. 1.** KOLLEKTBÖRS.

För romersk-katolska kulten.

Af röd sammet, fodrad med blekt grågult fårskinn; å utsidan broderad med silfvertråd (delvis förgylld) och flerfärgadt silke.

Rund, med plan styf botten samt uppstående veckad sida, genom hvars öfverdel är trädd en grön platt silkessnodd som dragsko. Å öfverkanten två motsatta små hand-

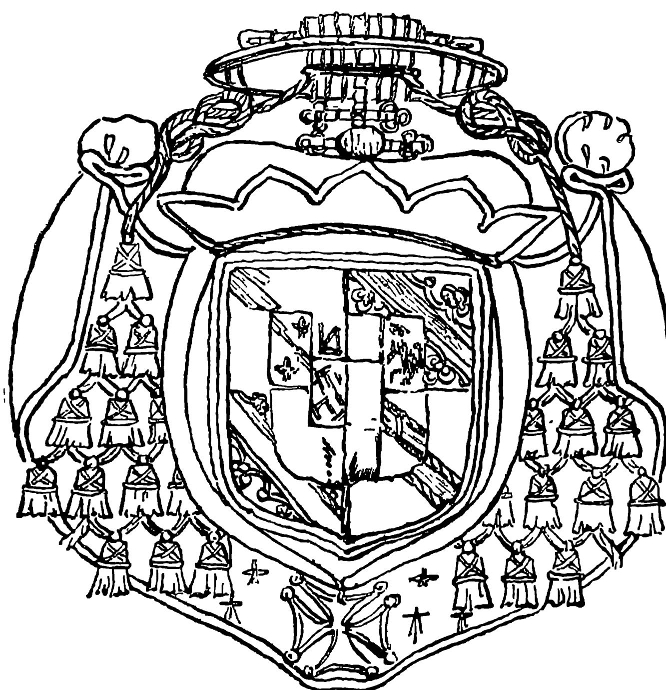

Fig. 1.

tag(?) af svarfvadt trä, förut sannolikt helt och hållet omspunna med gult silke, hvilket ännu delvis sitter kvar kring nederdelen.

Å bottnens utsida ett franskt kardinalsvapen, krönt af en fembladig öppen silfverkrona med rödt foder, däröfver en röd kardinalshatt med tofsar; vapnet dekoreradt med Helgeandsorden, som i blått band hänger omedelbart nedanför skölden, samt omgifvet af blå mantel med silfverfoder; vapenskölden styckad i fyra fält samt belagd med hjärtsköld (det hela starkt nött och därför otydligt): *Fig. 1,* de fyra fälten röda, med beläggningar i silfver, hjärtskölden i blått (det öfre, heraldiskt högra fältet), silfver och rödt. Å kanten rundt bottnen samt följande sidan uppåt en dekor i plattsöm med förgylld silfvertråd af radiellt ordnade sammanhängande ornament; nedtill bladliknande dylika med treflikig ytter- (öfver-)del, i midten (utmed den uppsvängda sidans nederdel)

franska liljor, ofvanför dessa bladliknande ornament som de förstnämnda. Sidans öfverkant skodd med gult silke och silfvertråd (förut förgylld).

Höjd (med rakt uppstående sida): 6—6.5 cm.
Styf botten, diameter (å insidan): 9.4 cm.

Å bottnens insida en påklistrad papperslapp med skrift i svartnadt bläck:

Bourse de quêteuse de Madame Dubarry attachée à la Cour de Louis XV.

(= Kollektbörs, tillhörig madame DU BARRY, anställd vid LUDVIG XV:s hof).

Anm. Sammetsludden samt broderierna starkt nötta.

Franskt arbete från 1600-talet. Den å lappen förefintliga uppgiften, att börsen har tillhört LUDVIG XV:s nämnda mätress, måste anses ganska osannolik, då föremålet både genom utförande och ornamentik vittnar om ett äldre ursprung.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 16 November 1896.
Ankom 23 November 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 1 December 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 25, se bref.

Kända tidigare ägare (enligt bifogad anteckning):

1. MARIE-JEANNE BÉCU, kallade sig som ogift GOMARD DE VAUBERNIER, genom LUDVIG XV:s förmedling gift comtesse DU BARRY, f. 19 Oktober 1743, d. 8 December 1793.
2. Landtgrefvinnan MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmäld 9 Oktober 1845 med landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868.
3. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
   Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

F. KRUCIFIX

a. För grekisk-katolska kulten.

I: **F. a. 1.** KRUCIFIX (som hängsmycke).

Af rödbrun agat med beslag af förgylldt silfver.

Stenen skuren och slipad som ett grekiskt kors, med fasade kanter samt med korsarmarna klädda med silfverhylsor. Ofvanför den öfre af dessa en sluten kvadratisk hylsa, likaledes af silfver, fastsatt medels ett scharner; å hvardera sidokanten en öppen kort muff. Hylsorna å korsarmarna sinsemellan förenade med fin silfvertråd, spiralrullad om sig själf samt spänd rakt öfver svicklarna mellan korsarmarna; å midten af de två öfre silfvertrådarna en liten silfverkula, å samma ställe å de två nedre trådarna en orientalisk pärla. Å korsets framsida lagdt ett löst silfverblad af latinsk korsform med förgylld framsida samt med ändarna instuckna i de nyssnämnda silfverhylsorna.

Å framsidan af de tre öfre hylsorna otydligt graverad dekor, föreställande KRISTUS-

monogram: (tecknen å tvärarmens ytterdelar liktydiga med XC,

en rituell förkortning af *Χριστός*, KRISTUS). Å den öfversta hylsan (fastsatt med scharneret) graverad dekor af ett öfver hörn stående kvadratiskt fält, hvari en stiliserad blomma; hörnen utanför fältet fasade å hylsans såväl fram- som baksida.

Å det korsformiga silfverbladet drifven dekor af ett latinskt kors, å hvars ändar KRISTUS-monogram o. d.: (tecknen å tvärarmens ytterdelar liktydiga med IC och XC, en rituell förkortning af *Ἰησοῦς*, JESUS, och *Χριστός*, KRISTUS); i korsmidten dessutom ett s. k. tredubbelt grekiskt kors (tredje tvärarmen mycket kort samt fäst på sned nedtill), nedstuckna i marken intill detta spjutet och stången med svampen (mycket schematiskt återgifna).

Längd (med öfversta, rörliga hylsan): 6.3 cm.
Tvärarm, längd (med hylsor): 3.5 cm.
Agatkors, tjocklek: 0.7 cm.

Anm. Förgyllningen starkt nött.

Ryskt arbete, möjligen från 1700-talet.

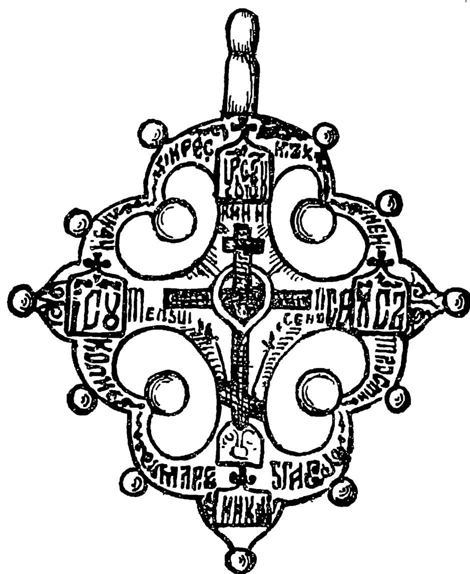
Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
hos en antikvitetshandlare i Moskva
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröken IDA UHSE
28 Maj—5 Juni 1898
under deras resa genom Polen, Ryssland och Finland
23 Maj—25 Juni 1898. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Pris: Rubel 30.

I: **F. a. 2.** KRUCIFIX (som hängsmycke).

Af silfver, med svagt förgylld framsida. Gjutet.

Bestående af bågornament kring ett grekiskt kors med rundade svicklar. Å bågornamentens utsida kulformiga knoppar; å desammas insida utskjutande flata knappar med konkav framsida, en i hvarje svickel. Upptill en bygel (för upphängningen), hvarå en uppstående knopp.

Å framsidan dekor i relief af grekiska och ryska KRISTUS-monogram m. m., grupperade kring ett s. k. tredubbelt grekiskt kors (tredje tvärarmen fäst på sned nedtill):

Baksidan med dekor i låg relief: I midten ett rombiskt rutmönster, rutorna fyllda omväxlande med stiliserade blommor och smårutor; å de omgifvande bågarna ytfyllande blom- och bladornament.

Vikt: 27.6 gr.
Höjd, med bygel: 7.4 cm.; bredd: 6.2 cm.; tjocklek: 0.2—0.3 cm.

Anm. Mönstret upptill och nedtill å baksidan något otydligt (gjutningsfel).

Ryskt arbete, sannolikt från 1800-talet; typen dock af äldre ursprung. Ett i »Collection B. Khanenko, Croix et Images», I, II, Kiev 1899—1900, å pl. XV, fig. 161, återgifvet dylikt krucifix dateras där till 1500- eller 1600-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
19 September 1904
i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betaldt 19 September 1904.
Pris: Kr. 25, se räkning.

I: **F. a. 3.** KRUCIFIX.

Af olivträ.

I form af ett latinskt kors.

Ihåligt samt med rektangulärt tvärsnitt. I hvar och en af ändarna en utdraget rektangulär öppning (för att möjliggöra urholkningen), öppningarna i senare tid igensatta med träbitar; spår af skriftecken vid kanterna af tvärarmens öppningar tala dock för att dessa äfven ursprungligen varit tillslutna, ehuru på annat sätt. Tvärarmen kort och bred, sittande något ofvanför korsstammens midt.

Dekor i snidad relief, dessutom rester af svart lackfärg i insänkta partier.

Å hvardera af framsidan och baksidan fem fyrsidiga (stående rektangulära) figurscener i senbysantinsk stil, tre öfver hvarandra å korsstammen med motiv ur JESU lif samt en å hvardera tvärarmens utskjutande del med bilder af de fyra evangelisterna. Samtliga figurer långsträckta och mycket smala, kläder o. d. fallande i tättsittande spetsiga veck. Hvarje scen på sidorna begränsad af smala kolonner med spiralrefflad dekor samt upptill med en tryckt kölformig hvalfbåge. Ofvanför hvar och en af scenerna ur JESU lif ett vågrätt upprulladt skriftband, hvarå i relief grekisk text (delvis otydlig och ofullständig); bandändarna snedt hoprullade. Utmed ytterkonturen en bård tillsynes af snedställda smala blad med runduddade kanter, bladen omväxlande med uppstående smala åsar. Å bården vid hvart och ett af korsmidtens fyra hörn en fyrbladig rosett; vid samtliga yttre hörn en liten fyrsidig utvidgning, följande som en list utmed smalsidans hörnkanter, å korsstammen nedanför tvärarmen vid midten af hvardera sidan en tvärgående dylik list; listerna med inskurna hak, påminnande om krenelering.

Framställningarna ur JESU lif ordnade i tidsföljd så, att det tidigaste motivet, Bebådelsen, återfinnes upptill å framsidan; det nästföljande, Mötet i templet, upptill å baksidan; det därnäst kommande, Dopet, å framsidan vid korsmidten; nästa, Korsfästelsen, å baksidans motsvarande ställe; de två sista motiven, Nedtagandet från korset och Uppståndelsen, återfinnas nedtill å respektive fram- och baksida. Dopet och Korsfästelsen af större format (utdragna i höjdled). Å sex af bilderna genombruten bakgrund, liknande vertikalställda galler; Dopet och Uppståndelsen afvika dock härifrån.

Bebådelsen:

Å skriftbandet: ꞮЄVA'ΓЄΛC = *O ΕΥΑΓΓΕΛ(Ι)Σ(ΜΟΣ)*, förkunnelsen; sigma här i likhet med å öfriga ställen uttryckt med C.

Till vänster ängeln GABRIEL, obetydligt knäböjande samt vänd åt höger, i fotsid dräkt med halflånga ärmar, på ryggen stora vingar, högra armen framförd och böjd, pek- och långfingren välsignande utsträckta, i vänstra handen tre liljeliknande blommor på långa smala stjälkar. Till höger Jungfru MARIA, vänd mot ängeln samt med svagt nedböjdt hufvud, högra armen böjd med handen framför bröstet, vänstra handen framför lifvet. Till vänster upptill en rundad molnsky, hvarur en stråle skjuter snedt nedåt mot MARIAS hufvud, i strålen Den Helige Ande i form af en fågel med hopslagna vingar. I bakgrunden mellan ängeln och MARIA till synes en rund tornbyggnad med en öppen rundbågig arkad nedtill. Upptill till höger en öppen paviljong.

Mötet i templet:

Å skriftbandet: ΗΓΙΑΠΑΝΤΙΧ = *Η (Α)ΓΙΑ ΑΠΑΝΤ(ΗΣΙΣ)*, det heliga mötet.

I midten Jungfru MARIA, vänd åt höger mot SIMEON, som, något framåtlutad, vänder sig mot henne; på sin högra arm bär han JESUS-barnet, som vrider sig mot sin moder; längst till vänster (bakom MARIA) JOSEF, vänd åt höger samt framåtlutad. Alla med rund skifgloria bakom hufvudet samt i fotsida vida kläder; JESUS-barnet lindadt; en del af dess klädsel håller MARIA i sin framräckta högra hand. I bakgrunden templets arkitektur delvis synlig, upptill vid hvardera sidan till synes en öppen paviljong med hvalfformigt tak på smala kolonner.

Dopet:

Å skriftbandet: ΗΒΑΠΤΙCΙC = *Η ΒΑΠΤΙΣΙΣ*, dopet.

Nedtill i midten JESUS, stående i Jordan, som här markeras af ett smalt pass mellan två utskjutande låga klippor. Frälsaren vänd snedt framåt vänster, hufvudet nedböjdt, armarna något böjda samt hållna utefter sidorna, vänstra benet framfördt och nästan rakt, högra benet böjdt, underbenet bakåtfördt; naken, iklädd endast ett höftkläde. Upptill rakt ofvanför JESUS ett rundadt moln, hvarur ett nedåt konvergerande smalt strålknippe skjuter fram; i strålknippets öfre del Den Helige Ande i form af en nedåt flygande dufva. På klippan till vänster om JESUS samt vänd mot honom står JOHANNES Döparen med böjda knän och framåtlutadt öfverlif, ansiktet uppåtvändt, högra handen vid Frälsarens hjässa; iklädd fotsid klädnad. Till höger två änglar, af hvilka den nedre står på klippan med händerna förda mot JESUS, båda vända mot honom samt med stora spetsiga vingar på ryggen och iklädda fotsida vida dräkter. Alla med rund skifgloria. I bakgrunden ofvanför JOHANNES ett litet träd med stora flikiga blad.

Korsfästelsen:

Å skriftbandet: ΗΣΤΑΥΡWCIC = *Η ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ*, korsfästelsen.

I midten JESUS på korset, detta högt samt med bred stam. Den korsfäste med hufvudet nedsjunket till högra axeln samt omgifvet af en skifgloria, höftpartiet jämte knäna fördt åt högra sidan, armarna raka, mycket smala, fötterna bredvid hvarandra på en snedt utstående platta; naken, kring höfterna ett till något ofvanför knäna nående kläde med tättsittande smala veck i vertikalled. Nedanför korset tre stående kvinnor samt en knäböjande, alla vända mot den korsfäste samt i långa vida dräkter (enligt MATTEUS', MARCUS' och JOHANNES' evangelier voro de närvarande kvinnorna MARIA, JESU moder, samt hennes syster, JAKOBS och JOSEFS moder, SEBEDEI söners moder, KLOPAS' hustru, MARIA MAGDALENA samt SALOME). Stående till höger MARIA, JESU moder, med skifgloria kring hufvudet, till vänster de båda öfriga stående kvin-

norna; framför korset den knäböjande, vänd åt höger samt med lyfta armar och uppåtvändt ansikte. I bakgrunden på hvardera sidan om JESU kors en af de båda samtidigt korsfästa missdådarna.

Nedtagandet från korset:

Å skriftbandet: ЧПЏІ КѦЄНГ = *Η (Α)ΠΟΚΑΘΗΛ(ΩΣΙΣ)*, spikarnas borttagande (nedtagandet från korset).

JESU döda kropp hålles af JOSEF från Arimatea i nästan vågrätt läge, med hufvudet åt vänster och benen åt höger, öfverkroppen något upplyft af MARIA, som med sin

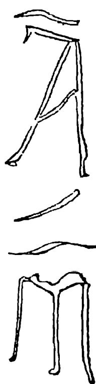

Fig. 1.

Fig. 2.

högra hand håller om Frälsarens högra axel; högra armen hängande slappt nedåt med underarmen böjd bakåt (utåt), underbenen hängande rakt nedåt. MARIA med hufvudet nedåtlutadt nära sin sons, JOSEF med vänstra handen hållande om dennes högra höft, båda personerna i fotsid dräkt samt liksom JESUS med skifgloria bakom hufvudet. Till höger framskymtar en knäböjande gestalt, i bakgrunden därofvanför synes öfre delen af korset.

Uppståndelsen:

Å skriftbandet: ᛁΑΣΚΑΣΑ C = *Η ΑΝΑΣ(Τ)ΑΣ(ΙΣ)*, uppståndelsen.

I midten den återuppståndne JESUS, omgifven af en upptill spetsig hög mandorla, bakom hufvudet dessutom en korsprydd skifgloria; mandorlan med dekor af vinkelformiga ornament. JESUS iklädd fotsid dräkt med halflånga ärmar, kring lifvet ett skärp. Nedtill två knäböjande människor, till vänster en man, till höger en kvinna, båda vända mot den uppståndne; ofvanför dessa båda synas hufvudena af de kringstående upp mot mandorlans spets, till vänster två med öppna kronor krönta personer.

Evangelistframställningarna:

De fyra evangelisterna framställda sittande hvar och en för sig, vända mot korsets

midtscen; alla sysselsatta med läsning (skrifning?) samt iklädda långa vida dräkter, bakom hufvudet en rund skifgloria.

Utmed korsets smalsidor inskurna ofvanför hvarandra grekiska bokstäfver med kontraktionsstreck (i detta fall angifvande, att ett ord förkortats till en bokstaf); bokstafven på hvardera tvärarmens ytterända oläslig på grund af den i öppningen insatta träbiten, dess plats skulle ha varit mellan de två öfre typerna. Utmed ena sidan: *Fig. 1*, utmed den andra: *Fig. 2*.

Höjd: 13.7 cm.; tjocklek: 1.9—2 cm.
Tvärarm, längd: 8.2 cm.; bredd, utan lister: 3.4 cm.
Korsstam, bredd, utan lister: 3.4 cm.

Sannolikt från 1500-talet. Enligt uppgift snidadt af någon munk i ett af klostren på berget Athos (på den norra af halfön Chalkidikes tre landtungor), hvilket räknas som ett af grekisk-katolska kyrkans stora centra; särskildt märkas där många ryssar. Ett liknande kors förefinnes i det Hainhoferska konstskåpet i Uppsala universitetshus; det där befintliga dock större (36 cm.) samt med två armar (en kortare tvärarm nedtill), inskrifterna dessutom på ryska, se JOHN BÖTTIGER: »Philipp Hainhofer und der Kunstschrank Gustav Adolfs in Upsala», Stockholm 1910, del III, sid. 15, och del IV, Tafel 65, fig. 1 och 2.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 10 och 11 November 1925.
Katalog 252 n:r 323, se räkning 12 November 1925.
Betaldt 30 November 1925.
Pris: Kr. 1 210, se Hufvudbok (hushållskonto) och räkning.

Känd tidigare ägare, se auktionskatalog n:r 252:
Tandläkaren PER EMIL CHRISTERSON, f. 15 December 1862 i Stångby, Malmöhus län, d. 7 Augusti 1924.

b. För romersk-katolska kulten.

I: **F. b. 1.** KRUCIFIX (relikkors).

Af på utsidan förgylld kopparplåt, med gjutna delar.

Korset ihåligt, med trepassformiga ändar samt med gjuten och graverad dekor; skaftet ihåligt, med en vulstig nodus (s. k. tomat-nod) rundt midten samt på sexpassformigt utsvängd fot.

Framsidan af korset gjuten samt med en låg reliefbild af den korsfäste, naken men med till knäna nående höftkläde, hufvudet lutadt mot högra axeln och omgifvet af en skifgloria, högra foten spikad på den vänstra; i hvarje svickel vid korsmidten ett utskjutande rätvinkligt hörn; i hvart och ett af trepassen i låg relief en evangelistsymbol, öfverst JOHANNES-örnen, vid KRISTI vänstra hand MARKUS-lejonet, nedtill LUKAS-oxen, vid KRISTI högra hand MATTEUS-ängeln; utmed framsidans ytterkant en uppstående smal list. Framsidan fastlödd vid korsets 1.5 cm. breda släta (plåt-)kant.

Baksidan med graverad dekor; lös samt fastgjord vid korsets kant med fyra sprintlås, ett i spetsen af hvarje korsarm. I midten Madonnan med barnet på sin högra arm, vänstra handen hållande om en frukt; Madonnan med gloria rundt hufvudet samt iklädd veckrik fotsid klädnad. På de trepassformiga ytterändarna kvinnliga helgon, de s. k. quattuor virgines capitales: Upptill KATARINA af Alexandria, i högra handen hjulet, ur hvilket dolkklingor skjuta ut, samt i den vänstra svärdet; vid Madonnans vänstra sida BARBARA med tornet och ett bredbladigt svärd; nedtill DOROTEA med en korg, fylld med rosor, i högra handen och ett palmblad i den vänstra (DOROTEAS vanligaste attribut i stället för palmbladet är svärdet); vid Madonnans högra sida MARGARETA med korsstafven lutad mot högra axeln samt den bundna draken (?) vid sin vänstra sida.

Skaftet upptill och nedtill med en utåt spetsvinkligt aftagande sexsidig knapp; mellan knapparna och nodus en sexsidig led med ett enkelt rutmönster å hvarje sida; nodus vertikalt vinkelrefflad samt hopsatt af två tryckt halfsfäriska delar.

Foten slät, nedtill med en rakt utstående pålödd kant.

Höjd: 23 cm.
Korsets tvärarm, längd: 9.6 cm.

Anm. Förgyllningen (pålagd som bladguld) obetydligt afflagnad; ofvanför Madonnans hufvud dock en kretsformig fläck bar.

Tyskt arbete från 1400-talets förra hälft; enligt uppgift af försäljaren härstammande från Erfurt.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

8 Juni 1901
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, och sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
7—9 Juni 1901
under WALTHER och WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, samt fröken IDA UHSES resa genom Egypten och Sudan i sällskap med de båda förstnämndas dotter och svärson IRMA och WILHELM VON GEIJER (de båda sistnämnda kvarstannade några veckor i Egypten och reste därifrån till Italien)
samt vidare genom Palestina och Syrien
5 November 1900—30 April 1901

äfvensom i sällskap med WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, och fröken ELMA HÖK, kusindotter till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, genom Mindre Asien, Turkiet, Tyskland och Schweiz 1 Maj—20 Juni 1901. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.

Ankom 21 Juni 1901, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).

Betaldt 28 Juni 1901, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Hushållsbok (här uppfördt på Juli 1901).

Pris: Mk 110, se räkning.

I: F. b. 2. KRUCIFIX (relikkors) med BENEDICTUS-medalj.

Af brons.

Korset ihåligt, med rektangulärt tvärsnitt; ändarna något utsvängda.

Dekor: I relief (gjuten) samt graverad.

Framsidan som lock, fasthållet med en tvärgående falskant utmed fotändan samt en snedt utstående (uppåtriktad) tapp vid öfverändan, inpassad i ett rundt hål i korsstammens öfre tvärända; på utsidan i fri relief den korsfäste, naken men med ett smalt höftkläde, hufvudet svagt bakåtböjdt samt lutadt mot högra axeln, kring hjässan en törnekrans, benen något böjda, högra foten spikad på den vänstra. Kring hufvudet en på korset graverad strålkrans, på korsstammen därofvanför graveradt: I N R I *(Iesus Nazarenus Rex Iudæorum);* utmed korsets konturer en smal rand, likaledes graverad, med inåtvända små strålknippen i hörnen.

Korsets inre afdeladt i fem fack, ett ovalt i midten, ett fyrsidigt i hvardera tvärarmen samt ett utdraget fyrsidigt i korsstammen nedanför midten och ett af mindre storlek i korsstammen ofvanför midten. I facken en löst insatt utsmyckning, tjänande som relikens värdiga omgifning; utsmyckningen bestående af små glaspärlor, uppträdda på smala metalltrådar, kedjeflätade smala guldtrådar samt kring kanten en ganska bred remsa af tjockt papper (eller tunn papp), tätt lindad med fin guldtråd, därutanför en smal spets af guldtråd (nu svartnad); längs midten ett löst spiralrulladt pappersband, något smalare än det kring kanten samt å utsidan (den synliga delen) förgylldt (förgyllningen nu svartnad); det hela fastsydt på en underliggande stomme, bestående af ett bredt band af tvåskaftad väf (linne?).

Under utsmyckningen i det ovala facket har reliken förut legat (numera borttagen), här nu ett tunt lager af hvit bomull. Utanför detta en löst insatt skådepenning, BENEDICTUS-medaljen. Ena sidan synlig genom en oval urtagning i korsets baksida.

Å korsets baksida graverad dekor af ett enkelt mönster, följande korsformen; vid korsmidten fyra par motböjda smala blad med klockformiga trebladiga blommor vid ytterändan, nedtill å korsstammen dessutom en liten blomrosett inom en bandram, längst ned en trebladig blomma som de nyssnämnda.

Å korsstammens öfre ända en fast rundstafvig ögla (för upphängningen).

Höjd (utan ögla): 11.5 cm.
Tvärarm, längd 8.1 cm.
Tjocklek, med framsida (lock): 1.2 cm.

Sydtyskt arbete, sannolikt från 1600-talets slut eller tiden omkring 1700. Krucifixet särskildt konstrueradt som förvaringsrum för medaljen och en (numera ej förefintlig) relik. Enligt uppgift af försäljaren härstammande från Hildesheim.

BENEDICTUS-medalj:

Af mässing.

Oval, tunn samt med prägling å båda sidorna, upptill en liten halfrund urtagning (rest af hål för upphängning). Å åtsidan den helige BENEDIKT i halffigur, i högra handen en bägare, ur hvilken ett litet ormliknande odjur sticker upp (det hela otydligt), i vänstra handen en kräkla; omskrift vid figurens högra sida: S·P·BENEDIC· *(Sanctus Pater Benedictus)*, vid den vänstra: ORA PR N· *(Ora pro nobis*, Bed för oss). Nedanför BENEDIKT-bilden (egentligen framför den samt döljande dess nedre del) en stående oval sköld, hvarå inskrift: Z / DIA+B / IZ+SAP / +Z+HGI / +FIBS Denna inskription, som med sina aderton initialer tillskrifves påfven ZACHARIAS, afviker med fyra bokstäfver från hittills kända inskrifter af denna art. Den vanliga följden lyder:

Z DIA + BIZ + SAB + Z + HGF + BFRS,

som tolkas:

Zelus Domus tuæ liberet me.

Deus, Deus meus expelle pestem a me et a loco isto; libera me.

In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum, cor et corpus meum. (Luc. 23: 46.)

Ante cœlum et terram Deus erat et Deus potens est ab hac peste me liberare.

(+) Crux Christi potens est ad expellendam pestem ab hoc loco et etiam a corpore meo.

Bonum est præstolare auxilium Dei cum silentio, ut expellat pestem a me. (Jer. Klag. 3: 26.)

Inclinabo cor meum ad faciendas justificationes tuas, et non confundar, quoniam invocavi te. (Ps. 118, 112.)

Zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns et speravi in te. (Ps. 72, 3.)

(+) Crux Christi fugat Dæmones: aërem corruptum et pestem expellat.

Salus tua ego sum, dicit Dominus: Clama ad me, et ego exaudiam te et liberabo te ab hac peste. (Ps. 34,3 och 90,15.)

Abyssus abyssum invocat et voce tua expulisti Dæmones; libera me ab hac peste. (Ps. 41,9 [8].)

Beatus vir, qui sperat in Domino et non respexit in vanitates et insanias falsas. (Ps. 39,6 [5].)

(+) Crux Christi, quæ antea fuit in opprobrium et contumeliam et nunc in gloriam et nobilitatem, sit mihi in salutem et expellat a loco isto Diabolum et aërem corruptum et pestem a corpore.

Zelus honoris Dei convertat me, antequam moriar, et in Nomine tuo salva me ab hac peste.

(+) Crucis signum liberet populum Dei et a peste eos, qui confidunt in eo.

Hæccine reddis Domino, popule stulte? Redde vota tua offerens Sacrificium laudis et fide illi, qui potens est istum locum et me ab hac peste liberare, quoniam qui confidunt in eo non confundentur. (5 Mos. 32: 6.)

Gutturi meo et faucibus meis adhæreat lingua mea, si non benedixero tibi. Libera sperantes in te; in te confido, libera me, Deus, ab hac peste et locum istum, in quo nomen tuum invocatur. (Ps. 136,6.)

Factæ sunt tenebræ super universam terram in morte tua. Domine Deus meus, fiat lubrica et tenebrosa Diaboli potestas. Et quid ad hoc venisti, Fili Dei vivi, ut dissolvas opera Diaboli, expelle potentia tua a loco isto et a me servo tuo pestem istam. Discedat aër corruptus a me in tenebras exteriores. (Luc. 23: 45.)

(+) Crux Christi, defende nos et expelle a loco isto pestem et servum tuum libera, quia benignus es et misericors et multæ misericordiæ et verax.

Beatus, qui non respexit in vanitates et insanias falsas; in die mala liberabit eum Dominus. Domine, in te speravi, libera me (ab) hac peste. (Ps. 39,5.)

Factus est Deus in refugium mihi; quia in te speravi, libera me ab hac peste. (Ps. 93, 22.)

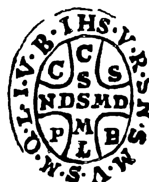
Respice in me, Domine, Deus meus Adonai, de sede sancta Majestatis tuæ, et miserere mei et propter misericordiam tuam ab hac peste libera me. (Ps. 21,1).

Salus mea tu es. Sana me et sanabor, salvum me fac et salvus ero. (Jer. 17: 14.)

Tionde (B), fjortonde (F), femtonde (B) och sextonde (F) initialerna ersättas å den här beskrifna medaljen med respektive P, I, F och I, för hvilka bokstäfver emellertid hittills ingen exakt tolkning kunnat anges. Se P. J. GEISTBERGER: »Nochmals 'Zacharias-Benediktuskreuz'» i »Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktiner-Ordens und seiner Zweige», Band 36 (neue Folge Jahrgang 5), Salzburg 1915, sid. 543—553.

Inskriptioner af denna art användes fordom som en böneformel mot pestsjukdomar (Zachariassegen gegen die Pest) och förekomma i några variationer. Se LUDWIG GOMBERT: »Der Zachariassegen gegen die Pest», i »Hessische Blätter für Volkskunde», Band XVI, Leipzig 1917, sid. 37—52.

Å medaljens frånsida endast inskription:

Upptill å omskriften: I(esus) H(ominum) S(alvator) (JESUS människornas frälsare); därefter i följd nedåt höger: V(ade) R(etro) S(atana), N(umquam) S(uade) M(ihi) V(ana), S(unt) M(ala) Q(uæ) L(ibas), I(pse) V(enena) B(ibas) (Vik hädan, Satan. Intala mig ingen fåfänglighet. Det är ondt, det du bjuder. Drick själf dina gifter.)

Lodrätt å korsstammen med början uppifrån: C(rux) S(ancta) S(it) M(ihi) L(ux) (Må det heliga korset vara mitt ljus).

Vågrätt å korsarmen: N(on) D(raco) S(it) M(ihi) D(ux) (Ej må djäfvulen [eg. draken] vara min ledare).

I svicklarna mellan korsarmarna: C(rux) S(ancti) P(atris) B(enedicti) (Den helige fader BENEDICTUS' kors).

Längd: 2.7 cm.; bredd: 2.3 cm.

Medaljer af detta slag bäras vanligen som amulett. Tydligen ha de ursprungligen präglats med anledning af en trolldomsprocess år 1647, hvilken fäst benediktinpatrarnas i klostret Matten, Nieder-Bayern, uppmärksamhet på det då nästan bortglömda korsmärket med dess mystiska bokstafsserier. Något senare fann man i klostret en år 1415 författad bok, den praktfulla s. k. Mattenbibeln, hvari bokstäfvernas förklaring var gifven. Se vidare HENRIK CORNELL: »Benediktskorsets föreställningsvärld» i »Festskrift tillägnad YRJÖ HIRN 1930», sid. 75—84.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
3 Juni 1902
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning 4 Juni 1902)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med fröken IDA UHSE
3 och 4 Juni 1902
under deras resa till Tyskland (bl. a. genom Riesengebirge) tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS make, WALTHER VON HALLWYL,
31 Maj —1 Juli 1902. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 27 Juni 1902, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL).
Betaldt 12 Juni 1902, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 12, se räkning.

I: **F. b. 3.** KRUCIFIX.

KRISTUS-bilden af snidadt elfenben; korset (ej original) af valnötsträ.

KRISTUS naken; kring höfterna ett smalt kläde, hopknutet vid högra höften. Hufvudet lutadt mot högra axeln samt med till axlarna nående midtbenadt hår, ansiktet med mildt, lidande uttryck, rak näsa, mustascher samt spetsigt, något klufvet skägg, munnen halföppen. Kroppen smärt, med vackert afvägda proportioner. Armarna snedt uppåtriktade (kroppen neddragen af sin egen tyngd) samt med tydligt markerade ådror och senor. Benen svagt böjda, det högra lagdt med foten på den vänstra, hvarefter fötterna spikats vid korset i denna ställning.

Bilden fäst vid korset med tre naglar af trä, en genom hvardera handen (högra handen till större delen afslagen, på grund däraf nu ingen nagel genom denna) samt en genom fötterna, den senare slagen genom mellanfoten.

Armarna snidade i särskilda stycken, sammanfogade vid bålen omedelbart nedanför axeln.

Längd (från fotspetsarna till hjässan): 15.4 cm.
Bredd (mellan fingerspetsarna): 12.7 cm.

Anm. Å högra handen endast tummen och halfva pekfingret kvar; å vänstra handen fingrarna utom tummen samt å högra foten stortån afslagna.

Sannolikt från 1700-talet.

Kors: Latinskt; med platt (utdraget rektangulärt) tvärsnitt. På rektangulär sockel i form af tre i storlek uppåt trappstegsformigt aftagande plattor.

Höjd, med sockel: 31 cm.
Korsarm, längd: 15 cm.

Krucifixet
inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, se räkning 24 Juli 1902.
Ankom 18 Augusti 1902, se konossement.
Betaldt 29 Juli 1902, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 90, se räkning.

Korset
förfärdigadt efter beställning af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
12 Januari 1908
hos snickaren C. H. BENCKERT J:r, Regeringsgatan 63, Stockholm, se räkning 2 Maj 1908.
Betaldt 8 Maj 1908, se WALTHER VON HALLWYLS Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 6, se räkning.

I: **F. b. 4.** KRUCIFIX.

KRISTUS-bilden af förgylld koppar (gjuten); korset (ej original) af poleradt valnötsträ.

Modelleringen stel och schematisk samt med felaktiga proportioner (lemmarna starkt förminskade); figuren platt, baksidan obearbetad och delvis urgröpt.

KRISTUS af den s. k. Christus Triumphans-typen. Kroppen rak, naken, kring höfterna ett till knäna nående kläde. Hufvudet högburet, ansiktet stort, vändt framåt samt med stora mandelformade ögon, hjässans öfverdel till synes afslagen (förut med krona), håret slätt, bakom hvartdera örat en ned på axeln fallande hårlock med spiralformigt upprullad ända. Armarna smala och korta samt rakt utåtsträckta, med något uppböjda underarmar, händerna små samt sträckta i underarmarnas riktning. Benen obetydligt åtskilda, fötterna bredvid hvarandra samt utåtsvängda, platta, liknande fenor. Höftklädet med framtill och vid sidorna bågformigt öfverviken midjekant samt med nedtill bågböjda stiliserade raka veck, å midten bildande långsträckt vertikala (otydliga) rundlar. Bilden fäst vid korset med fyra små mässingsspikar (ej original), en genom hvardera handen och foten.

Höjd: 13 cm.; bredd (mellan fingerspetsarna): 10 cm.

Jordfynd, enligt uppgift af försäljaren från Bjäre härad, Skåne. Ytan något vittrad.

Anm. Båda underarmarna samt vänstra benet nedanför knäet afslagna samt ersatta med dylika (likaledes af koppar) i modern tid.

Skånskt arbete från tiden omkring 1100; tydligen en nordisk efterbildning af något västtyskt original.

Enligt kemisk analys, utförd vid Statens provningsanstalt, Stockholm, uppgår kopparhalten till 98.1 %; dessutom ingå 0.5 % tenn samt något bly och zink (prof n:r 38624 år 1933; taget från halsens baksida). Förgyllningen utförd i modern tid å hela figuren för att i möjligaste mån dölja restaureringen; de nyare delarna dessutom öfverdragna med fint ristade spetsvinkliga sicksackränder, s. k. fräckling, efterliknande den vittrade öfriga ytan.

Kors: Latinskt; med platt (utdraget rektangulärt) tvärsnitt. På rektangulär sockel i form af tre i storlek uppåt trappstegsformigt aftagande plattor.

Höjd, med sockel: 24.2 cm.
Korsarm, längd: 13.3 cm.

Krucifixet
inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 September 1903
hos guldsmeden W. SANDBERG, Storgatan 59 A, Ängelholm,
vid hennes besök i nämnda stad tillsammans med fröken IDA UHSE
under deras vistelse tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, make, WALTHER VON HALLWYL, hos dottern och svärsonen IRMA och WILHELM VON GEIJER å Wegeholm, Ströfvelstorps socken, Skåne,
27—30 September 1903.
Pris: Kr. 10.

Korset
förfärdigadt efter beställning af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
12 Januari 1908
hos snickaren C. H. BENCKERT J:r, Regeringsgatan 63, Stockholm, se räkning 2 Maj 1908.
Betaldt 8 Maj 1908, se WALTHER VON HALLWYLS Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 6, se räkning.

I: F. b. 5. KRUCIFIX (relikkors).

Af på utsidan förgylld kopparplåt.

Korset ihåligt, med stora trepassformiga ändar, hvarje pass med en liten treflikig bladspets; dekor af bergkristaller och gravyr. Skaftet med kvadratiskt tvärsnitt samt med tre något profilerade kvadratiska knappar, den i midten störst; på utsvängd rund fot.

Å framsidan i midten den korsfäste, naken men med höftkläde, hvars ena ända framtill är instoppad uppifrån; kring pannan och hjässan en törnekrans af två om hvarandra vindlande kvistar, bakom hufvudet ett kors med endast delvis synliga armar; armar och händer rakt utsträckta, höfter och ben svagt vridna åt högra sidan, högra foten spikad på den vänstra. I hvart och ett af trepassen en evangelistsymbol, öfverst JOHANNES-örnen, vid KRISTI vänstra hand MATTEUS-ängeln, nedtill MARKUS-lejonet samt vid KRISTI högra hand LUKAS-oxen; kring symbolerna smala akantusornament mot fint rutmönstrad eller streckad botten (i båda fallen ristad); utmed korsets och trepassens kontur en smal slät bård.

Å baksidan fem bergkristaller, infattade i slät hel kant af silfver (s. k. sargfattning); den å korsmidten stående rektangulär med fasade hörn samt med något konvex utsida, kring fattningens bas en repstafliknande silfvertråd samt en strålgloria (af förgylld koppar); innanför bergkristallen till synes ett tunt finmaskigt nät (plats för reliken, som nu fattas). Å hvart och ett af trepassen en rund bergkristall. Å trepassen mot finrutad botten symboliska motiv, omgifna af akantusrankor; upptill två änglar i halffigur samt med underarmarna i kors öfver magen, på hvar sin sida hållande KRISTUS; till höger en ängel, hållande framför sig VERONIKAS svetteduk; nedtill LUKAS-oxen ofvanför JOHANNES-örnen (dessa båda symboler mot slät bakgrund); till vänster sannolikt en profet, sittande iklädd veckrik lång klädnad, kring hufvudet en skifgloria; å korsstammen nedanför bergkristallen ett stående kvinnligt helgon i veckrik vid fotsid klädnad, hvaraf en del är kastad öfver hufvudet.

Skaft och fot släta.

Höjd: 38 cm.
Korsets tvärarm, längd: 20.5 cm.

Anm. Förgyllningen något afflagnad och nött.

Sydtyskt arbete från tiden omkring 1500. Enligt uppgift af försäljaren härstammande från staden Paderborn, Westfalen. Strålglorian å baksidan ej ursprunglig, sannolikt applicerad under 1600- eller 1700-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1904
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin mor, JOHANNA KEMPE f. WALLIS, samt fröken IDA UHSE
26—28 Maj 1904
under deras resa till Schweiz i anledning af arkivets i Schloss Hallwil ordnande
21 Maj—14 Juli 1904. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Betaldt 27 Maj 1904 (utbytt mot af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT tidigare försålda föremål).
Pris: Mk 350, se räkning.

I: **F. b. 6.** KRUCIFIX (relikkors).

Af på utsidan förgylld koppar (plåt med gjutna figurer).

Korset ihåligt, med trepassformiga ändar och rund korsmidt samt med dekor af applicerade gjutna relieffigurer å framsidan och halfädelstenar å baksidan. Skaftet i form af en ædicula (sexsidigt gotiskt kapell) på sexpassformigt utsvängd fot.

Å framsidan i midten den korsfäste, naken men med höftkläde, hopbundet vid högra höften; hufvudet lutadt mot högra axeln, kring pannan och hjässan en i vindlingar lagd bindel, vid bröstkorgens högra sida ett öppet sår (efter lansstöten) med rinnande blod, högra foten spikad på den vänstra. I hvart och ett af trepassen en evangelistsymbol, öfverst JOHANNES-örnen, vid KRISTI vänstra hand MARKUS-lejonet, nedtill LUKAS-oxen, vid KRISTI högra hand MATTEUS-ängeln.

Å baksidan fem stora halfädelstenar af stående oval form, med slät konvex utsida, alla infattade med rundade tungor (s. k. bladklor); i midten och på hvardera af tvärarmens ytterdelar en bergkristall, den å förra stället större samt med svagt markerad längdgående ryggkam, de på sidorna med skarpt markerad dylik; upptill en ljus krysopras, nedtill en ametist med hvitaktiga flammor.

Å hvar och en af skaftets (ædiculans) sidor ett smalt dubbelfönster i gotik, upptill afslutadt med ett fyrpassfönster, innanför fönstren mörkrödt skinn; utmed hörnen konturerade sträfvor, nedtill en utåt sluttande sockel.

Foten slät samt med ett rombiskt rutmönster utmed nederkanten.

Höjd: 27.5 cm.
Korsets tvärarm, längd: 11.5 cm.

Anm. Förgyllningen (pålagd som bladguld) något afflagnad och nött.

Tyskt arbete från 1400-talets senare hälft, sannolikt från 1470-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från Hofantiquar ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, se räkning 18 Februari 1907.
Ankom 21 Februari 1907, se tullräkning.
Betaldt omkring 25 Februari 1907, se Toilettbok samt kvitto från Hofantiquar ED. KAHLERT 1 Mars 1907.
Pris: Mk 385, se räkning.

I: **F. b. 7.** KRUCIFIX.

KRISTUS-bilden af brons, gjuten samt med graverad detaljdekor. Korset (ej original) af poleradt valnötsträ.

Modelleringen stiliserad i bysantinsk anda; figuren med platt baksida, denna obearbetad samt vid bål- och lårpartiet urholkad.

KRISTUS af den s. k. Christus Triumphans-typen. Kroppen mager, naken, endast iklädd höftkläde. Hufvudet något framfördt och nedsjunket samt svagt lutadt mot högra axeln, på hjässan en öppen krona, bestående af en pannring med tre uppstående likarmade kors; ansiktet med stora spetsovala ögon, mustascher samt kind- och hakskägg, det senare tveklufvet och med inböjda ändar, mustascherna nående till kindskägget samt med uppåt-inåt böjda spetsar; håret långt, midtbenadt samt nedfallande i länkar på axlarna. Bröstkorgen smal, med tydligt angifna bröstmuskler, nedanför hvilka sex eller sju platta refben kraftigt markeras af graverade ränder; magen något utskjutande samt med nafvel i form af en spiralböjd rand. Armarna långa, med något uppåtböjda underarmar, hvilkas muskelfästen vid armbågarna äro stiliserade som öfverdelen af ett hjärta; händerna utsträckta med insidan framåt (vänstra handens yttre hälft afslagen). Benen tillsammans, ehuru något åtskilda vid knäna, fötterna ställda bredvid hvarandra på en snedt utåt-nedåt lutande fotplatta, uppburen af ett vertikalt stöd, nedtill fastspikadt i korset. Höftklädet nående till knäna, med en rundt midjan öfverviken kant, öfver hvilken framtill och vid sidorna en nedböjd halfcirkelformig flik; utmed klädet framtill samt vid sidorna vertikala raka veck, däremellan nedåt vinkelböjda dylika.

Bilden fäst vid korset med tre små spikar (ej original), en genom hvardera handen (den i den högra af mässing, i den vänstra af järn) samt en (af mässing) nedtill genom fotplattans stöd. Fötterna alltså ej genomspikade.

Höjd (med fotplattans stöd): 19.1 cm.
Bredd, mellan händerna: 15.6 cm.

Från 1100-talets början eller midt, uppenbarligen förfärdigadt i Väst-Tyskland eller Maas-trakten. På grund af föremålets goda kvalitet är ej heller en attribuering till någon Kölnskola utesluten.

Den hjärtformigt stiliserade armbågsmuskulaturen är ganska karakteristisk för tiden och företer typologisk släktskap bl. a. med den å Broddetorpskrucifixet (från ungefär 1175—1190) förefintliga. Samma kriterium förekommer äfven å t. ex. Odderkrucifixet (från tiden omkring 1100), ehuru där i något mindre utpräglad grad. De båda sistnämnda krucifixen utvisa dock ej i öfrigt någon utpräglad likhet med det här beskrifna, hvilket emellertid företer vissa andra detaljlikheter med bl. a. det något öfver en meter höga bronskrucifixet (från 1100-talets slut eller från tiden omkring 1200) i domen i Minden; detta senare dock af mindre utvecklad allmän stilistisk karaktär. Ehuru sålunda t. ex. hårbehandlingen afviker, utvisar dock den stränga stiliseringen af skägget med de symmetriska inböjda topplockarna en mycket närstående formuppfattning. Likaså är anordningen med höftklädets midtveck densamma. Se vidare POUL NØRLUND: »Gyldne Altre», Kjøbenhavn 1926, fig. 94 och 104, sid. 118, 128—130, samt samme författare: »Les plus anciens retables danois» i »Acta Archæologica», Vol. I, Fasc. 2, sid. 160 och 161; EUGEN LÜTHGEN: »Romanische Plastik in Deutschland», Bonn und Leipzig 1923, Taf. VII; FRIED LÜBBECKE: »Die Plastik des deutschen Mittelalters», München 1922.

Enligt kemisk analys, utförd vid Statens provningsanstalt, Stockholm, innehåller bronslegeringen, förutom bly och zink i mindre proportioner, 88.7 % koppar samt 7.2 % tenn (prof n:r 38625 år 1933; taget från ryggpartiets öfverdel).

Kors: Latinskt; med platt (utdraget rektangulärt) tvärsnitt. Upptill å korsstammens framsida en mässingsspik med stort kullrigt hufvud. På rektangulär sockel i form af tre i storlek uppåt trappstegsformigt aftagande plattor.

Korset gammalt (dock gifvetvis ej samtidigt med KRISTUS-bilden). Sockeln nygjord.

Höjd, med sockel: 39.8 cm.
Korsarm, längd: 19.8 cm.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
28 Juli 1907
hos Hofantiquar ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, samt fröken IDA UHSE
27—29 Juli 1907
under deras resa genom Holland, Belgien, England, Skottland och Irland samt åter öfver Paris och Schweiz
16 April—5 Augusti 1907. Föreående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.

Ankom 16 Augusti 1907, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betaldt 7 Augusti 1907, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL), Toilettbok (här uppfördt på September 1907) samt kvitto från Hofantiquar ED. KAHLERT 8 Augusti 1907.
Pris: Mk 350, se räkning.

Sockeln
förfärdigad efter beställning af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
12 Januari 1908
hos snickaren C. H. BENCKERT J:r, Regeringsgatan 63, Stockholm, se räkning 2 Maj 1908.
Betald 8 Maj 1908, se WALTHER VON HALLWYLS Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 5, se räkning.

I: F. b. 8. KRUCIFIX (relikkors med relik).

Af silfver (plåt med gjutna figurer).

Korset ihåligt, med trepassformiga ändar och rund midt samt med platt (utdraget rektangulärt) tvärsnitt; utmed kanten en rad förgyllda små flikiga bladornament (gjutna). Skaftet sexsidigt, med vulstig nodus mellan två profilerade sexsidiga knappar; foten direkt utsvängd från skaftet, hvarje sida afslutad i ett rundadt pass, ytterkanten utåt snedsluttande samt profilerad. Dekor af applicerade förgyllda gjutna relieffigurer och ornament, drifna bucklor, gravyr samt infattade halfädelstenar (KRISTUS-figuren oförgylld).

Å framsidan i midten en jämförelsevis liten bild af den korsfäste, naken men med höftkläde, knutet vid högra höften samt fallande snedt nedåt vid den vänstra; kroppen smal och lång, hufvudet något framåtböjdt och lutadt mot högra axeln, högra foten spikad på den vänstra. Vid KRISTI hufvud, fötter och hvardera handen en rubinimitation (bestående af slipadt, i rödt genomfärgadt glas), infattad i sargfattning, s. k. blomma; vid hufvudet graverad inskription, delad af rubinimitationen: I·N R·I· *(Iesus Nazarenus Rex Iudæorum)*, bakom hufvudet graveradt en strålande sol, rundt den runda korsmidten en graverad slät bladkrans. Å hvardera af korsarmens ändar samt på korsstammen ofvanför och nedanför KRISTUS ett kerubhufvud med vingar, de på korsarmen vända med nederdelen mot KRISTUS. Å korsstammens ändar: upptill en bild af aposteln FILIPPUS, stående samt iklädd endast en på ryggen hängande fotsid mantel, i vänstra handen korsstafven; nedtill en af kardinaldygderna, Rättfärdigheten, i form af en sittande kvinna med ett uppåtriktadt svärd i högra handen och en våg i den vänstra (yttre vågskålen afslagen). Rundt ytterkonturen en smal stafformig list, innanför denna en smal fräcklad bård.

Å baksidan i midten en rund relikgömma i form af en grund trumma; locket utgöres af en mot basen utsvängd ram af förgylldt silfver med en repstafliknande list rundt

bas och öfverkant; ramen omfattande en vid kanten fasslipad rund glasskifva. Locket fastgjordt vid trumman medels två sprintlås, ett vid hvardera sidan.

Reliken:

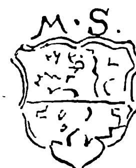
I trumman, som är 9—10 mm. djup, en mjuk pappskifva, på hvilken fastsydd en oval medaljong med smal silfverkant samt glas på både fram- och baksidan. I denna ett litet rödt tygstycke, hvarå ett ännu mindre stycke tyg (själfva reliken), brunaktigt till färgen (blodfläckadt?) samt tunt och tvåskaftadt. Kring den sistnämnda tyglappen en spiralrullad, ytterst smal och platt silfvertråd, en på kant ställd smal pergament-(?) remsa samt en veckad förgylld tråd, platt samt likaledes ställd på kant; öfver det hela två tvärlagda smala pappersremsor med skrift i brunt, på den öfre: SAndree; på den nedre: Apostoli. Baksidans glasskifva täckt af ett rödt lacksigill (otydligt); kring medaljongens kant ett spiralvridet smalt förgylldt silfverband med tättsittande smala flikar, bandet glest lindadt med röd tråd.

Å korsstammen och korsarmen ett tvärstreckadt (graveradt) bottenmönster, mot hvilket en enkel dekor af släta drifna bucklor samt en smal slät kantbård. Å hvar och en af de tre passformiga ändarna i midten en större rund buckla, på utsidan omgifven af tre dylika mindre; närmast relikgömman dock en långsträckt oval dylik. Å korsstammen nedanför midten en rund samt två långsträckta bucklor, den ena ofvanför den andra, mellan dessa senare en lågt pyramidformig buckla med en liten rund upphöjning vid hvarje hörn.

Skaftets nodus och knappar förgyllda.

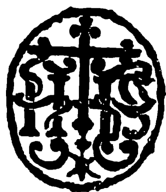
Å nodus kring midten en rad af sex ädelstensimitationer (af slipadt, i rödt eller grönt genomfärgadt glas), hvarannan föreställande en rubin, hvarannan en smaragd; å öfversidan och undersidan dessutom dekor af sex tungformiga drifna bucklor med graverad dekor af bandornament mot tvärstreckad botten. Å skaftet nedtill å baksidan ett kerubhufvud som de å korsets framsida.

Å hvartannat af fotens pass (äfven å det vid framsidans midt) en bild af aposteln FILIPPUS som den upptill å korsets framsida; å två af passen pålagda förgyllda bucklor af oval form, med otydligt graverade (nötta) vapensköldar under initialer, den till vänster om framsidans FILIPPUS-bild:

(tyska adliga ätten HUEBERS vapen, se »Dess neuen Theutschen Wappenbuchs Vierdter Theil», gedruckt bey CHRISTOFF GERHARD, Nürnberg 1657, plansch 82); den till höger:

bucklorna med en kantbård af flikiga blad- och bandornament; å ett af passen (vid baksidans midt)

ett pålagdt genombrutet monogram, sammanbundet med ett kors samt inom bård som

vapenbucklornas: (I H S = *Iesus Hominum Salvator,* JESUS människornas frälsare). Å fotens ytterkant i svicklarna mellan passen ett uppåtriktadt flikigt bladornament, påminnande om en gotisk korsblomma.

Å öfversidan af fotens ytterkant (vid framsidan) stads- och mästarstämplar (orig. 1/2):

Å fotens undersida ristadt: 1595 samt vid kanten:

WIGT 34 LOT

Å sistnämnda ställe dessutom åldermansranka (orig. 1/2):

Vikt: 609.2 gr.
Höjd: 38 cm.
Korsets tvärarm, längd: 17 cm.

Polskt eller möjligen tyskt arbete från 1600-talets midt.

Stadsstämpelns utseende för tanken till Hamburg som möjlig ursprungsort, något som emellertid specialkännaren af silfver från denna stad Dr. Phil. K. HÜSELER, Museum für Kunst und Gewerbe, Hamburg, efter företagen undersökning ej anser vara möjligt. På grund af stämplarnas otydlighet är det tills vidare omöjligt att närmare bestämma tillverkningsorten. Stadsstämpelns tre torn (?) förekomma i ett flertal tyska stadsvapen.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
14 Juli 1918
hos Hofantiquar ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med fröken IDA UHSE samt kammartjänaren JOHN PETTERSON, hvilken varit i tjänst i Hallwylska huset sedan 1 November 1898,
13—15 Juli 1918
under deras resa till Jena för behandling af ögonen

27 Juni—25 Juli 1918. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 7 Oktober 1918, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok.
Betaldt 10 Oktober 1918, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok.
Pris: Mk 1950 (Kr. 994: 50), se räkning.

G. LJUSSTAKAR

I: **G. 1.** LJUSSTAKAR (för altarbord), ett par.

Af mässing, med drifven och punsad dekor.

Bestående af en nedåt öppen vulstig rund fot med snedt utåtfallande ytterkant och uppsvängd midt. Ofvanför den senare en lös, rakt utstående rund platta, fastgjord medels det därifrån uppstigande skaftet; från det senares nedre ända en skruf löpande genom plattan och genom fotens uppsvängda midt. Skaftet rundstafvigt och spiralreffladt; i mynningen en nedsänkt lös ljuspipa med rakt utstående, bredt brätte och plan botten.

Rundt fotens vulstiga del, plattan ofvanför densamma samt ljuspipans brätte en drifven blom-, frukt- och bladranka; blommorna runda, fyra i hvarje ranka, bladen ovala och naggade, mellan desamma punsade klängen med spiralrullade spetsar; frukterna saknas å ljuspipans brätte. Kring fotens och plattans ytterkant en repstafvig förtjockning, innanför den förra en smal bård af ringornament.

Å undersidan af kanten å båda stakarnas fot graveradt:

Tillhört Loos Kyrka till 1888

(Los, socken i Gäfleborgs län, konsistoriellt pastorat i Uppsala stift, Hälsinglands västra öfre kontrakt).

Höjd, med ljuspipa: 25.7 cm.
Fot, diameter: 22.1—22.4 cm.
Ljuspipa, höjd: 4.9—5.1 cm.
» botten, diameter: 2.8—2.9 cm.
» brätte, diameter: 11.1—11.4 cm.

Anm. Ena ljuspipans brätte söndrigt samt lagadt.

Svenskt arbete från 1600-talets senare hälft eller 1700-talets början.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
10 November 1888
från Los kyrka i Hälsingland.
Pris: Kr. 40.

I: **G. 2.** LJUSSTAKAR (för altarbord), ett par.

Af silfver, med drifven dekor.

Bestående af en nedtill öppen vulstig rund fot med uppsvängd midt, å hvilken en rakt utstående rund platta, lös samt fastgjord medels det därifrån uppstigande skaftet; från dettas nedre ända en skruf löpande genom plattan och fotens uppsvängda midt samt fasthållen å den senares undersida med en nästan korsformig mutter. Skaftet ihåligt, i form af ett stafknippe, stafvarna släta, upptill och nedtill sammanbundna samt synliga till ett antal af sex; i mynningen en nedsänkt lös ljuspipa med utstående bredt brätte och plan botten.

Å foten samt rundt kanten af plattan och ljuspipbrättet enkla bågornament af punsade (skrodade) ränder. Ytan i öfrigt slät.

Å öfversidan af fotens ytterkant två gånger mästarstämpel (orig. 1/2):

Å undersidan af fotkanten viktuppgifter, å den ena: 80 1/4 å den andra: 82.1/4

Å fotens och ljuspipbrättets undersida svagt ristadt: CP.

Vikt: 1072 och 1079 gr.
Höjd, med ljuspipa: 32.2—32.8 cm.
Fot, diameter: 21.3 cm.
Ljuspipa, höjd: 6.1 cm.
» brätte, diameter: 10.1—10.3 cm.
» botten, diameter: 2.7—2.9 cm.

Svenskt arbete, Göteborg, sannolikt från 1709; SVEN JÖNSSON WALLMAN, mästare 1685 till sin död 1706, då änkan öfvertog rörelsen (dog 1720). — Om ljusstakarna, hvilka

år 1709 inköpts af Skara domkyrka och där sedan varit i bruk, förefinnes i Grupp LXIV: Arkiv, följande intyg:

»Enligt Skara domkyrkas räkenskaper
hafva för domkyrkans räkning inköpts
2ne ljusstakar af silfver år 1709

— — — — —

— — — — —

Skara den 1 Februari 1895.

A. H. Tengstrand,
domkyrkosyssloman.»

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 December 1894
från Skara domkyrka (se kvitto samma dag)
genom amanuensen vid Statens historiska museum i Stockholm fil. doktor CARL BERNHARD SALIN.
Betalda 24 December 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Kr. 400 (tillsammans med I:J.e.2 och J.f.1), se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och kvitto.

Ljusstakarna hembjödos jämte vinkannan och nattvardskannan i samband med domkyrkans restaurering åt Statens historiska museum, hvarest de emellertid icke inlöstes.

I: **G. 3.** LJUSSTAKAR (för altarbord), ett par.

Af silfver, med drifven och ciselerad dekor.

Bestående af en nedåt öppen vulstig rund fot på tre släta kulor (ihåliga) samt med uppsvängd midt. Ofvanför den senare en lös, rakt utstående platta, fastgjord medels det därifrån uppstigande skaftet; från det senares nedre ända en skruf löpande genom plattan och genom fotens uppsvängda midt samt fasthållen å dennas undersida med en fyrsidig mutter med insvängda sidor. Skaftet rundstafvigt och spiralreffladt; i mynningen en nedsänkt lös ljuspipa med rakt utstående, bredt brätte och plan botten.

Rundt foten, plattan ofvanför densamma samt ljuspipans brätte en ganska högt drifven tät fruktranka med bland annat päron, äpplen samt granatäpplen jämte andra sydfrukter. Innanför rankan dessutom tre bandrosetter; ytterst en något utstående kant, vågig å ljuspipans brätte och å plattan, rak (nu dock något deformerad) å foten.

Skaftet med en blad- och fruktranka, löpande mellan refflorna.

Å båda ljusstakarna utmed undersidan af fotens ytterkant graverad donationsinskrift:

Sehl. Radtz Verwandten in Dorpf Johan Oldraus Witwe Anna Oldrau. Ao. 1710 d. 1 december

(Sal. rådmannen i Dorpat JOHAN OLDRAUS änka ANNA OLDRAU. Anno 1710 d. 1 December.)

Å ena ljuspipan å bottnens utsida åldermansranka (orig. 1/2):

Å båda ljusstakarna å öfversidan af fotens ytterkant stads- och mästarstämplar (orig. 1/2): å ena staken å samma kant dessutom i prickteknik viktangifning:

Vikt: 363 och 368 gr.
Höjd, med ljuspipa: 25—25.5 cm.
Fot, diameter: 16.3—16.9 cm.
Ljuspipa, höjd: 4.7—4.9 cm.
» botten, diameter: 2.8—2.9 cm.
» brätte, diameter: 9.7—9.8 cm.

Förfärdigade i Reval år 1710 eller tiden närmast före af mästare med initialerna I. T. Föremålen donerade till S:t Gertruds kyrka (Tyska kyrkan) i Stockholm af änkan ANNA OLDRAU, som sannolikt först flytt till Reval från Dorpat vid denna stads eröfring af ryssarna år 1704 och sedan till Stockholm år 1710 på grund af Revals kapitulation 29 September sistnämnda år. Om donationen se nedanstående protokollsutdrag från Tyska församlingen i Stockholm af 13 December 1710.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

15 Mars 1900
från Tyska (S:t Gertruds-)församlingen i Stockholm med K. Maj:ts tillstånd
genom församlingens kyrkoherde, Doktor G. F. STERZEL, se kvitto samma dag.
Betalda 15 Mars 1900.
Pris: Kr. 750, se kvitto.

Beträffande ljusstakarna innehåller »Protocoll Der Sitzung der Vorsteher der Deutschen St. Gertruds Kirche in Stockholm den 13 Dec. 1710» följande anteckning: »Damallen Liess auch des Sehl. Rahdtesh. von Dörp H. Johan Oldro Frau Widtib Anna Oldro durch den Küster Elias Fiescher bey uns Einliefern und an die Kirche Verehren 2 silberne Laüchter Wägen Beide 52 Lodt, Wofür Wier sie Liessen Bedancken, und Gottes Gnade und Reichen Sägen Anwünschen, mit Erbiedten nach ihren Begären, ihr Eine Stoll in der Kirchen auf Läbenslang dafür zu gäben.»

H. MEDALJER OCH MEDALJONGER

I: **H. 1.** MEDALJ i kapsel af päronträ.

Af silfverplåt.

Rund, med en pressad bröstbild af MARTIN LUTHER, vänd åt höger; plåten fastlimmad i kapseln, denna likaledes rund samt med en uppstående smal falskant för trycklock.

MARTIN LUTHER med halflångt, i topparna lockigt hår; iklädd rock med hela slag och vida ärmar, s. k. pösärmar, samt skjorta med nedviken krage, framtill sammanhållen med en otydligt synlig bandrosett. Vid hufvudet omskrift, delad af hjässan: MARTINVS LVTHERVS·D: Nedtill signering: E. SÖHRLING

Å trycklockets öfversida en rund silfverplåt af form som den nyssnämnda men något större; likaledes med pressad dekor. Upptill Det allseende ögat inom ett tresidigt fält, omgifvet af graverade strålknippen, nedtill molnbildningar.

Kapsel: Svarfvad, svartbetsad och polerad.

Medalj (silfverplåt), diameter: 2.6 cm.
Kapsel, diameter: 3.2 cm.; tjocklek (med lock): 1 cm.

Anm. Kapselns falskant kring medaljen delvis afslagen.

Medaljen af EMANUEL SÖHRLING. Första exemplaret föräradt Kungl. Akademien för de fria konsterna år 1830, medaljen dock senare framställd vid upprepade tillfällen. — EMANUEL SÖHRLING f. 1782 i Linköping, d. 1854 därsammastädes; elev vid Kungl. Akademien för de fria konsterna 1814—1815, aflade borgared som guld- och silfverarbetare i Linköping 1825. SÖHRLING blef uppenbarligen aldrig mästare, och inga signerade arbeten af hans hand utöfver LUTHER-medaljen äro hittills kända; denna dock förefintlig i ett flertal varianter, däraf i Östergötlands museum, Linköping, fyra exemplar (i silfver inv. n:r A1578 a, A7418, i förgylldt silfver inv. n:r A1578 b och i tenn, gjuten i locket till en tennkanna från Norrköping år 1836, A1051). Se vidare »Linköpings Stads Borgarmatrikel» samt V. E. LILIENBERG: »Förteckning öfver Timmermansordens Mynt- och Medaljsamling, upprättad år 1910», Stockholm 1910, sid. 82.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
en julafton under 1890-talets förra hälft
från hennes moster fru FREDRICA SCHLEGEL, f. WALLIS.

Kända tidigare ägare:

Grosshandlaren ERNST LEONARD SCHLEGEL, Stockholm, f. 23 Januari 1802, d. 24 April 1877, och dennes maka, FREDRICA, f. WALLIS 21 December 1816, d. 29 Mars 1910, gifta 29 September 1835.

I: H. 2. MEDALJONG.

Af buxbom, i mässingsram.

Rund. Framsidan snidad i ett reliefmotiv, föreställande Jungfru MARIAS himmelska kröning.

I midten Jungfru MARIA, knäböjande, vänd framåt samt med handflatorna sammanförda framför bröstet, ansiktet något uppåtvändt; i vid fotsid klädnad. Vid hennes högra sida JESUS sittande, med naket öfverlif, kring höfterna och benen en mantel; vänstra armen uppåtböjd, i handen en öppen krona, hållen ofvanför Jungfru MARIAS hufvud, i högra handen en spira. Vid MARIAS vänstra sida GUD Fader sittande, med ansiktet vändt mot henne samt i vid fotsid klädnad; högra armen böjd utåt-uppåt, med handen hållande i kronan öfver Jungfru MARIAS hufvud, vänstra armen nedåtriktad och böjd, handen lagd öfver ett riksäpple (symboliserande kristendomens världsmakt). Ofvanför kronan en flygande dufva, symboliserande Den Helige Ande. I bakgrunden moln.

Å öfre hälften af baksidan en påklistrad papperslapp med skrift i numera brunt bläck:

Buis.
Cabinet de Mr Failly
1859.
Couronnement de la Vierge.
par Ignace Kilian d'Augsbourg
de la célèbre famille d'artistes de
nom 1678 — 3e, Monogramme I K.

(Buis. — [C]abinet de Mr Failly 1859. — Couronnement de la Vierge. — par Ignace Kilian d'Augsbourg, de la célèbre famille d'artistes de c[e] nom. 1678— (— — —), Monogramme, I K. = Buxbom. — Monsieur FAILLYS [konst-] kabinett. 1859. — Den heliga Jungfruns kröning. — af Ignatius Kilian från Augsburg, af den berömda konstnärsfamiljen med detta namn. 1678— — —. Monogram IK.)

Å baksidan nedanför papperslappen inskuren signering(?): I K

Ram (ej original):
Af pressad mässingsplåt; med kälformig framsida. Utmed innerkanten en smal bård af palmettornament, utanför denna en rand af tvärställda korta streck.
Medaljongen fasthållen på baksidan af tätt sittande spetsiga tungor.

Diameter: 6.5 cm.; tjocklek: 0.5—1.2 cm.
Ram, diameter (yttermått): 8 cm.

Sannolikt sydtyskt arbete från 1600-talet eller 1700-talets början. Den å baksidan gjorda anteckningen, att en IGNATIUS KILIAN från Augsburg skulle vara medaljongens mästare, torde ej kunna tillmätas allt för stor betydelse (någon person med detta förnamn bland de i stort antal förekommande konstnärerna med namnet KILIAN finnes sålunda ej upptagen i »Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler», Band 20, herausgegeben von HANS VOLLMER, Leipzig 1927).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 Maj 1897
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 2 Juni 1897)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med fröken IDA UHSE
22 och 23 Maj 1897
under deras resa till Tyskland och Schweiz (St. Moritz och Davos) tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS make, WALTHER VON HALLWYL,
18 Maj—27 Juni 1897. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 21 Juni 1897, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 1 Juli 1897, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok.
Pris: Mk 75, se räkning.

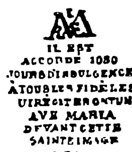
I: **H. 3.** MEDALJ (aflatspenning).

För romersk-katolska kulten.

Af brons.

Oval, upptill med en rund bygel, i hvilken en rörlig ring (för upphängningen). Kanten förhöjd, med slät utsida samt profilerad sluttande insida.
Å åtsidan en Pietà-grupp: Något till höger längst fram Jungfru MARIA som Mater dolorosa, knäböjande, vänd framåt, framför henne den döde KRISTUS, hvars öfverkropp hon lyfter upp i sitt sköte. Jungfru MARIA krönt; midt å bröstet synes hjärtat med sju strålformigt ordnade svärd, vända med spetsarna inåt, fyra till vänster, tre

till höger; KRISTUS naken, iklädd endast höftkläde, vid hans fötter en och vid hans hufvud två änglar. I mellanplanet korset med inskriftsband upptill, hvarå initialerna INRU(I) *(Iesus Nazarenus Rex [Iudæorum]);* i luften på båda sidor om korset molnskyar med änglar. I bakgrunden kuperad horisontlinje, längst till höger på en höjd en kupolkyrka.

Å frånsidan upptill ett MARIA-monogram: *(Ave Maria);* därnedanför fransk text i åtta rader (lika många som bokstäfverna i *Ave Maria*): »Il est accordé 1080 jours d'indulgence à tous les fidèles (q)ui réciteront un Ave Maria devant cette sainte image» (»1080 dagars aflat beviljas alla de troende, som läsa ett Ave Maria framför denna heliga bild»).

Längd, utan bygel: 2.2 cm.; bredd: 1.9 cm.

Aflatspenningar af denna art brukade utdelas som ett materiellt bevis, ett kvitto, till dem (jämför inskriftens »de troende», d. v. s. de katoliker) som utfört t. ex. en pilgrimsfärd till en viss ort och där tillbedt en särskildt känd helig bild; i detta fall tydligen en Pietà-grupp. Aflatspenningen är för att ha rituell betydelse välsignad af en hög prelat; oftast bäres den som ett välsignelsebringande smycke vid radbandet.

Franskt arbete från 1800-talets midt.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
November 1897
från barnmorskan fröken HILDA BERG.

Kända tidigare ägare:

1. Fru MARIE BUKOWSKI, f. CAMPENHAUSEN från Tyskland, gift 1866 med landsflyktige polske adelsmannen, sedermera konsthandlaren i Stockholm HENRIK MICHAEL ANTON BUKOWSKI BÓNCZ, f. 6 Januari 1839 i Warschau, Polen, d. 11 Mars 1900 i Stockholm.
2. Fröken HILDA BERG, f. 29 Maj 1835, d. 21 December 1916.
   Gåfva till henne från fru BUKOWSKI.

I: **H. 4.** MEDALJ.

För romersk-katolska kulten.

Af silfver, artificiellt patinerad.

Rund; upptill en liten ögla, hvari en rörlig oval ring med halfstafvigt tvärsnitt.
Å åtsidan den s. k. Svarta Madonnan i Einsiedeln; stående vänd framåt, iklädd fotsid, till synes styf klädnad, krönt samt med från hjässan fallande slöja, nående till klädnadens nederkant, klädnad och slöja med rika broderier i form af rankornament; på vänstra armen JESUS-barnet, krönt samt iklädt fotsid, till synes styf klädnad; i högra handen en snedt utåtriktad spira. Madonnan omgifven af radiellt ordnade blixtar, omväxlande med strålknippen; utmed medaljens kant å sidorna molnslingor.
Å frånsidan fasaden af benediktinmunkarnas klosteranläggning i Einsiedeln, i midten kyrkan, flankerad af två klocktorn, på sidorna därom klosterbyggnader. Nedtill, följande kanten: EINSIEDELN

Å öglans baksida en otydlig stämpel (schweizisk lödighetsstämpel: 800).

Diameter: 1.8 cm.

Tillverkad i Einsiedeln i början af 1920-talet.

Köpingen Marie-Einsiedeln i kantonen Schwyz, Schweiz, är känd som vallfartsort. Den i kyrkan (Kapelle der heiligen Jungfrau, äfven kallad Gnadenkapelle) befintliga madonnabilden — af svart trä, rikt smyckad med guld och ädelstenar — tillägger man undergörande egenskaper. Redan påfven LEO VIII skänkte år 964 de till Einsiedeln vallfärdande fullständig aflat.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
6 Juli 1924
i ett försäljningsstånd vid kyrkan i Einsiedeln
vid hennes besök å nämnda plats tillsammans med fröken SONJA GELOTTE, stadsfiskalen G. LIDBERG, kammartjänaren JOHN PETTERSON samt medarbetarna vid katalogverket herrar AUGUST LUNDGREN och KARL ANDERSSON
under deras vistelse i Zürich, Schweiz, i anledning af Hallwilsakernas uppställande i Landesmuseum, Zürich,
11 Juni—20 Juli 1924.
Pris: Frcs 2.

I. MONSTRANSER

I: **I. 1.** MONSTRANS.

För romersk-katolska kulten.

Af silfver, förgylld (där ej annat anmärkes) samt besatt med ädelstenar.

I form af en stående oval öfverbyggnad (förvaringsrum för hostian) med glas å framsidan och baksidan samt på profileradt skaft med utsvängd fot.

Den ovala öfverbyggnaden med slät kant, baktill utviken i en bred strålkrans med hvarannan stråle spetsvinklig och med rak kontur, hvarannan vågig som en eldslåga; å spetsen af hvarje stråles framsida en fastnitad liten stjärna med sex uddar; vid basen af de spetsvinkliga strålarna ett utsågadt ornament i form af ett stiliseradt blad med stjälk. Å framsidan af de två nedersta strålarna kontrollstämpel; å den till vänster Augsburgs stadsstämpel (orig. $^1/_2$): å den till höger mästarstämpel (orig. $^1/_2$):

Upptill i strålkransen ett kors, höjande sig öfver denna samt med symmetriska rankornament vid basen; å framsidan af korset ett pånitadt mindre krucifix (oförgylldt).

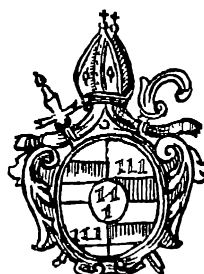
Å öfverbyggnadens framsida en glasskifva, fasthållen innanför en falskant medels fyra fastskrufvade tungor. Kring kantens utsida ett påskrufvadt bredt ramverk (oförgylldt) med rik dekor, såväl drifven som gjuten samt delvis pånitad.

Baksidan lös, med något utskjutande fasad kant, rörligt fastgjord i ett sprintlås till höger; till vänster ett haklås, i kanten af detta en horisontal urtagning, genom hvilken en å strålkransen nitad ögla inträdes, i denna går en rundböjd hake, fastgjord å strålkransen, att fälla ned; innanför kanten en fasslipad tjock glasskifva, fasthållen å fyra ställen medels öfverböjda spetstungor. Inuti öfverbyggnaden nedtill en kort bred skena med ytterändarna uppböjda (bottenplan för hostian).

Ramverket i form af en oval krans, bestående af en stomme med pånitade ornament och figurer. Upptill Den Helige Ande, symboliserad af en dufva (gjuten och ciselerad), omgifven af en strålkrans (underlag för dufvan, hvars nitar gå därigenom), därnedanför på hvardera sidan en kerub (drifven), omgifven af en strålkrans (lagd under den förre, hvars nitar gå därigenom); midt å hvardera sidan en växtranka (drifven och nitad) med enkelbladiga blommor; nedtill i midten ett tresidigt fält med Det allseende ögat, fältet lagdt öfver ett förgylldt tresidigt strålknippe, på hvardera sidan därom en knäböjande ängel samt blomrankor (det tresidiga fältet skrufvadt genom strålknippet, under det hela änglarna och blomrankorna, drifna i samma stycke samt nitade); å hvardera sidan ofvanför änglarna symboliska figurer, till vänster Sonen med korset, till höger GUD Fader med ett riksäpple i vänstra handen (symboliserande den kristna världsmakten). Kransens innerkant slät samt begränsad af en lagerstaf (drifven i själfva stommen); å denna upptill en sexbladig rosett af granater, fattade på silfverbotten (nitad genom stommen), nedtill en brungul topas, fattad i silfverring (à jour) med sex klor.

Ramverket fastsatt å öfverbyggnaden medels fyra skrufvar, gående genom framsidans falskant.

Skaftet med slät öfverdel, något afsmalnande uppåt, samt med balusterformig nederdel; å den senare fyra kupigt slipade karneoler i oförgylld sargfattning, rundt hvilken dubbeltvinnade silfvertrådar; skaftet nedtill fastskrufvadt i foten.

Foten åttpassformigt oval, med koniskt uppsvängdt midtstycke (som fäste för skaftet); öfver midtstyckets kant en lös, nedåt runduddad krage; nederkanten utviken. Å hvardera ändan en karneol i form och fattning som de å skaftet, dock här med en graverad pärlstaf. Framtill i midten ett graveradt vapen: (tillhörande Christoph Bernhard von Galen som biskop i Münster). Å motsatta sidan å nederkanten staden Münsters kontrollstämpel (orig. $^1/_2$): samt mästarstämpel från Augsburg (samma som å strålkransen; orig. $^1/_2$):

Vikt: 1 089.7 gr.
Höjd: 52.3 cm.
Fot, längd: 15.5 cm.; bredd: 12.6 cm.

Tyskt arbete, Augsburg, från tiden 1650—1678, då Christoph Bernhard von Galen var biskop i Münster. Tydligen har denne beställt föremålet i Augsburg (se stadsstämpeln å strålkransen samt mästarstämpeln invid denna och å fotkanten) samt skänkt det till Münster, som därefter märkt det med sin kontrollstämpel (se stadsstämpeln å fotkanten).

Inköpt af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,
27 Maj 1904
hos antikvitetshandlaren Ed. Kahlert, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin mor, Johanna Kempe, f. Wallis, samt fröken Ida Uhse
26—28 Maj 1904
under deras resa till Schweiz i anledning af arkivets i Schloss Hallwil ordnande
21 Maj—14 Juli 1904. Föreståande uppgifter lämnade med ledning af fröken Ida Uhses Reseanteckningar.
Betald 30 Maj 1904, se Rescontra (Walther von Hallwyl).
Pris: Mk 220, se räkning.

J. NATTVARDSKÄRL m. m.

a. Altarkärl, serviser.

I: **J. a. 1.** ALTARKÄRL, servis.

Bestående af nattvardskalk, paten och oblatask.

För evangelisk-lutherska kulten.

Af silfver, delvis förgyllda samt med drifven och graverad dekor.

Nattvardskalk:
Med skålformig kuppa på skaft med päronformig nodus mellan två kälformigt insvängda leder; fot utsvängd, med utstående slät nederkant, svagt konturerad. Nodus

St Maria Församlings Fattighus

Fig. 1.

och fot med spiralvriden låg godronnering, å förra stället vidgande sig uppåt, å det senare nedåt. Å kuppans utsida graveradt: *Fig. 1.* Föremålet förgylldt utom å nodus.

Å fotkanten instämpladt årsbokstaf, riks-, stads- och mästarstämplar samt åldermansranka (orig. 1/2):

Vikt: 209 gr.
Höjd: 18 cm.
Kuppa, diameter: 7.5 cm.
Fot, diameter: 10 cm.

Paten (oblattallrik):
Rund, med flat botten, snedt utstående låg kep samt rakt utstående brätte. Förgylld (förgyllningen nött).

Å bottnens utsida stämplar som å kalken.

Vikt: 46 gr.
Diameter: 9.8 cm.

Oblatask med lock:

Rund, med något vulstigt utsvängd nederdel samt med rakt uppstående mynningskant och låg fotkant. Sidan med snedställd låg godronnering utom å mynningskanten, som är slät. Insidan förgylld.

Locket utanpåliggande (trycklock); kanten slät. Å öfverdelen strålformig låg godronnering utom å midten, som är slät och förgylld, därå inskription: *S:t Mariæ Församl: Fattighus*

Insidan förgylld.

Å bottnens utsida årsbokstaf samt riks-, stads- och mästarstämplar (orig. 1/2):

Vikt: 75 gr.
Höjd: 4.7 cm.; utan lock, höjd: 3.7 cm.; diameter, vid brädden: 6.1 cm.
Lock, höjd: 1.5 cm.; diameter: 6.3 cm.

Svenskt arbete, Stockholm, från 1700-talets midt; guldsmeden JOHAN COLLIN, mästare 1735—1779. Kalk och paten från år 1755, oblatasken från år 1759. Enligt inskriptionen ha föremålen tillhört S. Maria församlings i Stockholm fattighus.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
7 April 1890
hos antikvitetshandlaren I. F. W. ZERNO, Nybrogatan 7, Stockholm.
Pris: Kr. 80.

b. Amplar.

I: J. b. 1. AMPLAR, två stycken, med bricka.

För romersk-katolska kulten.

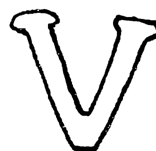
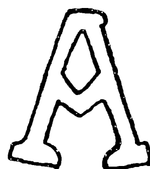
Af silfver, med drifven dekor.

Med fällock och handtag samt på fot.

Kuppa något insvängd vid midten samt med utsvängd kort snås å den handtaget motsatta sidan; å hvardera sidan en nedhängande, tätt bunden bladfeston (drifven), ofvanför dennas midt en liten oval insänkning, imiterande ett hål, ur hvilket en smal

feston, glest besatt med blad, sänker sig i en halfbåge bakåt; nedanför snåsen en stående oval medaljong, inom hvilken vid snåsens nederdel två naturalistiska blommor, snåsen vertikalrefflad, med slät kulformig afslutning nedtill; rundt kuppans nederdel en drifven krans af åtta uppstående blad.

Foten med en stafformigt utstående slät nodus upptill samt utsvängd nederdel, rundt hvilken en bladkrans som den å kuppans nederdel, här dock nedåtvänd; ytterdelen profileradt nedsänkt samt med rakt utstående slät fotkant.

Locket med profileradt förhöjdt midtparti, hvarå en bladrosett som den nyssnämnda bladkransen, i rosettens midt en rakt uppstående profilerad knopp; lockets kant med en baldakinliknande slät flik utdragen öfver snåsen; å lockkanten vid handtaget ett gångjärn med tre backar. Vid gångjärnet å den för vin afsedda ampeln en fritt uppstående, något bakåtlutad bokstaf (som tumgrepp): *(vinum)*. Å den för vatten afsedda ampeln likaledes en bokstaf: *(aqua)*. Handtaget gjutet, smalt samt öronformigt utsvängdt och med rundadt insvängda fästen.

Vikt, den för vin: 152.9 gr.; den för vatten: 141.5 gr.
Höjd (den för vatten större): 14.8 och 14.4 cm.
Fot, diameter: omkring 6.5 cm.

Anm. Den för vin afsedda ampeln lagad å foten medels en underifrån insatt mässingsskifva, fastlödd med tenn (det hela mindre skickligt utfördt).

Bricka:

Oval, kanten något uppböjd till ett brätte samt konturerad i åtta flacka pass. Å bottnen två drifna stafformiga ringar, afsedda som stöd kring amplarnas fot, å hvardera ringen åtta långsträckt ovala släta fält med punsad kontur; ytan innanför ringarna konvex, i midten med en rosett af åtta flikiga blad. Midt å brickans botten (mellan de ringformiga stöden) en tvärställd, stafformigt förhöjd ås med rundade ändar samt omgifven af en smal slät kant.

Rundt brättet ytterst en rakt utstående slät kant, därinnanför en bård af ett liggande stafknippe, glest omlindadt med band; från stafknippet nedhängande å brättet i åtta festoner en bladgirland, vid hvars fästen å hvardera långsidan en nedhängande oval medaljong med ram af pärlstaf, omslutande en liten rosenbukett, upptill en bandrosett; mellan festonerna på hvardera sidan om medaljongerna ett fruktknippe, upphängdt på en gles och smal bladstaf.

Å brickans midt å hvardera sidan om den stafformiga åsen stads- och mästarstämplar:

Vikt: 308 gr.
Höjd: 2 cm.; längd: 27.7 cm.; bredd: 22.2 cm.

Tyskt arbete, Augsburg, från tiden 1777—1779 (enligt årsbokstafven Y); CASPAR XAVER STIPPELDEY, mästare 1766, Vorgeher 1782 (se MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen» I, Frankfurt a/M 1922, fig. 276, sid. 33, samt fig. 1016, sid. 236).

Inköpta af WALTHER och WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland, se räkning 15 Juli 1891.
Betalda 31 Juli 1891, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 175, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och räkning.

c. Bröd (nattvards-).

I: J. c. 1. BRÖD jämte två fragment af dylikt.

Af hvetemjöl; ljust gräddadt.

I form af en något platt rund bulle, hvarå ett medels stämpelform å öfversidans midt anbragt rundt fält med dekor i relief af tolf kvadratiska rutor, bildande ett groft kors, i hvarje svickel dessutom en half dylik ruta; å hvarje ruta ett kryss, rundt fältet en bård af otydliga bokstäfver (koptiska?).

Diameter: omkring 8.8 cm.; tjocklek vid midten: 2.9 cm.

Utbjudet vid en koptisk gudstjänst i Kairo år 1900, sannolikt i samband med nattvardsfirande.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
2 December 1900
efter en af henne tillsammans med fröken IDA UHSE bevistad koptisk gudstjänst i Kairo från en af de manliga församlingsmedlemmarna, hvilken tog det af det efter den under gudstjänsten förrättade brödutdelningen ännu i korgen kvarliggande brödet,

vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sin dotter och svärson IRMA och WILHELM VON GEIJER samt fröken IDA UHSE
18 November—27 December 1900
under deras resa genom Egypten och Sudan
5 November 1900—29 Mars 1901. Föreståënde uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 29 Maj 1901, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).

d. Kalkar.

I: J. d. 1. KALK.

Af förgylldt silfver (förgyllningen starkt nött).

Kuppa omvändt konisk, nedtill rundadt indragen. Skaft med päronformig nodus samt på rund fot med uppsvängdt midtparti.

Rundt kuppan en bred bård af jämnt yttäckande punsning, bården nedtill och upptill begränsad af två graverade smala ränder; ofvanför densamma (vid brädden) ett graveradt (donators-) vapen jämte årtal: till höger därom dessutom graveradt: ·D·B·G·Â 6 6I· Rundt kuppans nederdel en krans af uppstående smala blad med heldragna (punsade) konturer samt öfvervikna, något utbuktande (drifna) spetsar. Nodus ihålig, med sex rundade (drifna) bucklor rundt öfverdelen; nederdelen koniskt afsmalnande, med sex vertikalt utdragna afsmalnande bucklor. Mellan nodus och kuppans botten en gjuten led med profil af två öfver hvarandra ställda grunda hålkälar; mellan fotens öfverdel och nodus en kälformigt profilerad gjuten led, nedtill öfvergående i en rakt utstående krage (likaledes gjuten), å hvars öfversida radiellt ordnade refflor. Fotens uppsvängda midtparti med en bladkrans som den rundt kuppans nederdel, bladen dock nedåtvända, utanför denna krans yttäckande punsning; ytterkanten rakt utsvängd, slät samt profilerad som två trappsteg.

Kuppan fastgjord vid skaftet medels en från densammas botten utgående skruf.

Å fotkantens öfversida stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_2$):

Vikt: 209.4 gr.
Höjd: 16.5 cm.
Kuppa, diameter: 7.5 cm.
Fot, diameter: 6.6 cm.

Schweiziskt arbete, Zürich, från 1600-talets midt, sannolikt år 1653, det tidigare af de två årtal, som återfinnas å brädden; okänd mästare (jmfr MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen» IV, Berlin 1928, fig. 9056, sid. 554).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
6 December 1890
hos juveleraren JACQUES WIDMER, Bahnhofstrasse, Bern,
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, och dottern IRMA
under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
22 September—14 December 1890. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Pris: Frcs 170.

I: **J. d. 2.** KALK.

Af förgylldt silfver.

Kuppa med trattformig öfverdel och rundad nederdel, skaft sexsidigt, på utsvängd fot, konturerad i sex pass, ett för hvarje sida. Upptill å skaftet en vulstig nodus, ihålig, drifven, å öfversidan och undersidan afdelad i sex bucklor medels sex radiellt ordnade hålkälar; rundt ytterkanten (midten) en utstående platt kant. Foten med vulstig ytterdel, utanför hvilken likaledes en utstående platt kant. Rundt skaftet vid kuppans botten samt utmed nodus' öfversida och undersida en trappstegsformigt profilerad smal list; en dylik förefinnes äfven rundt midten af skaftet nedanför nodus, där i samband med en nedåtvänd bladkrans.

H·HANS·ALB:
HEIN

Fig. 1.

METTA ELISAB
CARMON

Fig. 2.

Å foten graveradt donatorernas vapen och namn, till vänster: *Fig. 1,* till höger: *Fig. 2.* Mellan vapensköldarna, följande passkanten: INRI *(Iesus Nazarenus Rex Iudæorum).*

Å öfversidan af fotens ytterkant stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_2$):

Vikt: 433.9 gr.
Höjd: 18.1 cm.
Kuppa, diameter: 11.1 cm.
Fot, diameter (från pass till pass): 12.4 cm.

Anm. Förgyllningen delvis afnött, särskildt å foten.

Tyskt arbete, Rostock, från 1600-talets midt; mästare PETER STEFFEN. Beträffande stadsstämpeln jmfr fig. 4485 hos MARC ROSENBERG: »Der Goldschmiede Merkzeichen» III, Frankfurt a/M 1925, sid. 299; om mästarstämpeln se vidare FRIEDRICH SCHLIE: »Die Amtsgerichtsbezirke Rostock, Ribnitz etc.», Band I, Schwerin i. M. 1896, sid. 306, i serien »Die Kunst- und Geschichts-Denkmäler des Grossherzogthums Mecklenburg-Schwerin».

Beträffande donatorn H. HANS ALB. HEIN må anmärkas, att denne tydligen är en medlem af den i Sverige år 1652 adlade släkten HEIN, hvilken härstammade från Rostock och såsom svensk adlig ätt brukade samma vapen som det å kalken graverade (jmfr CARL ARVID KLINGSPOR: »Sveriges Ridderskaps och Adels Vapenbok», Stockholm 1890, plansch 126 och sid. 42).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
24 December 1890
hos juvelerarfirman J. E. TORSK (innehafvare fröken SIGRID M. TORSK), Regeringsgatan 17, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 24 December 1890.
Pris: Kr. 175, se räkning.

I: **J. d. 3.** KALK.

Af förgylldt silfver.

Kuppa stramt klockformig, skaft sexsidigt samt nedtill utsvängdt och afslutadt i en fot med rundade pass, ett för hvarje sida; mellan passen en spetsvinkligt utstående udd. Upptill å skaftet en kransformig nodus, bestående af sex radiellt utstående stafvar med rombiskt tvärsnitt samt tvärt afskuren ytteända, å hvilken graveradt en rut-

formig rosett; mellan stafvarna en pungformigt utskjutande slät vulst. Rundt skaftet vid kuppans botten samt utmed nodus' öfversida och undersida en trappstegsformigt profilerad smal list.

Fot med låg rak bas, mönstrad medels bredvid hvarandra intryckta stämplar samt nedtill fastlödd vid en utstående slät fotkant, konturerad som foten i öfrigt.

Å kuppans utsida graveradt:

Vikt: 419.6 gr.
Höjd: 21.7 cm.
Kuppans brädd, diameter: 10.9 cm.
Fot, diameter (från pass till pass): 12.1 cm.

Anm. I foten två små rektangulära hål, det ena ofvanför det andra (med största sannolikhet fästen för ett pånitadt krucifix).

Tyskt arbete från 1600-talets midt eller tiden strax före denna period.

De vid vapnen förekommande namnen, HEINRICH KLEBECK och MA(R?)GARETA V. LEWENWALDE, torde åsyfta ett välbärgadt borgerligt äkta par, som donerat föremålet till någon kyrka; i hvarje fall återfinnas dessa namn ej i generalregistret till »Neues Wappenbuch» I—V af JOHANN SIEBMACHER och PAULUS FÜRSTEN, Nürnberg 1605—1667.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

Julaftonen 1890
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt af den sistnämnda
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
6 Februari 1890.
Katalog 57 n:r 196, se räkning sistnämnda dag.
Betald 8 Februari 1890, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Pris: Kr. 201, se räkning.

I: J. d. 4. KALK.

Af malm; gjuten.

Kuppa slät, trattformig med något rundad nederdel, skaft stafformigt med trumpetformigt utsvängd vid fot. Rundt skaftets öfverdel en kransformig nodus, bestående af sex radiellt utstående korta stafvar med rombiskt tvärsnitt samt tvärt afskuren ytterända, mellan stafvarna en pungformigt utskjutande slät vulst; rundt skaftet ofvanför och nedanför nodus två flackstafvigt utstående smala ringar.

Fot slät, rundt ýtterdelen ett nästan tvärt affasadt fall samt därutanför en rakt utstående kant.

Vikt: 625 gr.
Höjd: 17.7 cm.
Kuppans brädd, diameter: 9.3 cm.
Fot, diameter: 12 cm.

Svenskt arbete af sengotisk typ, från 1400-talets slut eller 1500-talets början; möjligen eftergjordt under någon senare period.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
26 och 27 Februari 1904.
Katalog 156 n:r 485, se räkning 2 Mars 1904.
Betald sistnämnda dag, se Toilettbok (här uppförd på Februari 1904).
Pris: Kr. 18, se räkning.

Känd tidigare ägare:

Statsgeologen EDVARD ERDMANN, Stockholm, f. 31 Oktober 1840, d. 8 September 1923, gift 17 November 1868 med AGNES JOSEFINA ZETTERSTRÖM, f. 23 Januari 1848, d. 2 Oktober 1923.
Af statsgeologen EDVARD ERDMANN försåld å ofvannämnda auktion.

I: J. d. 5. KALK.

För romersk-katolska kulten.

Med kuppa af förgylldt silfver samt skaft och fot af förgylld koppar.

Kuppa slät, trattformig med rundad nederdel. Skaft sexsidigt samt nedtill utsvängdt och afslutadt i en vid fot med kant af rundade pass, ett för hvarje sida; upptill en

låg holk, omfattande kuppans botten med sex taggformiga uddar. Å skaftets öfverdel en vulstig nodus (ihålig) med drifven och graverad dekor samt upptill och nedtill begränsad af en sexsidig led; å nodus' öfversida och undersida en sexbladig rosett med bladen konturerade af en kälformig rand, öfversidans dekor dessutom med gravyr; å hvarje blad fyra blåsor, ordnade två och två i höjdled. I svicklarna mellan rosettbladen utmed nodus' kant en drifven rund rosett med graveradt tätt rutmönster. Å foten ett graveradt galler- och flätmönster i sengotisk stil, mönstret å hvarje sida (pass) af samma typ; å två dessutom en slät vapensköld. Å hvarje sida af leden nedanför nodus en graverad symbolisk bokstaf: I N R I H M *(Iesus Nazarenus Rex Iudæorum [I]Esus Maria)*; å leden ofvanför nodus graverade rosetter, likaledes en å hvarje sida.

Fotens ytterkant samt skaftledens nedre och öfre kant med en trappstegsformigt profilerad (drifven) begränsning, den å förstnämnda stället bredast; denna begränsning delvis med en graverad bård af en tätt sicksackböjd (fräcklad) rand.

Å fotens undersida (följande tre af passen i den trappstegsformiga ytterbegränsningen) graveradt: *Fig. 1* (»ANNA SIBMAIER[-IN] gifver den till mässan i Bochen»,

ANNA· SIBMAIRIN· GIBT ·IN· ZV· DER· BOCHEN MES

Fig. 1.

med största sannolikhet liktydigt med staden Bochum i Regierungsbezirk Arnsberg, Preussen).

Å fotens undersida (följande de tre öfriga passen) otydligt ristadt: *Fig. 2* (»CASPAR ZOLLNER ombesörjde renovering år 160[?]8»).

CASP ZOLLNER RENOVARE CVRAVIT ANNO 1608

Fig. 2.

Å utsidan af kuppans brädd staten Preussens s. k. gratisstämpel, hvilken under tiden 10 September 1809—9 Juli 1812 anbragtes å nödvändiga kyrksaker såsom varande undantagna från skatteplikt (orig. $^1/_2$):

Vikt: 252.4 gr.
Höjd: 16—16.5 cm.
Kuppa, diameter: 9.5 cm.
Fot, diameter (från pass till pass): 12.6 cm.

Tyskt arbete. Fot och skaft från 1500-talets förra hälft (sannolikt tiden strax före midten), kuppan uppenbarligen från 1600-talet. Denna sistnämnda har gifvetvis ersatt en ursprunglig af förgylld koppar, hvilken omständighet den i den otydligt ristade inskriptionen nämnda renoveringen torde afse. Kalken har enligt den gra-

verade inskriptionen ursprungligen donerats af en viss ANNA SIBMAIER för bruk i en kyrka i Bochum, hvarest den sannolikt äfven tillverkats — eller möjligen i någon närliggande ort.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
27 Maj 1904
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröken IDA UHSE
26—28 Maj 1904
under deras resa till Schweiz i anledning af arkivets i Schloss Hallwil ordnande
21 Maj—14 Juli 1904. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Betald 30 Maj 1904, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 100, se räkning.

e. Kannor för upphällning af nattvardsvin.

I: **J. e. 1.** KANNA.

Af silfver, delvis förgylld.

På fot samt med pip, handtag och fällock. Päronformig, slät; brädden svagt utsvängd och med förgylld, något profilerad utsida, nedanför denna en bård, nedåt konturerad i fyra baldakinflikar; bården med graverad ornamentdekor af i vinklar och slingor lagda band jämte akantusblad (s. k. Laub-Bandelwerk), det hela mot finpunsad (matt) botten. Kannans insida förgylld. Pip S-formigt uppsvängd samt med åttasidig nederdel, något smalare stafformigt mellanparti samt öfverdel i form af ett förgylldt gjutet drakhufvud med uppspärradt gap, hvari ett kort cylindriskt mynningsrör; i mynningen en ihålig cylindrisk propp med radiellt refflad, något utstående kupig öfverdel med en bygel i midten som fäste för en kedja, denna i sin motsatta ända fastsatt medels en rund ring vid ett i två nedåtsvängda bågar böjdt flackstafvigt stag, gående från drakhufvudets nacke snedt nedåt till kannans lif.

Handtag i form af en C-formig båge med bågformigt insvängda fästen, gjutet samt med fyrsidigt tvärsnitt. Följande öfverdelen ett förgylldt långsträckt akantusblad i relief, nedre fästet med liknande dekor, dock ej förgylld; å midten af hvardera sidan en flikig fyrsidig bladrosett.

Lock kupigt i två afsatser samt med snedt utåtfallande, svagt profilerad nederkant, utmed midten en bård, liknande den rundt brädden, ehuru smalare och med mera framträdande baldakinornament; lockknopp tryckt vulstformig, på insvängd hals, rundt dess fäste en graverad bård af radiellt ordnade akantusblad. Insidan förgylld. I öfver-

delen insatt en rund silfverskifva (utan förgyllning), hvarå graveradt donationstext och datering: *Fig. 1.* Locket fäst vid handtaget medels ett scharner, omedelbart ofvanför detta en snedt utstående Y-formad tumknopp (krycka).

Fot med kort cylindriskt skaft, utsvängdt i en vulstig nederdel med snedt utåtfallande kälformig kant. Utmed skaftets öfverdel en bård af intill hvarandra ställda

GOTT ZU EHREN
DER CHRISTLICHEN
GEMEINE ZUM GEBRAUCH
UND DER KIRCHEN ZUM BESTEN
HAT DIESE KANNE VEREHRET
PAUL HINRICH HELLER UND
DESSEN EHE FRAU
SUSANNA STAHLIN
Anno 1724 d. 1 July

Fig. 1.

nedåtvända blad, helbräddade, smala och med slät yta, därnedanför en punsad smal faskant; utmed den vulstiga nederdelen en bård som den å locket.

Något nedanför handtagets öfre fäste (inslagna i bården) samt å fotkanten stämplar

(orig. 1/2): R LIR

Vikt: 1143.5 gr.
Höjd (med lockknopp): 32.6 cm.
Buk, diameter: 14.4 cm.
Fotkant, diameter: 12.5 cm.

Tyskt arbete från 1720-talets förra hälft — enligt inskriptionen donerades kannan till kyrklig tjänst 1 Juli 1724 af PAUL HINRICH HELLER och hans fru, SUSANNA STAHLI(E?)N.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland.
Ankom 9 December 1890, se Rescontra (JOHANNA KEMPE).
Betald 24 December 1890, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 225.

I: J. e. 2. KANNA.

För evangelisk-lutherska kulten.

Af silfver, delvis förgylld.

På låg fot samt med handtag och fällock. Utsida slät. Nederdel vulstig. Brädd svagt utsvängd samt med snås (gjuten) med utsida i form af en mansmaskaron med skägg och kring pannan lagerkrans. Lock nedtill vulstigt profileradt samt med rakt utstående nederkant, spetsvinkligt utdragen öfver snåsen; öfverdelen plan samt kälformigt förhöjd, uppbärande en ihålig halfklotformig knopp med runda enkla filigransornament, upptill en sexbladig blomma; locket fastgjordt vid handtaget medels ett scharner med tre backar, omedelbart framför detta en ihålig tumknopp i form af ett granatäpple. Handtag öronformigt samt ihåligt, utsidan plan, med en svagt markerad åsformig förhöjning längs midten, insidan stafformigt profilerad; nedre fästet utsvängdt samt med ändknopp i form af ett kerubhufvud (gjutet). Fot med kälformigt insvängd öfverdel samt vulstigt hoptryckt nederdel med rakt utstående fotkant; foten fastskrufvad vid kannans botten medels en fyrvingad mutter, gängad på en från kannan utstående skruf.

Insidan förgylld; lockets knopp och nederkant, de synliga kärnorna å tumknoppen (granatäpplet), bräddens och snåsens utsida, kerubhufvudet å handtagets nedre fäste samt koncentriska bårder rundt locket och foten likaledes förgyllda.

Å hvardera sidan om handtagets öfre fäste okänd mästarstämpel (orig. $^1/_2$):

Å utsidan af kannans botten (doldt af foten) graveradt årtal: 1.6.9.2

Vikt: 739.1 gr.
Höjd, med lockknopp: 22.7 cm.
Buk, diameter: 11.6 cm.
Fotkant, diameter: 11.7 cm.

Anm. Å foten en längdgående mindre spricka.

Med största sannolikhet svenskt arbete från 1690-talets början. Om vinkannan, som sedan år 1692 varit i bruk i Skara domkyrka, förefinnes i Grupp LXIV: Arkiv, följande intyg:

»Enligt Skara domkyrkas räkenskaper
hafva för domkyrkans räkning inköpts

— — — — —

— — — — —

1 nattvardskanna af dito (silfver) år 1692
Skara den 1 Februari 1895.

A. H. Tengstrand,
domkyrkosyssloman.»

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 December 1894
från Skara domkyrka (se kvitto samma dag)
genom amanuensen vid Statens historiska museum i Stockholm fil. doktor CARL BERNHARD SALIN.
Betald 24 December 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Kr. 400 (tillsammans med I: G.2 och J.f.1), se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och kvitto.

Nattvardskannan hembjöds jämte vinkannan och ljusstakarna i samband med domkyrkans restaurering åt Statens historiska museum, hvarest de emellertid icke inlöstes.

I: J. e. 3. KANNA.

Af silfver, med pålagd förgylld ornamentdekor.

Konisk, med snås, fällock och handtag.

Rundt brädden och nederdelen en genombruten bård af pålagda blad- och bågornament, de å förra stället vända nedåt, de å det senare uppåt; bladen med symmetriskt utböjda flikar. Bården med en pålagd vågig smal kant upptill rundt brädden samt nedtill omedelbart ofvanför fotkanten; denna senare snedt utstående samt med en radiellt ordnad pärlstaf rundt innerdelen. Nedtill å snåsen en pålagd gjuten mansmaskaron (liksom snåsen förgylld) med ett från pannan uppstående akantusblad. Å kannans utsida mot mattpunsad botten ett yttäckande mönster af rätvinkligt och i bågar böjda band jämte akantusblad och vindrufsklasar (s. k. Laub- und Bandelwerk); nedanför snåsen en symmetriskt konturerad kartusch med en pärlrand utmed hvardera sidan. Insidan förgylld.

Handtag ihåligt, öronformigt, med platt utsida och inåt fasade sidor samt något afsmalnande nedåt; nedre fästet utsvängdt samt med en förgylld pålagd sköld, slät och symmetriskt konturerad. Å utsidans öfverdel förgylld gjuten reliefdekor; upptill inom en stående oval kartusch Ryktets genius, blåsande i en nedåtvänd basun, ofvanför och nedanför kartuschen en maskaron inom ramverk af beslagsornamentik och fruktknippen.

Lock platt, framtill spetsvinkligt utdraget öfver snåsen; kanten vulstigt rundad samt å undersidan med en snedt inåtfallande sarg; undersidan förgylld. Å midten en förgylld rund plakett, omgifven af en radiellt ordnad krans af pålagda förgyllda akantusblad, omväxlande med uddar; öfver snåsen ett större akantusblad. Plaketten med graverad dekor: I midten BACCHUS, sittande grensle öfver en tunna under en vinstock med löf och klasar, i högra handen en kanna, ur hvilken han häller i en bägare; på hvardera sidan om BACCHUS drickande män, den till vänster naken samt sittande på en trädstubbe, den till höger dansande; i förgrunden en liggande drucken man utan kläder. Å plakettens undersida i gravyr mot punsad bakgrund två män,

bärande en stor vindrufsklase på en stång mellan sig (spejarna återvändande från Kanaans land, se Fjärde Mosebok, kap. 13, v. 24).

Locket fastgjordt vid handtagets öfverdel medels ett gångjärn med fem backar, hvarannan förgylld; omedelbart framför detta ett rakt upprättstående förgylldt akantusblad (gjutet) som tumknopp.

Å bottnens utsida stads- och mästarstämplar (orig. $^1/_2$):

därnedanför graveradt vikten: ℔ .96.$\overset{1}{8}$.

Vikt: 1270.9 gr.
Höjd, med tumknopp: 26.7 cm.
Fotkant, diameter: 13.5 cm.

Sannolikt tyskt arbete från 1600-talets slut eller tiden omkring 1700. Tydligen har af någon anledning efter kannans införande till Sverige ny botten insatts af JOHAN DRAGMAN, mästare i Arboga 1701—1746; dennes stämpel gäller alltså endast bottnen. Äfven det stilistiska utförandet talar för ursprungligen utländsk tillverkning. Vidare må anmärkas, att reliefdekoren å handtaget utvisar en tidigare stil, ungefär från 1620-talet, än kannan i öfrigt; möjligen har denna del tagits från ett annat föremål.

Föremålet har uppenbarligen från början tjänat ett mera profant ändamål (märk t. ex. BACCHUS- och vindrufvemotiven å locket), ehuru det efter införandet till Sverige användts i nattvardskulten. Till år 1898 har kannan tillhört Forsa församling i Södermanland, där den varit i bruk.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
5 September 1898
från Forsa kyrka i Södermanland
genom kyrkoherden i Årdala och Forsa J. A. BJÖRKMAN, se intyg 20 Mars 1900.
Betald 5 September 1898, se Toilettbok.
Pris: Kr. 1000, se intyg.

f. Kannor för förvaring af nattvardsvin.

I: **J. f. 1.** KANNA.

Af silfver.

Åttasidig, hög, med snedt utåtfallande, något profilerad skuldra, hvarå rakt uppstående cylindrisk hals; utanpå denna skruflock med handtag.

Sidorna släta, utmed kanterna en graverad rand, smal och rak. Skuldran med rakt utstående nederkant, innanför hvilken en snedt utåtfallande afsats, åttasidig som kannan i öfrigt, därofvanför en afsats, smalare än den nyssnämnda, öfvergående i en kupig förhöjning rundt halsen; intill denna en rund krage, svagt kupig. Halsens utsida gängad.

Lock lågt, cylindriskt, med profilerade öfver- och nederkanter. Handtaget massivt, gjutet, i form af en liggande oval bygel med dekor af från midten utgående smala blad med utböjda spetsar; handtaget fastgjordt å lockets öfversida medels ett diametralt lagdt scharner.

Å midten af locket vid hvardera sidan om handtaget stämpel (orig. 1/2):

Å bottnens utsida graveradt vikten: 138 : lo :

Vikt: 1722 gr.
Höjd, med uppstående handtag: 34.3 cm.; utan lock, höjd: 27.8 cm.
Botten, diameter (från hörn till hörn): 17.5—18 cm.
Lock, höjd (med uppstående handtag): 8.8 cm.; diameter: 8 cm.

Kannan rymmer, fylld till nedre halskanten, 5.43 liter.

Svenskt arbete från 1600-talets senare hälft, sannolikt från tiden något före 1688. Af stämpeln å locket att döma möjligen tillverkad i Västerås; de i G. UPMARK: »Guld- och silversmeder i Sverige 1520—1850», Stockholm 1925, upptagna Västeråsstämplarna äro af typ, liknande den här förekommande, ehuru något annorlunda stiliserade. Om kannan, som år 1688 inköpts af Skara domkyrka, där den sedan varit i bruk, förefinnes i Grupp LXIV: Arkiv, följande intyg:

»Enligt Skara domkyrkas räkenskaper
hafva för domkyrkans räkning inköpts

— — — — —

1 vinkanna af dito (silfver) år 1688

— — — — —

Skara den 1 Februari 1895.

A. H. Tengstrand,
domkyrkosyssloman.»

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
22 December 1894
från Skara domkyrka (se kvitto samma dag)
genom amanuensen vid Statens historiska museum i Stockholm fil. doktor CARL BERNHARD SALIN.

Betald 24 December 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Kr. 400 (tillsammans med I: G.2 och J.e.2), se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och kvitto.

Vinkannan hembjöds jämte nattvardskannan och ljusstakarna i samband med domkyrkans restaurering åt Statens historiska museum, hvarest de emellertid icke inlöstes.

I: J. f. 2. KANNA.

Af silfver, med drifven dekor.

Med sexpassformigt tvärsnitt samt tvärt afskuren upptill och nedtill. Rundt halsen en stafformig bladkrans som skuldra; halsen cylindrisk, rakt uppstående, å utsidan gängad för skruflock.

Å hvartannat pass en stående naken gosse, endast draperad i en smal slöja samt utförande musik; den ene slående på två små pukor, den andre på triangel, den tredje blåsande flöjt. Å de tre öfriga passen en stor blomma å öfverdelen af en S-formigt svängd stjälk med böjda flikiga blad.

Lock lågt cylindriskt, med tryckt kupformig öfverdel med något utsvängd utstående kant. Å öfversidan ett gjutet handtag, diametralt fastgjordt medels två horisontella tappar, rörliga i hvar sitt kulformiga fäste; handtaget i form af två uppåtvända C-formade bågar, ornerade med bladrelief å kanterna och förenade medels en rak led samt upptill med två mot hvarandra uppsvängda blad.

Å bottnens utsida stämpladt (orig. 1/2):

Å öfversidan af lockkanten (otydligt; orig. 1/2):

Å lockhandtagets ena sida dessutom otydligt instämpladt (öfver ett par stämplar som de å lockkanten; orig. 1/2):

Vikt: 644.1 gr.
Höjd, med uppstående handtag: 21.5 cm.; utan lock, höjd: 16 cm.; diameter: 12.7 cm.
Lock, höjd (med uppstående handtag): 6.7 cm.; diameter (med utstående kanten): 7.8 cm.

Sannolikt flamländskt eller engelskt arbete från 1600-talets slut. De å lockkantens öfversida befintliga stämplarna möjligen att betrakta som under senare tid anbragta franska(?) förpaktar- och mästarstämplar.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 17 Februari 1923.
Katalog 239 n:r 282, se räkning samma dag.
Betald 20 Februari 1923, se Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 2 850, se räkning.

Kända tidigare ägare, se auktionskatalog 239:

1. Fru THÉRÈSE CHARLOTTA ANDERSSON, f. SVANBERG 22 Mars 1843, d. 17 Maj 1922, gift 30 Mars 1867 med byggmästaren JOHAN ANDERSSON, f. 7 Juli 1823 i Raus socken vid Hälsingborg, d. 22 Juni 1897 i Stockholm.
   Af fru THÉRÈSE ANDERSSON inköpt från Kissingen, Tyskland.
2. Herr KNUT ANDERS ANDERSSON, f. 13 Januari 1868, son till föregående, gift 6 Januari 1898 med SIGNE CEDERBLOM, f. 1 Juli 1872.
   Af herr KNUT ANDERSSON försåld å ofvannämnda auktion.

Efter byggmästaren JOHN ANDERSSONS död delades hans förmögenhet mellan hans efterlefvande maka, THÉRÈSE ANDERSSON, och sonen, KNUT ANDERSSON. Då fru THÉRÈSE ANDERSSON 17 Maj 1922 afled, ärfdes hennes förmögenhet af sonen, hvilken i November 1922 öfverlämnade hela mödernearfvet till Karolinska institutet, att under namn af »Thérèse och Johan Anderssons minne» användas till det trefaldiga och institutets uppgift närliggande ändamålet: lidandets — det kroppsliga såväl som det däraf såsom följd uppkomna själsliga — lindrande, botande och förekommande genom såväl vetenskaplig forskning som ock praktiska åtgärder. Fru THÉRÈSE ANDERSSONS förmögenhet, som hufvudsakligen utgjordes af inteckningar, aktier och lösöre, uppskattades efter hennes död till $5^1/_2$ million kronor. Försäljningen å ofvannämnda auktion af de i lösöret ingående betydande konstsamlingarna inbragte en behållning af Kr. 366000.

g. Oblataskar.

I: **J. g. 1.** OBLATASK med lock.

För grekisk-katolska kulten.

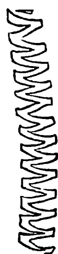
Af silfver, med svaga spår efter förgyllning.

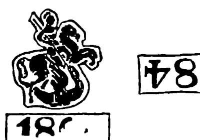
I form af en sarkofag på fyra fötter samt med trycklock, rektangulär, med ganska starkt intagen kälformig nederdel. Benen runda, med insvängd midt. Locket platt, med nedsänkt, något utskjutande ytterkant; sargen låg, svagt inåtlutande.

Å lockets utsida graverad dekor af ett s. k. tredubbelt grekiskt kors (tredje tvärarmen kort samt fäst på sned nedtill). Nedstuckna i marken intill detta till vänster det spjut, med hvilket den romerske knekten LONGINUS genomstack JESU sida, till höger en smal stång (enligt JOH. ev. en isop-stängel), på hvilken den ättikdränkta svamp sattes, som efter korsfästelsen bjöds JESUS att dricka af. På hvardera sidan om korsstammen ofvanför den mellersta (största) tvärarmen initialerna: IC XC (rituell sammandragning af *I[HΣOY]Σ* och *X[PIΣTO]Σ*, hvarvid bokstafven *Σ*, som brukligt är vid inskrifter af denna art, fått formen af *C*); nedanför tvärarmen: HИ KA

Å askens (sarkofagens) sidor nedåtbuktande bågornament, bildade af tvärställda streck inom heldragna konturlinjer; å långsidorna två, å kortsidorna ett dylikt bågornament, innanför hvart och ett af dem å förra stället två från hvarandra böjda lansettformiga blad.

Å lockets insida Moskvas stadsstämpel (med årtal), finhetsstämpel samt åldermans-

ranka (orig. 1/2):

Å utsidan af lockets sarg, å insidan af askens botten samt å utsidan af askens kant likaledes finhetsstämpel, å det sistnämnda stället dessutom stadsstämpel.

Vikt: 73.7 gr.
Höjd, med lock: 4.2 cm.
Ask, längd: 6 cm.; bredd: 3.2 cm.
Lock, längd: 6.2 cm.; bredd: 3.4 cm.

Ryskt arbete, Moskva, från 1800-talets början.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
omkring år 1895
från fröken IDA UHSE, hvilken omkring 20 Juli 1878 kom från Tyskland till Sverige i Hallwylska huset, där hon sedermera stannade som vän.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af fröken IDA UHSE:

1. Ryttmästaren FERDINAND WERNER å Gansenstein i Masuren, Ost-Preussen, som medfört den från Ryssland under fälttåget 1812.

2. Fru NATALIE UHSE, f. WERNER 7 Februari 1828, d. 2 Juli 1913, dotter till föregående, gift 5 Juni 1854 med Justizrat GUSTAV UHSE i Pillkallen, Ost-Preussen, i hans 2:a gifte, f. 11 Augusti 1808, d. 6 Augusti 1884.

3. Fröken IDA ELISABETH BERTHA UHSE, f. 28 Januari 1844 i Pillkallen, Ost-Preussen, d. 5 September 1924 i Stockholm.
   Gåfva till henne från hennes styfmor, fru NATALIE UHSE, f. WERNER.

I: J. g. 2. OBLATASK (pixis).

För romersk-katolska kulten.

Af koppar med cellemalj (émail cloisonné); icke emaljerade delar samt insidan förgyllda.

Cylindrisk, med koniskt fällock, å hvars spets ett rakt uppstående kors. Locket fastgjordt medels ett gångjärn med två backar; å motsatta sidan å dosans kant resten af ett sprintlås(?), bestående af två utstående byglar, å locket mellan dessa ett rundt hål (fäste för en tunga, hvilken gått ned mellan byglarna och där låsts medels en horisontellt instucken sprint).

Emaljen i mellanblått och ljusblått, hvitt samt något rödt. Å asken en hela utsidan täckande bård: Mot en botten i mellanblått smala romanska rankor af förgylld koppar, böjda i sex runda vindlingar samt å utsidan med spiralformigt hoprullade smala blad, delvis flikiga. I fyra af vindlingarna en från sidan sedd trebladig blomma med blad i bårdens blåa bottenfärg, kantade i hvitt samt med en röd fläck vid basen, hvarannan blomma vänd uppåt, hvarannan nedåt. I två af vindlingarna å hvardera sidan mellan gångjärnet och låset i förgylld koppar en ängel i halffigur, vänd framåt samt med vingar, synliga vid axlarna, hufvudet något lutadt mot ena axeln. Bården upptill och nedtill begränsad af en rand i förgylld koppar, den å senare stället bredare.

Å locket en bård som å asken, dock något smalare, rankans vindlingar endast fyra; i hvarannan en blomma, i hvarannan en ängel. Lockets öfre del samt korset i förgylld koppar, rundt nederdelen en smal rand i samma teknik.

Bottnen fastnitad vid väggen medels sex kopparnitar; utsidan förgylld.

Höjd: 10.8 cm.; utan lock, höjd: 4 cm.; diameter: 6.7 cm.
Lock, höjd (med kors): 6.8 cm.; diameter, nedtill: 6.7 cm.

Anm. Förgyllningen starkt nött; emaljen å några ställen affallen.

S. k. Limoges-arbete från 1200-talets midt; utfördt i södra Frankrike. Tekniken uppkallad efter staden Limoges, där den vid denna tid flitigt utöfvades och hvarifrån den spreds till närliggande orter. Äfven till Sverige kommo dessa emaljföremål, hvarom våra kyrkoinventarier understundom bära vittne. Mest kändt är kanske det 16 cm. höga relikskrinet från Ullånger i Ångermanland; se vidare ERIK VENNBERG: »Guldsmedsarbeten i Västernorrlands läns kyrkor» i »Utställningen af äldre kyrklig konst i Hernösand 1912. Studier utgifna genom JOHNNY ROOSVAL», Stockholm 1914, sid. 142 och 143 samt fig. 106.

Enligt en obestyrkt uppgift af försäljaren härstammar det här beskrifna föremålet från Follingbo på Gotland.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
17 Mars 1926
hos antikvitetshandlaren N. M. ÅMELL, Regeringsgatan 55, Stockholm,
genom professorn vid Nordiska museet NILS LITHBERG, se räkning samma dag, utställd på professor NILS LITHBERG.
Betald 17 Mars 1926.
Pris: Kr. 2000, se Hufvudbok (hushållskonto) och räkning.

h. Oblatskedar.

I: **J. h. 1.** BLAD till oblatsked (?; fragment).

Af koppar med flerfärgad målaremalj.

Tryckt äggformigt, med konkav insida (framsida).

Å insidan bibliska motiv, sammanställda mot en gemensam landskapsbakgrund:

Något ofvanför midten en korsfästelsegrupp: I midten JESUS med kroppen nedsjunken mellan armarna, hufvudet lutadt mot vänstra axeln, kroppen rak samt hvit med en svag ton af grågredelint, korset rödgredelint, på ömse sidor därom en kvinna (MARIA och MAGDALENA) i fotsid dräkt i ljusblått och rödgredelint; å hvar sin sida utanför dessa de båda röfvarna, fastbundna med armarna böjda bakom korsarmarna samt kroppen i öfrigt våldsamt vriden, hudfärgen som JESUS', korsen blåa.

Ofvanför korsfästelsegruppen Den Helige Ande i form af en dufva, sväfvande i skyn samt omgifven af en molnkrans, vid hvilken änglar (otydligt).

Nedanför korsfästelsegruppen paradisscener: I midten ADAM och EVA vid Kunskapens träd, rundt hvars stam ormen slingrar sig; trädet ljusblått, med pastost målad krona, hvari små runda frukter i brunrödt eller gult; EVA håller i vänstra handen ett rödt äpple. Rakt nedanför denna grupp en liggande naken man med en knäböjande kvinna, likaledes naken, vid sin sida; motivet föreställande EVAS skapelse. Till vänster om gruppen vid Kunskapens träd ängeln GABRIEL drifvande ADAM och EVA ur paradiset; ängeln med små hvita vingar samt iklädd ljusblå mantel och ljust rödgredelin kjol, i vänstra handen ett svärd. Till höger och dessutom vid de nyss-

nämnda grupperna djur, en kamel i brunrödt, en hvit enhörning samt bruna hjortdjur, apor m. fl.

Bakgrunden grön, till synes gräsbevuxen, himlen rödgul med ljusblåa molnstrimmor.

Utsidan likaledes täckt med emalj, svart med ojämna fläckar i mörkt och ljust blått samt dessutom nedtill i ljust rödgredelint och gult.

Kanten afnött och delvis söndrig.

Längd: 5.7 cm.; bredd: 4.8 cm.; djup (yttermått): 0.9 cm.

Föremålet, som på grund af sitt fragmentariska tillstånd är svårt att med bestämdhet identifiera, torde dock sannolikt ha bildat insidan af ett skedblad, hvars utsida (baksida) utgjorts t. ex. af en silfverbeläggning; denna senares kant har tydligen varit viken fram öfver föremålets.

Sannolikt tyskt arbete från 1600-talets senare hälft, möjligen något senare.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
8 September 1911
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, se räkning samma dag.
Betaldt 1 December 1911, se WILHELMINA VON HALLWYLS privata Kassabok samt Toilettbok (här uppfördt på November 1911).
Pris: Kr. 1100, se räkning.

i. Patener.

I: J. i. 1. PATEN (oblattallrik).

Af silfver.

Rund, flat; midten obetydligt insänkt, brättet rakt utstående.

Å insidan graveradt GUDS lamm, stående vändt åt höger med hufvudet vridet bakåt samt med vänstra frambenet fasthållande korset; det hela inom två i cirkel lagda ränder (vid hufvudet flere), dessa liksom korset fint sicksackformigt graverade (s. k. fräckling). Ytan vid den graverade dekoren förgylld (förgyllningen afnött).

Suntacks Kyrka.

Å utsidans midt graveradt: 4 7/8 Lod

under Gustaf Wasa

1541

Utmed brättets öfversida otydligt ristadt med spetsigt verktyg, sannolikt en nål (inskriptionen här horisontalt uträtad):

Denna Paten inköptes af Undertecknad i Jönköping
hos Guldsmed Johanson 1876. Ett sorgligt bevis på den
leknöjdhet hvarmed de Kyrkliga Inventarierna behand-
las. Stockholm den 13 Juli 1876
S. Ulfsparre
Kapten vid Svea Lif Gardet

Vikt: 64 gr.
Diameter: 13.3 cm.

Anm. Öfver hela patenen ett diametralt gående veck, tydligen utvisande, att föremålet en gång varit hopböjdt (för nedsmältning?).

Utsidans inskription kan ej vara från det däri nämnda årtalet; piktur och stafning tala snarare för 1800-talet. Emellertid torde inskriften sannolikt kunna gälla som traditionsuppgift, då nämligen patenens utförande och dekor tala för en datering till 1500-talets förra hälft.

Sannolikt svenskt arbete; enligt inskriptionen har föremålet tillhört kyrkan i Suntak, annexförsamling till Valstad i Västergötland.

Gåfva till Walther von Hallwyl

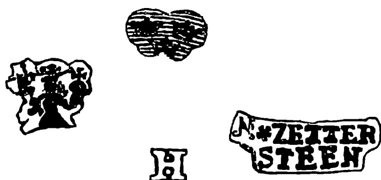
Julaftonen 1886
från hans maka, Anna Fridrica Wilhelmina (Mina), f. Kempe 1 Oktober 1844, d. 25 Juli 1930.
Inköpt af den sistnämnda
December 1886
hos antikvitetshandlaren J. F. Törnros, Biblioteksgatan 6, Stockholm.
Betald December 1886.
Pris: Kr. 25, se Toilettbok.

I: J. i. 2. PATEN.

Af silfver.

Rund, flat; midten något nedsänkt, brättet rakt utstående.
Insidan förgylld. Å brättet graveradt ett likarmadt kors med utsvängda armar inom en rund ring.

Å bottnens utsida stads- och riksstämplar, hvarunder årsbokstaf, samt mästarstämpel

(orig. $^{1}/_{2}$):

Vikt: 36.7 gr.
Diameter: 9.4 cm.

Svenskt arbete, Norrköping, från 1766; NILS ZETTERSTEN, mästare 1763—1772.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1902
från hennes svärson kammarherren CARL WILHELM THURE VON ECKERMANN, f. 7 Juli 1853.
Inköpt af den sistnämnde
å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
16 och 17 December 1902.
Katalog 150 nr 294½.

K. RELIKGÖMMOR

I: K. 1. RELIKGÖMMA (amulett, med relik).

För romersk-katolska kulten.

Bestående af en rektangulär platt kapsel af brun sammet med beslag af försilfrad mässing (silfret nu till största delen afnött). Beslaget i form af ett ramverk med inböjda tungor, fasthållande öfver hvardera af kapselns sidor en graverad och i mönster genombruten skifva, likaledes af (ursprungligen försilfrad) mässing.

I kapseln föremål, hvilka ansetts som heliga och utgöra reliken, inlagda i tre hopvikna pappersblad med tryck i svart. Ena bladet med en bildframställning i kopparstick, här betecknadt som blad 1; det andra med latinsk text, blad 2. Å det tredje,

Fig. 1.

blad 3, å framsidan uppfodradt ett papper, deladt i nio rutor, efter hvilka hopvikningen afpassats (uppfodringen har numera lossnat, hvarför rutorna, hvilka delvis äro friskurna från hvarandra, ligga lösa); å baksidan två fastklistrade rutor som de nyssnämnda.

JESUS ✠ MARIA.
JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM.

Benedictio S. Antonii de Padua.

Ecce crucem Domini, fugite partes adversæ, vicit Leo de tribu Juda, Radix David, Alleluja, alleluja.

Benedictio S. Francisci.

Benedicat tibi Dominus, & custodiat te, ostendat faciem suam tibi, & misereatur tui, convertat vultum suum ad te, & det tibi pacem † t. Dominus benedicat te.

Benedictio S. MARIÆ ad Apostolos.

Benedicat vos filioli, & totum hunc mundum Dominus Deus Pater, & Sponsus meus Jesus Christus, Filius unigenitus meus, Spiritus sanctus amor meus. Amen. Ex S. Andrea Cretensi. Christus Rex † t. venit in pace. † Et Deus factus est homo.

J. N. R. J. Qui verbum caro factum est, & habitavit in nobis, nascens ex Maria Virgine per ineffabilem pietatem, & misericordiam suam piissimam, & per intercessionem ejusdem B. M. V. & Angelorum, Sanctorumque omnium, maximè Apostolorum & Evangelistarum suorum, Joannis, Matthæi, Marci & Lucæ, ipsum quæso, ut dignetur me liberare, & conservare ab omni infestatione Satanæ, & ministrorum ejus. Qui cum Patre & Spiritu S. vivit & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filii. & Spiritus S. descendat super nos, & fructus terræ, & maneat semper, Amen.

PAx Domini Jesu Christi † virtus Passionis ejus † & signum S. crucis † integritas B. M. V. † Benedictio Sanctorum & Electorum Dei, Titulus Salvatoris nostri in cruce J.N.R.J. sit triumphalis hodie & quotidie, inter me & inimicos meos, visibiles & invisibiles, contra omnia pericula animæ & corporis mei, omni tempore & loco. Amen. Gaudebo & exultabo in Deo Jesu meo, O Jesu! Jesu esto mihi Jesus, Jesus creator & comprehensor, & judex universi.

Benedictio S. Vincentii Confessoris.

SUper ægros manus imponent, & bene habebunt; Jesus Mariæ Filius, mundi Salus & Dominus, meritis B. V. M. Sanctorum Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, atque Virginum, sit tibi clemens, & propitius, Amen.

Dominus Jesus Christus apud te sit, ut te ✠ defendat, intra te sit † ut te conservet, ante te sit ut te † deducat, post te sit, ut te † custodiat, super te sit, ut te bene † dicat. Qui cum Patre & Spiritu sancto in unitate perfecta vivit & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Pa†tris, & Fi†lii, & Spiri†tus sancti, descendat super te, & maneat semper tecum, Amen. Ad cognoscendum, si aliquis vexetur à spiritibus immundis.

IN nomine Pa†tris, & Fi†lii, & Spiri†tus Sancti, Amen. † Hel † Heloym † Sother † Emanuel † Sabaoh † Agla † Tetragrammaton † Agios † Otheos † Ischyros ✠ Athanatos † Jehova †✠ Va† Adonay † Saday † Homousion † Messias † Eserebeye. † Increatus Pater † Increatus Filius † Increatus Spiritus sanctus. Jesus Christus vincit † Christus regnat † Christus imperat. † Si diabolus ligavit & tentavit te N. suo effectu, per sua opera, Christus Filius Dei vivi per suam misericordiam liberet te ab omnibus Spiritibus immundis, qui venit de cælo, & incarnatus est in utero Beatissimæ Virginis Mariæ, causa humanæ salutis, & ejiciendi diabolum, & omnem malignum spiritum à te in profundum inferni &c. abyssi. Ecce † crucem Domini fugite partes adversæ, vicit Leo de tribu Juda, Radix David Alleluja, Alleluja, Alleluja.

Initium S. Evangelii secundùm Joannem.

IN Principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil, quod factum est: In ipso vita erat & vita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognovit. In propria venit, & sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus. Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. ET VERBUM CARO FACTUM EST, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ, & veritatis.

Fig. 2.

ORATIO CONTRA OMNES, TUM MALEFICORUM. TUM DÆMONUM INCURSUS.

QUI VERBUM CARO FACTUM EST, & in Cruce affixus, sedénsque ad dexteram Patris, ut credentium exaudiat preces, ille per sanctum suum nomen, cui omne genu flectitur, ut per merita Virginis & Matris ejus, nec non per preces omnium Sanctorum, & Sanctarum Dei.

Me præservare ab omni maleficorum, ac dæmonum incursu dignetur, qui in unitate perfecta vivit & regnat. Ecce enim ✝ crucem Domini nostri Jesu Christi, in qua salus, vita & resurrectio nostra, confusio omnium maleficorum, ac dæmonum. Fugite ergo partes adversæ; nam ego conjuro vos dæmones infernales & spiritus malignos, cujuscunque generis, ita præsentes sicut absentes, quomodocunque, & sub quocunque prætextu, aut vocatos, aut invocatos, aut sponte, aut missos, seu per invocationem, seu per artem malorum hominum, aut mulierum properatis ad habitandum, vel molestandum, quatenus semota diabolica fraude incontinenter debeatis ✝ per Deum vivum ✝ † verum ✝ Sanctum ✝ Patrem, ✝ Filium, ✝ & Spiritum sanctum, præsertim per eum, ✝ qui in Isaac est immolatus, † in Joseph venundatus, ✝ in agno occisus, † in homine crucifixus; in cujus sanguine vicerunt vos, quando Michaël pugnavit vobiscum, & fecit victoriam, recedere, appropinquantes retrocedere, nec valeatis sub quocunqne prætextu molestare creaturam istam, nec in corpore, nec extra corpus, nec per visionem, nec per terrorem, neque de die, neque de nocte, nec dormiendo, nec vigilando, nec comedendo, nec orando, nec aliquid naturale, aut spirituale faciendo: aliàs vobis infundo † omnes maledictiones, excommunicationes † & pœnas tormentorum detrusionis in stagnum ignis, & sulphuris, per manus inimicorum vestrorum, sancta Trinitate jubente, Michaële Archangelo exequente.

Nam si tenemini aliquo vinculo præcepti, adorationis, suffumigii, innodationis, artis & facturæ, ad quemcunque perversum finem, & effectum compilato & fabricato, sive in herbis, verbis, lapidibus, elementaribus, sive naturalia sint, sive simplicia aut mixta, temporalia, aut spiritualia, aut Sacramentalia, aut in nominibus magni Dei; aut Angelorum, sive in characteribus, horis, minutis, diebus, anno, mense, superstitiosè observato, cum pacto expresso, aut tacito, etiam juramento firmato, omnia illa, † irrito, annullo, destruo per potentiam Patris, qui totum mundum creavit, † per Sapientiam Filii Redemptoris, ✝ per bonitatem Spiritus sancti, qui totam legem adimplevit, † qui est, ✝ erat, ✝ venturus est, ✝ Hel, † Heloym † Sother † Emanuel † Sabaoth † Agia † Tetragramaton † omnipotens Agios, † O Theos † Heschiros † Athanatos, † Jehova † Alpha & Omega, † principium & finis, Va † Adonay † Saday † Homousion † Messias † Eserebeye † Increatus Pater, † increatus Filius † increatus Spiritus sanctus, Jesus Christus vincit † Christus regnat † Christus imperat † si diabolus ligavit vel tentavit te suo effectu, vel per ipsa opera.

Extinguatur ergo in creatura ista, & fugetur omnis virtus diabolica per delationem sanctissimæ crucis, invocationémque Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, nec non B. Virginis, & omnium in cœlo regnantium cum agno occiso ab origine mundi, & bene viventium in Ecclesia sancta Dei.

Recedite ergo, & sicut fumus jecoris piscis combusti, dictante Raphaële, Spiritum à Sara fugavit, ita benedictiones istæ expellant vos, ut non audeatis accedere ad hanc creaturam insignitam signo sanctæ † crucis † per milliaria centum: quia mandatum meum non est meum, sed ejus, qui missus est à sinu Patris, ut opera vestra destrueret, ut in ara Crucis destruxit. Nobis talem dedit potestatem, ad gloriam suam, & utilitatem fidelium, vobis imperandi, prout imperamus & præcipimus, ut non audeatis accedere, per Chtistum Dominum nostrum. Ecce † crucem Domini fugite partes adversæ: vicit Leo de tribu Juda, Radix David, Alleluja. Amen, Amen. Fiat, Fiat.

Fr. Bartholomæus Recca de Palermo Inq. Taurini vidit, permittitque, ut imprimatur.

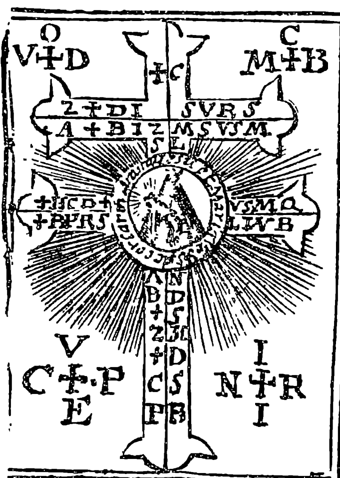
Fig. 3.

S Iacobus de Marchia

S Franciscus Solanus

S. Antonius de Padua

Fig. 4.

Blad 1: Å ena sidan i kopparsticksteknik (andra sidan otryckt) ett trearmadt kors med en MARIA-bild vid den nedre (och största) tvärarmens midt, därunder ett skriftband med text: »Das wunderthättige Gnaden Bildt bei den Ursulinerinin zu Landshüt in Bäÿren». Nedtill till vänster JESU hjärta, till höger MARIAS, det förra omlagdt med en törnekrans samt med ett kors instucket upptill, det senare omlagdt med en krans af rosor samt med ett svärd instucket upptill, båda brinnande samt omgifna af strålkransar. Vid den öfre (kortaste) korsarmens midt en korsfästelsescen, däröfver text: »Alles bösses, muess weichē, durch dis H. Creüz Zeichē». Å korset dessutom rituella bokstäfver och tecken, utmed konturerna rankornament: *Fig. 1.*

Blad 2: Tryck på båda sidorna. På den ena upptill titelrubrik: JESUS MARIA. JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM, därnedanför på latin fyra olika välsignelser

Fig. 5.

Fig. 6.

enligt formulär af S. ANTONIUS af Padua, S. FRANCISCUS, S:a MARIA (till apostlarna) samt S. VINCENTIUS Confessor; längst ned början till JOHANNES' evangelium 1: 1—14, likaledes på latin: *Fig. 2.* På andra sidan upptill två monogramkartuscher (tryckta i träsnittsteknik) af stående oval form, i hvardera kartuschen ett korskrönt I H S *(Iesus Hominum Salvator* = JESUS människornas frälsare), omgifvet af strålar. Därnedanför titelrubrik på latin: ORATIO CONTRA OMNES, TUM MALEFICORUM, TUM DÆMONUM INCURSUS (Bön mot alla angrepp, såväl missdådares som onda andars); omedelbart nedanför denna följer böntexten, likaledes på latin, i fyrtiotvå rader; längst ned på sidan (med kursivstil) inkvisitorn Fra BARTHOLOMÆUS' censorsintyg: *Fr. Bartholomæus Rocca de Palermo Inq. Taurini vidit, permittitque, ut imprimatur.* Se i öfrigt *Fig. 3.*

Blad 3: Rutorna å framsidan ordnade tre och tre samt med helgonbilder o. d. i kopparsticksteknik. I öfversta raden (enligt bildunderskrifterna): S. JACOBUS de Marchia, S. ANASTASII Ma Car, S. FRANCISCUS Solanus; i mellersta raden: S. FRANCISCUS Seraph, en bild af ett tvåarmadt kors med KRISTUS-monogram o. d., S. ANTONIUS de Padua; i tredje raden S. IGNATIUS DE LOYO(-LA), Conceptio B. V. M. (= *Beatæ Virginis Mariæ)* samt S. JOANNES NEPOMUC. Se *Fig. 4.*

Å baksidan af blad 3 i midten (motsvarande det tvåarmade korsets plats å framsidan) en påklistrad ruta med en bild af ett tornliknande postament, hvarå en kalvarie-

grupp; därnedanför text på tyska med gotiska bokstäfver: »Wahre abildug des Neu Erbauten Calvariberg auf dem lechfeld» (»Sann afbildning af det nybyggda kalvarieberget på Lechfeld», en slätt mellan Lech och dess vänstra biflod Wertach): *Fig. 5.* Ofvanför denna ruta en annan i upp och nedvändt läge (läget rätt, sedan man hopvikit bladet) med en framställning af den heliga Treenigheten; knäböjande vid KRISTUS'

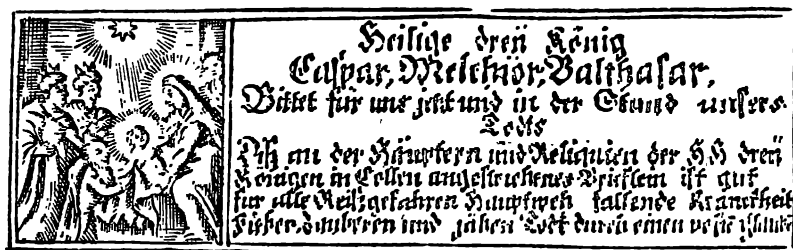

Fig. 7.

högra sida en krönt person, sannolikt Jungfru MARIA som Himladrottningen, vid den vänstra den heliga Rättfärdigheten med svärd och våg; därnedanför text med gotiska bokstäfver (ofullständig): »Unser L'frauen hilft..... dem.......». Se *Fig. 6.*

Under (å baksidan af) hvardera mellersta rutan i öfre och nedre raden å framsidan af blad 3 en löst liggande, två gånger viken smal bönlapp af papper (af långsträckt rektangulär form). På båda lapparna svart tryck i längdriktningen: Till vänster en fyrsidig helgonframställning i kopparstick, bredvid denna text. På den ena Heliga tre konungars tillbedjan samt text på tyska (gotisk, stil): »Heilige dreÿ König CASPAR, MELCHIOR, BALTHASAR, Bittet für uns jetzt und in der Stund unsers Todts / Diss an der Häuptern und Reliquien der H. H. dreÿ Königen in Cöllen angestrichenes Brieflein ist gut fur alle Reissgefahren Hauptweh fallende Kranckheit Fieber Zauberen

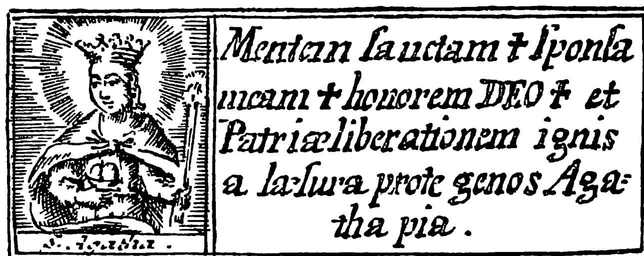

Fig. 8.

und jähen Todt durch einen vestē Glaubē» (»Heliga tre konungar, CASPAR, MELCHIOR, BALTHASAR, bedjen för oss nu och i vår dödsstund / Detta lilla bref, som strukits mot de heliga tre konungarnas i Köln hufvuden och reliker, är genom en fast tro bra mot alla resfaror, hufvudvärk, fallandesjuka, febrar, trolldom och en bråd död»); se *Fig. 7.*

På andra bönlappen en bild af S. AGATHA samt text på latin (starkt förkortad): »*Mentem sanctam + sponsa meam + honorem Deo + et Patriæ liberationem ignis a læsura prote genos* AGATHA *pia*». Se *Fig. 8.*

Reliken:

Inlagd i de tre pappersbladen själfva reliken, närmast omsluten af blad 3. Reliken utgöres af heliga (symboliska) föremål, fastsatta å en stomme af ett stycke papper af samma storlek som de omskrifna rutorna. På papperets ena sida (andra sidan tom) de heliga föremålen: en pressad växt, en pil (längd 18 mm.) och ett tvåarmadt kors (längd 17 mm.) af silfver, en tunn guldplatta af oval form (höjd 13 mm.), klippt ur en större platta, samt med otydlig pressad dekor, å ena sidan ett stående manligt helgon med oläslig omskrift, å den andra ofullständig text af kapitäler; en liten rektangulär röd tyglapp (9 × 7 mm.) samt två små kvadratiska papperslappar (11 × 11 mm.) med tryck i svart (?): »I + N + R + I *Verbum caro factum est et habitavit in nobis (I[esus] N[azarenus] R[ex] I[udæorum]»* = Jesus från Nasaret, judarnas konung. Ordet blef kött, och han bodde bland oss. JOH. ev. 1: 14). Nedtill en liten madonnabild (höjd 22 mm.) af ofärgad gips, fastsatt medels en tvärgående pappersremsa, hvars ändar äro fastklistrade på stommen.

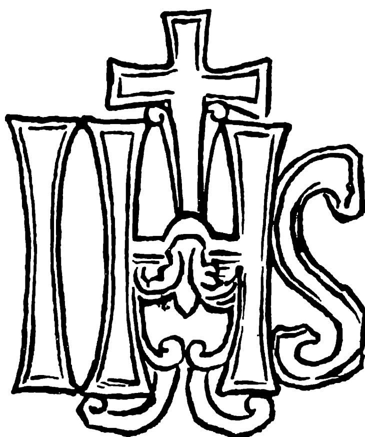

Fig. 9.

Fig. 10.

Sannolikt har växten plockats på mark, ansedd som helig. Pilen och korset ha symbolisk betydelse; den förra utgör den heliga URSULAS attribut, då nämligen detta helgon anses ha blifvit nedskjutet med pilar af hunnerna (URSULA har äfven förut omnämnts här; jämför bildunderskriften å blad 1 angående Ursula-nunnorna i Landshut).

Kapseln:

Starkt nött; ena kortsidan (vid undersökningen den öfre) öppnad. Beslagets mönster tydligt intryckt i sammeten, hvars ludd å blottade ställen är afnött.

Beslag:

Längs midten af ramens yttersida en repstafliknande kant. Å ena kortsidans midt en balusterformig knopp, hvari en rörlig ring (för upphängningen).

Skifvorna öfver kapselns sidor med monogram, den ena med ett korskrönt JESUS-monogram: *Fig. 9 (Iesus Hominum Salvator* = JESUS människornas frälsare), å den andra sannolikt ett MARIA-monogram: *Fig. 10,* upptill och nedtill omgifna af blad- och rankornament, nedtill i midten ett hjärta.

Ramverk, längd (med knopp): 9.7 cm.; bredd: 6.4 cm.
Sammetskapsel, längd: 7.5 cm.; bredd: 5.5 cm.
De tryckta pappersbladen, höjd: 18.5—20.5 cm.; bredd: 13.5—15.5 cm.

Bönlappen med bilden af Heliga tre konungar, längd: 10.7 cm.; bredd (höjd): 3.5 cm.
Bönlappen med S. AGATHAS bild, längd: 8.7 cm.; bredd (höjd): 3.5 cm.
Stommen (af papper) för relikerna, längd: 6.2 cm.; bredd: 5 cm.

Sannolikt bayerskt arbete från 1600-talet. I syfte att skaffa själfva relikerna (växten, pilen och korset af silfver, guldplattan, madonnabilden m. m.) en värdig omgifning ha dessa inlagts i de med religiös text och figurdekor försedda pappersbladen. Tydligen har klenoden haft ett visst samband med den heliga URSULA, hvars nunnor i Landshut, Bayern, omnämnas som ägare till MARIA-bilden å ena bladet. URSULAS emblem, pilen, förekommer dessutom bland relikerna.

Föremålet har varit afsedt att bäras som ett välsignelsebringande smycke.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Stallgatan 1, Stockholm, 11 December 1909.
Katalog 184 n:r 773, se räkning samma dag.
Betald 31 December 1909.
Pris: Kr. 7, se räkning.

L. RINGKLOCKOR

I: **L. 1.** RINGKLOCKA (s. k. primklocka).

För romersk-katolska altartjänsten. Ursprungligen sannolikt afsedd som bordsklocka (för profant bruk).

Af brons, gjuten; dekor i relief.

Med utsvängd brädd, tvärt indragen profilerad öfverdel, hvarå ett rakt uppstående handtag i form af tre stående putti, vända med ryggarna mot hvarandra samt med armarna bakåtförda. Rundt nederkantens utsida mellan smala lister latinsk inskription (orig. $^{1}/_{2}$): *Fig. 1* (»Välsignadt vare Herrens namn»). Därofvanför tre stående män-

✠ SIT+NOMEN+DOMINI+BENEDICTVM

Fig. 1.

niskor, mellan hvilka ett sittande eller liggande djur; en pilgrim med kruka, säck och staf, JUDITH med ett svärd i högra handen och HOLOFERNES' afhuggna hufvud i den

vänstra samt HERMES (?), naken, med vingprydd hjälm och en klubba i vänstra handen; mellan pilgrimen och JUDITH en sittande hund (?), därefter mellan figurerna i den ordning de här beskrifvits en liggande kronhjort samt en sittande apa. Mellan figurerna ofvanför djuren dessutom årtal (orig. 1/2): *Fig. 2.* Rundt öfverdelen tre blom-

A° + 1 5 6 0

Fig. 2.

festoner, mellan hvilka bevingade kerubhufvuden. Å handtagets öfre ända en i tre uppåt aftagande vulster profilerad knopp; nedtill i handtaget ett genomgående rundt hål.

Kläppen med kulformig nederdel af brons samt med öfverdel i form af en smal järnten, omböjd kring en å insidan af klockans öfverdel fastgjuten ögla, likaledes af järn.

Höjd, med skaft: 12.2 cm.
Brädd, diameter: 7.5 cm.

Enligt inskriften gjuten år 1560, sannolikt i Tyskland eller Nederländerna. — Kemisk analys af bronslegeringen har utförts af Statens provningsanstalt, Stockholm, hvarvid framgick, att legeringen är sammansatt, förutom af bly och zink i mindre proportioner, af 78.5 % koppar och 18 % tenn (prof n:r 38626 år 1933, taget i insidan af klockans öfre del).

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
19 Mars 1891.
Katalog 69 n:r 301, se räkning samma dag.
Betald 1 April 1891, se Toilettbok.
Pris: Kr. 51, se räkning.

M. ROSENKRANSAR

I: **M. 1.** ROSENKRANS (miniatyr-) i etui.

För romersk-katolska kulten.

Bestående af femtionio pärlor, skurna i något mörkt rödbrunt vegetabiliskt ämne, sannolikt fruktskal, samt uppträdda på en smal silfverkedja, dessutom af ett silfverkrucifix, bestående af en gjuten KRISTUS-bild, fastlödd på ett stansadt kors, å hvars baksida i relief å korsarmen och stammen: SOUVENIR DU JUBILE 1887

Sex af pärlorna större samt med en stafformigt utstående ring rundt midten, s. k. paternosterpärlor; dessa afdelande de öfriga femtiotre, de s. k. mariapärlorna, hvilka äro mindre och mångkantiga, dels i fem grupper med tio stycken i hvarje, dels i en grupp med tre stycken. Denna senare upptill och nedtill begränsad af en paternosterpärla samt medels en kantigt hjärtformig sköld af sammanflätad silfvertråd ansluten som en länk till de öfriga, hvilka utgöra själfva rosenkransen; vid ytterdelen af denna länk krucifixet.

Längd (med länk och krucifix; själfva rosenkransen dubbel): 18 cm.
Krucifix, höjd: 2 cm.

Rosenkransen (rosarium) eller det s. k. radbandet förekommer med olika antal pärlor; det här befintliga antalet vanligt (de till den anslutna länken hörande pärlorna räknas ej). Den användes vid räknandet af ett visst antal böner sålunda, att vid hvar och en af mariapärlorna läses bönen »Ave MARIA» samt vid hvar och en af paternosterpärlorna bönen »Pater noster» (Fader vår). Liksom här är vid rosenkransen ofta fäst ett krucifix, en madonnabild eller annat såsom heligt ansedt föremål, något som riten dock ej föreskrifver; bönläsandet börjar i så fall först vid detta med Syndabekännelsen.

Etui:
Af hårdt fruktskal, sannolikt af någon nöt; mörkbrunt med små ljust brungula fläckar. Äggformigt, med öfre delen som lock (skrufbart).

Längd: 2.9 cm.; diameter: 2.2 cm.

Schweiziskt eller franskt arbete från 1840-talets midt.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
6 April 1873
från fröken CHARLOTTE JAKOBINE CAROLINE CHRISTIANE MARIANE HELENE PFLAUM, f. 28 Oktober 1816 i Nürnberg, Bayern, d. 9 Februari 1909 i Södertälje, hvilken hösten 1852 kom från Tyskland till Sverige som lärarinna åt WILHELMINA (MINA) KEMPE och sedermera stannade i hennes föräldrahem.

I: M. 2. ROSENKRANS.

För romersk-katolska kulten.

Bestående af sextiotre pärlor, uppträdda på ett blåfärgadt tvinnadt segelgarn. Pärlorna utgöras dels af fem förgyllda ihåliga kopparkulor (s. k. paternosterpärlor),

runda samt med sex longitudinellt ordnade kälformiga refflor, dels af femtio elliptiska glaspärlor af färglös massa (s. k. mariapärlor), hvarannan med längdgående åttasidig, hvarannan med i tresidiga eller rombiska fält bruten fasettslipning. Närmast fyra af de förgyllda kopparkulorna (paternosterpärlorna) två små släta glaspärlor, en vid hvardera ändan. Paternosterpärlorna afdela mariapärlorna i fem grupper med tio stycken i hvarje grupp.

Längd (rosenkransen dubbel): 50 cm.
Paternosterpärlor, diameter: 1.6—1.8 cm.
Mariapärlor, längd: 1.7—1.9 cm.; diameter, vid midten: 1—1.1 cm.

Anm. En del af glaspärlorna något skadade (skärfvor urslagna). Segelgarnet, sannolikt ej original, klumpigt hopknutet vid en af paternosterpärlorna.

Rosenkransen (rosarium) eller det s. k. radbandet förekommer med olika antal pärlor; det här befintliga antalet vanligast (femtiofem; de åtta småpärlorna vid paternosterkulorna räknas ej). Den användes vid räknandet af ett visst antal böner sålunda, att vid hvar och en af mariapärlorna (i detta fall af glas) läses bönen »Ave MARIA» samt vid hvar och en af paternosterpärlorna (i detta fall kopparkulorna) bönen »Pater noster» (Fader vår). Ofta är vid rosenkransen äfven fäst ett krucifix, en madonnabild eller annat såsom heligt ansedt föremål (hvilket riten dock ej föreskrifver); bönläsandet börjar i så fall först vid detta med Syndabekännelsen.

Tyskt arbete, sannolikt från 1800-talets förra hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
11 Maj 1894
hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, (se räkning 14 Juni 1894)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL,
10—12 Maj 1894
under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz tillsammans med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
14 Mars—21 Maj 1894. Föreståend uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 13 Juni 1894, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 18 Juni 1894, se Toilettbok.
Pris: Mk 25, se räkning.

I: M. 3. ROSENKRANS.

För romersk-katolska kulten.

Bestående af sju filigranskulor, af hvilka sex mellan två mindre dylika, ett par människofötter, ett par händer (symboliserande KRISTI vid korsfästelsen genomspikade kroppsdelar), en svamp (hvarmed KRISTUS bjöds att dricka under korsdöden), ett krucifix (relikkors) och en religiös medalj, allt af förgylldt silfver, samt femtiotre korallpärlor; dessutom en pungformig berlock af bandagat med kantbeslag af förgylldt silfver. Det hela uppträdt på ett hårdt tvinnadt, brunrödt silkessnöre; medaljen, krucifixet, berlocken, tre af korallpärlorna och två af de större filigranskulorna uppträdda tillsammans på en särskild länk, ansluten till den egentliga rosenkransen; ytterst medaljen, fastsatt vid krucifixets nederända.

De fem större filigranskulorna, de s. k. paternosterpärlorna, samt de femtio korallpärlorna, de s. k. mariapärlorna, bilda själfva rosenkransen; de förra afdelande de senare i fem grupper med tio pärlor i hvarje; hvarje dylik grupp uppdelad i två afdelningar, hvardera med fem pärlor, åtskilda medels fötterna, händerna och svampen. Fötterna och händerna med runda märken efter spikarna.

Medaljen rund samt omlagd med en tjock tvinnad silfvertråd (förgylld), å hvilken upptill och nedtill runda upphängningsöglor. Å ena sidan KRISTI dop; å hvar sin sida om Jordan KRISTUS och JOHANNES, den förre till vänster, den senare till höger, vända mot hvarandra samt knäböjande, ofvanför Frälsaren Den Helige Ande sväfvande i en molnslinga; omskrift:

CHRISTVS • SEIN • REICH • MIT • LEREN • VND • TAVFFEN • BESTELT

(»KRISTUS sörjer för sitt rike genom att lära och döpa»). Å andra sidan KRISTUS utsändande sina lärjungar; Frälsaren stående i midten, apostlarna gående åt båda sidor med stafvar i händerna; omskrift:

CHRISTVS • SEIN • IVNGER • IN • DIE • WELT • AVSSENT • D • M • LXII

(»KRISTUS utsänder sina lärjungar i världen. 1562»).

Krucifixet ihåligt, med trepassformigt utsvängda ändar. Baksidan som lock, upptill fasthållet af en snedt inåt-uppåtriktad sprint, inpassad i ett hål i öfverändan, nedtill af en utifrån (underifrån) insatt skruf, ingängad i nederändan, samt genom en rundad falskant å baksidans (lockets) nederända; å skrufvens ytterända en liten rund ögla, å krucifixets öfveända en dylik. Inuti krucifixet i korsmidten en rund trumma (kapsel) som relikgömma, nu tom. Å framsidan graveradt JESUS på korset, å baksidan graveradt i midten en kåpa, till vänster en handske, till höger en upptill hopknuten pung(?) samt nedtill en kalk; å ändarna graverad dekor af båg- och randornament.

Berlocken delad i två hälfter, förenade medels ett scharner vid basen samt ett knäpplås vid öfverdelen; å insidan af hvardera hälften två öfver hvarandra ställda halfsfäriska urtagningar; mellan hälfterna ett blad af förgylldt silfver, kontureradt som berlocken samt (rörligt) fäst vid scharneret. Beslaget med tresidigt invikna uddar.

Längd (med länk, krucifix och medalj; själfva rosenkransen dubbel): 40 cm.
Paternosterpärlor, diameter (vid midten): 1.2 cm.

Mariapärlor, diameter: 0.6—0.8 cm.
Medalj, diameter: 5 cm.
Krucifix (med öglor), höjd: 5.2 cm.
Berlock, längd: 3.9 cm.

Rosenkransen (rosarium) eller det s. k. radbandet förekommer med olika antal pärlor; det här befintliga antalet vanligast (fem paternosterpärlor, femtio mariapärlor; småpärlorna vid paternosterpärlorna samt de till den anslutna länken hörande pärlorna räknas ej). Den användes vid räknandet af ett visst antal böner sålunda, att vid hvar och en af mariapärlorna (i detta fall af korall) läses bönen »Ave MARIA» samt vid hvar och en af paternosterpärlorna (i detta fall de större filigranskulorna) bönen »Pater noster» (Fader vår). Liksom här är vid rosenkransen ofta fäst ett krucifix, en madonnabild eller annat såsom heligt ansedt föremål (jämför medaljen), hvilket riten dock ej föreskrifver; bönläsandet börjar i så fall först vid detta med Syndabekännelsen.

Tyskt arbete. Rosenkransens olika delar tydligen sammanförda från olika håll och förfärdigade vid olika tider. Äldst är medaljen, daterad 1562; öfriga delar sannolikt från 1700-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Karlstrasse 14, Eisenach, Tyskland, se bref 19 November 1896.
Ankom 25 November 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 1 December 1896, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Pris: Mk 35, se bref.

Kända tidigare ägare, enligt uppgift af antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, se bref 19 November 1896:

1. Landtgrefvinnan MARIE ALEXANDRINE AUGUSTINE LOUISE EUGENIE MATHILDE AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. hertiginna af Württemberg 25 Mars 1818, d. 10 April 1888, förmäld 9 Oktober 1845 med landtgrefve CARL AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 22 Maj 1803, d. 12 Februari 1868.

2. Landtgrefve ERNST EUGEN CARL AUGUST BERNHARD PAUL, f. 20 December 1846, d. 22 December 1925, och prins CARL ALEXANDER AF HESSEN-PHILIPPSTHAL, f. 3 Februari 1853, d. 4 September 1916, söner till föregående.
Af dessa försåld till antikvitetshandlaren ED. KAHLERT.

N. RÖKELSEKAR

I: **N. 1.** RÖKELSEKAR.

För romersk-katolska kulten.

Af brons, gjutet.

Bestående af två hälfter; den öfre konformig, som lock, genombruten (för rökelsens utträngande) samt med fem radiellt ordnade hvalfformiga utbyggnader, i midten en hög konisk topp; nedre hälften (glödskålen) på uppåt afsmalnande fyrsidig fot med utviken nederkant. Vid kanten å båda hälfterna tre utstående runda byglar, afsedda för upphängningsstängerna (dessa samt de däri fastgjorda kedjorna fattas).

Locket (öfre hälften) mellan och nedanför de hvalfformiga utbyggnaderna genombrutet i tätt sittande runda hål; utbyggnaderna med öppen utsida. Toppen med en kulformig ansvällning upptill, därofvanför en afbruten uppstående ten (rest af ett kors). Rundt kanten af båda klothalfvorna en inslagen enkel X-bård.

Höjd: 17.7 cm.; diameter: 9.2 cm.
Glödskål, höjd: 5.7 cm.
Lock, höjd: 12 cm.

Anm. Nedtill å glödskålen ett pånitadt fyrsidigt bronsstycke (täckande ett hål i kärlväggen). I glödskålens brädd en vinkelböjd spricka. Den ena af glödskålens byglar saknas.

Under den katolska gudstjänsten användes rökelse, hvilken tillsammans med glödande kol lägges i glödskålen; den doftande röken tränger därefter genom lockets håligheter ut i det omgifvande rummet. När föremålet användes, hålles det af en korgosse (vanligen under lätt svängning för att öka luftdraget) i kedjorna, upptill sammanhållna af en ring.

Under 1100-talet bar rökelsekarets lock en bild af det himmelska Jerusalem med murar och torn samt dessutom medaljonger med de fyra evangelistsymbolerna. Mot medeltidens slut schematiserades och missförstodos dock motiven allt mer (jämför det här beskrifna locket).

Sannolikt från 1300-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
20 April 1896.
Katalog 101 n:r 198, se räkning samma dag.
Betaldt 24 April 1896, se Rescontra (WILHELMINA VON HALLWYL) samt Toilettbok (här uppfördt på Juni 1896).
Pris: Kr. 116, se räkning.

Enligt uppgift af konsthandlaren H. BUKOWSKI: Funnet i Skåne.

I:N. 2. RÖKELSEKAR.

För romersk-katolska kulten.

Af brons, gjutet; upphängningsstänger jämte länkar och handtag smidda af järn.

Bestående af en halfklotformig glödskål på utsvängd sexsidig fot samt af ett högt konformigt lock med nederdelen afpassad efter glödskålens brädd; locket dessutom genombrutet (för rökelsens utträngande). Å kanten af glödskål och lock tre utstående runda byglar, genom hvilka upphängningsstängerna inträdts; dessa senare nedtill kulformigt ansvällda (stukade) samt upptill omböjda till fäste för en långsträckt länk med hopböjd midt. Länkarna upptill sammanhållna af en S-formad krok med hopböjda ändar, i krokens öfverdel ett ögleformigt handtag.
Locket rörligt i vertikalled (glidbart på upphängningsstängerna), sexsidigt samt med genombrutet mönster, dels af rosetter, sammansatta af runda hål, dels af långsträckt rektangulära hål, liknande fönster; upptill ett kors med klufna ändar. Nedtill mellan byglarna öfre hälften af en halfklotformig utvidgning, genombruten i rosettmönster; å glödskålens brädd nedre hälften af samma halfklotformiga utvidgning, dock utan någon genombrytning. Å sidan ofvanför utvidgningarna en något utstående slät, upptill spetsbågig förtjockning.

Höjd (med utdragen upphängningsanordning): 38 cm.
» (till lockkorsets öfverdel): 22 cm.
Glödskål, höjd (formen något skef): 9.5 cm.
Sidlängd (från bygel till bygel): 10.6 cm.
Lock, höjd: 12.8 cm.

Anm. Af lockets byglar en till hälften afslagen, en annan jämte vidsittande parti alldeles bortbruten.

Under den katolska gudstjänsten användes rökelse, hvilken tillsammans med glödande kol lägges i glödskålen; den doftande röken tränger därefter genom lockets håligheter ut i det omgifvande rummet. När föremålet användes, hålles det i kedjorna af en korgosse (vanligen under lätt svängning för att öka luftdraget).

Under 1100-talet bar rökelsekarets lock en bild af det himmelska Jerusalem med murar och torn samt dessutom medaljonger med de fyra evangelistsymbolerna. Mot medeltidens slut schematiserades och missförstodos dock motiven allt mer (jämför det här beskrifna locket).

I gotisk stil, sannolikt från 1400-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 24 och 25 September 1923.
Katalog 242 n:r 275, se räkning 26 September 1923.
Betaldt sistnämnda dag, se Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 260, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. En kyrka på Gotland.

2. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.
Af ingeniören CARL ROBERT LAMM försåldt å ofvannämnda auktion.

I: **N. 3.** RÖKELSEKAR.

För romersk-katolska kulten.

Af brons, gjutet.

Bestående af ett koniskt lock samt en nedtill halfklotformig glödskål med fyrsidig öfverdel; på liten rund fot, vidgande sig nedåt. Locket med fyrsidig bas samt öfverdelen indelad i tresidiga fält, brytande sig mot hvarandra; hela ytan genombruten (för rökelsens utträngande) dels i runda hål, dels i smalt rektangulära dylika, ställda i vertikalled. Å hvarje sida af glödskålens och lockets kant en halfklotformigt utstående utvidgning, horisontalt delad, med öfre hälften å lockets bas samt den nedre å glödskålens brädd; i öfre hälften fyra till fem olika ordnade runda hål. Å hvarje hörn af glödskålens och lockets kant en utstående rundad bygel; dessa afsedda för upp-

hängningsstängerna (hvilka jämte de däri fastgjorda kedjorna fattas). Å locket upptill en rakt uppstående tapp, fyrsidig, med fasade hörn samt något afsmalnande upptill, i dess topp en liten rund bygel.

Höjd: 14.4 cm.; sidlängd (från bygel till bygel): 8.8 cm.
Glödskål, höjd: 5.6 cm.
Lock, höjd: 8.8 cm.

Under den katolska gudstjänsten användes rökelse, hvilken tillsammans med glödande kol lägges i glödskålen; den doftande röken tränger därefter genom lockets håligheter ut i det omgifvande rummet. När föremålet användes, hålles det i kedjorna af en korgosse (vanligen under lätt svängning för att öka luftdraget).

Under 1100-talet bar rökelsekarets lock en bild af det himmelska Jerusalem med murar och torn samt dessutom medaljonger med de fyra evangelistsymbolerna. Mot medeltidens slut schematiserades och missförstodos dock motiven allt mer (jämför det här beskrifna locket).

I gotisk stil, sannolikt från 1300- eller 1400-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 24 och 25 September 1923.
Katalog 242 n:r 276, se räkning 26 September 1923.
Betaldt sistnämnda dag, se Hufvudbok (hushållskonto).
Pris: Kr. 200, se räkning.

Kända tidigare ägare:

1. En kyrka på Gotland.

2. Ingeniören och godsägaren CARL ROBERT LAMM, Näsby, Täby socken, Uppland, f. 4 Augusti 1856, gift 31 Mars 1900 med DORA HELENA MATHILDA UPMARK, f. 4 Februari 1880.
   Af ingeniören CARL ROBERT LAMM försåldt å ofvannämnda auktion.

O. SKULPTUR

a. Förutvarande kyrkoinventarier.

I: **O. a. 1.** PAULUS, statyett af ek. (Mottagningsrummet.)

Snidad och bonad.

Stående, med halflångt hår och långa mustascher, kind- och hakskägg bildande en krans; iklädd löst sittande fotsid klädnad. Vänstra armen böjd, handen hållande en utåtvänd uppslagen bok framför bröstet, högra handen vid höften, hållande om fästet till ett nedåtriktadt draget svärd.

Höjd: 48.5 cm.
Fotplatta, bredd: 15 cm.; djup: 10.6 cm.

Anm. Svärdet ej original.

Svenskt arbete från 1400-talets midt eller möjligen senare hälft. Då attributet hos såväl aposteln PAULUS som hos aposteln MATTIAS utgöres af ett svärd, kan statyetten äfven tänkas föreställa denne senare. PAULUS framställes understundom med skallig hjässa.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
11 December 1897.
Katalog 112 n:r 477, se räkning 15 December 1897.
Betald sistnämnda dag.
Pris: Kr. 60 (tillsammans med O.a.2 och 3), se räkning.

I: **O. a. 2.** PETRUS, statyett af ek. (Mottagningsrummet.)

Snidad och bonad.

Stående, med skallig hjässa, halflångt, åt sidorna yfvigt hår och långa mustascher, kind- och hakskägg bildande en krans; iklädd löst sittande fotsid klädnad. Armarna böjda, i högra handen en sluten bok, i den vänstra en stor nyckel.

Höjd: 46.7 cm.
Fotplatta, bredd: 14 cm.; djup: 10.8 cm.

Anm. Nyckeln ej original.

Svenskt arbete från 1400-talets midt eller möjligen senare hälft.

Inköpt af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,
å auktion hos konsthandlaren H. Bukowski, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
11 December 1897.
Katalog 112 n:r 477, se räkning 15 December 1897.
Betald sistämnda dag.
Pris: Kr. 60 (tillsammans med O.a.1 och 3), se räkning.

I: **O. a. 3.** SIMON, statyett af ek. (Mottagningsrummet.)

Snidad och bonad.

Stående, med på ryggen nedfallande långt hår, långa mustascher och tveklufvet skägg; iklädd löst sittande fotsid klädnad, hvaröfver en lika lång mantel, öppen framtill samt hopfäst upptill med ett rundt spänne. Armarna böjda framför lifvet, i högra handen en hopslagen bok, sluten medels ett knäppe, i den vänstra en uppåtriktad (lös) såg.

Höjd (till sågens spets): 51 cm.
Fotplatta, bredd: 13.5 cm.; djup: 10 cm.

Anm. Sågen ej original.

Svenskt arbete från 1400-talets midt eller möjligen senare hälft.

Inköpt af Wilhelmina von Hallwyl, f. Kempe,
å auktion hos konsthandlaren H. Bukowski, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
11 December 1897.
Katalog 112 n:r 477, se räkning 15 December 1897.
Betald sistnämnda dag.
Pris: Kr. 60 (tillsammans med O.a.1 och 2), se räkning.

I: **O. a. 4.** »ANNA SJÄLF TREDJE», grupp af ek. (Mottagningsrummet.)

För romersk-katolska kulten.

Snidad i ett stycke samt bonad. Baksida till större delen urholkad; bas låg med femsidig framsida. I ANNAS hjässa rundt hål efter en tapp.

ANNA framställd som ung kvinna, sittande på en bänk, hvarå en vid sidorna synlig dyna; på vänstra knäet Jungfru MARIA, framställd som en halfvuxen flicka, på det högra JESUS-barnet, något år gammalt. ANNA hållande sina skyddslingar om ryggen, dessa vända snedt mot hvarandra.

De båda kvinnorna klädda, JESUS-barnet naket. ANNA i upptill slät fotsid klädning med nedliggande krage samt två rakt nedåtfallande midtveck, började vid bröstet samt nående till kjortelfållen, öfver klädningen en upptill slät vid mantel med vida ärmar samt utan krage och öppen framtill; på hufvudet en åtsittande slät mössa, döljande håret samt med veckad kant (hufvudets öfre del affasad snedt bakåt).

MARIA med hög, något kullrig panna, midtbenadt långt hår, nedfallande på ryggen samt i två länkar fram öfver axlarna; i fotsid, nedtill vid klädning med långa ärmar och midtveck som hos ANNA; i knäet en uppslagen bok, i hvilken hon bläddrar med vänstra handen (den högra fattas); fötterna, ej nående marken, med framtill rundade skor.

JESUS-barnet med kort lockigt hår, armarna framsträckta, den vänstra något böjd samt med ett äpple i handen (högra handens framdel afslagen), benen böjda (fötternas framdelar afslagna).

Höjd: 73 cm.
Bas, bredd: 46.5 cm.; djup: 22.4 cm.

Anm. Träet delvis maskstunget, särskildt i nedre delen. Baksidan med en kraftig vertikalspricka, upptill träffande ANNA vid halsens vänstra sida samt synlig äfven å framsidan; sprickan å baksidan igensatt och öfverklistrad med brunmålad väf. Å baksidan (öfver urholkningen) två tvärträn, ett kortare upptill af furu, ett längre nedtill af ek. I ANNAS högra öfverarm ett med två tappar senare insatt stycke; JESUS-barnets armar inságade och fastsatta medels tappar vid axlarna.

Sannolikt tyskt eller nederländskt arbete från tiden omkring 1500.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
6 April 1907
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Stallgatan 1, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 13 April 1907, se Toilettbok.
Pris: Kr. 1000, se räkning.

I: **O. a. 5.** KERUBER (figuriner), två stycken.

Snidade i löfträ samt målade med oljefärg.

Sannolikt ursprungligen applikationsfigurer till något kyrkoinventarium.

Nakna, endast iförda ett höftdraperi, samt med vingar. Framställda såsom sväfvande. Den ene med grått höftdraperi, baktill uppsvängdt till vänstra skuldran. Högra armen riktad snedt nedåt-utåt, den vänstra nästan rakt utåt med handen uppåtböjd, högra benet uppåtböjdt, det vänstra något bakåtfördt och böjdt. Håret brunlockigt, okammadt; hudfärgen blekt ljusröd med något mörkare fläckar å kinder, axlar, höfter och knän. Vingarna hvita med pennorna tecknade i rödt och grönt.

Den andre med gult höftdraperi; händerna sammanförda framför bröstet, högra benet något bakåtböjdt, det vänstra uppåtfördt och böjdt. Håret brunlockigt samt midtbenadt; hudfärg och vingar som å föregående; från höftdraperiet ett mörkrödt band gående framför bålen till vänstra axeln.

Höjd: 11.7 och 11.8 cm.

Sannolikt svenskt arbete från 1700-talet.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
18 November 1907
hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Stallgatan 1, Stockholm, se räkning samma dag.
Betalda 30 November 1907, se Hushållsbok (här uppförda på December 1907).
Pris: Kr. 270, se räkning.

I: **O. a. 6.** MADONNA, statyett af ek. (Mottagningsrummet.)

För romersk-katolska kulten.

Snidad, i vecken svaga spår efter kredering. Framställd i hög relief, med obearbetad plan baksida.

Sittande, vänd i halfprofil åt höger, armarna böjda framför lifvet (händerna, som varit sammanförda, afslagna), benen förda snedt åt höger med något åtskilda knän. Håret långt, nedfallande i länkar åt sidorna, på hjässan en öppen krona, liknande en murkrona. Iklädd åtsittande slät klädnad med högt sittande bälte, öfver klädnaden en vid mantel, öppen framtill vid bålen samt hopdragen öfver knäna.

I hjässan (kronans midt) en inslagen tapp.

Höjd: 41.2 cm.; bredd, nedtill: 21 cm.; tjocklek, nedtill: 5.4—6.4 cm.

Bilden har ursprungligen utgjort hufvudfiguren i en grupp, föreställande Jungfru MARIAS himmelska kröning, hvars stilistiska typ härstammar från Lübeck och tiden omkring 1425—omkring 1450. En madonnabild, liknande den här beskrifna, ehuru 18 cm. högre, finnes i Råby-Rekarne kyrka, Södermanland; denna senare bild har af professor ANDREAS LINDBLOM attribuerats till samme mästare eller verkstad, som år 1435 utförde det numera i Schwerins museum befintliga s. k. Neustädter Altar, ursprungligen i Jacobikirche, Lübeck. Se vidare ANDREAS LINDBLOM: »Madonnan från Råby-Rekarne» i »Utställningen af Äldre Kyrklig Konst i Strängnäs 1910, Studier utgifna af S. CURMAN, J. ROOSVAL och C. R. AF UGGLAS», del I, Stockholm 1913, sid. 92—97.

Professor ANDREAS LINDBLOM har vidare meddelat, att här beskrifna madonnabild ursprungligen härstammar från någon mindre kyrka i trakten af Vadstena och att den därifrån inköpts af en privatperson i Linköping, hvilken sedan försålt den på offentlig auktion. Efter anvisning af LINDBLOM inköpte vid detta tillfälle professor och fru JOHNNY ROOSVAL bilden (se efterföljande uppgift).

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

Julaftonen 1928

från hennes dotter och svärson ELLEN FRIDRICA WILHELMINA, f. 29 Juli 1867, och professorn Doktor Phil. JOHNNY AUGUST EMANUEL ROOSVAL, f. 29 Augusti 1879, gifta 22 Juni 1907.

b. För privatandakten.

I: **O. b. 1.** KVINNLIGT HELGON, statyett.

Snidad i elfenben och päronträ. Hufvud (utom håret), händer och fötter af elfenben; dräkt, hår och fotplatta (skuren i samma stycke som dräkten) af päronträ.

Stående; armarna böjda, den högra framför lifvet, den vänstra utefter sidan med handen sänkt; högra benet rakt, det vänstra böjdt, fötterna något åtskilda.

Ansiktet ovalt, med rödmålad mun, ögonen med svarta pupiller, håret halflångt, sammanfördt till en länk nedanför nacken. Iklädd fotsid vid klädning, fallande i mjuka veck; ärmarna långa, klädningen döljande de nakna fötterna, hvilkas tår dock sticka fram. Öfver högra öfverarmen snedt bakåt öfver ryggen och fram öfver vänstra höften en vid mantel.

Fotplattan rundad, något kullrig; baksidan tvärt (något ojämnt) afskuren.

Höjd: 14.2 cm.
Fotplatta, bredd: 4.2 cm.; djup: 3.5 cm.

Anm. Högra handens pek- och lillfingrar afslagna.

Tyskt arbete, sannolikt från 1700-talet.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1893
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt af den sistnämnda
hos en handlande i Tyskland
under hennes resa till Tyskland och Tyrolen tillsammans med fröken CAROLINE PFLAUM
11 September—5 December 1893.

I: **O. b. 2.** MUNKFIGURIN.

Föreställande en franciskanmunk, sannolikt ANTONIUS af Padua.

Snidad ur fruktskalet från en palm, tillhörande släktet *Attalea*, samt med beslagsdekor af emalj, besatt med rubiner; hufvud och fötter af buxbom (händerna fattas).

Stående, armarna böjda, med händerna i höfthöjd. Hufvudet vändt rakt fram samt omgifvet af en ringgloria af guld (fastsatt med en ten i hjässan), håret kortklippt, med tonsur; kring halsen en löst sittande tvinnad ring af guld. Iklädd fotsid lifklädnad, ombunden något ofvanför lifvet med ett rep, hvars knutprydda ändar hänga ned utmed högra benet; halflång, framtill öppen kåpa med nedfälld kapuschong samt utmed framkanterna bräm (beslag) af målaremalj på guld; brämen hvita med smala bladornament i svart och tulpanliknande blommor i rödt, utmed framkanten en rad rubiner, sargfattade i guld, vid vänstra armen fem, vid den högra fyra (den öfversta här bortfallen); framtill utmed lifklädnadens nederkant en emaljskoning som å kåpans bräm, rubinerna här sex.

Å ryggens midt en liten rund ögla af guld (för upphängningen).

Höjd (med ringgloria): 5.5 cm.

Spanskt arbete, sannolikt från 1600-talet. — Genom mikroskopisk undersökning, utförd vid Statens provningsanstalt, Stockholm, har materialet kunnat identifieras; det af denna institution utfärdade intyget innehåller bl. a. följande (se vidare intyg n:r 36998, utfärdadt 21 April 1933 öfver prof n:r 38705): »..... utskuren ur en del af ett fruktskal från palm tillhörande släktet *Attalea* och att fötterna äro tillverkade af buxbom.

Frukter af *Attalea*-palmer finnas enligt uppgift i handeln under benämning 'liten kokosnöt', 'Lissabon-kokosnöt' eller 'coquilla', och skalen af dessa frukter användas till skärning och svarfning af olika mindre föremål.»

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
31 Mars 1895
från hennes mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS 13 September 1818, d. 15 April 1909.
Inköpt samma dag af den sistnämnda
hos en antikvitetshandlare i Barcelona
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin dotter och svärson, WILHELMINA och WALTHER VON HALLWYL, samt fröken IDA UHSE
28 Mars—1 April 1895
under deras resa genom Spanien, Portugal och Marokko samt åter öfver Paris och Schweiz
18 Mars—5 Juni 1895. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Pris: Pesetas 100.

I: **O. b. 3.** S. k. KRUBBFIGURER (Krippenfiguren), femtio stycken.

Snidade i furuträ samt målade i oljefärg och guld, på fotplattor.

Afsedda att vid jultiden uppställas i scengrupper. Motivet hämtadt ur evangeliernas framställningar af JESU födelse och de händelser, som voro förknippade därmed. Figurerna gestikulerande samt iklädda löst sittande färgrika kläder, ofta med mantlar (föreställande orientaliska dräkter).

Figurerna sammanförda från tre olika grupper (här kallade A—C) och således ej tillsammans bildande någon enhetlig scen. Bland annat saknas själfva centralpunkten i motivet, krubban med JESUS-barnet, samt den heliga familjen helt och hållet.

Grupp A:

Bestående af tjuguen figurer (n:r 1—21), däraf två knäböjande (1 och 2; två af de »tre vise männen»); fem stående, förut sannolikt i krubbans närhet (3—7; n:r 3 en kvinna); fyra sittande (8—11); två stående, med uppåtvända ansikten och lyfta armar (12 och 13; herdar på fältet); en knäböjande tiggare (14) och en på marken sittande man (15; krympling?), båda fattiga tillbedjande; slutligen sex boskapsdjur, däraf fyra får (16—19), en getabock (20) och ett svin (21).

Samtliga figurer fastlimmade på å öfversidan grönmålade, svagt kupiga fotplattor af fyrsidig form med rundade hörn.

Knäböjande män (1 och 2), höjd: 5.9 cm.
Knäböjande man (14), höjd: 5.2 cm.
Sittande män, höjd: 5.9—6.7 cm.
Stående figurer (3—7), höjd: 7—8 cm.
Stående män (12 och 13), höjd: 6.9 cm.
På marken sittande man, höjd: 4.3 cm.
Boskap, höjd: 2.6—3.5 cm.
Ofvan angifna mått, liksom de följande, fotplatta inberäknad.

Grupp B:

Bestående af tjugusex figurer (n:r 22—47), däraf två änglar (22 och 23) med utbredda vingar; tre stående män i gula dräkter (24—26); två stående kvinnor med uppräckta händer och uppåtvända ansikten (27 och 28); en knäböjande man (herde på fältet) med uppåtvändt ansikte (29); två stående präster i långa gulhvita dräkter (30 och 31); tre stående heliga män i fotsida dräkter (32—34); tre män med till knäna nående dräkter (35—37); två sittande män (38 och 39); en stående man utan hufvudbonad (40; herde?); en predikstol, vid hvilken en knäböjande neger (41 och 42); fem boskapsdjur, däraf två baggar (43 och 44), en tacka (45) samt två getter (46 och 47).

Figurerna fastlimmade på plana fyrsidiga (i rätvinkliga hörn skurna) fotplattor, delvis med gråaktig målning.

Änglar, höjd: 4.7—5.8 cm.
Stående män, höjd: 6.3—7.8 cm.
Stående kvinna (28), höjd: 6.9 cm.
Knäböjande man (29), höjd: 4.8 cm.
Sittande män, höjd: 6.7—6.8 cm.
Bedjande neger, höjd: 5.7 cm.
Boskap, höjd: 2.9—4.4 cm.

Grupp C:

Bestående af tre figurer, däraf en kvinna (48), bärande en kruka på vänstra axeln, samt två herdar(?), den ene (49) hållande framför sig en staf.

Figurerna fastlimmade på plana fyrsidiga (i rätvinkliga hörn skurna) fotplattor; kvinnan starkt framåtlutad.

Kvinnan, höjd: 5.4 cm.
Man (49), höjd: 4.2 cm.
Man (50), höjd: 4.3 cm.

Anm. Ett flertal af figurerna sönderslagna, i synnerhet hvad beträffar armar och ben.

Sannolikt förfärdigade i Tyrolen eller något angränsande landområde under 1800-talets förra hälft. Den mera allmänna seden att snida krubbfigurer har sin upprinnelse i motreformationen, ehuru dess förekomst i mindre omfattning har anor från medeltiden. Starkt konservativa som kyrkliga konstyttringar ofta äro, bibehåller emellertid detta figursnideri sin barocka karaktär ännu under 1800-talet, hvilket torde förklara, att här beskrifna föremåls ganska typiska 1600-talsstil ej får vara den utslagsgifvande faktorn vid den kronologiska bestämningen. Konstriktningen var rikt företrädd i Italien, framför allt i Neapel, alpländerna samt Sydtyskland. Den egentliga blomstringen inföll under 1700-talet och öfvergången till 1800-talet, hvarefter ett allt mera märkbart aftynande gjorde sig gällande.

Den största samlingen af krubbfigurer (donerad af Kommerzienrat MAX SCHMEDERER) förvaras i Bayrisches Nationalmuseum, München, där inrymd i nio rum; sam-

lingen omfattar i stort sedt alla skolor och riktningar. Se vidare JOSEF MÜHLMANN: »Alpenländische Weihnachtskrippen» i »Kunst und Kunsthandwerk», XXIII Jahrgang, Wien 1920, sid. 240—250.

Inköpta af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
7 December 1895.
Katalog 97 n:r 337, se räkning samma dag.
Betalda 11 December 1895.
Pris: Kr. 20, se räkning.

I: **O. b. 4.** MUNK, statyett.

Snidad i elfenben och valnötsträ m. m. (träet bonadt). Hufvud, händer, fötter och fotplatta af elfenben, dräkten af valnötsträ. Under högra armen en käpp af fiskben, kring lifvet ett rep af celluloid, med ett vid vänstra höften hängande radband af elfenben.

Gående framåt, öfverlifvet något framåtlutadt, hufvudet svagt vridet åt vänstra sidan, armarna böjda, med händerna framför magen, den högra hållande om handlofven på den vänstra; vänstra benet böjdt och framåtfördt, det högra bakåtriktadt, med hälen upplyft från marken.

Ansiktet leende, hjässan kal, i nacken fram till öronen en krans af lockigt hår, å kinder och haka halflångt skägg. Iklädd till fotknölarna nående kåpa med på ryggen nedfälld kapuschong. Midjerepet tvinnadt samt nedhängande vid högra höften i två långa ändar; radbandet med ett kors i nedre ändan. På fötterna (nakna) sandaler, bestående af en sula, fasthållen öfver vristen af en rem, denna senare samt sulkanterna brunmålade.

Käppen brunmålad, buren nästan i horisontalläge under armhålan; knopp i form af ett ansikte (omåladt), liknande hans eget, krycka i form af en rakt bakåtriktad hätta.

Fotplattan rund, svarfvad; å öfversidans midt en lågt uppstående rund platta, hvarå figuren fastgjord medels två genom densamma drifna skrufvar.

Höjd: 14 cm.
Fotplatta, diameter: 5.4 cm.

Anm. Midjerepets ena ända afslagen och fastsatt. I fotplattans nederkant ett stycke urslaget.

Tyskt arbete från 1800-talets senare hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
8 Juni 1901

hos antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Goldschmiedenstrasse 19, Eisenach, Tyskland, (se räkning samma dag)
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, och sin mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
7—9 Juni 1901
under WALTHER och WILHELMINA VON HALLWYLS, f. KEMPE, samt fröken IDA UHSES resa genom Egypten och Sudan i sällskap med de båda förstnämndas dotter och svärson IRMA och WILHELM VON GEIJER (de båda sistnämnda kvarstannade några veckor i Egypten och reste därifrån till Italien)
samt vidare genom Palestina och Syrien
5 November 1900—30 April 1901
äfvensom i sällskap med WILHELMINA VON HALLWYLS mor, JOHANNA KEMPE, f. WALLIS, och fröken ELMA HÖK, kusindotter till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE, genom Mindre Asien, Turkiet, Tyskland och Schweiz
1 Maj—20 Juni 1901. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Ankom 21 Juni 1901, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).
Betald 28 Juni 1901, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och Toilettbok (här uppförd på Juli 1901).
Pris: Mk 30, se räkning.

I: **O. b. 5.** »SVARTA MADONNAN», statyett.

För romersk-katolska kulten.

Förminskad imitation af den i »Kapelle der heiligen Jungfrau» (äfven kalladt Gnadenkapelle) i benediktinmunkarnas klosterkyrka, Einsiedeln, kantonen Schwyz i Schweiz, befintliga s. k. Svarta madonnan, en MARIA-bild af svart trä, smyckad med guld och ädelstenar.

Af gips, målad och förgylld.

Stående på en molnbädd, denna hvilande på en sockel. Ikládd fotsid, till synes styf klädnad, röd, med rika guldbroderier i form af rankornament; på hjässan en förgylld krona samt en till klädnadens nederkant nående slöja, fallande bakåt samt åt sidorna; slöjan liksom klädnaden röd och med guldbroderier. På vänstra armen JESUS-barnet med förgylld krona på hufvudet samt i röd klädning; i högra handen en snedt utåtriktad förgylld spira, vid hvars nederdel en bukett med två blommor i rödt och en i gult samt dessutom blad i grönt. Madonnans och JESUS-barnets ansikten och händer svartmålade. Figurernas baksida slät, rödmålad.

Molnen förgyllda. Sockeln slät, svart, af rektangulär form med framåtvänd långsida, nedtill en något utstående låg afsats; å undersidan ristadt (före målningen) ett stort X-formadt tecken.

Höjd: 8.2 cm.
Sockel, längd: 4 cm.; bredd: 2.9 cm.

Köpingen Marie-Einsiedeln är på grund af de undergörande egenskaper, som tilläggas den s. k. Svarta madonnan, en lifligt besökt vallfartsort. Redan påfven LEO VIII skänkte år 964 de till Einsiedeln vallfärdande fullständig aflat.

Tillverkad i Einsiedeln i början af 1920-talet.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
6 Juli 1924
i ett försäljningsstånd vid kyrkan i Einsiedeln
vid hennes besök å nämnda plats tillsammans med fröken SONJA GELOTTE, stadsfiskalen G. LIDBERG, kammartjänaren JOHN PETTERSON samt medarbetarna i katalogverket herrar AUGUST LUNDGREN och KARL ANDERSSON
under deras vistelse i Zürich, Schweiz, i anledning af Hallwilsakernas uppställande i Landesmuseum, Zürich,
11 Juni—20 Juli 1924.
Pris: Frcs 5.

P. STÖPFORMAR FÖR KYRKLJUS

I: **P. 1.** STÖPFORM för kyrkljus. (Vapenrummet.)

Af koppar, med graverad och punsad dekor.

Bestående af ett nedåt svagt afsmalnande rör med rundt tvärsnitt samt på nästan halfsfärisk vid fot. Röret med plan botten samt vid mynningen med en skålformigt vidgad tratt, å hvars ytterkant en upphängningsring, rörlig i en fastnitad ögla.

Rundt fotens nederdel en bred bård af en akantusranka mot finpunsad botten; ytterkanten stafformigt omböjd, rundt öfverdelen en slät karnisformig profilering. Mynningstrattens kant (utåt) stafformigt omböjd samt tvärrefflad.

Höjd: 56.2 cm.
Formrör (utan tratt och fot), höjd: 45.5 cm.; diameter vid tratten: 5.1 cm.; diameter vid foten: 4.9 cm.
Tratt, diameter: 15.2 cm.
Fot, diameter: 21.6 cm.

Svenskt arbete, sannolikt från 1700-talets förra hälft.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
å auktion i H. BUKOWSKIS Konsthandel (innehafvare C. U. PALM), Arsenalsgatan 2 D, Stockholm,
27 Februari 1904.
Katalog 156 n:r 469, se räkning 2 Mars 1904.
Betald sistnämnda dag, se Hushållsbok (här uppförd på Februari 1904).
Pris: Kr. 26, se räkning.

Känd tidigare ägare:

Statsgeologen EDVARD ERDMANN, Stockholm, f. 31 Oktober 1840, d. 8 September 1923, gift 17 November 1868 med AGNES JOSEFINA ZETTERSTRÖM, f. 23 Januari 1848, d. 2 Oktober 1923.
Af statsgeologen EDVARD ERDMANN försåld å ofvannämnda auktion.

Q. VIGVATTENSSKÅLAR

I: **Q. 1.** VIGVATTENSSKÅL med etui.

För romersk-katolska kulten.

Af bergkristall, med på baksidan graverad dekor.

Bestående af ett symmetriskt kontureradt, löfliknande ryggstycke (väggplatta) med kronliknande öfverdel, å nederdelens framsida en konisk behållare (skål); kanten fasslipad (äfven å baksidan) samt blankpolerad. Skålen fastsatt medels en å baksidan utstående rund tapp, slipad i samma stycke som skålen samt inpassad i ett hål i ryggstycket; rundt den synliga delen af skålens utsida åtta vertikalställda flackstafviga godronner, rundt bräddens utsida en vinkelformigt inslipad slät rand; nedtill en knappformig afslutning.

Ofvanför skålen graveradt: *Fig. 1* (IESUS Hominum Salvator). Rundt kanten en bård af en konturen följande smal rand med volutformigt hoprullade smala blad, delvis flikiga; upptill och nedtill å bården tvärstreck; nedtill vid den kronformiga öfverdelen en graverad kronring, vid skålens brädd ett ornament, bestående af tre solfjäderformigt ordnade korta streck med korsformig ytterända (möjligen symboliserande KRISTI korsspikar).

Ryggstycke, höjd: 15.8 cm.; bredd: 9.7 cm.; tjocklek: 0.6 cm.
Skål, höjd (med bottenknopp): 3.9 cm.

Sannolikt böhmiskt eller möjligen spanskt arbete, från 1700-talets förra hälft.

Etui (original):

Af trä samt klädt med brunt fårskinn; insidan stoppad samt fodrad med ljusrödt siden (taft), nu urblekt.

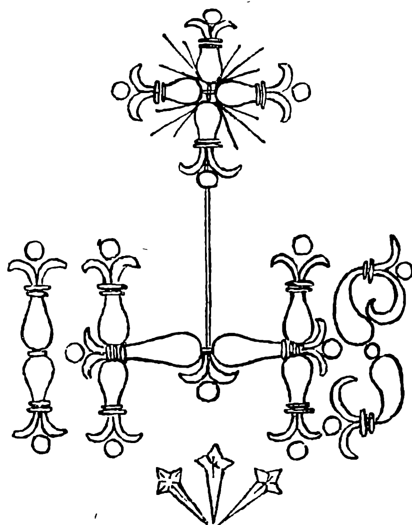

Fig. 1.

Bestående af två hälfter, en framsida som lock, med två mässingshaspar, en å hvardera sidans midt, båda afpassade för en ögla af samma metall å undersidan.

Skinnet med pressadt mönster af buketter och nedtill dessutom rosetter.

Höjd: 17.2 cm.; bredd: 10.8 cm.

Inköpt af WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,

å auktion hos Aktiebolaget H. BUKOWSKIS Konsthandel, Arsenalsgatan 2, Stockholm, 26 Februari 1925.

Katalog 249 n:r 294, se räkning samma dag.

Betald 2 Mars 1925, se Hufvudbok (hushållskonto).

Pris: Kr. 325, se räkning.

Känd tidigare ägare:

Skriftställaren, f. d. löjtnanten DIDRIK CARL BILDT, f. 8 Februari 1879, d. 17 Maj 1933.

II. ICKE KRISTNA

A. BESOMIMBÖSSOR

II: **A. 1.** BESOMIMBÖSSA.

För judiska kulten.

Af silfver.

I form af ett fyrsidigt miniatyrtorn på fyra kulfötter samt i två våningar, den öfre indragen och lägre än den nedre samt med högt, koniskt utdraget tak. Båda våningarnas väggar med ett genombrutet mönster af en tulpanblomma med blad, det hela med graverade detaljer. Mönstret inom slät fyrsidig ram samt å ena sidan bildande dörrar (den öfre dock ej genombruten), fastgjorda till höger med ett gångjärn samt låsbara till vänster medels ett vred. I hörnen af båda våningarnas tak en kort flaggstång, hvar och en med en horisontalt utstående tvåtungad vimpel. Taket med graverad dekor, föreställande nedåtvända fjäll; å toppen en kulformig ansvällning med en uppstående kort staf, hvarå en vridbar tvåtungad vimpel.

Vikt: 90.7 gr.
Höjd: 19.2 cm.
Sidlängd, nedtill: 4.3 och 4.8 cm.

Tyskt arbete från 1600-talet.

Enligt meddelande af öfverrabbinen Dr. Phil. MARCUS EHRENPREIS i Stockholm användas besomim- (eller besamim-) bössor, då sabbaten är slut, vid *hawdalah* (utgångsbönen). I nedre rummet förvaras då välluktande kryddor (hebreiska: *besomim),* på hvilka luktas under framsägandet af en kort bön. Föremålen förekomma såväl i synagogan som i hemmen.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1890
från hennes dotter EBBA JOHANNA CECILIA VON ECKERMANN, f. 15 Maj 1866.
Inköpt af den sistnämnda
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, n. d. kaiserl. Post, Eisenach, Tyskland, se räkning 25 November 1890, utställd på WALTHER VON HALLWYL.
Ankom 27 November 1890, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL).

B. DOSOR

II: **B. 1.** DOSA.

Med muhammedanska böneinskrifter på arabiska språket.

Af silfver, delvis oxideradt i mörkt blågrått, delvis förgylldt.

Åttasidig (sidorna raka), med något kupigt fällock samt plan botten; locket fastsatt vid ena sidan medels ett scharner, å motsatta sidan af locket en liten bygel, afpassad för en upptill rundböjd platt hake, denna fastsatt nedanför å dosan. Mellan haken och scharneret å hvardera sidan af dosan ett i vertikalled vridbart hjärtformigt handtag, fastsatt vid basen.

Locket och sidorna oxiderade, med utsparda förgyllda fält, å hvilka inskrifterna (se nedan); å locket i midten ett rundt fält, omgifvet af en krans radiellt ordnade förgyllda blad, därutanför åtta inskriftsfält. Å hvarannan af sidorna en inskrift, å hvarannan en kartusch med förgyllda blommor. Å locket utanför bladkransen och utmed kanten en graverad smal bård af tvärställda X, begränsad af längdgående raka ränder, ytterst en smal, sicksackformigt graverad (fräcklad) bård; utmed kanterna af sidorna en X-bård (de X-formade ornamenten dock här till större delen misstecknade). Å bottnens utsida graverad dekor: i midten ett rundt ansikte, omgifvet af en kort strålkrans (ett s. k. solansikte), utmed ytterkanten en smal fräcklad bård, innanför hvilken grupper af tre små ringornament.

De arabiska inskrifterna ha tolkats af professorn i semitiska språk vid Uppsala universitet fil. doktor KARL VILHELM ZETTERSTÉEN sålunda:

Å lockets midt: *jā kāḏī al-hādjāt,* »du, som fyller behofven».

I inskriftsfälten däromkring: *bismi-l-lābi-r-raḥmāni-r-raḥīm jā ḥannān jā mannān jā dajjān jā burhān jā subḥān,* »i Guds, den barmhärtige förbarmarens, namn. Du hulde, du nåderike, du domare, du bevis, du lof.»

Å sidorna: *jā allāh jā allāh jā ḥannān jā allāh,* »o Gud, o Gud, o hulde, o Gud» (*ḥannān,* huld, är dock något otydligt och osäkert).

Egyptiskt arbete från 1800-talets slut.

Vikt: 38.1 gr.
Höjd: 2.2 cm.; diameter: 5.4 cm.

Gåfva till WILHELMINA VON HALLWYL, f. KEMPE,
Julaftonen 1900
från hennes dotter IRMA INGEBORG MATHILDA VON GEIJER, f. 1 Juni 1873,
vid den förras vistelse i Kairo tillsammans med sin make, WALTHER VON HALLWYL, sina döttrar och svärsöner ELLEN och HENRIK DE MARÉ, IRMA och WILHELM VON GEIJER samt fröken IDA UHSE
18 November—27 December 1900 (ELLEN och HENRIK DE MARÉ 23—27 December 1900)
under deras resa genom Egypten och Sudan
5 November 1900—29 Mars 1901. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.
Inköpt af IRMA VON GEIJER
hos konsthandlaren HÂTÛM i Kairo.

JOHANNA KEMPES, f. WALLIS, SAMLING

(genom arf tillförd Hallwylska Samlingen)

I. KRISTNA

A. DOSOR (FÖR DOPMEDALJER O. D.)

K. I: **A. 1.** DOSA med inneliggande DOPMEDALJ.

Af silfverfiligran.

Rund, platt, med trycklock. Självfva dosan bildad af en plan botten i form af en rosett med fyra hjärtformiga blad, vända med spetsarna inåt; å utsidan mellan bladen vid ytterkanten fyra kulor som fötter, i midten en liten rund rosett, bildad af sju sammangjutna småkulor; rundt bottnens ytterdel en uppstående låg kant af snirkelornament (dosans sida).

Locket som dosans botten; vid kanten å undersidan en smal sarg. Å öfversidan i midten en dubbelrosett med små spetsiga blad kring en fyrsidigt knoppformig midt; rundt kanten fyra knoppformiga upphöjningar, omväxlande med fyra små rosetter, bildade af sju sammangjutna kulor.

Hela lockets insida täckt af en fastlödd silfverskifva med graverad dedikationsinskrift (namnen ifyllda med röd, öfrig text med svart färg):

Ano 1772.
d: 24 Aug=ist gebohren
Johan Anton August
Lüdecke
Seine Tauf Zeugen
Johana Sophia Holeisen
geb. Urlsperger, erbittet ihm
aus Großmütterliche Herzen
Geist und leibliches
Wohlergehen

(År 1772 den 24 Augusti föddes JOHANN ANTON AUGUST LÜDECKE. Hans dopvittne JOHANNA

SOPHIA HO[H]LEISEN, född URLSPERGER, beder för honom af mormoderligt hjärta om andlig och lekamlig välfärd.)

Vikt: 28.2 gr.
Höjd: 1.7 cm.; diameter: 4.5 cm.

Dopmedalj:

Af guld.

Rund samt präglad å båda sidor. Kant något förhöjd (slät).

Å åtsidan JESUS samtalande med NIKODEMUS om den nya födelsen (enligt JOHANNES' ev. 3 kap.). Sittande vid ett bord, till vänster JESUS, till höger NIKODEMUS, båda med lifliga handrörelser; i fonden vägg med två fönster, hvari diagonalt ordnade smårutor. Utmed kanten öfverskrift: DIE NEVGEBVRTELEVST

Å frånsidan upptill Den Helige Ande i form af en dufva (Nådens dufva), sväfvande öfver en på ett dopbäcken stående kanna. Nedanför dufvan (bakom kannan) en bågformigt nedåtvänd strålkrans mellan moln. Utmed kanten öfverskrift: AVS WASSER VND GEIST

Vikt: 17.4 gr.
Diameter: 3.8 cm.; tjocklek (vid kanten): 0.1 cm.

Tyskt arbete, enligt dedikationsinskriften från år 1772 (möjligen något tidigare).

Inköpt af JOHANNA WALLIS
å auktion i Stockholm
år 1839
efter Doktor Theol. och Philos. JOHANN ANTON AUGUST LÜDECKE, kyrkoherde i Tyska (S:t Gertruds) församlingen i Stockholm, f. 24 Augusti 1772 i Magdeburg, d. 26 December 1838 i Stockholm, gift 1824 med GUSTAFVA CAROLINA WADSTRÖM.

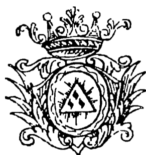
Kyrkoherde LÜDECKE var son till pastor primarius vid S:t Gertruds kyrka i Stockholm CHRISTOFER WILHELM LÜDECKE och dennes maka, ELISABETH SOPHIA HOHLEISEN. Kom år 1773 med sina föräldrar till Stockholm, blef år 1801 e. o. kungl. hofpredikant, år 1802 tysk pastor vid S:t Hedwigs kyrka i Norrköping, år 1807 2:e pastor vid S:t Gertruds kyrka i Stockholm och år 1817 kyrkoherde därstädes.

K. I: A. 2. DOSA.

Af silfver.

Sannolikt afsedd till förvaringsrum för minnesmedalj eller dylikt.

Rund, platt, med utanpåliggande trycklock. Själfva dosan bestående af en bottenskifva med runduddad kant och uppstående låg sarg, å undersidan tre kulfötter.

Locket i form af en skifva som bottnen, likaledes med sarg, men denna nedåtriktad. Lockskifvan genombruten i ett ytmönster af flikiga blad samt rankor, i midten en krönt oval vapensköld: omgifven af palmkvistar; det hela med graverad detaljdekor.

Vikt: 10.8 gr.
Höjd: 0.6 cm.; diameter: 3.3 cm.

Tyskt arbete från 1600-talet.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

K. I: A. 3. DOSA.

Af silfverfiligran.

Sannolikt afsedd till förvaringsrum för en minnesmedalj eller dylikt.

Rund, platt, med utanpåliggande trycklock. Själfva dosan bildad af en plan botten i form af en sjubladig rosett af snirkelornament; utmed bottnens ytterkant en uppstående låg sarg (dosans sida).

Locket som bottnen samt med en nedåtriktad kant af snirkelornament å undersidan; å öfversidan i midten en sexbladig dubbelrosett, kring rosetten en krets af sju platt knoppformiga upphöjningar.

Vikt: 17.5 gr.
Höjd (utan rosett): 1 cm.; diameter: 3.6 cm.

Tyskt arbete. Då dosor af denna typ trots olika tidsursprung vanligen i stilistiskt afseende ej förete någon märkbar divergens, äro de svåra att datera. Den här beskrifna dosan sannolikt från 1700-talet eller 1800-talets förra hälft. Jämför K. I: A.1.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

B. KRISTUSFIGURER

K. I: B. 1. KRISTUS vid gisselpålen.

Af silfver; gjuten och ciselerad, ihålig; på fotplatta af ebenholts.

Stående, naken, med ett framtill knutet höftkläde, fallande något nedåt vid vänstra sidan.

Öfverlifvet något framåtlutadt samt böjdt åt högra sidan, hufvudet böjdt nedåt mot högra axeln; armarna bakom ryggen, händerna hopbundna vid dennas nederdel med ett dubbellagdt tvinnadt rep (silfvertråd), fäst vid gisselpålens öfverdel medels en skrufögla (af silfver); kroppstyngden öfverförd till vänstra benet, som, obetydligt böjdt, stöder med hela fotbladet mot marken (fotplattan), högra benet böjdt rakt framåt samt endast med fotspetsen hvilande mot marken.

Ansiktet uttryckande smärta; med mustascher och tveklufvet kort skägg, håret halflångt, hopknutet nedanför nacken.

Å fötternas undersida oregelbundna hål (för gjutningen), ett litet rundt dylikt återfinnes dessutom å hjässan.

Å höftklädet baktill vid vänstra låret vikten: 34 ?

Fotplatta med gisselpåle:

Rektangulär, i två afsatser, den öfre mindre, som sockel för gisselpålen; sidorna med två något utstående fall, det ena utmed öfver-, det andra utmed nederkanten. KRISTUS stående på den lägre afsatsen framför gisselpålen, denna med rektangulärt tvärsnitt, afsmalnande uppåt och med fasade kanter samt nående till något nedanför figurens säte.

Höjd, utan fotplatta: 22.3 cm.; med fotplatta: 24.4 cm.
Fotplatta, längd: 13 cm.; bredd: 8.6 cm.

Italienskt arbete från tiden omkring 1625—1654 af ALESSANDRO ALGARDI, f. 1602 i Bologna, d. 1654 i Rom. Figuren har ursprungligen utgjort midtfiguren i en grupp, där flankerad af två bödlar med lyfta gissel; den vid KRISTI vänstra sida hållande i vänstra handen ett dubbelt rep, bundet om Mästarens handleder. Se vidare LEO PLANISCIG: »Die Bronzeplastiken» (im Kunsthist. Museum zu Wien), Wien 1924, n:r 295, sid. 181 och 182 samt Abb. 295. En replik af denna grupp återfinnes å Gripsholms slott, men bödlarna sakna där gissel (Kungl. Husgerådskammaren, Bronser n:r 110).

Gåfva till JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
Julaftonen 1890
från hennes dotter och svärson, ANNA FRIDRICA WILHELMINA (MINA), f. 1 Oktober 1844, d. 25 Juli 1930, och WALTHER VON HALLWYL, f. 26 Januari 1839 i Bern, d. 27 Februari 1921 i Stockholm, gifta 10 Juni 1865.
Inköpt af de sistnämnda
15 December 1890
hos konsthandlaren H. BUKOWSKI, Arsenalsgatan 2 D, Stockholm, se räkning samma dag.
Betald 15 December 1890.
Pris: Kr. 800, se Rescontra (WALTHER VON HALLWYL) och räkning.

Kända tidigare ägare:

1. Kongl. hofjuveleraren LUDVIG CONSTANTIN FERON, f. 19 Februari 1828, d. 1 Februari 1890.
2. Hofjuveleraren FERONS arfvingar.
   Af dessa försåld å auktion hos konsthandlaren H. BUKOWSKI 8 Oktober 1890 (katalog 63 n:r 172).
3. Konsthandlaren H. BUKOWSKI.
   Af honom inköpt å sistnämnda auktion för Kr. 501 (enligt anteckning i katalogen).
   Af konsthandlaren H. BUKOWSKI försåld 15 December 1890.

C. NATTVARDSKALKAR

K. I: C. 1. NATTVARDSKALK.

För romersk-katolska kulten.

Af förgylldt silfver.

Kuppa trattformig, med rundad nederdel; skaft stafformigt, med trumpetformigt utsvängd vid fot. Rundt skaftet en nodus af sex radiellt utstående korta stafvar med

Fig. 1.

rombiskt tvärsnitt och tvärt afskuren ytterända. Denna senare belagd med blå emalj, i midten en bokstaf af förgylldt silfver; bokstäfverna tillsammans bildande namnet MARIA, å stafändan mellan M och sista A:et ett likarmadt kors: *Fig. 1.* Upptill och

nedtill mellan stafvarna pungformigt ansvällda vulster med dekor af ristadt rutmönster. Nodus fastgjord upptill och nedtill vid en rundt skaftet löpande hylsa (numera vridbar) med reliefdekor af en i runda bågar vindlande smal ranka, omslutande flikiga blad.

Å fotens öfverdel ett gjutet litet krucifix, fastsatt vid hvardera handen samt vid fötterna medels en genom väggen drifven och på undersidan omböjd krampa; KRISTUS med hufvudet nedböjdt mot högra axeln samt med benen sammanförda och böjda åt högra sidan. Fotens ytterkant gjuten, i form af en kälformigt insvängd låg sarg med dekor af små fyrbladiga rosetter.

Vikt: 320.9 gr.
Höjd: 15—15.3 cm.
Kuppa, diameter: 9.7 cm.
Fot, diameter: 11.2 cm.

Sannolikt tyskt arbete, af senhöggotisk typ; från 1300-talets slut.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

K. I: C. 2. NATTVARDSKALK.

Af silfver, till större delen förgylld.

Kuppa klockformig, på balusterformigt skaft med sexpassformigt utsvängd fot.

Kuppan förgylld, slät. Dess nedre hälft omgifven af en rikt ornerad genombruten holk af drifvet och ciseleradt silfver, oförgylldt: mellan tre bevingade kerubhufvuden smala akantusornament; holken upptill begränsad af en horisontalt lagd repstaf med uddbård utmed öfverkanten. Skaftet (liksom foten) förgylldt samt med balusterformig öfverdel (gjuten i tre vertikala stycken), hvarå tre intill hvarandra gränsande bandkartuscher; upptill inom dessa ett appliceradt (fastskrufvadt) oförgylldt kerubhufvud mot finpunsad botten. Foten med sexsidigt uppsvängdt midtparti, upptill instucket i en muff af nedåtvända akantusblad, hvarje sida med nedåt rundad kälformig begränsning (drifven), en innanför hvarje af fotens pass, å sidorna bladliknande ornament af punsade ränder. Fotens ytterkant med stafformigt rundad profil, hvarå i drifven relief mot finpunsad botten å hvartannat pass ett bevingadt kerubhufvud, å hvartannat en frukt- och bladfeston.

Kalken sammanhållen medels en från utsidan af kuppans botten genom skaftet och fotens öfverdel gående silfverten med gängad nederdel, hvarå en nedifrån påskrufvad fyrsidig mutter (synlig å insidan af fotens upphöjda midt).

Å nederdelen af fotens uppsvängda midtparti (å den ena af de rundade begränsningarna) staden Nürnbergs kontrollstämpel (Beschauzeichen) jämte en otydlig mästarstämpel samt åldermansranka (orig. $^1/_2$):

Vikt: 475.9 gr.
Höjd: 23—23.3 cm.
Kuppa, diameter: 10 cm.
Fot, diameter: 14 cm.

Tyskt arbete, uppenbarligen från tiden strax efter 1600-talets midt; utfördt i Nürnberg af okänd mästare.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets senare hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

D. PÄRMKLÄDSLAR

K. I: D. 1. PÄRMKLÄDSEL.

Af silfverplåt, med drifven och ciselerad hög reliefdekor mot punsad botten; kanter släta.

Afsedd att anbringas å trästomme; ledad utmed hvardera ryggkanten medels å insidan liggande gångjärn. Å framkanten två gjutna knäppen.

Frampärm och bakpärm med samma dekor: I midten en symmetriskt konturerad, närmast oval (s. k. italiensk) vapensköld, hvari ett träd med liten gles krona, flankeradt af två mot dess stam vända sittande lejon(?); vapenskölden krönt af en stor öppen krona samt omgifven af en kartusch, nedtill bestående af ett musselornament samt på sidorna af längsgående veckade blad innanför bågornament med hoprullad öfverdel; upptill och nedtill bågsvängda akantusblad, de å senare stället förbundna med ett

bågornament, å hvars midt en nedåtvänd mussla. Å ryggens midt en liten oval sköld, hvarå graveradt: Skölden omgifven af en i vertikalled utdragen kartusch af akantusblad, ofvanför och nedanför denna C-formigt svängda bågar med akantusbladflikar å utsidan; bågarna förenade medels musselliknande blad.

Knäppena i form af sammansatta enkla bågornament.

Vid ryggens hufvud och fot en fram öfver bokens snitt viken skyddskant med rundduddad kontur.

Å fram- och bakpärmens nedre högra hörn, upptill till vänster å ryggen samt å knäppenas midt stämpladt (orig. $^{1}/_{2}$):

Å knäppenas bas, pärmarnas vänstra nedre hörn (otydligt) samt ryggen nedtill till höger (otydligt) staden Mantuas kontrollstämpel (orig. $^{1}/_{2}$):

Dessutom å knäppenas bas, nedtill (något till vänster om midten) å pärmarna samt å ryggens öfre högra hörn stämpladt (orig. $^{1}/_{2}$): SIC

Å den från ryggens fot framvikna kanten (orig. $^{1}/_{2}$):

Vikt: 340.7 gr.
Längd (pärmarna utbredda), utan knäppen: 30.5 cm.
Pärmar, höjd: 17.8 cm.; bredd: 12 cm.
Rygg, bredd: 6.5 cm.

Italienskt arbete från 1700-talets midt, utfördt eller omkontrolleradt i Mantua; om denna stads stämpel se SIDNEY J. A. CHURCHILL and CYRIL G. E. BUNT: »The Goldsmiths of Italy», London 1926, Plate II (öfre bilden, stämpeln upptill till höger). Den finrutade ovala stämpeln å den från ryggens fot framvikna kanten återfinnes å samma plansch (nedre bilden, till höger i mellanraden).

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,

14 November 1890
hos en antikvitetshandlare i Cannes, Frankrike,
vid hennes vistelse i nämnda stad tillsammans med sin dotter och svärson, WILHELMINA och WALTHER VON HALLWYL, dotterdottern IRMA samt fröknarna CAROLINE PFLAUM och IDA UHSE
11—17 November 1890
under deras resa genom norra Italien och Rivieran samt åter öfver Schweiz
8 September—10 December 1890. Förestående uppgifter lämnade med ledning af fröken IDA UHSES Reseanteckningar.

E. RELIKKAPSLAR

K. I: E. 1. RELIKKAPSEL med RELIK.

För romersk-katolska kulten.

Af silfver.

Bestående af en cylindrisk hylsa af silfverplåt, öppen i ena ändan, den motsatta sluten samt med en liten ringformig ögla; i väggens längdriktning en utskuren långsträckt öppning. Utanpå hylsan ett åtsittande cylindriskt fodral af silfverfiligran med en längdgående öppning, afpassad efter densamma i hylsan; fodralet med halfsfärisk afslutning i ena ändan (afsedd för hylsans öppna del), hvarå en ringformig ögla som den nyssnämnda; motsatta ändan öppen.

Relik: Bestående af en i bengul gipsmassa något otydligt pressad smal madonnabild, dekorerad å framsidan med en växt, målad i grönt och rödt.

Kapsel (hopsatt), längd: 3.6 cm.; diameter: 0.9 cm.
Madonnabild, längd: 2.6 cm.

Sannolikt Tyrolarbete från 1800-talets förra hälft.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
hos antikvitetshandlaren JOSEF SCHENK, Meran, Tyrolen,
vid hennes vistelse vid nämnda kurort tillsammans med fröken CAROLINE PFLAUM
14—27 September 1885
under deras resa till Tyskland, Tyrolen och Schweiz
15 Augusti—8 December 1885.

F. ROSENKRANSAR

K. I: F. 1. ROSENKRANS.

För romersk-katolska kulten.

Bestående af femtionio pärlor, skurna i trä, betsade i brunviolett samt uppträdda på en ståltrådskedja, en monogramplåt och ett litet krucifix, de båda sistnämnda af

poleradt stål. Sex af pärlorna långsträckta, s. k. paternosterpärlor, afdelande de öfriga femtiotre, de s. k. mariapärlorna, hvilka äro mindre och rundade, dels i fem grupper med tio stycken i hvarje, dels i en grupp med tre stycken. Denna senare upptill och nedtill begränsad af en paternosterpärla samt medels monogramplåten ansluten som en länk till de öfriga, hvilka utgöra själfva rosenkransen; vid ytterdelen af denna länk krucifixet.

Paternosterpärlorna med svarfvade ränder rundt ändarna samt med en vulstformig ring rundt midten, å hvilken tvärgående skåror; å hvardera sidan om dessa pärlor en bred hylsa af poleradt stål, något spiralvriden om kedjan. Mariapärlorna med fyra ringornament å sidorna, i hvarje ring en knoppformig förhöjning. Monogramplåten tresidig, med ett rundt hål i hvarje hörn (två för fastgöring i rosenkransen, det tredje för länken); å båda sidorna i midten ett stansadt monogram: [monogram] (JESUS MARIA), omgifvet af en rad stjärnor, likaledes stansade. Krucifixet med trepassformigt utsvängda ändar, å ena sidan KRISTUS, å den andra Jungfru MARIA, den senare i dok och fotsid klädnad; äfven denna dekor stansad.

Längd (med den anslutna länken och krucifixet; själfva rosenkransen dubbel): 48 cm.
Paternosterpärlor, längd: 1.6 cm.
Mariapärlor, diameter: 0.6—0.7 cm.
Krucifix, höjd: 2.2 cm.

Rosenkransen (rosarium) eller det s. k. radbandet förekommer med olika antal pärlor; det här befintliga antalet vanligt (de till den anslutna länken hörande pärlorna räknas ej). Den användes vid räknandet af ett visst antal böner sålunda, att vid hvar och en af mariapärlorna läses bönen »Ave MARIA» samt vid hvar och en af paternosterpärlorna bönen »Pater noster (Fader vår). Liksom här är vid rosenkransen ofta fäst ett krucifix, en madonnabild eller annat såsom heligt ansedt föremål, något som riten dock ej föreskrifver; bönläsandet börjar i så fall först vid detta med Syndabekännelsen.

Sydtyskt arbete från 1800-talets senare hälft.

Erhållen af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
på 1880- eller 1890-talet
på obekant sätt.

G. SUVENIR MED RELIGIÖS INSKRIFT

K. I: G. 1. SNÄCKSKAL med inskription af Trosbekännelsen.

Tillhörande arten *Helix pomatia* (vinbergssnäckan).

Spiralformigt, med vidgad nederdel. Utsidan gulgrå, med tvärgående trådliknande kamning i hvitt; insidan nästan hvit samt slät.

Å insidan med början vid mynningens öfre kant textadt Trosbekännelsen på tyska språket med gotiska frakturtyper i miniatyr:

> Ich glaub in Gott Vatter den Allmächtige..
> Schöpffer Him.. und der Erden, und in Jesum Christum
> Seinen eingebohrnen Sohn unserm Herren der empfan
> gen ist vom Heiligen Geist, gebohren aus Maria der
> Jungfrauen, gelitten unter Pontio Pilato, gecreutzi-
> get gestorben und begraben abgestigen zu der Hol-
> len, an dritten Tag wider auferstanden von den Tod
> ten aufgefahren gen Himel, sitzet zu der rechten Gottes deß
> Allmachtigen Vatters, von dannen er komen wird zu
> Richten die Lebendigen und die todten, Ich glaub in den He-
> ligen Geist, eine Heilige allgemeine Christli
> che Kirchen die gemeinschaft der Heiligen
> vergebung der Sunden auf der
> stehung deß Fleisches und ein
> Ewiges Leben.
>
> A
> h

Texten afdelad i femton rader samt utfyllande hela öppningen.

Höjd från mynningens nederkant till högsta vindlingens topp: 4 cm.; bredd: 4.4 cm.

Textningen utförd i Tyskland, sannolikt vid midten eller under senare hälften af 1800-talet.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
hos en antikvitetshandlare i Tyskland
under en af hennes resor till Tyskland, Tyrolen och norra Italien samt åter öfver Schweiz tillsammans med fröken CAROLINE PFLAUM
under 1890-talets förra hälft.

II. ICKE KRISTNA

A. BESOMIMBÖSSOR

K. II: A. 1. BESOMIMBÖSSA.

För judiska kulten.

Af silfverfiligran.

I form af ett sexsidigt miniatyrtorn på fot. Tornet afdeladt i tre uppåt aftagande våningar, den öfversta en lanternin; rundt den nedre en balustrad med en blomrosett å hvarje hörn. Utmed hvarje vånings höjd en utanpåliggande staf af tvinnad silfvertråd; upptill å nedre våningens stafvar en kulformig ansvällning, hvarå en vridbar, horisontalt utstående vimpel af förgylld silfverplåt. Lanterninen med sexsidigt, tryckt lökformigt kupoltak, å hvars topp en kulformig ansvällning med en högt uppstående stafformig spets af virad silfvertråd; å spetsen upptill en vridbar, horisontalt utstående tvåtungad flagga af förgylld silfverplåt; ofvanför flaggan en knopp med en miniatyrfigur, föreställande en trumpetare i harnesk och hjälm; figuren af förgylldt gjutet silfver. I nedre våningen en öppning, framför hvilken en vridbar dörr med rundad öfverdel; nedre våningens väggar med ett hela ytan täckande mönster af en sexbladig blomma på stjälk jämte snirkelornament, de båda öfre våningarnas väggar genombrutna af ett koppladt fönster. I mellanvåningen en från taket nedhängande klocka af förgylld silfverplåt.

Foten sexsidig, profilerad samt på sex kulfötter, en i hvarje hörn; från foten utgående ett kort skaft, å hvars midt en kulformig ansvällning. Fot och torn sammanhållna medels en skruf med fyrflikad mutter.

Vikt: 260.2 gr.
Höjd (med toppfigur): 25.3 cm.
Fot, diameter (från hörn till hörn): 6.5 cm.

Tyskt eller möjligen polskt arbete, sannolikt från 1600-talet.

Enligt meddelande af öfverrabbinen Dr. Phil. MARCUS EHRENPREIS i Stockholm användas besomim- (eller besamim-) bössor, då sabbaten är slut, vid *hawdalah* (utgångsbönen). I nedre rummet förvaras då välluktande kryddor (hebreiska: *besomim*), på hvilka luktas under utsägande af en kort bön. Föremålen förekomma såväl i synagogan som i hemmen.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

K. II: **A. 2.** BESOMIMBÖSSA.

För judiska kulten.

Af silfver (delvis i filigran).

I form af ett rundt miniatyrtorn på fot. Tornet afdeladt i tre uppåt aftagande våningar med väggar af filigran och takfall af silfverplåt, å öfversta våningen en hög spira af utdragen konform. Filigransdekoren indelad i fyra fyrsidiga fält; de å de två öfre våningarna med en diagonalställd list, de å den nedre med bågornament, omgifvande en rund slät midtskifva. I nedre våningen en dörr, upptagande ett fyrsidigt fält samt fastgjord till höger medels ett vertikalställdt scharner och låsbar till vänster genom ett vred, utböjdt å dörrens insida från ett å utsidan befintligt ringformigt handtag.

Spiran af silfverplåt (ej genombruten) samt med rundtom gående guillocherad tät bårddekor; högst upp en rakt utstående tvåtungad liten flagga (af silfverplåt).

Foten rund, med profilerad nederdel samt stafformigt uppstående skaft; rundt nederdelen en pressad bård af tvärställda, långsträckt ovala bucklor, å skaftet guillocherade bårder, liknande dem å spiran.

Å foten stämpladt staden Berlins kontrollstämpel (Beschauzeichen) jämte bokstafstecken (orig. 1/2):

Vikt: 138.8 gr.
Höjd (med flagga): 24 cm.
Fot, diameter: 6.3 cm.

Tyskt arbete, Berlin, sannolikt från 1800-talets förra hälft.

Enligt meddelande af öfverrabbinen Dr. Phil. MARCUS EHRENPREIS i Stockholm användas besomim- (eller besamim-) bössor, då sabbaten är slut, vid *hawdalah* (utgångsbönen). I nedre rummet förvaras då välluktande kryddor (hebreiska: *besomim),* på hvilka luktas under utsägande af en kort bön. Föremålen förekomma såväl i synagogan som i hemmen.

Inköpt af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
under 1890-talets förra hälft
från antikvitetshandlaren ED. KAHLERT, Eisenach, Tyskland.

B. RADBAND

K. II: B. 1. RADBAND.

Sannolikt för muhammedanska kulten.

Bestående af sextiosex kulor af pressad svartfärgad stärkelsemassa.

Kulorna uppträdda på en tvinnad svart silkessnodd (ej original), nio större, femtiosju mindre; de förra afdelande de senare i åtta grupper, hvar och en omfattande sex kulor, hvartill kommer en, omfattande nio. I den sistnämnda gruppen ett sticklås af silfver, bestående af en dubbelviken fjädrande tunga (s. k. dabb), inskjutbar i en platt hylsa af rektangulär form.

Kulorna med ett reliefmönster af rutor och palmetter; å öfversidan af låsets hylsa ett graveradt och punsadt rutmönster.

Längd (radbandet dubbelt): 29.5 cm.
Större kulor, diameter: 1.2 cm.
Mindre kulor, diameter: 1 cm.

Orientaliskt arbete från 1800-talets senare hälft.

Vid undersökning, utförd vid Statens provningsanstalt, Stockholm, framgick, att kulorna äro tillverkade af stärkelse, som färgats, sannolikt med sot (kimrök), och som sammanhålles af ett klisterämne, troligen gummi arabicum (enligt intyg n:r 39625, utfärdadt 6 Februari 1934 öfver prof n:r 49486). Om profningsresultatet meddelas i samma intyg dessutom:

»Vid behandling av materialet i kulorna med vatten gick en mindre del i lösning, varvid materialet sönderföll i små partiklar.

Genom mikroskopisk undersökning av de i vatten olösliga delarna har utrönts, att desamma utgöras av stärkelse blandad med ett mycket finkornigt mörkfärgat pulver, sannolikt kol i form af sot (kimrök).

De vattenlösliga beståndsdelarna kunde fällas ur vattenlösningen med alkohol och blysubacetat men gåvo icke biuretreaktion.»

Erhållet af JOHANNA KEMPE, f. WALLIS,
på 1880- eller 1890-talet
på obekant sätt.

REGISTER

KÄNDA TIDIGARE ÄGARE,

ägarmärken, initialer, vapen, skriftställare, konst- och antikvitetshandlare m. fl.

(Siffrorna hänvisa till motsvarande sidor.)

KONSTNÄRER, SILFVERSMEDER, MÄSTAR- OCH STADSSTÄMPLAR M. M.

BOKBINDERIARBETET

UTFÖRDT AF

BOKBINDAREN OTTO OLSSON

STOCKHOLM